

เอกสารรายงานการวิจัย

เรื่อง

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ คู่สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ คู่สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

ผลงานทางวิชาการ
เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
ผู้ประเมิน	นายรังสรรค์ นกสกุล
ปีที่ประเมิน	ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การรายงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา 2) ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา 3) ประเมินกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา 4) ประเมินผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 740 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินเป็นแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง จำนวน 8 ฉบับ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ และข้อมูลเชิงประจักษ์จากการดำเนินงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินพบว่า โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในภาพรวมทุกด้านของขอบเขตการประเมิน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านผลผลิตของโครงการส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ รองลงมา ได้แก่ ด้านผลผลิตของโครงการส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ และด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ ตามลำดับ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าโครงการ สรุปผลการประเมินตามขอบเขตการประเมินรายด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ ในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น และโครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มี

ผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ในภาพรวม มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ และโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ

3. ด้านกระบวนการของโครงการ ในภาพรวม การประเมินกระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอน และวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง รองลงมา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการทำงานมีความเหมาะสม และผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงาน เมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้

4. ด้านผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านผลผลิตของโครงการ มีผลการประเมินใน 4 รายการ ดังนี้

4.1 ส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน โรงเรียนได้รับการยกย่องชมเชยและรางวัลจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลายรายการทั้งระดับเขต ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

4.2 ส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีผลการประเมินด้านส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้ายเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน

ส่วนผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการคิด รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ ตามลำดับ ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียน มีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ให้สำเร็จ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป และได้รับการยกย่อง

4.3 ส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ให้นำแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนนำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

4.4 ส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ และดูแลบุตรหลานที่บ้านได้

Title: Assessment of the Student Building Project, Building Quality for Society with the student support system Of Tepleela School
Assessor Mr. Rangsun Noksakul
Assessment year Academic year 2020.

Abstract

The objectives of this project assessment report were 1) to assess the context of the project to build students, build quality into society with the student support system of Tepleela School; 2) to assess the inputs of the student building project, build quality to society with the student support system of Tepleela School. 3) Evaluate the process of student building projects, build quality to society with the student support system of Tepleela School. 4) Evaluate productivity, and the impact of extension productivity sustainability on the transmission side of the project to build students, build quality to society with the student support system of Tepleela School by using the CIPPIEST model assessment. The groups who provided the data for assessment are comprising of administrators of educational institutes, teachers, the committee for elementary education, outsiders who are the committee of the project, parents of students and 740 students of Tepleela School in the academic year 2020. The instrument used to collect the data for the assessment was 8 questionnaires created by the assessor himself. They consisted of questions on one level rating scale, with 1 interview form, structured and empirical data recording from operations analyzes the data using statistics. Content analysis, percentage, mean and standard deviation.

The evaluation results found that the Project to build students, build quality to society with the student support system of Tepleela School in the overview of all aspects of the assessment scope, the evaluation results were at the highest level, pass the assessment criteria. The aspect with the first average of the evaluation results was the productivity of the extension project and the project effectiveness, followed by the Sustainability Extension of the Project relay extension and the satisfaction of those involved in the project, respectively. And items with the lowest average and rating, including project inputs according to the scope of each aspect were as follows:

1. In the context of the project. As a whole, the assessment results were at the highest level, passing the assessment criteria. The most appropriate items are project objectives and guidelines that are consistent with needs, focus and the

direction of the school's development, followed by the objectives and guidelines of the project in accordance with the problems and needs of the community and local conditions. And this project requires students to be able to develop and solve problems. In terms of student characteristics in an appropriate way, respectively. The last item with the assessment results is the objectives and guidelines of the project for the development of learners' quality, in accordance with the National Education Act B.E. 2542

2. The project's inputs. Overall, the suitability assessment result was at the highest level, passing the assessment criteria. The most appropriate item was that the administrators and teachers responsible for the project were ready to implement the project, followed by that the administrators and teachers responsible for the project had knowledge, project execution capability, and the school has information technology systems, computers, operational network systems, and communication that are sufficient and effective for the implementation of the project, respectively. The last item with the evaluation results is the schools organizing information systems that are useful for operations. and for the development of project activities.

3. In terms of the project process. It was found that the overall operational process of the project has the highest rating passing the assessment criteria. The items with the highest evaluation results were: while implementing the activities in the project, there were improvements in procedures and methods when encountering problems, obstacles or deficiencies, and limitations or better opportunities during implementation were appropriate. And administrators, teachers and students are consulted and resolved together. Improve operations when problems or obstacles are encountered, respectively. The last item with the evaluation results was the process of implementing project activities according to the plans outlined in the project. In the process of operation under the framework of the student support system it has the highest rating passing the assessment criteria. The aspect with the highest evaluation result was student promotion and development, followed by prevention, help and fix. The aspect of getting to know each student individually and the aspect of referring students, respectively. The aspect that has the final assessment results is the aspect of screening students and applying the screening results.

4. In terms of project productivity. It was found that the results of the project's productivity assessment under the framework of the Student Support System for Project Productivity were satisfactory There are assessment results for 4 items as follows:

4.1 Extension of project impact. It is found that overall, the assessment result was at the highest level, passing the assessment criteria. The items with the

highest evaluation results were parents' confidence in the school's education, followed by parents who were proud of their students. As for the item with the final result of the assessment, the school received more budget to support operations from external agencies. The school has been praise and many awards for the operation of the student support system at the district level regional and national.

4.2 Extension of project effectiveness. In general, it was found that overall, the evaluation result was at the highest level, passing the assessment criteria. The item with the highest evaluation result was that the school was able to improve the quality of the management of the student support system according to the project objectives, followed by the project that was able to develop student behavior with quality. As for the item with the final evaluation results, teachers have knowledge and understanding of the procedures and methods of project implementation and extension of the sustainability project and the satisfaction of the people involved in the project. It is found that the overall assessment result was at the highest level, passing the assessment criteria. The items with the highest evaluation results were those administrators and teachers who paid attention to the development of student behavior and life skills, followed by activities organized in schools where good behavior and desirable characteristics were instilled in students. And all staff in the school have a joint effort to solve problems and obstacles in their work to be successful. The final item with the evaluation results is that students can be role models to the general public and should be praised.

4.3 Extension of the sustainability of project. It is found that overall, the assessment results were at the highest level, passing the assessment criteria. The items with the highest evaluation results were those teachers using the guidelines for organizing activities in this project for continuous improvement of student behavior, followed by schools that have continued operations. As for the item that has the final result of the assessment, it is the schools adopting the approach to implementing this project to develop the method of operation according to the changing social conditions.

4.4 Extension of the transmission of the project. It was found that, overall, the evaluation result was at the highest level, passing the assessment criteria. The item with the highest evaluation results was the school disseminating the results of the operation to other schools, communities, and society for further study and use. As for the item with the final result of the assessment, it is the parents applying the principles of the project they have learned to promote and support them, able to help and take care of children at home.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา สำเร็จลงได้ด้วยความสำเร็จจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้รายงานกราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขผลงานประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการประเมิน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิกร สุมาลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศีกฤทธิ ศีลาฉาย ดร.มาเรียม ซอหมัด ดร.สหชัย สาสวน และดร.ธัญมัย แฉล้มเขตต์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ ตลอดจนครูผู้สอนและบุคลากรของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องทุกท่านในการเป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองใช้เครื่องมือ โดยได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณคณะครู เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ทุกท่าน และขอใจนักเรียนทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประเมินโครงการทุกด้านและทุกระยะ คุณค่าที่ได้รับจากรายงานการประเมินโครงการฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมถึงผู้มีพระคุณต่อการพัฒนาทางการศึกษาและผู้ที่ได้ร่วมกันก่อตั้งและพัฒนากิจการดำเนินงานของโรงเรียนเทพลีลา ตราบจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนบุคลากรทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการดำเนินการประเมินโครงการครั้งนี้เป็นอย่างดี

รังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	6
ขอบเขตของการประเมิน.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
กรอบแนวคิดการประเมิน.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	43
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการแบบ CIPP และ CIPPIEST.....	66
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน.....	90
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทพลีลา.....	119
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	135
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	150
วิธีการประเมินโครงการ.....	150
ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน.....	151
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	152
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	155
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	158
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	160
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	163
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	164
กรอบแนวทางการประเมิน.....	166

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	170
สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	170
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	170
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	171
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้ข้อมูลการประเมิน โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	171
ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	174
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	179
ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	183
ตอนที่ 5 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านผลผลิตของโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	192
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	229
สรุปผลการประเมิน.....	231
อภิปรายผล.....	238
ข้อเสนอแนะ.....	246
บรรณานุกรม.....	251
ภาคผนวก.....	265
ภาคผนวก ก โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู้สังคม ด้วยระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	265
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม เพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	290
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	291

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ง หนังสือราชการที่เกี่ยวข้องในการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	329
ภาคผนวก จ คุณภาพของเครื่องมือใช้ในการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	336
ภาคผนวก ฉ ภาพการดำเนินงานและความสำเร็จจากการดำเนินงานโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	356
ภาคผนวก ช การเผยแพร่การดำเนินงานและการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	366
ประวัติย่อผู้ประเมิน.....	388

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบ.....	28
2	ความสัมพันธ์ของมิติทั้ง 4 ด้าน ในรูปแบบการประเมิน CIPP กับบทบาทการประเมินเป็นระยะๆ และการประเมินสรุปรวม.....	80
3	ลักษณะสำคัญของการประเมิน 4 มิติ ตามรูปแบบการประเมิน CIPP.....	82
4	คำถามสำคัญของการประเมินแบบ CIPPIEST Model.....	86
5	การเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
6	เปรียบเทียบการประยุกต์ทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิต.....	99
7	ข้อมูลจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ปีการศึกษา 2563.....	121
8	กรอบแนวทางการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	166
9	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	171
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	174
11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	179
12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการ.....	183
13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	187
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	192

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	195
16	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563.....	202
17	ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับดีขึ้นไป เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563.....	203
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน	205
19	ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนระดับดีขึ้นไป เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563.....	215
20	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	216
21	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	222
22	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา	225
23	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลาในภาพรวม.....	228
24	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	337
25	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทพลีลา.....	338
26	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา.....	339

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินผลกระทบ ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	341
28	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินประสิทธิผล ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	341
29	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจ ของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	345
30	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินความยั่งยืน ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	346
31	แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินการถ่ายทอด ส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา.....	346

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา โดยการประเมินแบบ CIPPIEST model.....	15
2	ภาพการดำเนินงานของครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง.....	38
3	แผนภูมิแสดงลักษณะงานของโครงการ.....	44
4	ขั้นตอนการประเมิน.....	54
5	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักในรูปแบบการประเมิน CIPP.....	79
6	องค์ประกอบของทักษะชีวิต.....	114

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลก ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์รวมถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการแข่งขันในทุกด้าน และแรงกดดันจากภายใน สภาวะการณ์และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว นอกจากนี้ระบบการศึกษาเองก็มีปัญหาหลายประการที่เกิดจากระบบคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา กฎ ระเบียบและการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่สนองตอบเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ แม้ว่าตลอดระยะเวลาของการพัฒนาการศึกษาจะมีภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาปรากฏให้เห็น แต่ส่วนใหญ่เป็นผลสำเร็จในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ อาทิ การเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนในระดับต่าง ๆ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น การกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ผ่านนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐ การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางที่เชื่อมโยงกับตลาดงานผ่านระบบการศึกษาแบบทวิภาคี โดยในภาพรวมระบบการศึกษายังมีปัญหาด้านคุณภาพ และมาตรฐานในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ ดังนั้นสิ่งที่ต้องเร่งรีบดำเนินการในขณะนี้ คือ การสร้างคนที่มีคุณภาพมากกว่าการก่อสร้างด้านโครงสร้างวัตถุที่มีราคาแพง การสร้างและพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีศักยภาพและมีปัญญา และพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก อันเป็นพลังในการสร้างสังคม และอนาคตของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1)

คุณภาพชีวิตของประชากรในชาตินั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาประเทศ เพราะคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และเป็นที่ยอมรับกันดีอยู่แล้วว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ล้วนมีสาเหตุมาจากการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นจึงจำเป็นที่เริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กและเยาวชน โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้คนมีศักยภาพสูงสุดคือการศึกษา การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงเป็นรากฐานของการพัฒนาคน ดังคำกล่าวที่ว่า “การศึกษาพัฒนาคน คนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติ” ประชากรที่มีประสิทธิภาพจะสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544: 27) การศึกษาจึงนับเป็นหัวใจสำคัญของการเตรียมความพร้อม การสร้างและพัฒนาคนเพื่ออนาคตของประเทศไทย โดยหลักการคือรัฐต้องดูแลและให้การศึกษาก่อนแก่คนทุกกลุ่มทุกวัยทั้งเด็ก เยาวชน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่จนถึงวัยสูงอายุอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง การจัดการศึกษาจึงได้รับความคาดหวังจากสังคม ในการทำหน้าที่สร้างคุณภาพของคนในประเทศ

ตั้งแต่ช่วยให้อ่านออกเขียนได้และคิดเป็น โดยเฉพาะสร้างความคิดที่เป็นระบบ มีเหตุผล นึกถึง ประเทศชาติ สร้างคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมความคิด เป็นพลเมืองที่ดี สร้างจิตสำนึก อุทิศตน รักและภูมิใจในความเป็นชาติ ตลอดจนสร้างความรู้ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง แต่ยังคงพบว่าเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการดำรงอยู่ในสังคมยุคข่าวสาร สารสนเทศ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบ และการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยด้วยกระบวนการทางทุนนิยม และบริโภคนิยม ทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม จนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บางประการ และบางครั้งเป็นสาเหตุของความล้มเหลวทั้งด้านการเรียนและความไม่มั่นคงในอนาคตและการดำรงชีวิตในสังคม ทำให้เยาวชนในปัจจุบันมีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กและเยาวชนจะใช้ความรู้ในการทำงาน ตลอดจนความรัก ความปรารถนาดี อย่างมากมายเพียงใดก็ตาม ในบางกรณีก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์เด็ก และเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ในช่วงเข้าสู่วัยรุ่น ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ ตกเป็น ทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น และเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกมจนนำไปสู่ การประพฤติปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและสังคม นิยมประลองความเร็ว มีพฤติกรรม การใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมาย ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ไม่เห็นความสำคัญของหลักทางศาสนาหรือค่านิยม ความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวค่อนข้างเปราะบาง ติดสื่อ ติดเพื่อน และให้ความสัมพันธ์ กับวัตถุนิยมมากกว่าความมีคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีอีกภาระหน้าที่หนึ่งคือ การพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน การป้องกันและ แก้ปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียนที่เรียกว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ การได้รู้จัก ตนเอง ความสามารถในการปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข รวมถึงการมี ทักษะชีวิต มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อน ครู และผู้ปกครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2547)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 63 ได้กำหนดว่าโรงเรียนหรือสถานศึกษา ต้องจัดให้มีระบบและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัย แก่นักเรียน นักศึกษาตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา, 2559: 22) นอกจากนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 มาตรา 11 (3) และมาตรา 19 ยังกำหนดให้มีการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนรวมไปถึง

การพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนรวมทั้งให้การช่วยเหลือทางวิชาการ ในการวิจัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2550: 4) ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้ให้ความสำคัญและสนใจเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายว่าด้วยหลักการจัดการศึกษา โดยจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญนักเรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุดที่ต้องส่งเสริมนักเรียนให้พัฒนาการตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ รวมถึงการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาโดยให้รู้จักคิดเป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกสาขาวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5) ด้วยเหตุนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว โดยได้จัดทำนโยบายการศึกษาและทำการปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีเป้าหมายในการมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดไว้และให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ประการหนึ่งที่เป็นตัวแปรสำคัญนั้นก็คือการให้ความดูแลและช่วยเหลือนักเรียน

ด้วยข้อกำหนดทางกฎหมาย ประกอบกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม รวมถึงสภาพและปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนดังที่กล่าวมานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของกรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษาในอดีต และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นกลไกการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559: 15) โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงานคือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่ต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการยัดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกัน การแก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และความสำเร็จของงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิดและร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น

บุคลากรโรงเรียนในทุกกระดับ ผู้ปกครองหรือชุมชน โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และการส่งต่อนักเรียน โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรและเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 5) สำนักงานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและ ช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) ดำเนินการขับเคลื่อนโดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนที่ได้รับโอกาส ทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งในการ บริหารสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 7) และจากการประมวลสถิติของสถานการณ์ปัญหา เด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากปัจจัยเสี่ยง จากสภาพครอบครัว ชุมชนและสังคม ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน และจากบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียนเอง นอกจากนี้จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมาถึงปีการศึกษา 2562 พบว่า มีนักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 30,000 คนในแต่ละปีที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต มีภาวะซึมเศร้า เครียด และเป็นโรคอารมณ์ 2 ขั้ว (ไบโโพล่า ดิสออเดอร์) และปัญหาสุขภาพจิตอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2562: 25)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการทางการศึกษาของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริม การป้องกันรวมถึงการแก้ไขปัญหา ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามความ แตกต่างระหว่างบุคคล โดยรู้จักค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำรงชีวิต มีวุฒิภาวะ ทางอารมณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักคิดตัดสินใจและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต ได้วางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน โดยมีการประสานความร่วมมือ ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งจะต้องมีวิธีการจัดกิจกรรมและเครื่องมือ ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จโดยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่จะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศชาติได้นั้นจะต้อง เน้นด้านการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพชีวิต เพราะประชากรของแต่ละประเทศนั้นถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากกว่าทรัพยากรใด ๆ ประเทศชาติใดที่มีทรัพยากรพร้อมไปด้วยศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาแล้ว สังคมนั้นประเทศนั้นถือได้ว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นผลทำให้ประชากรของประเทศได้รับความสุขความสำเร็จในชีวิตโดยทั่วหน้ากัน (ชนิษฐา เทวทรภักดี, 2540: 51)

โรงเรียนเทพลีลา ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา ด้านพฤติกรรมของนักเรียนมาโดยตลอด และได้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหนึ่งในการบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกคน ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเด็กด้วยระบบการจัดกิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ โดยดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และออกแบบการดำเนินงานให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน นักเรียนและครู โดยกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา และการคุ้มครองเด็กเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษาการเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคม ซึ่งใช้แนวทางการดำเนินงานในการปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร ครูและบุคลากรให้ส่งเสริม ดูแล พัฒนานักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จัดวางระบบที่สร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนมีครูอย่างน้อยหนึ่งคนที่คอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียนและชุมชน เชื่อมประสานรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เพื่อส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 1)

ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลาที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาในการดำเนินงาน คือ ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มีการปฏิบัติงานในการดำเนินงานที่ขาดความต่อเนื่อง และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้านพฤติกรรมของโรงเรียนนั้น ยังไม่มีการจัดกลุ่มหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ และการประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนนัก แม้ว่าโรงเรียนจะมีความพยายามปรับปรุงพัฒนากิจกรรมในโครงการที่บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี และพัฒนาแนวทางดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายในทุกปีการศึกษา และในปัจจุบันยังต้องยอมรับว่า เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อผู้คนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เด็กและเยาวชนบริเวณรายรอบโรงเรียนยังต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาที่เกิดจากปัญหาของผู้คนในสังคม คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัวและคนในชุมชน การระบาดของสารเสพติด การแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ปัญหาต่าง ๆ มีผลกระทบต่อเยาวชนในสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียน เช่น การแต่งกายผิดระเบียบ กิริยามารยาทและการพูดจาไม่สุภาพ หนีโรงเรียน เทียวเตรกกลางคืน มั่วสุม ทะเลาะวิวาท เพศสัมพันธ์ จนอาจพัฒนาถึงปัญหาในระดับที่ก่ออาชญากรรมและติดยาเสพติด เป็นต้น

โรงเรียนเทพลีลา จึงได้ออกแบบโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลาขึ้น จากการจัดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาด้านพฤติกรรมของนักเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการทำเนิงานในทุกปี การศึกษาของโรงเรียนและมีการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบันด้วยความมุ่งหวังว่าการดำเนินกิจกรรมตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะและศักยภาพนักเรียนในทุกด้านอย่างจริงจังแล้ว ยังสามารถส่งผลถึงการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ รวมถึงสุขภาพกาย สุขภาพใจ อันเป็นผลจากการแก้ปัญหาและดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมของนักเรียนตามกรอบแนวทางการดำเนินงาน และเพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวได้ทราบถึงข้อมูลย้อนกลับที่จะนำกลับไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้รายงานจึงมีความสนใจที่จะทำการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการของโรงเรียนและการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
4. เพื่อประเมินผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ขอบเขตของการประเมิน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล. สต๊ฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007: 7) หรือที่เรียกว่ารูปแบบการประเมินแบบ CIPP/IA Model โดยเป็นการประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผลด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ของโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยขอบเขตการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา เป็นการมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากผลการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ประกอบด้วย คุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน 10 ทักษะ โดยจัดจำแนกกลุ่มออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคัม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ รวมถึงตรวจสอบเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาในการประเมินมีดังนี้

2.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับบริบทด้านสภาพ ปัญหา ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา กับนโยบายของต้นสังกัด

2.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความพร้อม ความเพียงพอของบุคลากร ความเหมาะสมด้านระยะเวลา ทรัพยากร ที่มีและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับความเหมาะสมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ การกำกับ ติดตาม การวัดผลและการประเมินผล

2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับผลผลิตที่เกิดจากการจัดกิจกรรมในโครงการทั้งหมด โดยตรวจสอบเกี่ยวกับส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้าน ประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation) ด้าน ความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ตามภาพความสำเร็จของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ประกอบด้วย คุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคัม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ รวมถึงตรวจสอบเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.1 ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน

ครูผู้สอน จำนวน 105 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน นักเรียน จำนวน 2,087 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2,087 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 4,298 คน

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคัมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563 ผู้ประเมินแบ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านบริบท จำนวน 58 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

1.1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน

1.2) ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ จำนวน 30 คน

1.3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

1.4) บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 78 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

2.1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน

2.2) ครูผู้สอน จำนวน 50 คน

2.3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

2.4) บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน

3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านกระบวนการ จำนวน 98 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

3.1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน

3.2) ครูผู้สอน จำนวน 70 คน

3.3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

3.4) บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน

4) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านผลผลิต จำนวน 740 คน ประกอบด้วย

4.1) รองผู้อำนวยการโรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน

4.2) ครูผู้สอน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 70 คน

4.3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน

4.4) บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

4.5) นักเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 321 คน

4.6) ผู้ปกครองนักเรียน ได้มาโดยการสุ่มตามนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่งั่งคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ได้เริ่มดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและได้ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านพฤติกรรมและสร้างเสริมคุณภาพด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทำให้โครงการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทพศิลา จึงได้ดำเนินการประเมินโครงการตามกรอบแนวคิดการประเมินโครงการของแดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ที่เรียกว่ารูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model โดยกำหนดการประเมินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินก่อนดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้า 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านกระบวนการ และ 3) การประเมินหลังดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ

นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่งั่งคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา หมายถึง โครงการที่โรงเรียนเทพศิลาได้จัดขึ้นตามกรอบภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาของโรงเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาของโรงเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาของโรงเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาของโรงเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาของโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางดำเนินงานสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริม ป้องกัน พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัย มีคุณธรรมและมีมีความสุขในการดำเนินชีวิต โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินงาน ประกอบด้วยขอบข่ายการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งแต่ละด้านมีความหมาย ดังนี้

1. **การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** หมายถึง การดำเนินงานในการเก็บข้อมูลด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านความประพฤติ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เพื่อประกอบการพิจารณาคัดกรองจัดกลุ่มนักเรียน ในการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหา และพัฒนานักเรียนได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์

2. **การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้** หมายถึง การคัดกรองด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านความประพฤติ มาจัดออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา โดยที่มีการประชุมกันในโรงเรียน เพื่อหาหลักเกณฑ์และมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกันเป็นที่ยอมรับของครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นในโรงเรียน

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน หมายถึง การดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ความสามารถของนักเรียน โดยมีกิจกรรมหลักของโรงเรียน คือ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในกลุ่มปกติ ให้พัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และยังช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง

4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง การดำเนินงานการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับเด็กทุกกลุ่ม ซึ่งเป็นการกระทำล่วงหน้ากับสิ่งที่ยังไม่เกิดปัญหา มีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อให้มีการพบปะกัน ครูที่ปรึกษาต้องเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนด้วยการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาบุคลิกภาพ ลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักเรียนแต่ละคน เพื่อที่ป้องกันมิให้นักเรียนกลายเป็นปัญหาของสังคม และการทำงานช่วยเหลือและแก้ไข โดยการหาสาเหตุของปัญหา ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อมาแก้ไขปัญหานั้น ครูมีการร่วมมือกันกับผู้ปกครอง และต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับสาเหตุด้วยความเอื้ออาทรกับนักเรียน และไม่ซ้ำเติมนักเรียน

5. การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่ยากต่อการแก้ไข บางปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขโดยครูที่ปรึกษาอาจจะส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อที่จะช่วยแก้ไข ครูที่ได้รับต่อการช่วยเหลือนักเรียนจากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาแล้วนั้น จะต้องทำการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ แต่ถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ก็ควรส่งดำเนินการให้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม หมายถึง คุณลักษณะที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอันเป็นผลจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนผ่านกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา โดยกำหนดกรอบคุณลักษณะทักษะชีวิต อันเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วยทักษะชีวิต 10 ทักษะ จำแนกกลุ่มออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ ซึ่งแต่ละด้านมีความหมาย ดังนี้

1. ทักษะด้านสังคม (Social Skills) หมายถึง ความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียนในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น จำนวน 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการติดต่อสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสื่อสารพูดคุยที่ดีด้วยท่าทางที่สอดคล้องเหมาะสมและรู้จักรับฟังบุคคลอื่นอย่างตั้งใจ การให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ และการรู้จักรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่น 2) ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Refusal and Negotiation Skills) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการปฏิเสธในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่น การรู้จักประนีประนอมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคล การโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นสอดคล้องกับความคิดของตน และเสนอทางเลือกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น 3) ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการแสดงพฤติกรรมที่ปกป้องในสิทธิของตนเอง และไม่ล่วงล้ำในสิทธิของบุคคลอื่น การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและความต้องการของตนเองต่อบุคคลอื่น การแสดงความคิดเห็นด้วยอย่างสุภาพ 4) ทักษะการให้ความร่วมมือ (Cooperative Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเคารพใน

ความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินในความสามารถของตนเองที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม การให้การสนับสนุนและการให้ความไว้วางใจสมาชิกกลุ่มตลอดจนการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลเมื่อทำงานร่วมกัน และ 5) ทักษะการเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น (Empathetic Skill) หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการรู้และเข้าใจความรู้สึก ความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ทักษะด้านการคิด (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบความคิด จำนวน 2 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการตัดสินใจ (Decision-Making Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การวิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลเพื่อพิจารณาความเสี่ยงในการตัดสินใจ และการประเมินผลของการตัดสินใจ และ 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการกำหนดหรือระบุปัญหาที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางในการแก้ปัญหาคือความเป็นเหตุเป็นผล และการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3. ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ (Emotional Coping Skills) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ที่จะจัดการกับอารมณ์ตนเอง จำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการจัดการด้านความเครียด (Stress Managing Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมความคิดในทางลบเมื่อเผชิญกับปัญหา การรู้จักการผ่อนคลายเมื่อเกิดความเครียดและความไม่สบายใจ ตลอดจนการหาวิธีในการช่วยลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวล 2) ทักษะการเผชิญความโกรธ (Anger Coping Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมและยับยั้งความโกรธเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่พอใจ และความสามารถในการหาวิธีผ่อนคลายความโกรธได้ และ 3) ทักษะการควบคุมและดูแลตนเอง (Self-Monitoring Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง ประกอบด้วย การมีความเชื่อมั่นในตนเองการกำหนดเป้าหมายด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ความสามารถในการบริหารเวลา และการมีความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านต่าง ๆ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินใจสัมฤทธิ์ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคมนด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ที่เรียกว่ารูปแบบการประเมินแบบ CIPP/EST Model โดยประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบเกี่ยวกับบริบทด้านสภาพ ปัญหา ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคมนด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา กับนโยบายของต้นสังกัด

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบเกี่ยวกับ ความรู้ ความสามารถ ความพร้อม ความเพียงพอของบุคลากร ความเหมาะสมด้านระยะเวลา ทรัพยากรที่มีและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบเกี่ยวกับ ความเหมาะสมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ การกำกับ ติดตาม การ วัตถุประสงค์และการประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบเกี่ยวกับ ผลผลิตที่เกิดจากการจัดกิจกรรมในโครงการทั้งหมด โดยตรวจสอบเกี่ยวกับส่วนปรับขยาย ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความ ยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ตามภาพความสำเร็จของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง นักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ประกอบด้วย คุณภาพ ทักษะชีวิตนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการ เพลิดเพลินทางอารมณ์ รวมถึงตรวจสอบเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยมีความหมาย ดังนี้

4.1 ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบเกี่ยวกับผล ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการดำเนินโครงการที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ในด้าน การได้รับรางวัลและการยกย่องจากความสำเร็จของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมและเครือข่ายร่วม พัฒนาการจัดการศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ในด้านความภาคภูมิใจในคุณภาพที่เกิดจากการ พัฒนางาน ความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา และการได้รับการยกย่องชมเชยในตัวผู้เรียน

4.2 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบ เกี่ยวกับผลสำเร็จของโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถบรรลุและตอบสนอง ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งการประเมินความพึงพอใจที่เป็นความคิดเห็น ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

4.3 ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบ เกี่ยวกับการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการ ความมุ่งมั่นในการพัฒนา และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ ดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และคงอยู่อย่างต่อเนื่อง

4.4 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบ เกี่ยวกับผลที่เกิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่น และความสำเร็จของโครงการ ที่สามารถขยายผลหรือประยุกต์ใช้ให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการและครูอัตราจ้าง ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทุกคนของโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ของโรงเรียนเทพลีลา ในปีการศึกษา 2563

บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ หมายถึง นักวิชาการที่เป็นข้าราชการบำนาญ ตัวแทนผู้ประกอบการ และตัวแทนสมาคมศิษย์เก่า ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ผู้มีส่วนร่วมในการออกแบบและวางแผนการดำเนินงานโครงการ และมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติงานของโครงการอย่างใกล้ชิด

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง หรือผู้อุปการะที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู อบรม ให้การดูแลนักเรียนโรงเรียนเทพลีลา โดยเป็นผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยประจำ โดยกำหนดว่านักเรียน 1 คนมีผู้ปกครอง 1 คน ในปีการศึกษา 2563

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้รับการพัฒนาตามความสามารถและศักยภาพของตนเองอย่างมีคุณค่า และเกิดความมั่นใจในตนเองในการแสดงออกอย่างเหมาะสม และพัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดี ในสังคมได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอันหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุขบนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงในสังคม
2. นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพิเศษของโรงเรียนอย่างหลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้อง เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ ให้เกิดคุณภาพในตนเองตามแนวทางการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
3. ครูมีความรู้ ความสามารถและศักยภาพในการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษานักเรียน การแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านพฤติกรรม
4. โรงเรียนพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาและพัฒนาตามความแตกต่างของนักเรียนโดยค่านึงนักเรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม และปรับประยุกต์ใช้ได้สมประโยชน์ทันต่อการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน

5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วมคิด ร่วมวางแผนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินงาน และพัฒนาการทำงานอย่างเหมาะสม หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพความต้องการของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน จากการจัดกิจกรรมจริง ในโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ พฤติกรรมนักเรียน และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารและการปฏิบัติงาน ตลอดจนเพื่อจรรโลง ความพึงพอใจและความผูกพันต่อวิชาชีพ

6. ผู้บริหารสามารถนำสารสนเทศการประเมินผลจากโครงการไปใช้วางแผนเพื่อปรับปรุง การดำเนินงานโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทพลילהให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

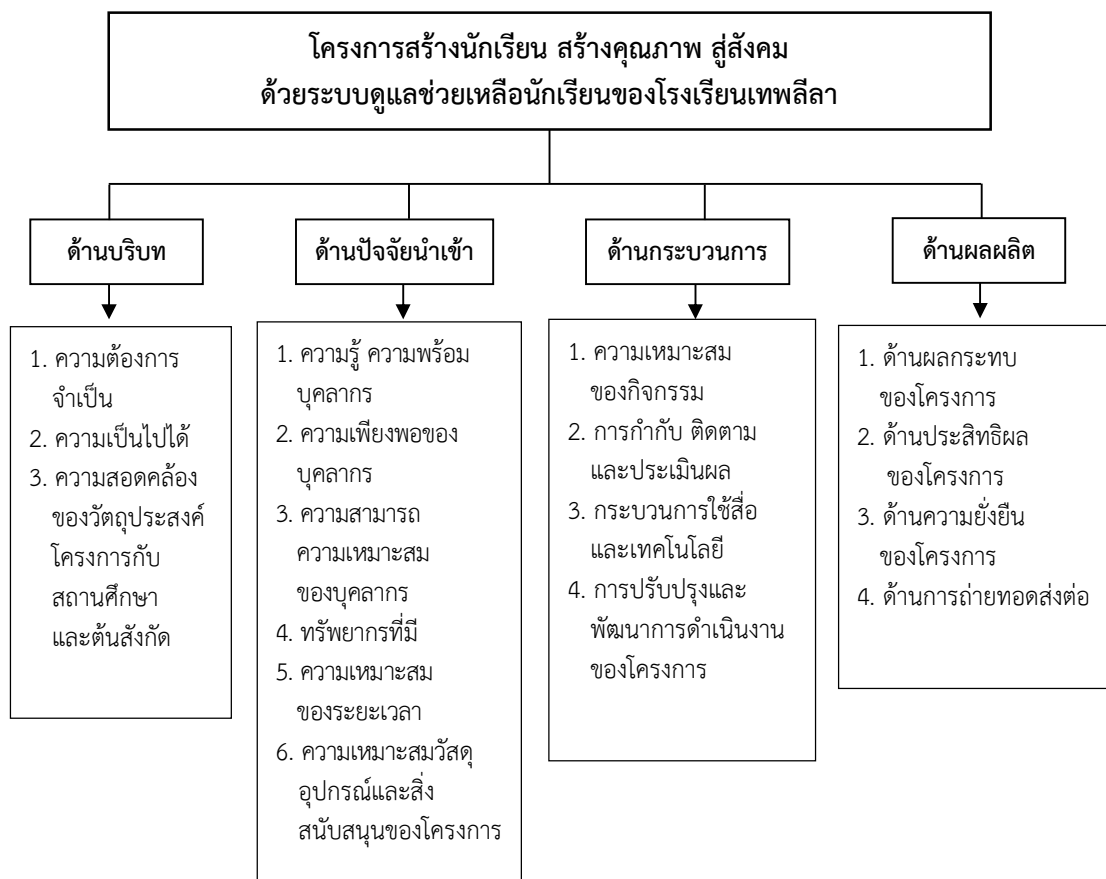
7. ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความพึงพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษาจากการดำเนินงาน โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลילה

8. ผู้ปกครองและชุมชนสามารถนำความรู้และรูปแบบการจัดการกิจกรรมที่มีในโครงการ ของโรงเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมไปประยุกต์ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานหรือจัดกิจกรรมใน ชุมชนเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน

9. ผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้สารสนเทศจากการประเมินไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการ ดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลילה รวมถึงการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการประเมิน

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทพลילהครั้งนี้ เป็นการประเมินความเหมาะสมก่อนการดำเนินโครงการ ประเมิน ความก้าวหน้าระหว่างการดำเนินโครงการ และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยใช้รูปแบบ การประเมินของแดเนียล แอล. สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) หรือที่เรียกว่ารูปแบบการ ประเมินแบบ CIPPiEST Model โดยประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต ตามภาพความสำเร็จของโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลילה 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลילה ประกอบด้วยคุณลักษณะที่เป็นทักษะชีวิต 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ และตรวจสอบเกี่ยวกับส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้าน การถ่ายทอดส่งต่อ รวมถึงความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลילה ดังแสดงรายละเอียดในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา โดยการประเมินแบบ CIPPIEST model

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการวิจัย โดยนำเสนอการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการแบบ CIPP และ CIPPIEST
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน
5. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากนโยบายเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดในหมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษามาตรา 6 ว่า หลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินงาน คือ เรื่องความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 10-11) ได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง กลยุทธ์ที่ 2 ตามแนวทาง ข้อที่ 2.1 ในการปลูกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ข้อที่ 2.2 เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ โรคภัยอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้น จากวิกฤติทั้งปวง ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงให้ทุกโรงเรียนในสังกัดจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เป็นการกระตุ้นทุกภาคส่วนในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

1.1 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันอันเกี่ยวข้องกับนักเรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนมีมากมาย ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 1) ระบุถึงปัจจัยเสี่ยงหรือเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุหรือตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับนักเรียน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยเสี่ยงด้านตัวนักเรียน เช่น มีทักษะการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม ขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ขาดทักษะในการปฏิเสธเพื่อน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความนับถือตนเองต่ำ มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ มีเจตคติไม่เหมาะสม หรือโน้มเอียงที่จะชอบเสี่ยงทดลองใช้ยา ความรุนแรง ปฏิเสธค่านิยมหรือหลักศาสนาที่สังคมส่วนใหญ่ยึดถือ มีพัฒนาการทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวัยเด็ก เช่น การต่อต้านสังคม พุดตบ ขโมย ก้าวร้าว ขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครูและโรงเรียน

2. ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว เช่น ความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัว ครอบครัวขาดความเป็นปึกแผ่น ครอบครัวแตกแยกหรือแยกตัวจากสังคม การเลี้ยงดูไม่เหมาะสมมีความคาดหวังในตัวเด็กเกินความเป็นจริง โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพและวัยของเด็ก

3. ปัจจัยเสี่ยงด้านโรงเรียน เช่น ขาดการดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียนอย่างจริงจังและไม่สร้างสัมพันธ์ภาพที่เหนียวแน่นระหว่างครูกับนักเรียน และผู้ปกครองหรือชุมชน หย่อนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนักเรียนทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการพฤติกรรม ขาดการใช้กฎระเบียบวินัยที่เหมาะสม เลือกปฏิบัติ หรือไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติที่แน่นอน

4. ปัจจัยเสี่ยงด้านกลุ่มเพื่อน เช่น การคบเพื่อนที่เกเร อันธพาล เสเพล การคบเพื่อนที่เจตคติโน้มเอียงในทางก้าวร้าว ชอบเสี่ยงภัย ชอบมั่วสุม เบี่ยงเบนทางเพศ ได้รับแรงกดดันบีบบังคับ ช่มชู้ไม่เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

5. ปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชนและสังคม เช่น การไร้ระเบียบแบบแผนในชุมชน ชุมชนอ่อนแอ ขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชนและสังคม ต่างคนต่างอยู่ ขาดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ชุมชนมีเจตคติโน้มเอียงต่อการยอมรับค่านิยมในการเพิ่มสิ่งเสพติดมอมเมาการใช้ความรุนแรง ละเลยไม่ให้ความสำคัญเอาใจใส่ดูแลส่งเสริมเด็กและเยาวชน มีท่าทีต่อเยาวชนโดยเฉพาะวัยรุ่นในลักษณะที่ปฏิเสธต่อต้าน ไม่ยอมรับในพฤติกรรมที่แสดงออก

ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ข้างต้นล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ มีผลกระทบซึ่งกันและกัน และเป็นเหตุปัจจัยสู่สภาวะวิกฤตได้หากไม่มีระบบการป้องกัน ส่งเสริม หรือจัดเงื่อนไขที่จะส่งผลที่ไม่พึงปรารถนาต่อตัวนักเรียนและสังคมโดยรวม การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ ความมีคุณธรรมจริยธรรมนั้น มูลนิธิศตวรรษที่ 21 (2000: ออนไลน์) กล่าวว่า เป็นหน้าที่หลักโดยตรงของสถานศึกษาโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา มีแนวคิดหลักในการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีและศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในเชิงการป้องกัน การแก้ปัญหา หรือการส่งเสริมสนับสนุน จึงจำเป็นต้องยึดประโยชน์สูงสุดอันพึงเกิดต่อนักเรียนเป็นสำคัญ

2. ความสำเร็จของงานต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมพัฒนา ของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งบุคลากรของโรงเรียนทุกคน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สะท้อนมาสู่ความหลากหลายของนักเรียน ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน คณะครูจึงมุ่งมั่นเอาใจใส่นักเรียนเป็นพิเศษ การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ โดยที่โรงเรียนให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางระบบ มีผลอย่างมากต่อการพัฒนาระบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมทำให้สามารถประสานการทำงานระหว่างกันได้ชัดเจนและเป็นระบบยิ่งขึ้น

กรมสุขภาพจิต (2554: 1) ระบุถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคม มุ่งหวัง ดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนตามกระบวนการศึกษานั้นไม่เพียงพออันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกและเชิงลบอันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานักเรียนครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วย ความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตงอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งครูจะต้องปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่าง มีระบบ มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนเกิดผลดีต่อทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

บุปผชาติ เข็มวิชัย (2558: 9) กล่าวถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ เพื่อพัฒนานักเรียนในสถานศึกษาโดยครูที่ปรึกษาคควร เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือและป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ กระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ นอกจากครูที่ปรึกษาแล้วยังมีคณะบุคคลซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมพัฒนาควบคุมและแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน เพื่อดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเพื่อคุ้มครองดูแลรักษา รวมทั้งให้การอบรมศีลธรรมจรรยา มารยาทอันดีแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนต่อไป

สุทัศน์ เอี่ยมแสง (2558: 9) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มศักยภาพให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีวิถีชีวิตที่พอเพียง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ทั้งทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากอดีต

ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งการแก้ไขปัญหาไม่ใช่หน้าที่ของสถานศึกษาอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ฉัตรินัดดา สิงห์แก้ว (2562: 12-13) สรุปความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน มีขอบข่ายโครงสร้างในการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานคุณภาพ หลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ เป็นการพัฒนานักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจ และมีแนวคิดไปในทางเดียวกัน ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานตามเหมาะสมอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนาควบคุมและแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันและเป็นคนดีของสังคม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็น การร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มศักยภาพให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีวิถีชีวิตที่พอเพียง มีกระบวนการที่มีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงานที่สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานตามเหมาะสมอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนาควบคุมและแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน และเกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

1.2 ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มีหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ พอสรุปได้ดังนี้

อานนท์ นนทวัน (2551: 5) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือทำงาน ที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

กรมสุขภาพจิต (2554: 131) ระบุว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็น กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด กับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

มจริน แผลงจันทิก (2554: 2) ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่ออย่างมีขั้นตอน มีวิธีการ และเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อรชุน กิตติโสภาคย์ (2555: 8) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูหรือบุคลากร ภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556: 11) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริมการป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้ เติบโตองงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

คมกฤษ ทองนพคุณ (2557: 21) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวัง เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะในการดำรงชีวิต และปลอดภัยจากวิกฤติทั้งปวง

จตุกรณ์ นิสสัย (2558: 11) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ปัญหานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 1) กำหนดความหมายของ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ส่วนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแล นักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจนสอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพ และความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และยั่งยืน

นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 9) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลนั้น ๆ สามารถตัดสินใจและวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เช่นเดียวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็เพื่อเป็นการส่งเสริมการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการดังกล่าว ต้องมีการประสานงานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอกรวมทั้งการได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียน ดังนั้นกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูทุกคนมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของงาน

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 31) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องภายในและบุคคลภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากทางโรงเรียน

ธิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562: 10-11) ระบุว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน และเครื่องมือการดำเนินงานมีมาตรฐาน มีหลักฐานการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบโดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและมีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนเป็นการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งจะมีวิธีการและเครื่องมือในการทำงานที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ โดยมีการประสานความร่วมมือระหว่างครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและเป็นระบบแบบแผนมีขั้นตอนในการดำเนินงานโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนและให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

1.3 ประโยชน์และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มีหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ พอสรุปได้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2551: 3) กล่าวถึงประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 5) นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

วนิดา ชนินทุททวงศ์ (2551: 3) กล่าวว่า ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
- 4) นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข
- 5) นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

เตรียมศักดิ์ อินอุเทน (2551: 16) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)

4) นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพ
โดยรอบด้าน

5) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง
ด้วยความเอื้ออาทร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 13-14) กล่าวว่า ประโยชน์
และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง คุณธรรม จริยธรรม และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค

4) นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตาม
ศักยภาพอย่างรอบด้าน

5) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง
ด้วยความเสียสละเอาใจใส่

มธุริน แผลงจันทิก (2554: 13) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนที่มีต่อ นักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง เขตพื้นที่การศึกษาและ
ประเทศชาติไว้ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต
และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการ
เรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้
อย่างเป็นสุข มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนผู้ปกครอง

2) ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนมีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู

3) ผู้บริหารรู้จักสภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษามีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

4) โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ได้รับการยอมรับ การสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

5) ผู้ปกครอง ชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เข้าใจถึงวิธีการอบรม สั่งสอนบุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน และบุคคลในชุมชนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุตรหลานเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

6) เขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในการพัฒนานักเรียน พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียนเพื่อพัฒนางานต่อไป

7) ประเทศชาติ นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุขมีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

จุดิกรณั นิสสัย (2558: 21) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1) นักเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างทั่วถึง

2) ครูรับรู้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยนำข้อมูลนั้นมากำหนดเป็นแนวทางเพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3) ผู้ปกครองและครูมีการร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ปรีกษาและร่วมกันหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

4) ผู้บริหารสามารถใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร

บุปผาชาติ เข้มวิชัย (2558: 12) กล่าวว่า งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่มีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งต่อทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจะลงไปสู่ตัวนักเรียนโดยตรง โดยการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานเพราะเป็นงานที่ต้องร่วมมือกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องใช้เทคนิคขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงกับสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล เพื่อให้ นักเรียนมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์อย่างเหมาะสม โดยการได้รับการช่วยเหลือจากครูประจำชั้นหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานเพราะเป็นงานที่ต้องร่วมมือกันเป็นงานที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อทุก ๆ ฝ่ายตามขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา

1.4 กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีโรงเรียนเป็นหลักในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดีคนเก่งอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ภายใต้กระบวนการตามขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 : 14-20) ได้กล่าวถึง กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน

1.4.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1) ความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้วยความหลากหลายของนักเรียน และนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่าง ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ ดังนี้

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551: 8) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านความสามารถในการเรียน ความสามารถพิเศษ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและพฤติกรรม ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านการคุ้มครองนักเรียน โดยมีเอกสารหลักฐานแสดงการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูที่ปรึกษา

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554: 20-21) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ วิธีการที่ครูที่ปรึกษาจะต้องศึกษานักเรียนในความรับผิดชอบของตนเองและรู้พื้นฐานของเด็กนักเรียน สภาพชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออก มีความเข้าใจเด็กอย่างแท้จริงทั้งทางด้านความสามารถของนักเรียน ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจนักเรียน พฤติกรรมด้านร่างกาย ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของนักเรียน

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555: 31) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น รู้จักนักเรียนอย่างแท้จริงและครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสม ทำให้สามารถนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนได้ต่อไป

นฤบล กองทรัพย์ (2556: 18) กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการในการดูแลนักเรียนในขั้นตอนของการศึกษาข้อมูลของนักเรียนอย่างละเอียดทุกด้าน โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาการแก้ไขปัญหา หรือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน

แมนพงศ์ กิจจานนท์ (2556: 35) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคนโดยใช้เครื่องมือหลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่าง ๆ เพื่อประสิทธิผลในการเรียนรู้แต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) ข้อมูลที่จำเป็นในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 18) กล่าวว่าด้วยความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจในนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (2552: 37) อธิบายถึงวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลสามารถ
ดำเนินงานได้แก่ 1) สังเกต 2) สัมภาษณ์ 3) การเยี่ยมบ้าน 4) ศึกษาข้อมูลจากระเบียนสะสม และ
5) ผลการประเมินและทดสอบต่าง ๆ วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียน
ที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวที่สำคัญ คือ

1. ระเบียนสะสม (ปพ.8) ระเบียนสะสมแบบพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
และเอกสารวิชาการ ระเบียนการวัดผลของสถานศึกษาเป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง
และรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนแต่ละคนอย่างมีแบบแผน เช่น ประวัติส่วนตัว ครอบครัว
รายงานการเรียนการสอนทดสอบสุขภาพ ความถนัด ความสนใจ กิจกรรมพิเศษ โครงการศึกษาและอาชีพ
ในอนาคต บันทึกการสัมภาษณ์ การให้คำปรึกษา และรายงานอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนต้องการทราบ
เกี่ยวกับตัวนักเรียน การสังเกต ระเบียบพฤติกรรม การสัมภาษณ์ อัตชีวประวัติ และสังคมมิติ โดยเก็บ
รวบรวมไว้ในระเบียนสะสม มีทั้งข้อมูลในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการบริการรวบรวมและศึกษา
ข้อมูล เพื่อการรู้จัก และเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
โดยเก็บไว้มีขีดในตัวเอกสาร ให้สะดวกใช้ และการบริการข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคลเป็นบริการสำคัญ
เพราะเป็นการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเด็กที่แตกต่างกัน เพื่อช่วยให้ครูแนะแนวผู้ปกครอง
และผู้บริหารสถานศึกษา สามารถเข้าใจเด็กได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถดูแลช่วยเหลือเด็กได้
อย่างถูกต้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียน

2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็กหรือแบบประเมินตนเอง (SDQ) สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546: 130,138-140) กล่าวถึงแบบประเมินพฤติกรรมเด็กหรือ
แบบประเมินตนเอง (SDQ) ว่าเป็นแบบประเมินของสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวง
สาธารณสุข พัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire: (SDQ) เป็นเครื่องมือ
ที่ผ่านการวิจัยแล้วว่า มีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาเด็กได้ดี สามารถช่วยเหลือครูใน
การคัดกรองปัญหาและให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กในโรงเรียน แบบ SDQ นี้เหมาะสมที่จะใช้กับ
เด็กอายุระหว่าง 4-16 ปี แบบประเมินแต่ละชุดมี 2 หน้า หน้าแรกเป็นลักษณะพฤติกรรม จำนวน
25 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรมได้ 5
ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมด้านอารมณ์ (5 ข้อ) 2) พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น (5 ข้อ) 3) พฤติกรรม
เกร/ความประพฤติ (5 ข้อ) 4) พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (5 ข้อ) และ 5) พฤติกรรม
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (5 ข้อ) คะแนนรวมของกลุ่มที่ 1-4 เป็นคะแนนที่แสดงถึงสภาพพฤติกรรม
ของเด็กในด้านนั้น ๆ (Total Difficulties Score) ส่วนคะแนนในด้านที่ 5 เป็นคะแนนที่แสดงถึงจุด
แข็งของเด็ก (Strength Score) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณานำจุดแข็งมาใช้เพื่อการช่วยเหลือ
แก้ปัญหาในด้านอื่น ๆ แก่เด็กต่อไป ในขณะที่คะแนนด้านสัมพันธภาพทางสังคมก็เป็นตัวบ่งชี้
ให้ครูได้ทราบถึงความยากง่ายในการแก้ปัญหา ถ้าเด็กมีจุดแข็ง (คะแนนด้านสัมพันธภาพทางสังคม
สูง) การให้ความช่วยเหลือปัญหาพฤติกรรมจะง่ายกว่าเด็กที่ไม่มีจุดแข็ง (คะแนนด้านสัมพันธภาพ
ทางสังคมต่ำ) เป็นต้น หน้าที่ 2 ในด้านหลังของแบบประเมินเป็นการประเมินผลกระทบของ
พฤติกรรม ว่ามีความเรื้อรังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างต่อตัวเด็กเองมีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม

และชีวิตประจำวันของเด็กมากน้อยอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้ใช้คำกลางสรุปว่า “เป็นระดับความรุนแรงของปัญหา” แบบประเมินตนเอง (SDQ) มีทั้งหมด 3 ชุดคือ 1) แบบประเมินที่นักเรียนประเมินตนเอง 1 ชุด 2) แบบประเมินที่ครูประเมินนักเรียน 1 ชุด และ 3) แบบประเมินที่ผู้ปกครองประเมินนักเรียน 1 ชุด โดยแบบประเมินทั้ง 3 ชุด มีลักษณะข้อคำถามคล้ายคลึงกับข้อคำถามในแบบประเมินที่นักเรียนประเมินตนเอง ตลอดจนการตรวจให้คะแนน ยกเว้นเกณฑ์การแปลผลที่แตกต่างกันเล็กน้อยการให้คะแนนและแปลผล และแบบประเมินตนเอง (SDQ) มี 2 หน้า คือ ด้านหน้า เป็นการประเมินพฤติกรรม 5 ด้านการให้คะแนนแยกตามรายด้านรวม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านที่ 1-4 ได้คะแนน 0-5 อยู่ในกลุ่มปกติ ได้คะแนน 6 อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ได้คะแนน 7-10 อยู่ในกลุ่มมีปัญหา/ช่วยเหลือ 2) ด้านที่ 5 ได้คะแนน 4-10 จุดแข็ง ได้คะแนนต่ำกว่า 3 ไม่มีจุดแข็ง ส่วนด้านหลัง ประเมินว่ามีความรือรังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบตัวเด็ก มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคมและชีวิตประจำวันของเด็กในการประเมินว่าตัวเองมีปัญหาด้านอารมณ์ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรมหรือความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องคิดคะแนนข้อต่อไป ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้พิจารณาแบบประเมินในหัวข้อต่อไป 1) ปัญหาที่ทำให้รู้สึกไม่สบายใจหรือไม่ และ 2) ปัญหาที่รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ หรือไม่ ซึ่งใน 2 หัวข้อนี้ถ้าตอบ “ไม่เลย” หรือ “เล็กน้อย” ให้ 0 คะแนน “ค่อนข้างมาก” ให้ 1 คะแนน “มาก” ให้ 2 คะแนน สรุปการแปลผล

คะแนนรวม 0 คะแนน = ปกติ

คะแนนรวม 1-2 คะแนน = เสี่ยง

คะแนนรวม 3 คะแนนขึ้นไป = มีปัญหา/ช่วยเหลือ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 17-23) ยังได้กล่าวถึง แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ) ไว้ว่า แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน เป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน มี 3 ชุด คือ 1) ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก 2) ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินเด็ก และ 3) ชุดที่เด็กประเมินตนเอง ซึ่งทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหา และจำนวน 25 ข้อเท่ากัน ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุด พร้อมกันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

3. วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมงาน ผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น ซึ่งวิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ ในกรณีที่มีข้อมูลของนักเรียนจากระเบียนสะสมและแบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนไม่พอเพียง หรือเกิดกรณีที่ต้องมีข้อมูล

เพิ่มเติมอีก ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นอาจใช้วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกต พฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน

กรมสุขภาพจิต (2551: 7-10) กล่าวว่าด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลมีพื้นฐานของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวก และด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการ ป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกทาง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ครูที่ปรึกษาควรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน คือ

1. ด้านความสามารถ แยกเป็น 1) การเรียน และ 2) ความสามารถอื่น ๆ
2. ด้านสุขภาพ แยกเป็น 1) ด้านร่างกาย และ 2) ด้านจิตใจ - พฤติกรรม
3. ด้านครอบครัว แยกเป็น 1) ด้านเศรษฐกิจ และ 2) ด้านการคุ้มครอง

นักเรียน

4. ด้านสารเสพติด
5. ด้านความปลอดภัย
6. ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแล

ช่วยเหลือเช่น ด้านเพศ ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ควรทราบ

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ
1. ด้านความสามารถ จำแนกเป็น	
1.1 การเรียน	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา 2. ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน 3. พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นไม่ตั้งใจเรียนขาดเรียน ฯลฯ
1.2 ความสามารถอื่น ๆ	1. บทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน 2. ความสามารถพิเศษ 3. การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ฯลฯ
2. ด้านสุขภาพ จำแนกเป็น	
2.1 ด้านร่างกาย	1. ส่วนสูงน้ำหนัก 2. โรคประจำตัวความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น ฯลฯ

ข้อมูลนักเรียน	รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ
2.2 ด้านจิตใจ –พฤติกรรม	1. อารมณ์ซึมเศร้า/วิตกกังวล 2. ความประพฤติ 3. พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น 4. บุคลิกภาพเก็บตัว/ขี้อาย ฯลฯ
3. ด้านครอบครัว จำแนกเป็น	
3.1 ด้านเศรษฐกิจ	1. รายได้ของบิดา มารดา / ผู้ปกครอง 2. อาชีพของผู้ปกครอง 3. ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน ฯลฯ
3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน	1. จำนวนพี่น้อง / บุคคลในครอบครัว 2. สถานภาพของบิดา มารดา 3. บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบนักเรียน 4. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว 5. ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม 6. ความเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัว หรือการใช้สารเสพติด การติดสุรา การพนัน ฯลฯ
4. ด้านสารเสพติด	พฤติกรรมที่แสดงออกพฤติกรรมในชั้นเรียนการใช้จ่าย
5. ด้านความปลอดภัย	1. สุขภาพและบุคลิกภาพ 2. สถานภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อม 3. ข้อมูลการเดินทาง 4. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ฯลฯ

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2551: 7-10)

1.4.2 การคัดกรองนักเรียน

1) ความหมายของการคัดกรองนักเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการคัดกรองนักเรียนไว้ ดังนี้

วิโรจน์ สุรสาศกร (2550: 46-47) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน คือ การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของโรงเรียน เพื่อนำผลมาคัดแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ในการกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนั้น ทางคณะครูควรมีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มให้ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของคณะครู เพื่อให้การประเมินนั้นจะได้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เมื่อจัดกลุ่มผู้เรียนเรียบร้อยแล้ว ควรมีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเพื่อจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551: 8) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนของครูที่ปรึกษา เพื่อการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน สามารถสรุปการคัดกรองนักเรียนได้เป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554: 22) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการหลังจากที่ครูที่ปรึกษาได้ศึกษาทำความเข้าใจกับนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปผลเพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียนก็เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่ตรงตามปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด ทั้งทางด้านความสามารถของนักเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555: 41) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มในการหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการดูแลช่วยเหลือ ให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การจัดกลุ่มนักเรียนจะแบ่งเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้น แต่จะมีกลุ่มหลัก ๆ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ 2) กลุ่มพิเศษ 3) กลุ่มเสี่ยง 4) กลุ่มมีปัญหา

นฤบล กองทรัพย์ (2556: 33) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลและนำมาจัดกลุ่มตามเกณฑ์ เพื่อให้คำแนะนำและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

แมนพงศ์ กิจจานนท์ (2556: 37) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาการจัดกลุ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองเองเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนนั้นทางคณะครูควรมีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มให้ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของคณะครู แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือได้อย่างตรงเป้าหมาย

2) ความสำคัญของการคัดกรองนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด เช่น ในกรณีที่แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม อาจนิยามกลุ่มได้ดังนี้

(1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

(2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

(3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

(4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

สำหรับแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความดีของพฤติกรรมมีเท่าใดจึงจะจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา

1.4.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1) ความหมายของการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนไว้ดังนี้

นันทินี เครือจันทร์ (2551: 69) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยได้อย่างปกติ

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551: 8) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และครูที่ปรึกษาบันทึกผลการจัดกิจกรรมไว้เป็นหลักฐาน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554: 23-24) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง วิธีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำแผนไปปฏิบัติกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนควรดำเนินการเพื่อเป็นการส่งเสริมนักเรียนคือกิจกรรมโฮมรูม ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดกิจกรรมควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555: 42) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556: 24) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุน ให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาหากกลับมาเป็นกลุ่มปกติ ครูที่ปรึกษาจึงควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินกิจกรรม และทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมด้วย ซึ่งกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญมาก

แมนพงศ์ กิจจานนท์ (2556: 38) ให้ความหมายว่า การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหา และสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติ

จากความหมายข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน คือ การจัดกิจกรรมโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ

2) ความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14-20) กล่าวว่าไว้ว่า การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

ความสำคัญการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

3) วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน

วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการให้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

(1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริม นักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอก

ห้องเรียน ให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูประจำชั้นและนักเรียนเป็นดังสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ

(2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เป็นการพบปะกันระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูประจำชั้นดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน

(3) การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน เป็นกิจกรรมที่ครูไปเยี่ยมพบปะกับผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้านของเขา อันจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและทำให้ครูได้รู้ได้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางบ้านของนักเรียน

(4) การจัดกิจกรรมอื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนให้มีความภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์

1.4.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

1) ความหมายของการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหาไว้ ดังนี้

เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2550: 47) ให้ความหมายว่า การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข ปัญหา หมายถึง ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการ ช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุ ที่เหมือนกัน วิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียน อีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การช่วยเหลือแก้ปัญหาของนักเรียนโดยเฉพาะ การให้คำแนะนำปรึกษา จึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือที่ตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการ หรือ ทักษะการช่วยเหลือที่ครูที่ปรึกษาแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละ ปัญหาในนักเรียนแต่ละคนได้

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551: 8) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลเอาใจใส่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิด ให้การช่วยเหลือทั้ง การป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยครู ที่ปรึกษาบันทึกผลการจัดกิจกรรมการป้องกัน และการช่วยเหลือนักเรียนไว้เป็นหลักฐาน

สุนันท์ โพธิบาย (2552: 48-49) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไขปัญหา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจ ใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมาก ที่ต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของ นักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคล ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปนอกจากนี้ทุกครั้งที่มีการช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการบันทึกไว้เป็น หลักฐานด้วย การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษา จำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน ในการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ครูควรรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลของ

นักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไข ต้องไม่นำไปเปิดเผย ยกเว้น เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือ นักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกียรตินักเรียน ดังนั้นให้การแก้ปัญหาของนักเรียนครูควรศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุให้ถ่องแท้เสียก่อน และควรมีเทคนิคในการแก้ปัญหาหลายวิธี เพราะนักเรียนแต่ละคน อาจใช้วิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ถึงแม้ในบางครั้งจะมีสาเหตุของปัญหาที่คล้ายกันก็ตาม ดังนั้น การช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้การปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อการนำไปใช้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554: 26) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาที่ได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาเป็นประจำเป็นอย่างไรที่ควรให้ความดูแลอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อช่วยแก้ปัญหาทั้งด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา การแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มนี้ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพียงพอเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ครูมีทักษะในการให้คำปรึกษา การให้ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา อย่างทันเหตุการณ์

ผล พรหมทอง (2555: 6) ได้ให้ความหมายของคำว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา หมายถึง การให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ นักเรียน ป้องกัน และแก้ไขอย่างเหมาะสม

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555: 47) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยการดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้วิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นมาแล้วให้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมได้ต่อไป

แมนพงศ์ กิจงานนท์ (2556: 40) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

สรุปได้ว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษามีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสภาพปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล

2) ความสำคัญของการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14-20) กล่าวถึงความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า ครูควรให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

วิธีการป้องกันและเครื่องมือเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและการแก้ไขปัญห ให้นักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นการช่วยเหลือนักเรียนและช่วยป้องกันปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์

2) การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นอกจากจะเป็นการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคนและผู้ปกครอง

3) ข้อพึงตระหนักในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

3.1) การรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลนักเรียนที่ต้องป้องกันและให้ความช่วยเหลือไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการจะช่วยให้มีการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน การบันทึกข้อมูลการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้

3.2) การป้องกัน ต้องพิจารณาสาเหตุของการที่จะป้องกันให้ครบถ้วน และหาวิธีป้องกันและช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะการป้องกันมิได้เกิดจากสาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียวแต่อาจจะเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การป้องกันมีหลายวิธีการ ต้องป้องกันให้ตรงกับสาเหตุและช่วยเหลือให้สอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับนักเรียน เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การป้องกันและให้ความช่วยเหลือนักเรียนควรจะให้คำแนะนำปรึกษาให้ถูกต้องและตรงกับสาเหตุ ควรมีกระบวนการหรือทักษะในการป้องกันและช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละคน

1.4.5 การส่งต่อนักเรียน

1) ความหมายของการส่งต่อนักเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการส่งต่อนักเรียนไว้ ดังนี้

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551: 8) กล่าวว่า การดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข หรือดำเนินการแก้ไขแล้วไม่ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาพิจารณาส่งต่อ

เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญโดยอาจจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนเพื่อดำเนินการช่วยเหลือต่อไป มีหลักฐาน การบันทึกการส่งต่อนักเรียนและหลักฐานบันทึกผลการช่วยเหลือให้นักเรียนไว้เป็นหลักฐาน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554: 26-27) กล่าวว่า การส่งต่อ คือ โรงเรียนมีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีข้อมูลสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียนภายนอกตามระบบการดูแลช่วยเหลือชัดเจน จัดตั้งเครือข่ายประสานผลการช่วยเหลือเบื้องต้น มีการแต่งตั้งครูที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะด้านเพื่อรับการส่งต่อภายนอก มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล และรายงานผลการส่งต่อ

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555: 49) กล่าวว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาหรือโรงเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมได้ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมหรือช่วยเหลือได้รวดเร็วกว่าแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การส่งต่อภายในโรงเรียน และ การส่งต่อไปยังภายนอกโรงเรียน

นฤบล กองทรัพย์ (2556: 26) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมีปัญหาบางปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนยังมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็จัดการส่งต่อ โดยแบ่งเป็นส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอกจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมลดลงและส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มปกติมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียน คือ การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาบางประการที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือโรงเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมได้ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ การส่งต่อนักเรียนภายในและภายนอกโรงเรียน การติดตามผลการส่งต่อนักเรียน และสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) กระบวนการและแนวทางการส่งต่อนักเรียน

ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ในบางครั้งครูที่ปรึกษาอาจพบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง ก็ควรดำเนินงานส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป ดังที่กรมสุขภาพจิต (2551: 21) สรุปว่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการที่กล่าวมานั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานั้นเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามจนเป็นปัญหาใหญ่โดยยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้

แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูประจำชั้นการส่งต่อนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูประจำชั้น ดังนี้

1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูประจำชั้นจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูประจำชั้น เช่น ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น

3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

แนวทางดำเนินการส่งต่อนักเรียน มีดังนี้

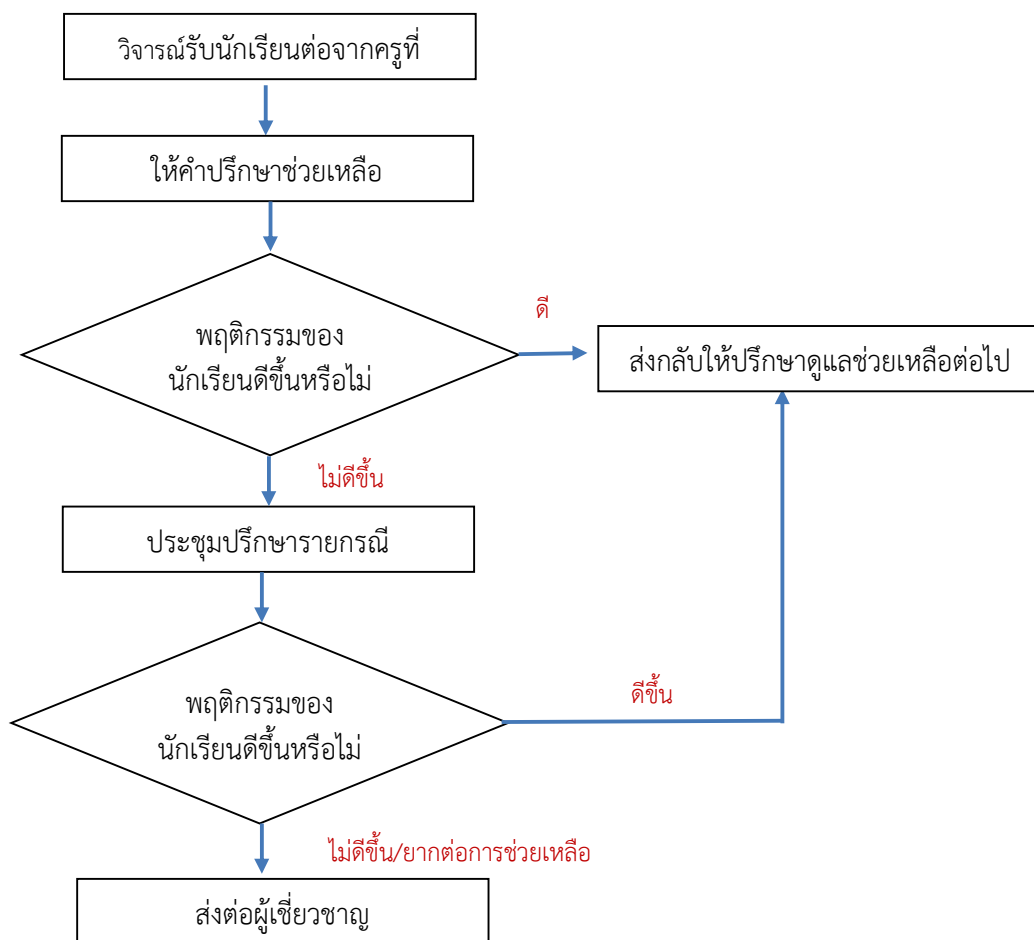
1) ครูประจำชั้นประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อเพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน

2) สรุปรายชื่อส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อ หรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

3) ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครูประจำชั้นพิจารณาว่าเหมาะสม

4) ครูประจำชั้นนัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบที่ครูรับช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย

กรมสุขภาพจิต (2551: 21) ได้สรุปกระบวนการกรณีที่ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ภาพการดำเนินงานของครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง
ที่มา: กรมสุขภาพจิต (2551: 21)

แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาการส่งต่อนักเรียนให้ไปพบครูคนอื่น เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางในการพิจารณาการส่งต่อนักเรียนสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้

1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินงานช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมทำกิจกรรมใด ๆ เป็นต้นปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรูสึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

กรมสุขภาพจิต (2551: 23) ได้เสนอแนวทางการส่งต่อนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน

2. สรุบบรรณส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมร รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวัง มิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวลหรือโกรธ เป็นต้น เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการส่งต่อ และยินดีที่จะพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีทีครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม

4. ครูที่ปรึกษานัดวัน เวลา สถานที่นัดพบครูที่ช่วยเหลือนักเรียนและส่งต่อ

5. ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จุดประสงค์การส่งต่อนักเรียน มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อได้ดำเนินงานในการช่วยเหลือนักเรียน
2. เพื่อให้ผู้รับช่วยเหลือนักเรียนต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและการดำเนินงานต่อของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมร ทำให้สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูคนอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา เป็นต้น
4. รับรู้วัน เวลา สถานที่ที่พบบัน
5. เพื่อทราบความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน ข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย โดยการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการยังสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ทุกฝ่ายหวังไว้ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.5 ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 2) ระบุไว้ว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนทั้งผู้บริหารครูผู้สอน ผู้ปกครองชุมชนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ ได้แก่ 1) การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) การนิเทศติดตามและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 การบริหารด้วยวงจรคุณภาพ

การบริหารเชิงระบบในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน PDCA 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบและองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด จะต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นกระบวนการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และมีการบันทึกข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเอง และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระบบย่อยอันจะส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียนทั้งระบบ

2) การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการวิธีการต่าง ๆ และการบันทึกผลบุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่าง ๆ จะปฏิบัติและบันทึกผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

3) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเองร่วมกัน ประเมินหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคลหรือระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน

4) การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางานซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัย หรือการบันทึกให้ดีขึ้น จนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฏจักรการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน

1.5.2 การทำงานเป็นทีม

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554: 45) ระบุว่าการทำงาน เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีการทำงานร่วมกันเป็นทีมของบุคลากรในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดัน และบูรณาการการทำงานเข้าสู่ระบบ และพัฒนาบุคลากรสนับสนุนปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน ติดตามประเมินผล พร้อมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจร่วมคิดและร่วมทำไปพร้อม ๆ กันตลอดจนแสวงหาแนวทางในการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชน โดยการทำงานเป็นทีมเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพนั้นประกอบด้วย 3 ทีม ดังนี้

1) ทีมนำ ได้แก่ คณะผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน จัดทำแผนกลยุทธ์ควบคุมกำกับติดตามและสนับสนุนเสริมสร้างพลังร่วม (Empowerment) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ทีมสนับสนุน เป็นทีมหลักในการสนับสนุนประสานงานด้านวิชาการและอื่น ๆ ให้เกิดการสร้างระบบคุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นอยู่กับพัฒนาระบบว่าจะมีจุดเน้นที่ระบบใด เช่น ทีมสนับสนุนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าทีมคือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

3) ทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือทีมระดับชั้นครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ

1.5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้ได้รับทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ในการดำเนินงานของตนเพื่อให้เกิดแนวทางที่จะพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำได้ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และนอกโรงเรียน โดยมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเองไม่ใช้การสั่งการ

หรือบังคับบัญชา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนเกิดความรู้สึกที่ไม่ต้องกังวลเรื่องการประเมินผล ตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

1.5.4 การนิเทศติดตามและประเมินผล

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554: 47) กล่าวว่า การนิเทศติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนางานซึ่งจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนและให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพควรดำเนินการให้เป็นระบบโดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

ขั้นการวางแผน ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะกรรมการ 2) กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จเครื่องมือและวิธีการในการนิเทศติดตามและประเมินผล 3) กำหนดแผนงาน/ ปฏิทินการดำเนินงาน

ขั้นการดำเนินงาน ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริงของสถานการณ์ โดยแบ่งเป็น 1) ขั้นการตรวจสอบ 2) ตรวจสอบติดตามการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ประเมินผลการดำเนินงานวิเคราะห์ผลการตรวจสอบและการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 4) ขั้นการปรับปรุงและพัฒนางานนำผลการประเมินมาปรับปรุงและดำเนินการตามแผนใหม่อย่างต่อเนื่อง

วินิตา ชนินทุทวงศ์ (2551: 3) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 7) ได้ระบุถึงปัจจัยความสำเร็จอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องในการดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ดังนี้

1) การให้ความร่วมมือและสนับสนุนของผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจให้ผู้ปกครองตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง

โรงเรียนได้รับข้อมูลของนักเรียนอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ด้านชุมชนในท้องถิ่น ผลจากผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ผนวกการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ตรงตามสภาพปัญหาของผู้เรียน

2) มีระบบการจัดที่ปรึกษาประจำกลุ่ม จากการที่โรงเรียนมีบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีการจัดที่ปรึกษา ประจำกลุ่มโดยใช้จำนวนครู 1 คน ต่อนักเรียน 25 คนเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม จึงทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนตรงตาม สภาพจริง และช่วยแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้คล่องตัว

3) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

4) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ มีการประสานกันอย่าง ใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

5) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงานโดยได้รับความ ร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน

6) งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มีการบูรณาการกับระบบ การเรียนรู้และกิจกรรมนักเรียน ทำให้การดำเนินกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ เป็นไปตามวัตถุประสงค์

7) งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้จัดกิจกรรมหลากหลาย กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ และหลากหลาย ได้แก่ วินัยในตนเองเกี่ยวกับการ แต่งกาย ความประพฤติและความรับผิดชอบ มนุษยสัมพันธ์เรื่องการยิ้มและทักทายผู้อื่น และมนุษยสัมพันธ์หลากหลายด้าน

จตุรทัต เกษสุวรรณ (2555: 96) ได้สรุปปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึง ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วม กิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกัน อย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงานโดยต้องได้รับความ ร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครู ประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่อง ทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

2.1 ความหมายของโครงการ

คำว่า “โครงการ” ในภาษาไทยนี้จะตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Program” และ “Project” ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ทดแทนกันอยู่เสมอ ๆ และมีผู้ให้ความหมายที่จะยกเป็นตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2558: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายไว้ว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาลงทุนสร้างผลงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยกิจกรรมดังกล่าวจะต้องเป็นหน่วยอิสระที่สามารถทำการวิเคราะห์วางแผนและบริหารได้ นอกจากนี้จะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่ชัด การดำเนินงานจะต้องอยู่ภายใต้งบประมาณที่ได้ตั้งไว้ และได้ผลงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

นิตา ชูโต (2550: 143) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินอย่างมีระบบ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีวิธีการดำเนินการและการใช้ทรัพยากรที่ชัดเจน

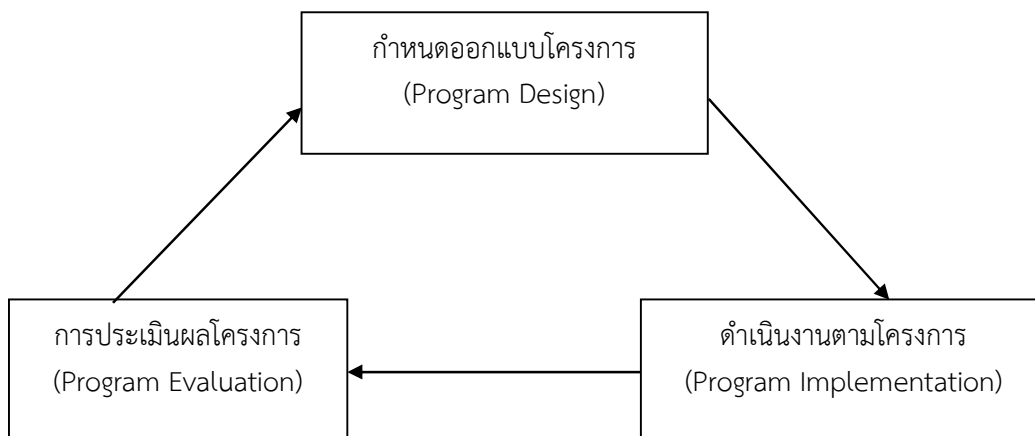
สมคิด พรหมจ้อย (2550: 15) ให้ความหมายของโครงการว่า หมายถึง หน่วยของแผนงาน หรือ กลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้มีลักษณะเด่นชัด มีระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดที่แน่นอน และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำ โครงการจะประกอบด้วย (Task) และกิจกรรม (Activity)

เชาว์ อินโย (2553: 2) ได้ให้ความหมายของโครงการ หมายถึง ส่วนย่อยส่วนหนึ่งของแผนงาน ซึ่งประกอบด้วยชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ มีการกำหนดทรัพยากรในการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน โดยออกแบบมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โครงการ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อนที่ไม่เป็นงานประจำวัน มีการดำเนินงานในเวลาใดเวลาหนึ่งหรือมีการกำหนดระยะเวลางบประมาณ ทรัพยากรการบริหาร และมีการออกแบบแนวทางการดำเนินงานที่เฉพาะเจาะจงที่มุ่งตอบสนองความต้องการของลูกค้า หรือผู้บริโภค เป็นสำคัญ ซึ่งองค์การโดยทั่วไปจะมีการกำหนดเป้าหมายที่มุ่งให้โครงการสามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า ในขณะที่โครงการจะมีการดำเนินงานควบคู่ไปกับงานประจำขององค์การด้วย แต่โครงการจะมีความแตกต่างออกไปจากหน้าที่ปฏิบัติปกติ

2.2 ลักษณะงานของโครงการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการอย่างน้อยที่สุดจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ต่อเนื่องกัน ได้แก่ การกำหนดออกแบบโครงการ (Program Design) การดำเนินงานตามโครงการหรือการนำโครงการไปใช้ (Program Implementation) และการประเมินผลโครงการ (Program Evaluation) ซึ่งแสดงได้ตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงลักษณะงานของโครงการ
ที่มา: รัตนะ บัวสนธ์ (2550: 1)

จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่างานโครงการนั้นจะต้องเริ่มต้นที่การออกแบบหรือการจัดทำโครงการเสียก่อน หลังจากนั้นจึงนำโครงการที่ออกแบบไว้ไปดำเนินการใช้กับกลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และเมื่อมีการดำเนินการใช้โครงการก็จะต้องทำการประเมินผลโครงการ ซึ่งอาจจะประเมินส่วนใดส่วนหนึ่งของโครงการก็ได้ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงโครงการเสียใหม่ หรือ ออกแบบโครงการขึ้นใหม่ตามจุดบกพร่องที่พบจากผลการประเมิน แล้วดำเนินโครงการตามที่ได้ปรับปรุงใหม่ พร้อมทั้งทำการประเมินผลโครงการอีกเช่นเดียวกัน เป็นอย่างนี้เรื่อยไป จนกว่าผลที่ได้รับจากการประเมินบ่งบอกให้รู้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และมีประสิทธิภาพ (Efficiency) จึงหยุดหรือจบสิ้นงานโครงการ รัตนะ บัวสนธ์ (2550: 1)

ประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ (Effectiveness and Efficiency of Program) ในแง่ของประสิทธิผลของโครงการ (Effectiveness of Program) หมายถึง การดำเนินงานของโครงการนั้น ๆ บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้กล่าวคือ การที่เราจะพิจารณาว่าโครงการที่จัดทำขึ้นนั้นมีผลสำเร็จมากน้อยประการใด เราจะนำผลที่เกิดขึ้นจากโครงการไปเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดได้ หากผลที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แล้วก็แสดงว่าโครงการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ส่วนประสิทธิภาพของโครงการ (Efficiency of Program) หมายถึง การดำเนินงานของโครงการนั้น ๆ บรรลุไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานน้อยที่สุดหรือประหยัดที่สุดโดยได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า

ดังนั้นสำหรับลักษณะของโครงการ ได้แก่ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีการระบุช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ บุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษจากฝ่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อน รวมทั้งมีการใช้เงินทุน เวลา และการปฏิบัติการ เป็นต้น

การประเมินผลแผนและโครงการจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่จะทำให้เราสามารถคาดคะเนได้ว่าแผนและโครงการที่กำหนดขึ้นนั้นหากนำไปปฏิบัติแล้วเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด หรือในขณะนำไปปฏิบัติและพิจารณาดูแล้วว่าโครงการนี้จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ หรือเมื่อเสร็จ

สิ้นโครงการแล้วผลของโครงการจะทำให้เกิดประโยชน์กับสังคมเพียงใด ควรจะดำเนินการต่อไปหรือปรับปรุงแก้ไขประการใด

2.3 ความหมายของการประเมินโครงการ

การประเมิน หรือ การประเมินผล มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Evaluation ซึ่งหมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) การประมาณการ (Assessment) และการพิจารณาตัดสิน (Judgment) เป็นต้น มีนักวิชาการด้านการประเมินหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการ และจากความหมายเหล่านี้ถูกนำไปพัฒนาเป็นวิธีการประเมินที่แตกต่างกันออกไปดังเช่นความหมายต่อไปนี้คือ

นิตา ซูโต (2550: 144) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นการประเมินผลลัพธ์ ผลผลิตของงาน หรือการประเมินประสิทธิผล ซึ่งเป็นการประเมินสรุปของงานที่ดำเนินนั่นเอง และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นการแสวงหาข้อสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550: 21-22) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research - Oriented) การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives - Oriented) การประเมินเป็นการเสนอสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งหลายด้วยการบรรยายแบบลุ่มลึก (Description- Oriented) และการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่า (Judgment- Oriented) ของการพัฒนาโครงการ การดำเนินการและผลของโครงการ และได้เสนอการประเมินในอนาคตว่าเป็นสารสนเทศเชิงคุณค่าที่สนับสนุนการเจรจาต่อรองเชิงสร้างสรรค์ โดยได้นำเสนอเกี่ยวกับความหมายของการประเมินที่ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนมาตามลำดับ ดังนี้

1. การประเมิน (Evaluation) = การวัด (Measurement) เป็นการให้ความหมาย คำว่าประเมินผลในความหมายเดียวกันกับคำว่า การวัด (Measurement) ซึ่งอยู่ในช่วง ค.ศ.1920-1930 อันเป็นระยะที่การวัดมีการพัฒนาขึ้นมากเกี่ยวกับเทคนิควิธีต่าง ๆ การให้ความหมายคำประเมินผลในลักษณะนี้มีส่วนดีในแง่ทำให้การประเมินผลเกี่ยวข้องกับหลักการทางวิทยาศาสตร์ของการวัด ซึ่งเน้นความเป็นปรนัย และความเที่ยงตรงของเครื่องมือ แต่อย่างไรก็ดีก็มีส่วนเสียในแง่การทำให้หนักประเมิน มีบทบาทเป็นนักเทคนิคการวัด มุ่งสร้างเครื่องมือวัด คุณลักษณะของบุคคล และละเลยมองข้ามตัวแปรที่สำคัญบางตัว เช่น การจัดองค์การประสานงาน เป็นต้น

2. การประเมิน (Evaluation) = การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) การให้ความหมายการประเมิน ในลักษณะนี้ ผู้ให้ความหมายเห็นว่า กิจกรรมในการประเมินผลมีลักษณะใกล้เคียงกับกิจกรรมการวิจัยเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ของระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ การออกแบบเครื่องมือ และการวิเคราะห์ เป็นการมองการประเมินว่าเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ หรือ การวิจัยประยุกต์ส่วนดี ในการมีแนวคิดว่าการประเมินเป็นการวิจัยประยุกต์ทำให้สามารถนำจุดเด่นของระเบียบวิธีวิจัยมาใช้เป็นแนวทางการประเมิน เช่น การกำหนดและทดสอบสมมติฐานการออกแบบการวิจัย การทดสอบทางสถิติ เป็นต้น

3. การประเมิน (Evaluation) = การตรวจสอบความสอดคล้อง (Determining Congruence) การให้ความหมายของการประเมินในลักษณะนี้ เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของ Ralph W. Tyler ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มการประเมินโครงการมัธยมศึกษาของสหรัฐอเมริกา ติดต่อกันเป็นเวลา 8 ปี ทั้งนี้ไทเลอร์ (Tyler, 1943: 7) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ว่า ถ้าโครงการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จแล้วนักเรียนจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานั้น แนวคิดของไทเลอร์ (Tyler, 1943:1) ทำให้เกิดความหมายของการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการตรวจสอบ ความสอดคล้องระหว่าง “ผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้” ซึ่งความหมายนี้ ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย และมีอิทธิพลต่อวงการการประเมินผลจนถึงปัจจุบัน ส่วนดีของการให้ความหมายเช่นนี้ ทำให้ผู้จัดทำโครงการมีการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจนขึ้น เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบวัดได้

4. การประเมิน (Evaluation) = การช่วยตัดสินใจ (Assist Decision Making) ความหมายของการประเมินที่หมายถึง การช่วยตัดสินใจสำหรับผู้บริหารเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1990 ซึ่งเกิดจากการให้ความหมายของครอนบาค (Cronbach, 1963: 15) และสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1991: 2) ที่เห็นว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการระบุและเสนอสารสนเทศเพื่อช่วยการตัดสินใจ การให้ความหมายของการประเมินเช่นนี้ มีส่วนดีในแง่ที่ว่า ทำให้มีการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้เกิดการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แต่อย่างไรก็ตามยังมีส่วนจำกัดอยู่ที่ผู้ได้แย้งว่าการเน้นเฉพาะสารสนเทศต่อผู้บริหารนั้นทำให้แคบและเป็นการให้ความสำคัญกับบุคคลเพียงกลุ่มเดียวทั้งที่มีกลุ่มบุคคล อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ควรจะได้ประโยชน์จากสารสนเทศของการประเมินเช่นกัน

5. การประเมิน (Evaluation) = การบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description or Portrayal) การให้ความหมาย การประเมินที่หมายถึง การบรรยายอย่างลุ่มลึกเกิดจากแนวคิดของสเตค (Stake, 1997) ซึ่งเน้นกิจกรรมการประเมินที่ “การบรรยายอย่างลุ่มลึก” เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สนองความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ ส่วนการตัดสินใจคุณค่าให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ใช้สารสนเทศเป็นสำคัญ การบรรยายอย่างลุ่มลึกในที่นี้ หมายถึง การบรรยายความสัมพันธ์และความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นจริง และเกณฑ์มาตรฐานของโครงการ นอกจากนี้ในแง่ของระเบียบวิธีที่ใช้สำหรับการค้นหารวบรวมข้อมูล เพื่อให้เกิดการบรรยายอย่างลุ่มลึก สเตคจึงเสนอแนะให้ใช้การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study)

6. การประเมิน (Evaluation) เป็นการตัดสินใจคุณค่า (Determining of Worth or Value) ความหมายของการประเมิน ที่หมายถึงการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มีประเมินเกิดจากแนวคิดของ สคริเวน (Scriven, 1967) และปัจจุบันนี้ความหมายการประเมินดังกล่าวเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง การประเมินตามนัยความหมายนี้ได้นำไปใช้โดยมีรูปแบบแตกต่างกัน เช่น การตัดสินใจคุณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญ (Professional Judgment) และการตัดสินใจคุณค่าตามมาตรฐานวิชาชีพ (Professional Review) เป็นต้น

เยาเวตี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551: 92) ให้ความหมายว่าการประเมินผลนั้นเป็นกระบวนการ การจำกัดข้อมูลที่ต้องการและทำการเก็บรวบรวมข้อมูล อันเป็นข่าวสารที่ประโยชน์ในการตัดสินใจ แนวทางเลือกต่าง ๆ ที่ให้ผลดีในการตัดสินใจ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2551: 21) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ (เชิงคุณค่า) เพื่อช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 29) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

พิสนุ พงศ์ศรี (2553: 64) ให้ความหมายการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยการนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการทดลองหรือนำร่องปรับเปลี่ยน ขยายผล หรือยกเลิกโครงการ

นงลักษณ์ วิชัยรัตน์ และคนอื่น ๆ (2553: 25) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าของโครงการว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการเพียงใด ได้บทเรียนและประเด็นที่ควรต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร ทั้งนี้กระบวนการประเมินต้องมีการวัดและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับบริบท ปัจจัย กระบวนการและผลการดำเนินงานมาใช้พิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน

บุญเจริญ พรหมพงศ์ (2558: 12) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็น กระบวนการวิจัยหรือวิเคราะห์กระบวนการทำงานของโครงการในแต่ละขั้นตอน ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ระเบียบวิธีวิจัย การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือจะใช้เทคนิควิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสารสนเทศไว้ตรวจสอบวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับนโยบาย แผนงานกิจกรรม และวัตถุประสงค์โครงการที่วางไว้ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อตัดสินใจข้อดีข้อเสียหรือคุณค่าของโครงการทางด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลความคุ้มค่าของโครงการเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นหรือยุติโครงการ

กมลนันท์ บุญกล้า (2559: 45) การประเมินโครงการ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศต่าง ๆ แล้วนำมาพิจารณาตัดสินใจโครงการในแต่ละระยะโดยนำสารสนเทศที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าควรจะดำเนินการต่อหรือปรับเปลี่ยนปรับปรุงขยายผลระงับหรือยกเลิกโครงการ เป็นต้น

อัลคิน (Alkin, 1969: 150) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานการสรุป เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกวิธีการปฏิบัติ

วอร์เทิน, และซานเดอร์ (Worthen, & Sander, 1973: 19) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็นการพิจารณาคุณค่าของสิ่งหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยการจัดหาสารสนเทศเพื่อตัดสินใจคุณค่าของแผนงาน ผลผลิตกระบวนการ การบรรลุวัตถุประสงค์หรือการพิจารณาศักยภาพของทางเลือกต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ครอนบาค (Cronbach, 1987: 64) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้นเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

สตัฟเฟิลบีม และชินคฟิลด์ (Stufflebeam, & Shinkfield 2007: 159) กล่าวถึงการประเมินโครงการว่าเป็นกระบวนการบรรยาย เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายการวางแผน การดำเนินการ และผลกระทบ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ของโครงการ

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวสรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานหรือนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจผลสำเร็จของโครงการว่าตรงตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย หรือสอดคล้องกับมาตรฐานตามที่หน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดไว้หรือไม่ มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 ความมุ่งหมายของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายตามความคิดเห็นของนักวิชาการในหลายแง่มุมดังต่อไปนี้

ยูธนา กังแฮ (2556: 8) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผลโครงการ จะมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการของผู้ประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินโครงการทำความเข้าใจและเพิ่มความชัดเจนของโครงการ ผลการประเมินโครงการส่วนใหญ่จะให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์และความเข้าใจต่อผู้นำไปใช้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อความโปร่งใสของการดำเนินงาน นักวิชาการหลายท่านได้แสดงความเห็นไว้ว่า ทุกโครงการ เมื่อมีการดำเนินงานแล้วผู้จัดการโครงการควรจะต้องมีรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้น ดังนั้น การประเมินผลจึงเป็นเครื่องมือที่จะช่วยภาครัฐหรือภาคเอกชนในการจัดสรรงบประมาณได้อย่างชัดเจน

ไทเลอร์ (Tyler, 1989: 15) มีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินไว้ดังนี้

1. เพื่อตัดสินใจว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบความสำเร็จก็อาจเก็บไว้ใช้ต่อไป แต่ส่วนใดไม่ประสบความสำเร็จก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาของกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ เพื่อให้สาธารณชนได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือในอันที่จะช่วยเข้าใจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาได้ และเพื่อใช้ข้อมูลนั้นเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงนโยบายทางการศึกษาที่คนส่วนใหญ่เห็นด้วยได้

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการประเมินว่าการประเมินมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อช่วยปรับปรุงการบริหารงานหรือโครงการตลอดจนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะของการประเมิน ดังนี้

1. เพื่อช่วยปรับปรุงพัฒนางานหรือโครงการต่าง ๆ
2. เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของงานหรือโครงการต่าง ๆ

3. เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืออนาคตของโครงการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. เพื่อกระตุ้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพตามวิธีการประเมินแนวใหม่ วัตถุประสงค์เฉพาะในการประเมินโครงการหรืองานที่จะได้มาจากการอบรมและผสมผสานข้อมูลจากสองแหล่ง คือ จากผู้บริหารระดับสูงที่ต้องการใช้ผลประเมินเป็นฐานในการตัดสินใจ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรืองานนั้น ๆ และจากวัตถุประสงค์หลักของโครงการนั้น ๆ

มอร์ซุนด์ (Moursund, 1992: 9) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. เพื่อที่จะทราบว่าการทำงานตามโครงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
2. เพื่อที่จะทราบว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นเป้าหมายที่สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่และเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด
3. เพื่อเป็นการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ
4. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและข้อจำกัดของโครงการ เพื่อการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ

5. เพื่อการตรวจสอบว่าการดำเนินการโครงการ บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
 นอกซ์ (Knox, 1992: 199) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อแสดงให้เห็นถึงเหตุผลที่ชัดเจนของโครงการ อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการตัดสินใจว่าลักษณะใดของโครงการมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งจะต้องทำการประเมินเพื่อหาประสิทธิผล และข้อมูลชนิดใดที่จะต้องเก็บรวบรวมไว้เพื่อการวิเคราะห์
2. เพื่อรวบรวมหลักฐานความเป็นจริงและข้อมูลที่จำเป็น เพื่อนำไปสู่การพิจารณาถึงประสิทธิผลของโครงการ
3. เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสรุปผลของโครงการประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มิตเซล (Mitzel, 1992: 594-595) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ

1. เพื่อแสดงผลการพิจารณาถึงคุณค่าของโครงการ
2. เพื่อให้ผู้ตัดสินใจมีการตัดสินใจที่ถูกต้องขึ้น
3. เพื่อการบริการข้อมูลแก่ฝ่ายการเมืองเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการนั้นมีความมุ่งหมาย เพื่อแสดงผลการพิจารณาคุณค่าของโครงการ เพื่อต้องการทราบว่าการทำงานตามโครงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มุ่งรวบรวมสารสนเทศที่แสดงถึงคุณค่าของโครงการรวมทั้งคุณประโยชน์ของโครงการ และมุ่งวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียหรือข้อจำกัดของโครงการ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

2.5 ประโยชน์และความสำคัญของการประเมินโครงการ

บุคคลภายนอกโดยทั่วไปมักจะมองสรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการในแง่ประเด็นใหญ่ ๆ ว่าเป็นการบ่งชี้ว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ โครงการดีหรือไม่ดี มีประสิทธิภาพหรือไม่ แต่สำหรับบุคคลที่คุ้นเคยและเกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการนั้น การประเมินโครงการนั้นว่ามีประโยชน์และแง่มุมในเชิงรายละเอียดนานาประการดังความคิดเห็นของนักประเมินดังต่อไปนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 30) ให้แนวคิดในมุมมองเกี่ยวกับความสำคัญของการประเมินโครงการ ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจน ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ
3. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป
4. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่า เป็นอย่างไร เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พิสนุ พงศ์ศรี (2553: 36) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นแนวทางหรือวิธีการนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้การกำหนดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผลได้ ให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอนและคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2557: 265-266) กล่าวไว้ว่า การประเมินโครงการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในวงจรการวางแผนและบริหารจัดการโครงการ โดยสรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการได้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนเป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน
3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยาย การดำเนินโครงการต่อไปอย่างไร

5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามโครงการ ว่าเป็นอย่างไร คัดค้านกับการลงทุนหรือไม่

6. เป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานตามโครงการเพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบผลการปฏิบัติงาน จุดเด่นจุดด้อยและนำผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาโครงการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

แอนเดอร์สันและบอล (Anderson. & Ball. 1978 : 14 – 35 อ้างถึงในรัตนะ บัวสนธ์. 2540 : 18-19) กล่าวว่า ประโยชน์การประเมินโครงการในด้านวัตถุประสงค์ไว้ 6 ประการ คือ เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ได้แก่ การประเมินว่าโครงการที่จัดทำขึ้น มีความจำเป็นมากน้อยหรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไร โครงการเป็นที่ต้องการสำหรับกลุ่ม เป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุนแค่ไหน รวมทั้งขนาด และขอบเขตการนำโครงการไปใช้กว้างหรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยในการ นำมาประมวลสรุปตัดสินใจสำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติโครงการดังกล่าวไป ดำเนินการให้ต่อไป เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโดยต่อเนื่องต่อไป หรือการ ขยายโครงการและการรับรองโครงการ นอกจากนี้ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการ เสร็จสิ้นไปแล้ว เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่า โครงการดังกล่าวยังมีความจำเป็นต้องจัดให้มีอยู่ต่อไป หรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการได้รับผล ตอบแทนคุ้มค่ากับทุนที่สูญเสียไปมากน้อยเพียงใด และโครงการที่ดำเนินการนั้น ก่อให้เกิดผลข้างเคียงทางบวกและทางลบหรือไม่ เพื่อช่วยในการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเมื่อโครงการได้มีการนำไปดำเนินการไป ระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินในช่วงการดำเนินโครงการ

จากการที่มีผู้ให้แนวคิดในเรื่องของความสำคัญและประโยชน์ในการประเมินโครงการนั้น สรุปได้ว่าการประเมินโครงการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินโครงการทำให้ แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากการประเมินจะช่วยแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการเป็นระยะ อย่างต่อเนื่องเท่ากับเป็นการควบคุมคุณภาพของงานส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด ผลของการประเมินนำมาเป็นสารสนเทศพื้นฐานให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจในการดำเนิน โครงการต่อหรือไม่อย่างไร

2.6 ขั้นตอนของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารหรือผู้สนับสนุนงบประมาณใน การตัดสินใจปรับปรุงหรือล้มเลิกโครงการ การกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ในการวิจัยประเมินโครงการ จึงมีความจำเป็นและควรให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ผลการ ประเมิน ผู้ใช้ผลการประเมินแต่ละระดับมีความต้องการและความสนใจที่แตกต่างกัน เช่น ผู้บริหาร ระดับสูงสนใจข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย ระดับรองลงมาสนใจข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน ระดับ ปฏิบัติการสนใจข้อมูลในขั้นตอนการดำเนินโครงการ การดำเนินงานประเมินโครงการตามขั้นตอน ต่าง ๆ ที่เหมาะสมจึงจะทำให้ผลการประเมินมีคุณภาพ

เชาว์ อินโย (2553: 17) ระบุขั้นตอนของการประเมินโครงการเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ก่อนทำการประเมินโครงการผู้ประเมินจะต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น โครงการที่เสนอขออนุมัติถ้าเป็นโครงการนำร่อง ก็ควรศึกษาเอกสารรายงานความก้าวหน้าของโครงการ หรือถ้ามีรายงานผลการประเมินโครงการฉบับสมบูรณ์ ก็ควรนำมาศึกษา จะทำให้ผู้ประเมินได้เข้าใจความเป็นมาของโครงการ สภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประเมินสามารถกำหนดประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดต่อไปได้

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในขั้นตอนนี้ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า จะประเมินโครงการอะไร ประเมินทำไม เพื่อใคร หรือใครเป็นผู้ใช้ผลการประเมิน ข้อมูลที่จะตอบคำถามเหล่านี้ได้มาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้สนับสนุนโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดขอบเขตของการประเมิน เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งที่จะทำให้การประเมินโครงการสามารถดำเนินการได้และบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่จะทำการประเมิน หน่วยงานที่ต้องการติดตาม บุคคลที่ผู้ประเมินต้องสัมภาษณ์ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การพิจารณากำหนดตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูล การกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินสามารถกำหนดได้จากวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือจากตัวแบบการประเมินเชิงทฤษฎี เช่น การกำหนดตัวบ่งชี้จากรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ หรืออาจจะพิจารณาจากความคาดหวังของผู้ใช้ผลการประเมินก็ได้ ตัวบ่งชี้มีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในเชิงปริมาณนั้นเช่น จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละของนักศึกษาที่มีบุตร อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครู เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพนั้นเช่น ความเหมาะสม ความสอดคล้องประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น การกำหนดแหล่งข้อมูลนั้น จะต้องสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ เช่น นักประเมินต้องการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการจากการวัดความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม แต่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัด ซึ่งก็ไม่เหมาะสม ข้อมูลที่ต้องการอาจมีการบันทึกไว้แล้วหรือต้องทำการเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่ การพิจารณาคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อทำการสอบถามหรือสัมภาษณ์ มีแนวทางพิจารณาได้ 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบ “จากบนสู่ล่าง” (Top Down) หมายถึง การรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ และบุคลากรในเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น ๆ จากผู้รับผิดชอบระดับสูงไปสู่ระดับต่ำ

2. รูปแบบ “จากล่างสู่บน” (Bottom Up) หมายถึง การรวบรวมและวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ รวมทั้งกลุ่มบุคคลเป้าหมายของโครงการ และกลุ่มบุคคลที่น่าจะได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเริ่มจากผู้รับผิดชอบระดับผู้น้อยหรือระดับล่างไปสู่ผู้รับผิดชอบระดับชั้นผู้ใหญ่หรือระดับบน

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลของผู้ประเมินเก็บรวบรวมมา ตัวอย่างเช่น ข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมอบรมใช้ค่าร้อยละ ความคิดเห็นต่อโครงการที่อยู่ในรูปมาตราส่วนประมาณค่า ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ฯลฯ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

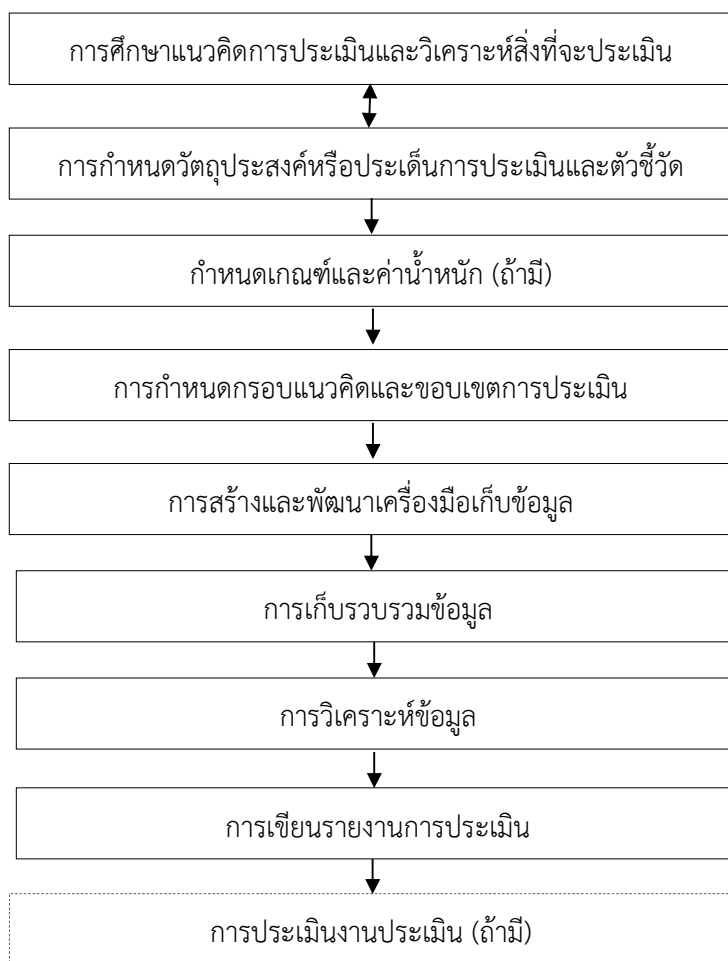
ขั้นตอนที่ 6 การสรุปผลการประเมิน การสรุปผลการประเมินโครงการ ผู้ประเมินควรเน้นประเด็นที่สำคัญดังนี้คือ ผลผลิตจากโครงการ ปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินโครงการ ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงโครงการ นอกจากนี้ควรสรุปผลโครงการไปในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น

1. การยอมรับในคุณค่าของโครงการจากกลุ่มเป้าหมาย
2. การขยายผลโครงการและความต้องการของโครงการที่ต่อเนื่อง
3. การก่อให้เกิด “สิ่งใหม่” เช่น เทคโนโลยีหรือเอกสารทางวิชาการ
4. การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางกายภาพหรือทางสังคม
5. การเรียนรู้จากการปฏิบัติโครงการที่ช่วยให้เกิดการพัฒนารัพยากรบุคคล
6. การแพร่กระจายผลให้เป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง

โครงการ

7. การพัฒนาศักยภาพหรือประสิทธิภาพของโครงการในด้านอื่น ๆ

พิสนุ พองศรี (2553: 22-28) กล่าวว่า การประเมินทั่วไปเห็นว่าควรจะมีขั้นตอนที่สำคัญ ๆ คล้ายคลึงกันโดยอาจปรับข้าม ลด เพิ่มขั้นตอน หรือปรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนได้ตามความเหมาะสมกับขนาดของสิ่งที่ประเมิน เช่น การกำหนดค่าน้ำหนัก อาจไม่มีหรือการกำหนดเกณฑ์อาจมีหลายระดับก็ได้ เป็นต้น หรือในบางขั้นตอนมีการสลับก่อนหลัง หรือเชื่อมโยงกลับไปกลับมาบ้าง โดยเฉพาะขั้นตอนการศึกษาสิ่งที่ประเมินกับการกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินก็น่าจะเป็นการศึกษาสิ่งที่ประเมิน หรือในที่นี้คือโครงการก่อน แต่บางท่านกลับเห็นว่าน่าจะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินก่อน แล้วค่อยศึกษาสิ่งที่ประเมิน ซึ่งอาจจะกำหนดอะไรก่อนก็ได้ เพราะทั้ง 2 ขั้นตอนจะต้องเชื่อมโยงพึ่งพากันอยู่แล้ว ในที่นี้จึงได้ทำลูกศรเชื่อมโยงไว้ โดยกำหนดขั้นตอนการประเมินไว้ทั้งสิ้น 8 ขั้นตอน และถ้ามีการประเมินงานประเมินก็จะถือว่า เป็นขั้นตอนที่ 9 แสดงดังแผนภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการประเมิน
ที่มา: พิสนุ พงศ์ศรี (2553: 22-28)

จากภาพที่ 4 บางขั้นตอนจะมีความเกี่ยวเนื่องหรือเชื่อมกับขั้นตอนอื่น ๆ เช่น ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน กับขั้นตอนการศึกษาแนวคิดและวิเคราะห์สิ่งที่จะประเมิน อาจใช้ขั้นตอนไหนก่อนก็ได้ และจะส่งผลต่อกันด้วย หรือขั้นตอนที่ 1 – 3 จะนำไปสู่ขั้นตอนที่ 4 เป็นต้น สำหรับสาระโดยสรุปของแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดการประเมินและวิเคราะห์สิ่งที่ประเมินการประเมิน สิ่งใดก็ตาม ขั้นตอนแรกผู้ประเมินจะต้องทราบและเข้าใจถึงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน ซึ่งเป็นรายละเอียดของสิ่งที่จะประเมิน หรือโครงการซึ่งต้องศึกษาวิเคราะห์ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้โดยการศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่จะประเมินในทุกแง่มุมเท่าที่จะทำได้ เพราะถ้าไม่ทราบและเข้าใจแนวคิดพื้นฐานการประเมิน และรู้จักสิ่งที่จะประเมินแล้วก็ยากที่จะประเมินสิ่งนั้น ๆ ได้ดี ในการประเมินโครงการก็เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ประเมินจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ และศึกษาวิเคราะห์โครงการ ให้เข้าใจลึกซึ้งก่อนที่จะดำเนินการขั้นตอนต่อไป

2. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด วัตถุประสงค์การประเมินที่สำคัญก็คือ เพื่อหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินโดยอาจใช้ประเด็นการประเมินเป็นวัตถุประสงค์ย่อย หรือนำประเด็นการประเมินมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ เป็นข้อ ๆ ก็ได้ ดังนั้นในขั้นตอนนี้สิ่งที่ต้องทำ ก็คือกำหนดประเด็นการประเมินหรืออาจเรียกว่า ตัวแปรองค์ประกอบที่จะประเมินก็ได้ ถ้าจะให้ชัดก็เรียกว่า “ประเด็นการประเมิน” ซึ่งจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป็นสิ่งเดียวกัน ประเด็นการประเมินจะเป็นกรอบสำคัญที่นำไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดตัวชี้วัดหรือกำหนดเกณฑ์ และค่าน้ำหนัก เครื่องมือ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งถ้าจะประเมินโครงการก็อาจกำหนดประเด็นการประเมินได้จากหลายแหล่ง เช่น จากวัตถุประสงค์โครงการ จากรูปแบบการประเมิน จากความต้องการของผู้ใช้ ผลการประเมินผู้เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ของผู้ประเมิน เป็นต้น เมื่อได้ประเด็นการประเมินแล้วก็ต้องนำมาแตกย่อยเป็นตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัด ซึ่งในปัจจุบันตัวชี้วัดในการประเมินหรือประเมินโครงการยังมีไม่เพียงพอหรือเหมาะสมกับโครงการโดยตรง ส่วนใหญ่ต้องพัฒนาหรือสร้างขึ้นเพิ่มเติมเกือบทุกครั้งที่จะประเมิน

3. การกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนักเกณฑ์ในการประเมิน หมายถึง เกณฑ์การตัดสินของแต่ละตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 โดยได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น และจะกำหนดเป็นกักระดับหรือในภาพรวมของโครงการจะกำหนดอย่างไร ขึ้นอยู่กับความต้องการรายละเอียดจากสารสนเทศยิ่งเกณฑ์หลายระดับก็ยิ่งละเอียดมากแต่ก็ยุ่งยากมากขึ้น เช่นเดียวกัน

4. การกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมินเมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 - 3 แล้ว ก็นำสาระที่ได้มารวมเป็นกรอบแนวคิดการประเมิน สาระที่สำคัญก็คือ วัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด เกณฑ์ (ถ้ามี) และค่าน้ำหนัก (ถ้ามี) ซึ่งอาจจะทำเป็นตารางกรอบแนวคิดโดยเฉพาะที่มีองค์ประกอบหรือสาระสำคัญ ๆ ดังกล่าว หรืออาจนำมารวมกับขอบเขตการประเมินเป็นตารางกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมินก็ได้ การกำหนดกรอบแนวคิดนี้ ถ้าจะขึ้นเป็นหัวข้อใหญ่แล้ว รวมขั้นตอนที่ 1 - 3 เข้าด้วยกันก็ได้ ซึ่งบางครั้งอาจพบได้ว่าการกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินนี้จะเรียกว่าการวางแผนหรือการออกแบบการประเมินโดยกำหนดไว้เป็นหัวข้อใหญ่ เมื่อได้กรอบแนวคิดการประเมินซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศหรือแผนที่หรือพิมพ์เขียว ซึ่งจะเป็แนวทางประเมินขั้นตอนอื่น ๆ แล้วขั้นตอนต่อมาก็จะเป็นการกำหนดขอบเขตการประเมินการกำหนดขอบเขตการประเมิน จะต่อเนื่องจากการกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโดยพิจารณาว่าประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดนั้นจะมีขอบเขตหรือขีดจำกัดเกี่ยวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ฯลฯ ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดอย่างไร ซึ่งประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดที่มีอยู่ในกรอบแนวคิดแล้วถือว่าเป็นเนื้อหา หรือถ้าเป็นงานวิจัยก็คือตัวแปรและตัวแปรย่อย หรือองค์ประกอบของตัวแปร ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็จะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือก็จะคล้ายกับเครื่องมือในการวิจัย ส่วนการวิเคราะห์ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณอาจจะใช้สถิติที่ง่ายกว่าการวิจัย ถ้าเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพก็ต้องใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ นอกจากนี้ถ้าต้องการรายละเอียดมากขึ้น อาจเพิ่มองค์ประกอบอื่น ๆ ในขอบเขตการประเมินได้อีก เช่น พื้นที่ เวลา แนวทางการเก็บข้อมูล ฯลฯ แต่จะทำให้ตารางซับซ้อนขึ้น

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลการประเมินเป็นการตัดสินใจโดยอาศัยสารสนเทศที่สรุปผลการวิเคราะห์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เครื่องมือเช่นเดียวกับการวิจัย เพียงแต่เครื่องมือในการวิจัยอาจใช้เครื่องมือมาตรฐานหรือเครื่องมือที่สร้างไว้แล้วได้บ้าง แต่การประเมินมีลักษณะเฉพาะกว่าการวิจัย นักประเมินมักจะต้องสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเองเครื่องมือส่วนใหญ่ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ซึ่งต้องสร้างตามหลักวิชาการโดยมีที่มาชัดเจนจากแนวคิด ทฤษฎี หรือ วัตถุประสงค์ สารเนื้อหาวิชา ฯลฯ เมื่อสร้างแล้วก็ต้องมีการพัฒนาตามวิสัยที่ทำได้ เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพสูงสุด ส่งผลต่อคุณภาพข้อมูลและสารสนเทศที่จะได้

6. การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้วในขั้นตอนที่ 5 ว่าการประเมินเป็นการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเป็นสารสนเทศ ดังนั้นหลังจากได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือได้มาตรฐานแล้วก็ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ทดสอบ สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต หรือบันทึกด้วยวิธีการเชิงปริมาณ หรือคุณภาพ หรือทั้งสองวิธีผสมกัน เพื่อให้มีความครอบคลุมก่อนจะนำไปวิเคราะห์

7. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินในเชิงปริมาณหรือวิธีการเชิงระบบซึ่งเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณจะต้องอาศัยสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการประเมินได้ชัดเจนขึ้นเช่นเดียวกับการวิจัย เพียงสถิติที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หรือสถิติที่ใช้ในการวัดผลตรวจคุณภาพเครื่องมือบางชนิด ซึ่งไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่ากับสถิติที่ใช้ในการวิจัย แม้ว่าการประเมินบางครั้งอาจต้องใช้สถิติเปรียบเทียบผลพัฒนา การบ้างก็ไม่ยุ่งยากนัก ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจะไม่ใช้สถิติ แต่จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก

8. การเขียนรายงานการประเมินขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการประเมินโดยทั่วไปผู้ประเมินต้องเขียนรายงานการประเมินผลเพื่อเป็นสื่อกลางให้ผู้ซึ่งผลการประเมิน ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้สนใจและหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ประเมินนำไปใช้ประโยชน์ การเขียนรายงานการประเมินแบบสมบูรณ์จะมีโครงสร้างคล้ายกับรายงานการวิจัย และการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องจะมีน้อยกว่าการวิจัย การเขียนรายงานการประเมินต้องใช้ทักษะทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบหรือผู้มีอำนาจหรือผู้อ่านเข้าใจชัดเจน และโน้มน้าวให้นำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจ ปรับปรุงพัฒนา สิ่งที่จะประเมินให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามปรัชญาของการประเมิน

9. การประเมินงานประเมิน (ถ้ามี) การประเมินโดยทั่วไปจะเสร็จสิ้นในขั้นตอนที่ 8 แต่ถ้าผู้ประเมินประสงค์จะประเมินงานโดยให้ผู้อื่นมาประเมินงานของตนก็ทำได้ซึ่งอาจใช้วิธีให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือเปรียบเทียบกับมาตรฐานการประเมิน หรือใช้แบบตรวจสอบรายการต่าง ๆ หรือวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น ถ้าผู้ประเมินไม่ประสงค์จะให้มีการประเมินงานของตนโดยผู้อื่น ก็อาจนำแนวทางต่าง ๆ ไปพิจารณาด้วยตนเอง คล้ายกับการประเมินตนเองแต่เป็นการประเมินรายงานการประเมินของตน ที่อาจเรียกว่าเป็นการพิจารณาคุณภาพงานประเมินก็ได้

สุรียา ศรีวังพล (2554: 12-13) และ นุชนาถ บุญपालิต (2556: 15) กล่าวว่า ตัวแปรหรือองค์ประกอบของโครงการที่จะนำมาใช้ในการประเมินผล จำแนกออกเป็น 4 กลุ่มคือ (I) = ปัจจัย (Inputs) (O) = ผลได้ (Outputs) (E) = ผลกระทบ (Effects), (I) = ผลกระทบต่อเนื่อง (Impact) ตัวแปรหรือองค์ประกอบของโครงการแต่ละกลุ่ม มีความหมายดังนี้

1. ปัจจัย (Inputs) คือ ทรัพยากรที่นำมาใช้ในกระบวนการของแต่ละกิจกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต เช่น บุคลากรของโครงการ งบประมาณ เป็นต้น
2. ผลผลิตหรือ ผลได้ (Outputs) คือ ผลลัพธ์เบื้องต้นที่เกิดจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในโครงการหรือในกระบวนการผลได้ของกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นปัจจัยของอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีส่วนทำให้จุดมุ่งหมายของการบริหารผลผลิตเกิดประสิทธิผล หรือบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
3. ผลกระทบ (Effects) คือ คนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์จากผลได้ในกิจกรรมของโครงการ ผลกระทบนี้เป็นได้ทั้งผลกระทบที่ได้วางแผนไว้กับผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้วางแผนไว้
4. ผลกระทบต่อเนื่อง (Impact) คือ ผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลกระทบระยะสั้นซึ่งเป็นผลลัพธ์ระดับสูงสุดของโครงการ

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2557: 268-271) กล่าวว่าไว้ว่าในการประเมินโครงการแต่ละครั้ง ผู้ประเมินจำเป็นจะต้องมองเห็นภาพรวมของกระบวนการดำเนินงานการประเมินโครงการใน 10 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน เป็นการศึกษารายละเอียดและความสัมพันธ์ ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของโครงการที่จะประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินเกิดความรู้และความเข้าใจ โครงการอย่างลึกซึ้ง ตั้งแต่หลักการและเหตุผลของโครงการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล จนถึงผลของโครงการ การวิเคราะห์โครงการอย่างละเอียดรอบคอบจะเป็น ส่วนสำคัญที่ผู้ประเมินเกิดแนวคิดต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การกำหนดประเด็นของการประเมิน ดังนั้น การวิเคราะห์โครงการที่จะประเมินจึงเป็นขั้นตอนการประเมินที่สำคัญอย่างยิ่งของขั้นตอนแรกใน การประเมินโครงการ
2. การศึกษารูปแบบของการประเมิน (Model) ผู้ประเมินจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของการประเมินแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง รูปแบบของการประเมินแต่ละแบบจะได้มาจาก แนวคิดที่แตกต่างกันไปตามแนวคิดของผู้พัฒนารูปแบบแต่ละท่าน การศึกษารูปแบบของการประเมินหลาย ๆ รูปแบบ จะทำให้ผู้ประเมินได้เห็นทางเลือกที่หลากหลายที่จะนำไปสู่การเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมที่สุดกับโครงการที่จะประเมิน แต่โดยส่วนใหญ่โครงการแต่ละโครงการไม่สามารถประเมิน โดยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างเดี่ยวเสมอไป ผู้ประเมินจึงต้องใช้ในการผสมผสานหลาย ๆ รูปแบบ การประเมิน เพื่อให้ได้ผลการประเมินสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. การกำหนดประเด็นของการประเมิน ผู้ประเมินจำเป็นจะต้องกำหนดประเด็นการประเมินอย่างเหมาะสม เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดรายละเอียดของขั้นตอนต่อไปได้อย่างสมบูรณ์ตามประเด็นที่กำหนด โดยผู้ประเมินสามารถกำหนดประเด็นของการประเมินได้จากการวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน ผสมผสานกับการศึกษารูปแบบของการประเมิน ทั้งนี้ผู้ประเมินจะต้องคำนึง

ถึงความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน อาจจะเป็นผู้ให้ทุน ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจตัดสินใจ เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ฯลฯ เพื่อให้ผลจากการประเมินเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและองค์กรต่าง ๆ อย่างแท้จริง

4. การพัฒนาตัวชี้วัดและกำหนดเกณฑ์ ในการประเมินใด ๆ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิด ความน่าเชื่อถือในผลการประเมินย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของตัวชี้วัด (Indicator) และเกณฑ์ (Criteria) ดังนั้นขั้นตอนสำคัญของการประเมินอีกขั้นตอนหนึ่งก็คือ การพัฒนาตัวชี้วัดและการกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม ตัวชี้วัดแต่ละตัวจะได้มาจากประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินต้องพยายามค้นหา ตัวชี้วัดที่สามารถแสดงประสิทธิภาพของแต่ละประเด็นได้ชัดเจนที่สุดสามารถสังเกตหรือวัดได้เมื่อได้ ตัวชี้วัดที่เหมาะสมแล้ว ผู้ประเมินจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมให้กับตัวชี้วัดแต่ละตัว เพื่อเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าผลการดำเนินงานของโครงการประสบความสำเร็จเป็นไปตามเกณฑ์มากน้อยเพียงใด

5. การออกแบบการประเมิน หลังจากที่ผู้ประเมินกำหนดประเด็นการประเมิน พัฒนา ตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่เหมาะสมได้แล้ว ผู้ประเมินสามารถเริ่มออกแบบการประเมินได้ โดยการผสมผสานความคิดทั้งหมดให้เป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับโครงการที่ประเมิน การกำหนด วิธีการประเมิน การสุ่มตัวอย่าง ตัวชี้วัดและเกณฑ์ที่จะใช้แหล่งข้อมูลที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้ และการวิเคราะห์ข้อมูล การออกแบบการประเมินจึงเสมือนแนวทางการประเมินที่ได้เตรียมไว้สำหรับการประเมินโครงการทั้งหมด

6. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง กระบวนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพ เพราะผลการประเมินจะน่าเชื่อถือได้ มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสำคัญ

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากที่ผู้ประเมินได้ออกแบบการประเมินและสร้าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพไว้แล้ว ผู้ประเมินต้องลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ต้องการ โดยจะใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างตามความเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินและ ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการเป็นสำคัญ

8. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการได้แล้ว ก็จะทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยต้องเลือกใช้วิธีการทางสถิติที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

9. การตัดสิน สรุป และอภิปรายผลการประเมิน หลังจากได้ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ ผู้ประเมินจำเป็นต้องตัดสินผลว่า โครงการดังกล่าวดำเนินการอย่างมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด อาจจะพิจารณารวมไปถึงผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยผู้ประเมินจะต้องสรุปผลการประเมินให้เห็นภาพรวมทั้งหมด และเพื่อให้เกิดแนวความคิดที่สร้างสรรค์ ผู้ประเมินจำเป็นต้องทำการอภิปรายผลเพื่อจะได้ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงเหตุผลต่าง ๆ ที่ทำให้ผลการประเมินเป็นไปใน ลักษณะนั้น ๆ

10. การเขียนรายงานการประเมิน เมื่อการประเมินได้เสร็จสิ้น ผู้ประเมินต้องเขียนรายงานการประเมิน โดยเป็นการนำเสนอการดำเนินการประเมินโครงการในทุกขั้นตอน

เพื่อให้ ผู้อื่นได้รับทราบและเข้าใจกระบวนการและผลของการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร และผู้มี อำนาจในการตัดสินใจ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดพอสรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินโครงการมีหลายขั้นตอน แตกต่างกันไป แต่มักจะเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน การระบุหลักการและ เหตุผลที่ต้องทำการประเมิน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้ครอบคลุมชัดเจน การออกแบบการประเมินการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการประเมิน

2.7 ประเภทของการประเมินโครงการ

นักการศึกษาและนักการประเมินได้กล่าวถึงประเภทของการประเมิน ดังนี้

ริตนะ บัวสนธ์ (2550: 40 – 42) ได้แบ่งการประเมินโครงการตามเกณฑ์ 5 ด้าน ดังนี้

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์การประเมินและช่วงเวลาของโครงการ ซึ่งถ้าหาก แบ่งตามเกณฑ์นี้การประเมินมี 3 ประเภทได้แก่

1.1 ประเมินก่อนการดำเนินโครงการหรือก่อนนำโครงการไปใช้ (Pre – Evaluation Program or ex – Ante Evaluation Program) ซึ่งเป็นการประเมินโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้

1.2 ประเมินขณะดำเนินโครงการ (Formative, Program, on – Going or Monitoring Evaluation Program) เป็นการประเมินโครงการในขณะที่โครงการกำลังดำเนิน โครงการอยู่ยังไม่แล้วเสร็จ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินโครงการหรือประเมินเพื่อทำ การกำกับติดตามการดำเนินงานของโครงการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการประเมินประเภทนี้ก็คือ การประเมินเพื่อช่วยในการตัดสินใจพัฒนาโครงการ

1.3 ประเมินสิ้นสุดโครงการ (Port or Summative Evaluation Program) เป็นการประเมินเมื่อโครงการได้ดำเนินมาครบตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยมุ่งพิจารณา ผลสำเร็จของโครงการเป็นหลัก

2. แบ่งตามเป้าหมายที่ยึด ถ้าแบ่งเช่นนี้การประเมินจะประกอบด้วย 2 ประเภทได้แก่ การประเมินที่ยึดเป้าหมายของโครงการเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับผลสำเร็จของ โครงการซึ่งเรียกว่า การประเมินแบบอิงเป้าหมาย (Goal – Base Evaluation) และการประเมินที่ไม่ยึด หรือเป็นอิสระจากเป้าหมาย (Goal – Free Evaluation) ซึ่งจะประเมินโดยพิจารณาจากผลทั้งหมดที่ เกิดขึ้นจากโครงการแม้ว่าผลดังกล่าวนั้นเป็นไปหรือไม่เป็นตามเป้าหมายก็ตาม

3. แบ่งตามปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐาน การแบ่งเช่นนี้อาศัยพื้นฐานทาง ปรัชญาหรือความเชื่อเกี่ยวกับความจริงของคุณค่าและวิธีการเข้าถึงความจริงของคุณค่าในการประเมิน ซึ่งแบ่งประเภทการประเมินไว้ 2 ประเภท คือ การประเมินตามวิธีการเชิงระบบหรือแบบปรนัยนิยม และ การประเมินตามวิธีการเชิงธรรมชาติหรืออัตนัยนิยม

4. แบ่งตามผู้ประเมินหรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำการประเมิน จะแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การประเมินภายใน (Internal Evaluation) และการประเมินภายนอก (External Evaluation)

5. แบ่งตามวิธีการและลักษณะของข้อมูลที่มีมุ่งประเมิน แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ การประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative Evaluation) การประเมินเชิงปริมาณ (Quantitative Evaluation) และการประเมินแบบผสมผสาน (Mixed Evaluation)

สมคิด พรหมจ้อย (2550: 38-40) ได้เสนอไว้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมินโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การประเมินเพื่อพัฒนาปรับปรุงหรือบางครั้งเรียกว่า การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

1.2 การประเมินเพื่อสรุปผลหรือการประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation)

2. แบ่งตามหลักยึดในการประเมินสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินโดยยึดหลักวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal Based Evaluation) เป็นการประเมินความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้

2.2 การประเมินที่อิสระไม่ยึดติดกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal Free Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดของโครงการไม่มุ่งเฉพาะผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการเท่านั้น

3. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมินโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อตัดสินใจเลือกโครงการ ตรวจสอบความเหมาะสม ความสมเหตุสมผลของแผนดำเนินงานโครงการ ความเป็นไปได้ของการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ คุณภาพของโครงการ รวมทั้งตรวจสอบโอกาสที่โครงการจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายซึ่งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ มีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ถ้าตัวโครงการนั้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมสมเหตุสมผล มีความจำเป็น คุณภาพดี ความเป็นไปได้ โอกาสที่โครงการจะประสบความสำเร็จก็ย่อมสูง โดยการประเมินในขั้นนี้ จะเน้นการพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ

3.2 ความเหมาะสมของโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นของการจัดทำโครงการ (Need Assessment) จะเป็นการตรวจสอบขั้นต้นเพื่อกำหนดปัญหา กำหนดความจำเป็นและเหตุสำคัญของการริเริ่มโครงการนั้น ๆ รวมถึง การศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ (Feasibility Studies) มักจะพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) ความเป็นไปได้ทางเทคนิควิชาการ 2) ความพร้อมทางการบริหารจัดการโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมาย 3) ความพร้อมในการสนับสนุนด้านทรัพยากรของหน่วยงาน และ 4) ความสอดคล้องกับนโยบายและสภาพปัญหา

3.3 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินโครงการ (Return of Investment) โดยทั่วไปจะพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเสีย (Benefit Cost Ratio) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Even Analysis) อัตราผลตอบแทน ต่อหน่วยจากการลงทุน (Rate of Return) การวิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Cost Effectiveness Analysis) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร (Cost Benefit Analysis) หรือการวิเคราะห์อรรถประโยชน์ (Cost Utility Analysis)

3.3.1 การศึกษาและการคาดคะเนถึงผลประโยชน์หรือสิ่งที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากการดำเนินโครงการ (Consequence Analysis) เป็นการคาดคะเนถึงผลที่จะตามมาจากการดำเนินงานตามโครงการ ในปัจจุบันยังไม่ค่อยแพร่หลายมากนัก แต่จะเป็นสิ่งที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ส่วนใหญ่จะพิจารณาเพื่อค้นหาการต่อต้านการดำเนินงานตามโครงการ การคาดการณ์เกี่ยวกับผลที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กระทบต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และกำหนดนโยบายสำคัญ ๆ เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3.2 การดำเนินในระหว่างการทำงาน (Implementation Evaluation or Process Evaluation) เป็นการประเมินการทำงานเมื่อนำโครงการที่ได้วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือไม่ได้ เพราะเหตุใด จุดเด่น จุดด้อย มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง การประเมินในขณะที่ยังดำเนินโครงการ จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการทำงานของโครงการโดยตรง

3.3.3 การประเมินหลังการทำงาน (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามว่า โครงการประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลจากโครงการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ผลการดำเนินงานคุ้มค่าหรือไม่ ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการจนถึงการสิ้นสุดของโครงการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2551: 114-115) กล่าวว่า การประเมินโครงการแบ่งได้หลายประเภท ตามแต่จะใช้เกณฑ์ใดเป็นหลักในการแบ่ง สามารถสรุปได้ 6 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามหลักยึดในการประเมินค่า ได้แก่ การประเมินค่าตามอุดมการณ์ของโครงการ เป็นการประเมินผลที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยทราบก่อนการประเมินว่าโครงการมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง และการประเมินค่าซึ่งอิสระจากอุดมการณ์ของโครงการ เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยไม่ทราบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีอะไรบ้าง

2. แบ่งตามลำดับเวลาการประเมิน ได้แก่ การประเมินก่อนนำโครงการไปปฏิบัติการ ประเมินขณะโครงการยังดำเนินอยู่และการประเมินหลังจากกิจกรรม หรือโครงการสิ้นสุดลงแล้ว

3. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน ได้แก่ การประเมินเพื่อปรับปรุง เรียกว่า การประเมินความก้าวหน้าการประเมิน เพื่อสรุปผล เรียกว่า การประเมินรวมสรุป

4. แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ การประเมินสภาวะแวดล้อม หรือการประเมินบริบท การประเมินปัจจัย หรือตัวป้อน การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต

5. แบ่งตามรูปแบบการประเมินเป็นหลัก ได้แก่ การประเมินที่มุ่งตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ การประเมินที่มุ่งเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน การประเมินที่มุ่งนำผลไปช่วย

6. แบ่งตามความแท้จริงของการประเมิน ได้แก่ การประเมินเทียมซึ่งแบ่งย่อยเป็นการประเมินประเภทที่ถูกควบคุมโดยการเมือง และประเภทที่เกี่ยวกับการเมืองการประเมินกึ่งแท้กึ่งเทียม ซึ่งมุ่งประเมินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่อาจวัดคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งอื่นได้ การประเมินแท้จริงเป็นการประเมินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ถูกต้อง ซึ่งมักเป็นการประเมินเกี่ยวกับการรับรองวิทยฐานะ หรือรับรองคุณวุฒิการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การประเมินความต้องการหรือความจำเป็น และการประเมินเพื่อวางนโยบาย

เชาว์ อินใย (2553: 13 – 16) ได้แบ่งประเภทของการประเมินไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) การประเมินแบบนี้เป็นการประเมินระหว่างการทำงานซึ่งควบคู่ไปกับการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ส่วนใดอีกทั้งรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

1.2 การประเมินสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อการดำเนินงานได้สิ้นสุดลงแล้วทำการตรวจสอบว่าโครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นได้ใช้ทรัพยากรไปอย่างคุ้มค่าหรือไม่ และทรัพยากรเพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการหรือไม่ มีผลกระทบ หรือผลที่ไม่ได้คาดหวัง หรือผลพลอยได้อะไรบ้าง

2. แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน แบ่งได้ 8 ประเภท ดังนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินเบื้องต้นก่อนที่จะทำโครงการ ความต้องการจำเป็น คือความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่ ทำให้เกิดความจำเป็นในการจัดทำโครงการขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การประเมินความต้องการจำเป็นมีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Evaluation) เป็นการศึกษาสภาพความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการ วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการทำโครงการ เช่น ด้านกำลังคน เทคนิค สภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ฯลฯ เป็นขั้นตอนที่ควรกระทำก่อนการเขียนโครงการ

2.3 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรที่จำเป็นที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

2.4 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินการบริหารโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่มีประโยชน์ในการค้นหาจุดเด่น หรือ จุดด้อยของโครงการ

2.5 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้มาจากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุ้มค่าเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาตัดสินใจ ยุติ ปรับขยายโครงการ

2.6 การประเมินผลลัพธ์ หรือ ผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลดำเนินงานจากโครงการที่จัดขึ้น ก่อให้เกิดผลอื่นใดเกิดขึ้นตามมาหรือไม่เป็นทั้งผลที่คาดหวังและไม่คาดหวัง และทั้งในทางที่ดีและไม่ดี

2.7 การประเมินการติดตาม (Follow up Evaluation) เป็นการดำเนินงานประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานไปแล้วระยะหนึ่ง เช่น 6 เดือน หรือ 1 ปี เพื่อดูผลที่ได้จากการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น

2.8 การประเมินอภิमान (Meta Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสินคุณภาพหรือคุณค่าของการประเมิน ทำให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของรายงานการประเมิน

3. แบ่งตามผู้ประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

3.1 การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal Evaluator Evaluation) ผู้ประเมินเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือปฏิบัติงานกับสิ่งที่จะประเมิน ข้อดี คือ ทำให้ทราบและเข้าใจในสิ่งที่จะประเมิน ข้อเสียคือ เมื่อเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องจึงอาจมีความลำเอียงเกิดได้

3.2 การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External Evaluator Evaluation) ผู้ประเมินไม่ได้เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะประเมิน ข้อดี คือ มีความเป็นกลางในการประเมิน ข้อเสียคือ ไม่เข้าใจ ไม่ทราบรายละเอียดของสิ่งที่จะประเมิน และเนื่องจากเป็นบุคคลภายนอกจะไม่สามารถได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานประเมิน

4. แบ่งตามมิติการประเมิน แบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

4.1 การประเมินตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า การประเมินผลสรุป และการประเมินเพื่อการพัฒนา

4.2 การประเมินตามข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพ และแบบผสม

4.3 การประเมินตามวิธีการประเมิน ได้แก่ การประเมินเชิงธรรมชาติ และเชิงทดลอง

4.4 การประเมินตามจุดเน้นที่ประเมิน ได้แก่ การประเมินกระบวนการผลลัพธ์ ผลกระทบ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทน และการวิเคราะห์ต้นทุนกับประสิทธิผล

5. แบ่งตามช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องการประเมิน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

5.1 การประเมินก่อนดำเนินงาน เป็นการประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการโดยมุ่งเน้นประเมินตัวโครงการว่ามีความสอดคล้องความสัมพันธ์กันในแต่ละส่วนหรือไม่ ความเป็นไปได้ คุ้มทุน มีเวลาเพียงพอหรือไม่ และจะมีอุปสรรคหรือปัญหาอะไรที่จะทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ การประเมินก่อนการดำเนินงานมีประโยชน์ในการตัดสินใจดำเนินโครงการหรือล้มเลิกโครงการ

5.2 การประเมินระหว่างดำเนินงาน การประเมินแบบนี้ควบคู่ไปกับการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนใด อีกทั้งรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

5.3 การประเมินหลังการดำเนินงาน เป็นการประเมินผลเมื่อการดำเนินงานได้สิ้นสุดลงแล้วทำการตรวจสอบว่าโครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นได้ใช้ทรัพยากรไปอย่างเพียงพอคุ้มค่าหรือไม่ มีผลกระทบ หรือผลที่ไม่ได้คาดหวัง หรือผลพลอยได้อะไรบ้าง

แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971: 2) ได้สร้างตัวแบบเพื่อการประเมินผลโครงการสาขาการบริหารการศึกษาและได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมิน ชื่อว่า “Educational Evaluation and Decision-Making” ในปี ค.ศ. 1971 หนังสือเล่มนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการศึกษาของไทย เพราะได้แนวคิดและวิธีการในการวัดและประเมินผล

การศึกษาที่น่าสนใจและไม่ล้าสมัยอีกด้วย นอกจากนั้น สตัฟเฟิลบีม ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่าเขาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมิน จนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน ทั้งนี้มีพัฒนาการในการสร้างตัวแบบซีปปี้ (CIPP Model) ถึง 5 ครั้ง การพัฒนาแบบ CIPP ครั้งที่ 5 ของ สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดให้มีการประเมิน 9 หมวด ได้แก่

- 1) การจัดทำข้อตกลงระหว่างผู้ประเมินกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Contractual Agreements) เกี่ยวกับระเบียบวิธี งบประมาณ การวางแผนกิจกรรมร่วมกัน
- 2) การประเมินผลบริบท (Context Evaluation) เกี่ยวกับความต้องการ ผลประโยชน์ และปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่กำหนด
- 3) การประเมินผลปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เกี่ยวกับการวางแผนกิจกรรมและงบประมาณ
- 4) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) เกี่ยวกับการทำกิจกรรม การบันทึกผลการปฏิบัติงาน รายการติดตามผล
- 5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชน
- 6) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) เกี่ยวกับผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรม
- 7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) เกี่ยวกับความต่อเนื่องในอนาคต
- 8) การประเมินการแพร่กระจาย (Transportability Evaluation) เกี่ยวกับการกระจายไปยังชุมชนอื่น
- 9) การประเมินผลสรุปรวบยอด (Meta Evaluation) เป็นการสรุปผลรวบยอดจากรายงานการประเมินที่ใช้ระเบียบวิธีที่มีความแตกต่างกัน

สตัฟเฟิลบีม Stufflebeam, D.L. เป็นบุคคลสำคัญที่เสนอความคิดและรูปแบบการประเมินโครงการเป็นที่รู้จักและเข้าใจในรูปแบบที่เรียกว่า “CIPP” (Context, Input, Process, Product Model) และแนวความคิดนี้นำไปสู่แนวความคิดหลักของการตัดสินใจในการบริหารงานทุกประเภททั้งภาครัฐกิจเอกชน และภาครัฐบาล การประเมินโครงการแบบยึดการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการประเมินโครงการที่ยึดถือรูปแบบหรือกระบวนการตัดสินใจเป็นบรรทัดฐาน โดยผู้ประเมินจะต้องเสนอข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจเป็นผู้พิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไรกับโครงการ ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นสำคัญแล้วผู้ประเมินทำหน้าที่ วิเคราะห์ข้อมูลข้อควรคำนึงถึงในการใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP มีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ
2. ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ต้องการออกแบบประเมินที่แตกต่างกัน และควรใช้รูปแบบการประเมินที่มีประสิทธิผลและเป็นรูปแบบทั่ว ๆ ไป

3. ในกรณีที่รูปแบบการประเมินมีความแตกต่างกันด้านเนื้อหา (Content) ควรใช้ขั้นตอนของการติดตามผล ดังนี้ คือ วิเคราะห์ รวบรวม นำเสนอ

4. การตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ ออกแบบเรื่องและปฏิบัติจึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยข้อมูลจากการประเมิน จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้ประเมินและผู้ตัดสินใจ

5. เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจ การออกแบบการประเมิน จึงควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความตรงภายใน ความตรงภายนอก ความเที่ยง และมีความเป็นปรนัย

6. การประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักร (Cycle) ต้องใช้กับโครงการที่เป็นระบบในการประเมินตามรูปแบบของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

จากประเภทของการประเมินโครงการข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง เช่น แบ่งตามวัตถุประสงค์การประเมิน แบ่งตามช่วงเวลาของโครงการ แบ่งตามมิติการประเมิน แบ่งตามหลักยึดในการประเมินค่า แบ่งตามลำดับเวลาประเมิน แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน แบ่งตามโมเดลการประเมินเป็นหลัก แบ่งตามความแท้จริงของการประเมิน แบ่งตามเป้าหมายที่ยึด แบ่งตามปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐาน แบ่งตามผู้ประเมิน หรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำการประเมิน และแบ่งตามวิธีการและลักษณะข้อมูลที่มุ่งประเมิน

2.8 ประเภทของการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินเป็นกรอบหรือแนวคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการของการประเมิน ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้นและหลักการของแต่ละรูปแบบ โดยได้มีนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้เสนอกรอบแนวคิดให้ผู้ประเมินได้เลือกใช้มีอยู่หลายรูปแบบ (วีระยุทธ ชาติกาญจน์, 2557: 272-302) รูปแบบการประเมินโดยทั่วไปแบ่งออกได้ เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นวัตถุประสงค์ (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังไว้ได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยการตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler, R.W., 1943) คอนบราค (Cronbach, 1990) และโดนอล เคิร์กแพททริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgmental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการกำหนดและ วินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake, 1997) สครีฟเวน (Scriven, 1967) และโพรวิส (Provus, 1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยเป็นสารสนเทศ ให้กับผู้บริหารสำหรับการใช้ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch, 1967), สตัฟเฟิลบีม ดี แอล (Stufflebeam, 2000) และอัลคิน (Alkin, 1969)

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551: 63) กล่าวว่ารูปแบบการประเมิน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจใช้ประเมินที่เป็นระบบ มีขั้นตอนการประเมินที่ครบวงจร เป็นสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสม 2) รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่าเป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับผลผลิตที่เกิดจากโครงการทั้งหมด รวมทั้งสามารถตัดสินใจคุณค่าได้เหมาะสมและตรงตามผลการประเมินที่แท้จริง ไม่ว่าจะผลการประเมินจะเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ รูปแบบการประเมินโครงการเป็นกรอบหรือแนวความคิดสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 42) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินโครงการแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของครอนบาคและเคริกแพททริก 2) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจคุณค่าเป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ สำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake's Countenance Model) สคริฟเวน (Scriven Model) และโพรวัส (Provus's Model) และ 3) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจเป็นรูปแบบการประเมินที่จุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch's Model) สตีฟเฟิลบีม (CIPP Model)

จากการจัดกลุ่มรูปแบบการประเมินโครงการข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินโครงการขึ้นอยู่กับกรอบการนำผลการประเมินโครงการไปใช้ประโยชน์ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่เน้นจุดมุ่งหมาย กลุ่มที่เน้นการตัดสินใจคุณค่าและกลุ่มที่เน้นการตัดสินใจ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการแบบ CIPP และ CIPPIEST

3.1 แนวคิดรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP และ CIPPIEST

รูปแบบการประเมินแบบจำลองแบบชิปปี้ (Stufflebeam's CIPP Model) แดเนียล แอล สตีฟเฟิลบีมและคนอื่น ๆ (Stufflebeam, & et al., 2003; อ้างถึงใน วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2557: 287-290) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context Input Process และ Product โดยที่สตีฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม การประเมินจะต้องเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ โดยมีมุ่งประเมินใน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) รูปแบบการประเมินนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อการพัฒนาและปรับปรุง ไม่ใช่เพื่อการตรวจสอบ

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2003: 25) ได้ให้นิยามคำว่า “การประเมิน” ไว้ว่าเป็นกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการดำเนินการเก็บข้อมูล และนำข้อมูล que เก็บมาแล้วนั้น มาจัดทำให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือก ในการประกอบการตัดสินใจจากนิยามดังกล่าว มีสาระสำคัญดังนี้

1. การประเมินเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือมีความต่อเนื่องกัน ในการดำเนินงานอย่างครบวงจรและย้อนกลับมาสู่รอบใหม่ของวงจรด้วย
2. กระบวนการประเมินจะต้องมีการระบุหรือบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
3. กระบวนการประเมินจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้รับระบุหรือบ่งชี้ไว้
4. กระบวนการประเมินจะต้องมีการนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาแล้วนั้นมาจัดทำ ให้เป็นสารสนเทศ
5. สารสนเทศที่ได้มานั้นจะต้องมีความหมายและมีประโยชน์
6. สารสนเทศดังกล่าวจะต้องได้รับการนำไปเสนอเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ในการกำหนดทางเลือกใหม่หรือแนวทางการดำเนินการใด ๆ ต่อไป

แนวคิดของสตัฟเฟิลบีม มีลักษณะที่จะแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่าง ฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และ นำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหา และนำผลการประเมินที่ได้ นั้น ไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

โดยมีนักวิชาการด้านการประเมินกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการแบบ CIPP และ CIPPIEST ไว้อย่างหลากหลาย พอสรุปได้ดังนี้

สุวิมล ตรีภานันท์ (2547: 47-48) ได้กล่าวว่า สตัฟเฟิลบีมได้พัฒนาแบบจำลองขึ้น ในปี ค.ศ. 1971 โดยมีแนวคิดในการสร้างสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ แบ่งการประเมินเป็น 4 ประเด็นตามประเภทของการตัดสินใจ

1. สภาพแวดล้อมเพื่อการวางแผนใช้กำหนดนโยบาย หรือเป้าหมาย เพื่อการ คัดเลือกโครงการที่เหมาะสม
2. ปัจจัยนำเข้าเพื่อกำหนดโครงสร้างของการดำเนินงาน ยุทธวิธี วิธีการ และแผนใน การดำเนินงาน
3. กระบวนการเพื่อกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผน เพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับ วิธีในการดำเนินงาน การรายงานความก้าวหน้าของโครงการ
4. ผลผลิต เพื่อตัดสินใจยุติ ชะลอ หรือขยายโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2550: 57-58) ได้กล่าวว่า การประเมินโดยใช้ซีบีพีโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหาร โครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งแนวทางการประเมิน ในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินบริบท หรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการ ประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของ โครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมิน เพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่า ผลที่เกิดขึ้น เมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมิน

สุพักตร์ พิบูลย์ (2551: 40-41) สรุปรูปแบบการประเมินชีพี้ ในความหมายของการประเมินว่า คือ กระบวนการรวบรวม พรรณนา จัดทำและจัดกระทำสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจ รายการประเมินและการตัดสินใจประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

1. การประเมินบริบท หรือการประเมินสภาวะแวดล้อมของโครงการเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการเพื่อตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่มีแรงต้านแรงเสริมใด ๆ หรือไม่ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้เหมาะสม

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินความเป็นไปได้ด้านทรัพยากร การพิจารณาเลือกกลวิธีดำเนินโครงการที่เหมาะสมการออกแบบกระบวนการดำเนินโครงการให้มีศักยภาพสูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการ เช่นเดียวกับบริบทการประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์วิธีดำเนินการและวางแผนวิธีดำเนินงานของโครงการ

3. การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติเป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาว่าอะไรเป็นจุดแข็งจุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการอะไรที่เป็นปัญหาคุกคามความสำเร็จของโครงการส่วนใดของโครงการต้องการปรับปรุงแก้ไขคำตอบของคำถามเหล่านี้จะทำให้สามารถกำกับดูแลควบคุมและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการได้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินกระบวนการจะช่วยให้ผู้บริหารทราบความก้าวหน้าจุดแข็งจุดอ่อนของโครงการ เพื่อการกำกับดูแลการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีดำเนินโครงการและเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรและเวลาที่กำหนดไว้

4. การประเมินผลผลิตของโครงการเป็นการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ การประเมินผลผลิตจะตอบคำถามว่าผลผลิตที่ได้จากโครงการมีอะไรบ้างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ความต้องการจำเป็นลดลงหรือไม่ อย่างไร ผลการดำเนินงานโครงการคุ้มค่าเพียงใด ควรจะจัดการอย่างไรกับโครงการที่จะติดตามมา ซึ่งคำถามเหล่านี้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจความสำเร็จของโครงการสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจปรับขยายโครงการยุติโครงการหรือยกฐานะเป็นงานประจำ

เมอร์เท็นส์และวิลสัน (Mertens and Wilson, 2012: 3) ได้กล่าวถึง การประเมินในรูปแบบ CIPP นั้นเป็นการประเมินที่มีองค์ประกอบสุดท้ายคือผลลัพธ์หรือผลผลิต ไม่ว่าจะเป็นเชิงลบหรือเชิงบวก ที่มีต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็จะสามารถช่วยให้การประเมินสามารถระบุความต้องการหรือสิ่งที่ต้องการในการเตรียมการเพื่อประโยชน์ที่จะได้รับ การประเมินในแต่ละขั้นตอนต้องสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อหรือไม่อย่างไร

สตัฟเฟิลบีมและซิงฟิลด์ (Stufflebeam, & Shinkfield, 2007: 5) ได้เสนอวิธีการประเมินในแนวคิดการประเมิน CIPP Model การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นระบบเกี่ยวข้องกับคุณภาพ คุณค่า (Merit/Worth) และความสำคัญ (Significance) ของสิ่งที่มุ่งประเมิน เพื่อใช้ในการตัดสินใจ (Decision Making) โดยมาตรฐานของการประเมินอยู่บนหลักของประโยชน์ (Utility) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความชอบธรรม (Propriety) ความถูกต้อง (Accuracy) ในการประเมิน CIPP Model นักประเมิน (Evaluator) ต้องร่วมมือกับผู้ใช้การประเมิน (Client/Stakeholder) ในสิ่งที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries) ความต้องการจำเป็นของผู้ใช้การประเมินในทุกขั้นตอนของ CIPP ซึ่งประกอบด้วย Context Evaluation เป็นการประเมินบริบทซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นของผู้ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiaries' Needs) สินทรัพย์ (Assets) ที่มีและปัญหา (Problems) ภายใต้บริบทสิ่งแวดล้อมในการประเมิน ซึ่งรวมถึงการเมืองในการประเมิน (Political Dynamics) ด้วย โดยการประเมินบริบทจะเกี่ยวข้องกับ Core Values ในการกำหนดเป้าหมาย (Goal-Setting Tasks) Input Evaluation เป็นการประเมินสิ่งนำเข้าเพื่อการวางแผน (Plans) การเลือกกลยุทธ์ (Strategies) ที่ตอบสนองต่อ Needs และมีความเป็นไปได้ ตลอดจนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน (Budgets of The selected Approach) Process เป็นการประเมินกระบวนการในการดำเนินงานของโครงการซึ่งเกี่ยวข้องกับการติดตาม (Monitor) รวมถึงเอกสาร (Document) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) Product เป็นการประเมินผลผลิตและผลที่ได้จากโครงการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินดังนี้การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation), การประเมินประสิทธิผล คุณภาพ และความสำคัญของผลลัพธ์ที่ได้ (Effectiveness Evaluation), การประเมินความสำเร็จและความต่อเนื่อง (Sustainability Evaluation), การประเมินเพื่อขยายความสำเร็จของโครงการนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการอื่น (Transportability Evaluation) การประเมิน CIPP Model มีบทบาทของการประเมินในเชิงการประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) และการประเมินผลสรุป (summative evaluation) ดังนี้

1. บทบาทของการประเมินความก้าวหน้า: การใช้ข้อมูลของ CIPP เป็นแนวทางชี้แนะ (Guidance) ช่วยในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานในขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่ เพื่อคุณภาพของโครงการ

2. บทบาทของการประเมินผลสรุป: การใช้ข้อมูลของ CIPP ในการตัดสินใจคุณภาพ ความคุ้มค่าและความสำคัญของโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้วจุดเด่นของการประเมินแบบ CIPP คือ มีทั้งการประเมินในช่วงระหว่างการดำเนินโครงการและประเมินเมื่อโครงการสิ้นสุดลง

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2000: 25) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินในรูปแบบ CIPP ถือเป็นการประเมินที่ดียิ่งสำหรับการพัฒนาระบบการตัดสินใจ รวมทั้งความต้องการ ความรับผิดชอบซึ่งรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. ขั้นตอนการประเมินซึ่งประเมินในขณะที่ทำกิจกรรมหรือดำเนินงานอยู่
2. วิธีการและรูปแบบของเนื้อหาของการประเมินผล

ขั้นตอนการป้อนข้อมูล ซึ่งรูปแบบ CIPP หลังจากให้ข้อมูล ความเป็นจริงในการใช้งาน ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการ การตัดสินใจของพวกเขาที่จะทำงานและยังคงต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่จะช่วยให้การตัดสินใจในอนาคต โดยรวมนั้นง่ายขึ้นเพราะมันเป็นวิธีการของการประเมินผลที่มีคุณค่าและมีความสนใจในหมู่ของ การศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ สรุปได้ว่าการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบซิโม่เดลเป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยมีการประเมิน 4 ด้าน คือด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์โดยการประเมินบริบทกระทำก่อนเริ่มโครงการเพื่อนำข้อมูลมา กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นประเมินก่อนนำโครงการไปปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลไปใช้ออกแบบกิจกรรมในขั้นกระบวนการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ การประเมินกระบวนการกระทำในระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อเป็นการประเมินหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการเพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องรวบรวมข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนางานต่าง ๆ และบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ส่วนการประเมินผลผลิตเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเกณฑ์มาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แต่ต้น

รูปแบบการประเมิน CIPPIEST คือ ส่วนปรับขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transfer Evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมินซึ่งมักได้แก่โครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงต่าง ๆ โดยส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ ความหมายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้น พิจารณาได้จากการตั้งคำถามการประเมิน (Evaluation Questions) แต่ละมิติ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2554: 31-32) ดังนี้

1) I (Impact) การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์ (จากโครงการหรือสิ่งแทรกแซง) ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ความจำเป็นนั้นคืออะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่ว่า สิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้ว่าจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น

2) E (Effectiveness) การประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นเป็นการตั้งคำถามว่า โครงการหรือสิ่งแทรกแซงบรรลุตอบสนองความต้องการความจำเป็นของกลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่

3) S (Sustainability) การประเมินความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้นเป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นทางการหรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้

ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

4) T (Transportation) การประเมินผลที่สามารถถ่ายทอดขยายผลต่อเนื่องได้เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบผลไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่

จะเห็นว่ามิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิตตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิมนั้น แท้ที่จริงก็คือการประเมินในส่วนที่สตีฟเฟิลปิม เรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPPIEST ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านรวมทั้งยังมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจ

รัตนะ บัวสนธิ์ (2556: 10-16) ได้เขียนบทความ เรื่องรูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้ โดยกล่าวถึง รูปแบบการประเมิน CIPP เป็นการนำตัวอักษรตัวแรกของมิติการประเมิน 4 ด้านมาประกอบกัน ได้แก่ การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งสตีฟเฟิลปิมพัฒนานำเสนอขึ้นโดยมีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์การกระทำการประเมินโครงการทางการศึกษาของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่กลางปี 1960 โดยต้องการที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อจำกัดของรูปแบบการประเมินแบบดั้งเดิม อาทิการออกแบบการทดลองการประเมินอิงวัตถุประสงค์ และการทดสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบ หรือวิธีการประเมินแบบดั้งเดิมมีข้อจำกัดในการศึกษาหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาในสมัยนั้น จึงทำให้เกิดการพัฒนาการประเมินใหม่ ๆ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาอย่างรอบด้านหลายแง่มุมมากขึ้น

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP รัตนะ บัวสนธิ์ (2556: 8-10) กล่าวไว้ว่าการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ในวงการประเมินของไทยมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1. ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เมื่อสิ้นสุดโครงการ การใช้รูปแบบการประเมิน CIPP กรณีนี้ผู้ใช้นำรูปแบบการประเมิน CIPP ที่แบ่งมิติ การประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) มาประเมินโครงการ แผนงาน หรือหลักสูตรที่สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการ ใช้เพื่อที่จะสรุปภาพรวมผลการประเมินโครงการแผนงานดังกล่าวเป็นรายมิติที่ทำการประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินย้อนหลังและไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจ ดำเนินงานจากผลการประเมินแต่ละด้าน

2. เครื่องมือฉบับเดียวสำหรับการประเมินทุกมิติ การประเมินโครงการ แผนงาน หรือหลักสูตรที่ผู้ประเมินแบ่งมิติการประเมินออกเป็น 4 ด้านตามที่กล่าวนั้นมักใช้แบบสอบถามชนิดแบ่งเป็นระดับความคิดเห็น (อาจเป็น 3, 4 หรือ 5 ระดับ) แล้วสร้างข้อคำถามในแต่ละด้านเท่า ๆ กัน

หรืออาจไม่เท่ากัน โดยส่วนใหญ่จะมีข้อคำถามในแต่ละด้าน 5-10 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบใส่เครื่องหมายตามระดับความคิดเห็นระดับใด ๆ ในข้อคำถามนั้น ๆ แล้วนำคำตอบที่ได้มาตรวจให้คะแนนเป็นตัวเลขเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป ทั้ง ๆ ที่จริงแล้วการประเมินในแต่ละมิติหรือแต่ละด้านต้องใช้เครื่องมือ เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ตัดสินผลการประเมิน ไม่ใช่ใช้เครื่องมือฉบับเดียวเก็บข้อมูลทุกด้านเปรียบประดุจจะเป็นยารักษาสารพัดโรค

3. นิยามมิติการประเมินไม่ถูกต้องครอบคลุมและ/ หรือไม่ได้นิยาม งานประเมินโครงการที่ใช้รูปแบบ CIPP โดยบ่อยครั้งที่พบว่ามิติการประเมินทั้ง 4 ด้าน ผู้ประเมินไม่ได้นิยามศัพท์อย่างชัดเจนว่าในแต่ละมิตินั้นมีความหมายครอบคลุมถึงสิ่งที่มีมุ่งประเมินอะไรบ้าง ยิ่งไปกว่านั้นบางงานประเมินมิได้มีการนิยามมิติการประเมินดังกล่าวแต่อย่างใดเลย การให้นิยามที่ไม่ชัดเจนครอบคลุมหรือมิได้ให้นิยามมิติการประเมินทั้ง 4 ด้านนั้น เป็นปัญหาต่อการเขียนข้อคำถามหรือกำหนดประเด็นย่อย สำหรับการประเมินให้มีความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous) ในมิติหนึ่ง ๆ ของการประเมิน และทำให้มีความเป็นวิวิธพันธ์ (Heterogeneous) ระหว่างมิติของการประเมินด้วยเช่นกัน ปัญหาเช่นนี้ นำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินผิดประเด็นหรือผิดมิติของการประเมินซึ่งเมื่อได้ข้อมูล อันจะเป็นผลจากการประเมินที่ผิดมิติก็ย่อมไม่มีประโยชน์หรือมีประโยชน์น้อยมากต่อการนำผลการประเมินไปใช้

4. ปราศจากการตั้งคำถามการประเมินตามมิติ/ประเด็นการประเมินความผิดพลาดเคลื่อนจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตามของผู้ประเมินในข้อนี้เป็นผลสืบเนื่องเกี่ยวข้องกับข้อที่ผ่านมา นั่นคือ เมื่อมิได้นิยามหรือสร้างความชัดเจน ครอบคลุมในมิติการประเมินแต่ละด้านก็จะทำให้การตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่มีมุ่งประเมินในมิติต่าง ๆ กระทำไม่ได้ ทั้งที่จริงแล้วคำถามการประเมินมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะคำถามการประเมินนั้นเป็นสิ่งบ่งบอกให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้ผลการประเมินทราบว่า ผู้ประเมินต้องการแสวงหาคำตอบอันเป็นสารสนเทศสำคัญของการประเมินอย่างไรบ้าง และผลการประเมินที่ได้จากคำถามแต่ละข้อนั้นมีความครอบคลุมให้ภาพชัดเจนของโครงการ แผนงานหรือหลักสูตรที่ถูกประเมินมากน้อยเพียงใด อันจะมีประโยชน์ต่อการนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้สำหรับตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

5. ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการประเมินทุกมิติ เมื่อใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลแต่ละมิติของการประเมินโดยเป็นแบบสอบถามเพียงหนึ่งฉบับ ดังนั้นข้อมูลที่ได้และนำไปวิเคราะห์จึงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่มักแสดงออกมาในรูปของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อคำถามรายด้านและภาพรวมทุกด้านของมิติการประเมิน ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วมิติการประเมินที่ต่างกันในแต่ละมิติจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหลากหลาย มิใช่สักเป็นแต่เพียงคะแนนจากแบบสอบถามเท่านั้น ข้อมูลหลากหลายที่ว่าเป็นนี้อาจเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากวิธีการเก็บรวบรวมโดยการสังเกต สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ แผนงานหรือหลักสูตรที่ได้รับการประเมิน ซึ่งมักเรียกกลุ่มบุคคลเหล่านี้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) หรืออาจเป็นข้อมูลจำนวนคน งบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์ที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ก็ได้ด้วย เหตุฉะนั้นการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียวจึงมิได้ให้สารสนเทศของสิ่งที่ได้รับอย่างครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์

6. เกณฑ์การประเมินยึดเกณฑ์เดียวกันทุกมิติ บ่อยครั้งที่พบว่ามีการประเมินแต่ละมิติตามรูปแบบ CIPP ผู้ประเมินมักใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นตัวตัดสินคุณค่า

ของโครงการ แผนงานหรือหลักสูตรในมิตินั้น ๆ ทั้งที่เป็นรายชื่อของแต่ละมิติหรือรายด้านของมิติหนึ่ง ๆ เช่น ผู้ประเมินใช้เกณฑ์ $\bar{x} = 3.50$ และ $S.D. = 1.50$ (ในกรณีเครื่องมือเก็บข้อมูลเป็นแบบมาตราประมาณค่าชนิด 5 ระดับ) สำหรับตัดสินตีค่าว่าโครงการแผนงานหรือหลักสูตร สำเร็จ ดีเหมาะสม ทำนองนี้ เป็นต้น ซึ่งการใช้เกณฑ์เช่นนี้ ลักษณะเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าตายตัวอันเป็นเกณฑ์เชิงปริมาณ การใช้เกณฑ์เดียวเช่นนี้ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในหมู่นักประเมินที่ทำตาม ๆ กัน เพราะในทางที่ถูกที่ควรแล้ว เกณฑ์การตัดสินคุณค่าของโครงการ แผนงานหรือหลักสูตรตามมิติต่าง ๆ ในรูปแบบการประเมิน CIPP ต้องมีหลายแบบ โดยเป็นทั้งเกณฑ์สัมบูรณ์และเกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เกณฑ์ปริมาณและเกณฑ์เชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Criterion) ทั้งนี้ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับมิติการประเมินและข้อมูลที่ใช้ประกอบการประเมินแต่ละมิติ

7. ปราศจากการนำเสนอทางเลือกสำหรับตัดสินใจเชิงนโยบาย หรือการใช้ผลการประเมิน รายงานผลการประเมินที่ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP มักจะจบลงเมื่อผู้ประเมินรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละมิติ แต่ละข้อคำถามในมิตินั้น แต่จะขาดส่วนที่เป็นการสรุปตัดสินคุณค่าที่ท้ายที่สุดแล้วโครงการ แผนงานหรือหลักสูตรนั้นมีข้อดี ข้อจำกัด ในประเด็นหรือมิติใด และข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางสำหรับการตัดสินใจปรับปรุงหรือป้องกันแก้ไข ตลอดจนการขยายผลโครงการ แผนงาน ควรทำอย่างไร ซึ่งส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจเช่นนี้ นับว่าเป็นบทบาทและหน้าที่สำคัญที่นักประเมินพึงดำเนินการเป็นอย่างยิ่งเพราะนิยามการประเมินนั้นคือ “การตัดสินคุณค่าอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับคุณประโยชน์หรือคุณภาพของสิ่งที่ได้รับการประเมิน (Evaluation is the Systematic Assessment or the Worth or Merit of an Object)” (Stufflebeam and Shinkfield, 2007: 9) ทั้งนี้คำว่า Worth (ประโยชน์) นั้น หมายถึง โครงการ แผนงานหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน (Object of Evaluate) สามารถตอบสนองให้บริการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับบริการ หรือสอดคล้องตามบริบท (Context) ส่วนคำว่า Merit (คุณภาพ) หมายถึง โครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินนั้นมีคุณภาพทำให้ได้ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้ประเมินจึงต้องตัดสินตีค่าเกี่ยวกับคุณประโยชน์และคุณภาพของโครงการแผนงานที่ประเมินนั้น ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางหรือข้อเสนอสำหรับการตัดสินใจดำเนินการให้แก่ผู้ใช้หรือผู้กำหนดนโยบายด้วยเช่นกัน ดังที่ระบุไว้ในหลักการแนวทางสำหรับนักประเมิน (Guiding Principle for Evaluators) ที่คณะกรรมการร่วมการประเมิน (Joint Committee of Evaluation) จัดทำไว้ให้นักประเมินใช้เป็นหลักยึดในการดำเนินงานประเมิน ด้วยเหตุนี้ถ้าหากรายงานการประเมินปราศจากสิ่งนี้ (การตัดสินตีค่าและข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับการตัดสินใจ) ก็ไม่อาจนับเป็นรายงานประเมินแต่ถือเสมือนเป็นรายงานการวิจัยเท่านั้น

3.2 รูปแบบการประเมิน CIPP และการนำไปใช้

รูปแบบการประเมิน CIPP ก็เป็นหนึ่งในรูปแบบการประเมินอื่น ๆ ที่นักประเมินในยุคนี้พัฒนานำเสนอไว้ รูปแบบการประเมิน CIPP ปรากฏขึ้นเป็นลายลักษณ์ชัดเจนในหนังสือชื่อ Educational Evaluation and Decision Making ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1971 และปรับปรุงอีกครั้งในปี 2007 ในหนังสือ Evaluation Theory Models and Applications โดยมีรายละเอียด ดังนี้ รัตนะบัวสนธ์ (2556: 12-16)

3.2.1 การประเมินบริบท: Context Evaluation หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Need) ปัญหา (Problem) คุณสมบัติที่มีค่า (Assets) และโอกาส (Opportunities) ที่จะเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมหนึ่งที่กำหนด การประเมินบริบท 4 ส่วนนี้มีความสำคัญที่จะนำไปสู่การออกแบบโครงการแผนงาน และการให้บริการที่มีความเหมาะสมเป็นไปได้ ทั้งนี้การประเมินบริบทมีวัตถุประสงค์ที่จะ

- 1) กำหนดขอบเขตและบรรยายเกี่ยวกับความตั้งใจให้บริการ
- 2) จำแนกผู้รับผลประโยชน์ที่ตั้งใจให้บริการ (หรือกลุ่มเป้าหมาย) และประเมินความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าว
- 3) จำแนกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นบ่อเกิดของความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือกลุ่มเป้าหมายนั้น
- 4) จำแนกความเกี่ยวข้องระหว่างคุณสมบัตินั้นที่มีค่า และโอกาสการได้รับทุนอุดหนุนที่สามารถนำไปใช้กำหนดเป้าหมายความต้องการจำเป็นนั้น
- 5) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง
- 6) ประเมินความชัดเจน และความเหมาะสมเป็นไปได้ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุง
- 7) จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินผลลัพธ์ของเป้าหมายมุ่งการปรับปรุงหรือความพยายามในการให้บริการ

3.2.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า: Input Evaluation จุดมุ่งเน้นหลักของการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยจัดลำดับโครงการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการจำเป็น โดยการศึกษาและตรวจสอบอย่างถี่ถ้วนเกี่ยวกับแนวทางต่าง ๆ ที่มีศักยภาพ หรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด ในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การประเมินปัจจัยนำเข้าจะเป็นตัวบ่งบอกล่วงหน้าถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวหรือประสิทธิผลของความพยายามเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่โครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ต้องการให้เกิด จุดมุ่งเน้นประการที่สองของการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ และเพราะเหตุใดจึงเลือกแนวทางนั้น ในกรณีเช่นนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินปัจจัยนำเข้าจะมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับบ่งบอกให้เห็นถึงความรับผิดชอบ (Accountability) ใด ๆ ของผู้พัฒนาโครงการที่พยายามออกแบบและปรับปรุงงบประมาณใด ๆ ของโครงการ หรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว นอกจากนี้แล้ว การประเมินปัจจัยนำเข้า ก็จะช่วยจำแนกและจัดลำดับแนวทางที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจได้ใช้เป็นทางเลือกสำหรับการดำเนินงานต่อไป โดยสรุปการประเมินปัจจัยนำเข้า ก็เพื่อช่วยผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ตอบสนองความต้องการจำเป็นให้แก่ผู้รับประโยชน์ ก่อให้เกิดแผนงานที่ปฏิบัติได้จริงและใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการบันทึกและสร้างสำเนาที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพยากรและวิธีการดำเนินงานในแผนงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้วหน้าที่สำคัญ อีกประการหนึ่งของการประเมินปัจจัยนำเข้าก็เพื่อช่วยให้ผู้นำโครงการหลีกเลี่ยงความสูญเสียเปล่าใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมหรือโครงการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าถึงทรัพยากรที่ต้องสูญเสียไป นักประเมินสามารถทำการประเมินปัจจัยนำเข้าได้หลายขั้นตอนโดยไม่จำเป็นต้องกระทำตามลำดับต่อเนื่องกัน นักประเมินอาจเริ่มจากการทบทวน

ปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และตอบสนองความต้องการจำเป็นที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งทำได้ตามขั้นตอนหรือวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ 1) การทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) การตรวจเยี่ยมโครงการตัวอย่างหรือโครงการที่มีลักษณะคล้ายกัน 3) การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนจากรัฐบาล 4) สืบค้นสารสนเทศเกี่ยวกับการให้บริการจากแหล่งสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต 5) ทบทวนเอกสารบทความเกี่ยวกับรายงานผู้บริโภครหรือเอกสารอื่น ๆ ที่ตีพิมพ์เรื่องราวที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการให้บริการ และ 6) การชี้ชวนให้ผู้ปฏิบัติงานจัดทำข้อเสนอ นักประเมินอาจจัดสารสนเทศเหล่านี้อย่างเป็นทางการในห้วงวางแผนโดยเฉพาะ และจัดกลุ่มที่ศึกษาเฉพาะเพื่อทำการสืบค้นหรือดำเนินการจัดทำแผนสัมมนาโดยตรงเกี่ยวกับการวิเคราะห์วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในโครงการ นักประเมินต้องใช้สารสนเทศที่ได้ทั้งหมดเพื่อนำไปสู่การได้กลยุทธ์หรือแนวทางการดำเนินงานที่มีแนวโน้มศักยภาพก่อให้เกิดการยอมรับได้ต่อการนำไปใช้ ทั้งนี้โดยอาจจัดลำดับแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวโดยอาศัยหรือพิจารณาจากเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

- 1) ตอบสนองการบรรลุความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์
- 2) ตอบสนองต่อเป้าหมายที่เป็นปัญหาขององค์กร
- 3) ศักยภาพของประสิทธิผล
- 4) ต้นทุนที่ต้องใช้
- 5) สอดคล้องมีอยู่จริงในทางการเมือง
- 6) มีความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการ
- 7) มีศักยภาพเพียงพอที่จะก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกพื้นที่หนึ่ง ๆ

ต่อจากนั้นนักประเมินสามารถที่จะให้คำแนะนำแก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจว่าควรจะเลือกหรือค้นหาแนวทางการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ในกรณีที่เป็นการค้นหาวัตกรรมหรือแนวทางการดำเนินงานใหม่ ๆ นักประเมินและผู้รับบริการอาจจัดทำเกณฑ์อย่างเป็นทางการชัดเจนที่นวัตกรรมนั้นต้องบรรลุและจัดลำดับข้อเสนอแนวทางต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ต้องการบรรลุซึ่งเลือกไว้แล้ว ในลำดับต่อไปนักประเมินอาจจัดลำดับข้อเสนอหรือแนวทางที่มีศักยภาพแก่การยอมรับได้ และชี้แนะแนวทางหรือคุณลักษณะที่ดีที่สุดให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานว่าควรดำเนินการอย่างไร นอกจากนี้ นักประเมิน ก็อาจทำได้โดยการจัดให้มีการรับฟังเพื่อให้ได้สารสนเทศเพิ่มเติมจากผู้ปฏิบัติหรือผู้บริหารเกี่ยวกับข้อเสนอหรือแนวทางต่าง ๆ ที่ดีที่สุดสำหรับเป็นทางเลือกการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานองค์กรนั้น ๆ การประเมินปัจจัยนำเข้า นำไปประยุกต์ใช้ได้หลายกรณี อาทิ ผู้บริหารใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอเพื่อขอรับเงินลงทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากคณะกรรมการกำหนดนโยบายในหน่วยงานหนึ่ง ๆ โรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาใช้สำหรับจัดทำข้อเสนอ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการทางการศึกษา ในขณะที่ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจทางการศึกษาก็ใช้สำหรับการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับความคุ้มค่า หรือประสิทธิผลที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนหรืองบประมาณที่ต้องจัดสรรให้กับโครงการหรือนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ

3.2.3 การประเมินกระบวนการ: Process Evaluation เป็นการตรวจสอบการนำแผนงานหรือโครงการไปใช้หรือตรวจสอบการดำเนินงาน การใช้แผนงาน โครงการ วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินกระบวนการก็คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการและ

ผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้น ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการว่าเป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนดหรือไม่ การใช้งบประมาณและประสิทธิภาพเป็นอย่างไร สำหรับวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งก็เพื่อชี้แนะแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ในการปรับปรุงการใช้งบประมาณและแนวทางการดำเนินงานของโครงการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพราะโดยปกติแล้วเมื่อมีการเริ่มต้นการดำเนินงานของโครงการหรือแผนงาน ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถที่จะกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรม การใช้บุคลากร งบประมาณ หรืออื่น ๆ ดังนั้นการได้รับสารสนเทศจากการประเมินกระบวนการ ก็สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ในโครงการให้สามารถดำเนินการต่อไป และมีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ในการประเมินกระบวนการนั้น ควรทำการเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมและค่าใช้จ่ายจริงกับกิจกรรมในแผนงาน โครงการ และงบประมาณที่กำหนดไว้ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด รวมทั้งบรรยายให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้และท้ายที่สุดก็ควรจัดทำรายงานที่ผู้ร่วมโครงการหรือผู้ทำการสังเกตได้ ตัดสินคุณภาพของกระบวนการใช้โครงการแผนงานดังกล่าว นักประเมินกระบวนการจำเป็นต้องดำเนินการค่อนข้างมาก ในการควบคุมกำกับและจัดทำเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการหรือตัวแทรกแซง ซึ่งอาจเริ่มจากการทบทวนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องแผนการปฏิบัติงาน งบประมาณ และการประเมินผลของโครงการหรือสิ่งที่แทรกแซงเพื่อที่จะพิจารณาว่ากิจกรรมอะไรที่ควรต้องกำกับในโครงการหรือสิ่งแทรกแซงดังกล่าว การพิจารณาตัวอย่าง ที่เป็นไปได้ในการให้บริการกลุ่มผู้รับประโยชน์ การฝึกอบรมให้คำปรึกษาทีมผู้ปฏิบัติงาน การจัดประชุมทีมผู้ปฏิบัติงาน การควบคุมกำกับผังงาน (Work Flow) การบำรุงรักษาตรวจสอบเครื่องอุปกรณ์ การจัดลำดับและแจกจ่ายวัสดุ การควบคุมค่าใช้จ่าย การจัดการสารสนเทศของโครงการเหล่านี้เป็นต้น

เทคนิควิธีที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการประเมินกระบวนการนั้น นักประเมิน ควรใช้วิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดการรบกวน (Unobtrusive) แก่ผู้ปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน นักประเมินอาจพิจารณาภาพรวม ๆ ว่ากิจกรรมหรือการดำเนินงานของโครงการดังกล่าวเป็นอย่างไร โดยการตรวจเยี่ยมและสังเกตที่ศูนย์ของกิจกรรมนั้น การทบทวนวิเคราะห์เอกสารที่ปรากฏ (เช่น แผนปฏิบัติงาน งบประมาณรายงานบัญชี และระยะเวลาการจัดประชุม) การเข้าร่วมประชุมกับทีมปฏิบัติงานและการสัมภาษณ์บุคคลหลัก หลังจากนั้นนักประเมินต้องจัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อค้นพบ และประเด็นการสังเกต นักประเมินควรแสดงให้เห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของกระบวนการอย่างชัดเจน ตามที่ได้จากผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งนำเสนอรายงานนี้ในการประชุมทีมผู้ปฏิบัติงานและเชิญผู้อำนวยการของทีมผู้ปฏิบัติงานให้เป็นผู้นำในการอภิปรายเกี่ยวกับข้อค้นพบซึ่งปรากฏในรายงาน ทีมงานของโครงการอาจจะใช้รายงานเพื่อการตัดสินใจให้เหมาะกับการปฏิบัติงานของตนต่อไป ต่อจากนั้นนักประเมินก็ควรทบทวนเกี่ยวกับแผนงานการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไป รวมทั้งการจัดทำรายงานตามลำดับ โดยการสอบถามความคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทีมผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อที่จะให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์มากที่สุด ในการจัดประชุมนำเสนอรายงานให้กับทีมผู้ปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ซึ่งทีมผู้ปฏิบัติงานก็อาจจะให้ข้อเสนอแนะที่ดีเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินว่าควรจะทำอย่างไร เช่น อาจใช้การสังเกต บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันของทีมผู้ปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์

และการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น นอกจากนี้นักประเมินก็ควรจะสอบถามผู้ปฏิบัติงานถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมหรือดีที่สุดสำหรับการใช้ประโยชน์จากรายงานการประเมินช่วงถัดไป นักประเมินกระบวนการควรจัดลำดับรายงาน โดยพิจารณาว่าจะก่อให้เกิดผลดีที่สุดแก่ทีมผู้ปฏิบัติงานในการนำไปใช้ในแผนปฏิบัติงานและบูรณาการเข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยรอบโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น นักประเมินควรจะต้องบรรยายให้เห็นถึงสิ่งที่เบี่ยงเบนออกไปจากแผนงานที่กำหนด และควรชี้ให้เห็นถึงความผันแปรเหล่านี้ว่ามีลักษณะอย่างไรเมื่อพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสถานที่ที่แตกต่างเบี่ยงเบนไปจากแผนงานนั้น ผลการประเมินกระบวนการนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายกรณียกตัวอย่าง เช่น สมาชิกในทีมงานใช้สำหรับชี้แนะแนวทางการดำเนินกิจกรรมแก้ไขแผนงานที่ผิดพลาดและจัดทำบันทึกความรับผิดชอบ ผู้จัดการบางคนใช้ตารางหรือปฏิทินสะท้อนผลกลับผลการประเมินกระบวนการที่จัดทำตามปกติหรือสม่ำเสมอ เพื่อให้ทีมผู้ปฏิบัติงานรักษาหน้าที่และความรับผิดชอบของตน การประเมินกระบวนการยังช่วยให้บุคคลภายนอกได้เรียนรู้ว่าอะไรคือ สิ่งสำคัญที่ต้องทำและอะไรคือต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียในกรณีที่พวกเขาต้องการกระทำในลักษณะที่คล้าย ๆ กันนี้

3.2.4 การประเมินผลผลิต: Product Evaluation วัตถุประสงค์หลักของการประเมินผลผลิตก็เพื่อสอบวัด ติความ และตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการแผนงานหรือสิ่งแทรกแซงว่าตอบสนองบรรลุความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์หรือไม่ นอกจากนั้นการประเมินผลผลิตก็ยังคงประเมินผลลัพธ์ (Outcomes) ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งที่เป็นไปในทางบวกและทางลบอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นบ่อยครั้งที่นักประเมินยังขยายขอบเขตการประเมินผลผลิตไปสู่การประเมินในสิ่งที่เรียกว่า ผลลัพธ์ระยะยาวอีกด้วย การประเมินผลผลิตควรดำเนินการโดยอาศัยการรวบรวมและวิเคราะห์ การตัดสินของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน (Evaluation) นั้น ในบางครั้งก็อาจทำการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมินอื่นซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และก็มีอยู่บ่อย ๆ ที่ผู้รับบริการจากโครงการต้องการจะรู้ว่าโครงการดังกล่าวได้ผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และมีประโยชน์คุ้มกับการลงทุนดำเนินการเพียงไรดังนั้นในทางที่เหมาะสมแล้วนักประเมินก็ควรที่วิเคราะห์ตีความให้เห็นว่าจุดอ่อนของการใช้โครงการหรือแผนปฏิบัติงานส่วนใดที่เป็นสาเหตุทำให้ได้ผลลัพธ์อ่อนด้อยลงไปด้วย เทคนิควิธีการที่ใช้ประเมินผลผลิตมีได้กำหนดไว้อย่างเป็นแบบแผนตายตัว แต่นักประเมินอาจต้องใช้วิธีการอย่างหลากหลายร่วมกันเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ ในการศึกษาผลลัพธ์ทั้งหมดของสิ่งที่ได้รับการประเมิน รวมทั้งยังช่วยในการตรวจสอบข้ามกันไปมาระหว่างข้อค้นพบที่หลากหลายอีกด้วย ในการประเมินผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นนักประเมินจำเป็นต้องศึกษา ค้นหาผลลัพธ์ที่มีได้คาดหวังด้วย ทั้งผลลัพธ์ในเชิงบวกและเชิงลบโดยการรับฟังความคิดเห็นหรือสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่ได้รับการประเมินเพื่อที่จะทำการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน และสืบหาข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบสำหรับยืนยันหรือไม่ยืนยันสมมุติฐานเกี่ยวกับผลลัพธ์ดังกล่าว

นอกจากนี้แล้วนักประเมินอาจใช้วิธีการศึกษารายกรณีโดยเลือกบุคคลที่ได้รับการประสบความสำเร็จจากโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน เพื่อทำการสัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับผลที่เกิดจากโครงการดังกล่าว หรือนักประเมินอาจใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นทางโทรศัพท์หรือทางจดหมาย

ของกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อให้ตัดสินใจเกี่ยวกับการให้บริการตามมุมมองของแต่ละคนทั้งที่เป็นภาพบวกและภาพลบ ยิ่งไปกว่านั้นนักประเมินก็อาจจะให้ผู้เข้าร่วมโครงการหรือสิ่งที่ได้รับการประเมิน เขียนเสนอตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการให้บริการ และก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของตน เช่นผลผลิตของงานที่เพิ่มขึ้น หรือตำแหน่งหน้าที่การงานใหม่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งนักประเมินอาจใช้การสังเกตเพื่อจำแนกและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มบุคคล โดยเปรียบเทียบตามรายการตรวจสอบผลลัพธ์กับโครงการให้บริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับโครงการที่ได้รับการประเมินการจัดทำรายงานข้อค้นพบจากการประเมินผลผลิตอาจทำให้แตกต่างกันตามขั้นตอน กล่าวคือ นักประเมินอาจจัดทำรายงานผลผลิตที่เกิดขึ้นในแต่ละวงรอบของโครงการ รายงานดังกล่าวนี้ควรจะแสดงให้เห็นว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ ได้บรรลุเป้าหมายความต้องการจำเป็นเพียงไร ในขณะที่รายงานเมื่อสิ้นสุดวงรอบทั้งหมดของโครงการ ควรเป็นรายงานที่นำเสนอให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์สุปรวมทั้งหมดของโครงการดังกล่าว

ดังนั้นรายงานผลการประเมินผลผลิต จึงต้องเป็นการสรุปตีความให้เห็นถึงผลที่ชัดเจนในการตอบสนองความต้องการจำเป็น ต้นทุนที่ใช้ดำเนินการและผลตอบแทนหรือผลการปฏิบัติทั้งหมดที่ได้รับในแผนงาน โครงการนั้น ๆ นักประเมินยังต้องจัดทำรายงานการศึกษาติดตามเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ระยะยาวที่เกิดขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้บางกรณีอาจต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์และบูรณาการผลที่ได้รับทั้งหมดเข้าด้วยกัน เพื่อเสนอต่อกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคล ผลการประเมินผลผลิตนั้น ประชาชนทั่วไปนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจว่าโครงการแผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงนั้นมีคุณประโยชน์เพียงพอต่อการนำไปดำเนินการต่อเนื่องต่อไป หรือควรดำเนินการซ้ำอีกหรือควรขยายขอบเขตการนำไปใช้ในสถานการณ์หรือสถานที่อื่น ๆ ต่อไป

ในขณะที่เดียวกันสถาบันและหน่วยงานก็ยิ่งใช้สำหรับปรับเปลี่ยนหรือแทนที่แผนการปฏิบัติในการที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนและตอบสนองความต้องการจำเป็นของสมาชิกทั้งหมดที่เน้นประชากรเป้าหมาย ผลจากการประเมินผลผลิตมีความสำคัญในทางจิตวิทยาเป็นอย่างมาก เมื่อผลจากการประเมินแสดงให้เห็นถึงความงอกงามที่เกิดขึ้นจากแนวทางที่ชาญฉลาดในการดำเนินโครงการ ผลการประเมินเช่นนั้นนับเป็นสิ่งเสริมแรงที่ดีสำหรับทั้งทีมปฏิบัติงานในโครงการและผู้รับบริการจากโครงการหรืออาจจะเป็นสิ่งที่ทำลาย ลดทอนแรงจูงใจก็ได้ ถ้าหากผลที่ได้จากการประเมินผลผลิตนั้น มีความอ่อนด้อยหรือไม่แสดงถึงความงอกงามใด ๆ ที่จะพึงได้รับจากโครงการนั้น ๆ เลยประเด็นสำคัญสุดท้ายที่ต้องพึงระวังในการจัดทำรายงานการประเมินผลผลิต ก็คือ นักประเมินไม่ควรเร่งรีบประเมินผลผลิตและจัดทำรายงานสู่สาธารณะอย่างทันทีทันใด เพราะเหตุว่าการดำเนินโครงการต้องการระยะเวลาพอสมควรที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์บรรลุตามความรับผิดชอบ (Accountability) ที่ระบุไว้ การจัดทำรายงานการประเมินผลผลิตที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ สุกอม (Premature) อย่างเพียงพอ อาจนำไปสู่ความไม่สามารถตัดสินใจได้เกี่ยวกับความต่อเนื่องของโครงการ เพราะเหตุว่าทำให้ไม่พบผลลัพธ์ใด ๆ เกิดขึ้นเลย ทั้งนี้ เนื่องจากผลลัพธ์ของโครงการต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการศึกษาติดตาม ดังนั้นถ้าหากการจัดทำรายงานการประเมินผลผลิตสู่สาธารณะได้มีการหน่วงเวลาอย่างสมเหตุสมผลแล้ว นักประเมินอาจจะพบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นภายหลังและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับใช้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป

แต่อย่างไรก็ตามนักประเมินก็สามารถจะตอบสนองข้อเรียกร้องของทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการได้อย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการแสดงผลข้อค้นพบ หรือผลการประเมินผลผลิตเป็นระยะ ๆ (Formative Product Evaluation) เพื่อช่วยให้บรรลุความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามโครงการ โดยการแลกเปลี่ยนข้อค้นพบให้แก่สมาชิกผู้ปฏิบัติงานในโครงการนั้นโดยตรง กฎกำปั้นหลัก (Rules of Thumb) สำหรับนักประเมินนั้นคือ ควรลดความสำคัญในการประเมินผลผลิตของโครงการในระยะแรก ๆ และไม่ควรเร่งรีบจัดทำรายงานสู่สาธารณะ ควรเสนอข้อค้นพบจากการประเมินผลผลิตเป็นระยะ ๆ ให้แก่ทีมผู้ปฏิบัติงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เท่านั้น นักประเมินควรแจกจ่ายข้อค้นพบจากการประเมินผลผลิตให้กับผู้มีสิทธิ์รับรู้ ภายหลังจากโครงการนั้นมีระยะเวลาพอสมควรและมีภาวะสุกงอมที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์แล้ว หรือกล่าวอย่างถึงที่สุดได้ว่า จำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำรายงานข้อค้นพบจากการประเมินผลผลิต สารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงถึงรายงานความรับผิดชอบของสถาบันหรือหน่วยงานที่ดำเนินโครงการแผนงานหรือสิ่งแทรกแซงใด ๆ เมื่อใดก็ตามที่รายงานนั้นแสดงให้เห็นความมีนัยสำคัญของผลสัมฤทธิ์อย่างเด่นชัดก็จะถูกนำไปใช้ในมน้ำวชุมชนและหน่วยงานให้ทุนสนับสนุนเพื่อให้เพิ่มเติมงบประมาณ และขอรับการสนับสนุนทางการเมืองได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากผู้มีอำนาจตัดสินใจรู้ว่าสิ่งแทรกแซงหรือโครงการนั้น ๆ ไม่ทำให้ได้ผลตอบแทนที่มีความสำคัญอื่นใดเลยก็จะทำให้ยกเลิกการลงทุนดำเนินการอีกต่อไป

จากมติการประเมิน 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP สรุปสาระสำคัญของรูปแบบได้ 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้ (รัตนะ บัวสนธ์, 2556: 17-23)

1. องค์ประกอบด้านคุณค่าของรูปแบบหมายถึง รูปแบบการประเมิน CIPP มีคุณค่าต่อการประเมินอะไรบ้างและเป็นการประเมินที่สัมพันธ์กับมิติใดของรูปแบบ ซึ่งแสดงได้ตามภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักในรูปแบบการประเมิน CIPP
ที่มา : รัตนะ บัวสนธ์ (2556: 17-23)

จากภาพที่ 5 แสดงให้เห็นวงกลมสำคัญ 3 วง วงในสุดเป็นส่วนที่แสดงถึงคุณค่าร่วมกันของการประเมินในการนำไปใช้กำหนดส่วนต่าง ๆ ในวงกลมที่สองซึ่งเป็นส่วนประกอบของโครงการ ได้แก่ เป้าหมาย แผนงานหรือแผนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติหรือการกระทำตามแผนงานและผลลัพธ์

ที่ได้ ใน 4 ส่วนประกอบของโครงการก็จะสัมพันธ์กับมิติการประเมินทั้ง 4 ด้าน ของรูปแบบการประเมิน CIPP ซึ่งเป็นวงกลมนอกสุด นั่นคือ การประเมินเพื่อนำมาใช้กำหนดเป้าหมายของโครงการก็คือการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า ก็ใช้สำหรับจัดทำแผนปฏิบัติงาน แต่การปฏิบัติงานหรือการกระทำตามแผนก็ต้องอาศัยการประเมินกระบวนการและท้ายที่สุดหากจะประเมินผลลัพธ์ทั้งหมดของโครงการก็ต้องทำการประเมินผลผลิตนั่นเอง

2. บทบาทการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม เนื่องจากรูปแบบการประเมิน CIPP สามารถนำมาใช้ได้ทั้งเป็นการประเมินเป็นระยะ ๆ (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) ดังนั้นวัตถุประสงค์และการใช้ผลการประเมินในมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมินจึงแตกต่างกัน ซึ่งสรุปให้เห็นตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของมิติทั้ง 4 ด้าน ในรูปแบบการประเมิน CIPP กับบทบาทการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม

บทบาทการประเมิน Evaluation Roles	บริบท Context	ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
การประเมินเป็นระยะ: มุ่งใช้สารสนเทศที่ได้จาก CIPP เพื่อมองมุ่งไปข้างหน้าช่วยสำหรับการตัดสินใจและประกันคุณภาพของโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซง	ชี้แนะสำหรับการจำแนกความต้องการจำเป็นของสิ่งแทรกแซงและเลือกจัดลำดับเป้าหมาย (บนพื้นฐานการประเมินความต้องการจำเป็น ปัญหา คุณสมบัติที่มีค่าและโอกาสที่จะเกิดขึ้น)	ชี้แนะสำหรับการเลือกแผนปฏิบัติงานหรือกลยุทธ์อื่น ๆ (บนพื้นฐานของการประเมินทางเลือกกลยุทธ์และทรัพยากรที่จัดให้สำหรับโครงการแผนงานหรือสิ่งแทรกแซง) รวมทั้งการตรวจสอบแผนปฏิบัติงาน	ชี้แนะสำหรับการนำแผนปฏิบัติงานไปใช้ (บนพื้นฐานของการกำกับควบคุมและการตัดสินใจกรรมในแผนงานนั้น)	ชี้แนะสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง การปรับเปลี่ยนการดัดแปลงหรือแม้กระทั่งการยุติหรือระงับความพยายามใด ๆ ของโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น (บนพื้นฐานของการประเมินผลลัพธ์และผลข้างเคียงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

บทบาทการประเมิน Evaluation Roles	บริบท Context	ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
การประเมินสรุป รวม: มุ่งใช้ สารสนเทศที่ได้จาก CIPP เพื่อมองย้อนกลับ สรุปเกี่ยวกับ คุณภาพ คุณประโยชน์ ความซื่อสัตย์ แม่นยำและ ความมีนัยสำคัญของโครงการ	เปรียบเทียบการ ประเมินความ ต้องการจำเป็น ปัญหา คุณสมบัติ ที่มีค่าและโอกาส กับเป้าหมายและ การจัดลำดับ ความสำคัญ	เปรียบเทียบ กลยุทธ์ การ ออกแบบและ งบประมาณของ โครงการกับ ความ ต้องการจำเป็น ของกลุ่มเป้าหมาย และผู้รับ ประโยชน์ของ โครงการนั้น	การบรรยาย อย่างครอบคลุม เกี่ยวกับ กระบวนการ และค่าใช้จ่ายที่ เกิดขึ้นจริงโดย การเปรียบเทียบ กับกิจกรรมใน แผนงานที่ ออกแบบไว้	เปรียบเทียบผล ลัพธ์และผลข้าง เคียงทั้งหมดของ โครงการกับความ ต้องการจำเป็นของ กลุ่มเป้าหมายและ เปรียบเทียบกับผล ที่เกิดขึ้นจาก โครงการที่ มีลักษณะคล้ายกัน ตีความผลที่ได้รับ โดยพิจารณาร่วมกับ ผลการประเมิน บริบทปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ

ที่มา: สตัฟเฟิลบีม และชินคฟิลด์ (Stufflebeam, & Shinkfield 2007: 329)

จากสาระสรุปในตารางที่ 2 จะเห็นว่าถ้าเป็นการนำรูปแบบการประเมิน CIPP มาใช้ในการประเมินเป็นระยะ ๆ ตามมิติการประเมิน 4 ด้านนั้น เป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาไปข้างหน้าหรือคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นและนำผลที่ได้ในแต่ละมิติไปใช้เพื่อการชี้แนะแนวทางการตัดสินใจสำหรับดำเนินการในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าโครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ จะมีประสิทธิผล ประสิทธิภาพคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ต้องสูญเสียไป ตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ในขณะที่ถ้านำรูปแบบการประเมิน CIPP มาใช้ประเมินสรุปรวมตามมิติการประเมินทั้ง 4 ด้าน ก็เป็นการประเมินที่มุ่งพิจารณาย้อนหลังสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว และนำผลการประเมินในแต่ละมิติที่เกิดขึ้นแล้วนี้ไปเปรียบเทียบกับที่ออกแบบกำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อสรุปให้เห็นภาพรวมว่าโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ มีคุณภาพ คุณประโยชน์ มีความแม่นยำและมีนัยสำคัญเพียงไร

3. ลักษณะสำคัญของการประเมินมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP การประเมินมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP มีลักษณะสำคัญแตกต่างกันออกไปทั้งในแง่วัตถุประสงค์และวิธีการประเมินรวมทั้งความสัมพันธ์ของการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ลักษณะสำคัญของการประเมิน 4 มิติ ตามรูปแบบการประเมิน CIPP

ลักษณะสำคัญ	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยนำเข้า	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อนิยามบริบทที่เกี่ยวข้อง 2. เพื่อจำแนกประชากรเป้าหมายและประเมินความต้องการจำเป็นของประชากรดังกล่าว 3. เพื่อจำแนกโอกาสสำหรับกำหนดความต้องการจำเป็น 4. เพื่อวินิจฉัยปัญหาบนพื้นฐานความต้องการจำเป็น 5. เพื่อตัดสินใจว่าเป้าหมายของโครงการตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเพียงพอหรือไม่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อจำแนกและประเมินสมรรถวิสัยของระบบการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ 2. เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกของโครงการ 3. เพื่อกำหนดออกแบบแนวทางการนำโครงการไปใช้ 4. เพื่อกำหนดแนวทางการใช้งบประมาณและตาราง (ปฏิทิน) การปฏิบัติงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อค้นหาและคาดคะเนข้อจำกัดหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินกิจกรรมหรือการนำโครงการไปใช้ 2. เพื่อจัดทำสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากแนวทางการดำเนินงานของโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อค้นหาการบรรยายและตัดสินใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์กับสารสนเทศของวัตถุประสงค์บริบทปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ 2. ติความเกี่ยวกับคุณภาพ คุณประโยชน์ความมีนัยสำคัญและความถูกต้องแม่นยำของโครงการแผนงานหรือสิ่งแทรกแซง
วิธีการ	การใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ระบบ การสำรวจ การทบทวนเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎีการรับฟังความคิดเห็น การสัมภาษณ์แบบทดสอบ วินิจฉัยและเทคนิคเดลฟาย	สำรวจและวิเคราะห์การมีอยู่ของบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ กลยุทธ์การแก้ไข ปัญหาและแนวทางอื่นที่เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ ต้นทุน และภาวะทางเศรษฐกิจ	ควบคุมกำกับกิจกรรมต่าง ๆ และกระตุ้นเตือนเกี่ยวกับการไม่ได้เข้าร่วมโครงการของบุคคลใด ๆ บรรยายกระบวนการจริงที่เกิดขึ้น สร้างปฏิสัมพันธ์ และทำการสังเกตอย่างต่อเนื่อง	นิยามเชิงปฏิบัติ การและวัดผลลัพธ์ตามเกณฑ์ รวบรวม การตัดสินใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการหรือสิ่งแทรกแซงนั้น ๆ โดยใช้ การวิเคราะห์เชิงปริมาณและ

ตารางที่ 3 ลักษณะสำคัญของการประเมิน 4 มิติ ตามรูปแบบการประเมิน CIPP (ต่อ)

ลักษณะสำคัญ	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยนำเข้า	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
วิธีการ (ต่อ)		ใช้วิธี การบางอย่างได้แก่ การค้นหาเอกสาร ตรวจสอบเยี่ยมโครงการ ตัวอย่างการโน้มน้าวทีมงานและการทดลองนำร่อง	เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของทีมปฏิบัติงานในโครงการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ	เชิงคุณภาพ รวมทั้งเปรียบเทียบผลลัพธ์ทั้งหมดกับความต้องการจำเป็นในการได้รับการตอบสนองของกลุ่ม เป้าหมาย
ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง	สำหรับตัดสินใจกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ของเป้าหมายกับความต้องการจำเป็นที่จะได้รับการบริการหรือการได้รับโอกาสการจัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้งานงบประมาณและทรัพยากร ความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์กับการแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนเปลี่ยนแปลงความต้องการจำเป็นและจัดเตรียมสารสนเทศพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจผลลัพธ์	สำหรับเลือกแหล่งให้การสนับสนุน กลยุทธ์การแก้ปัญหาและการออกแบบแนวทางการดำเนินงาน โครงการ สำหรับเลือกแหล่งการตัดสินใจปรับเปลี่ยนกิจกรรมและงบประมาณ ตารางเวลาการดำเนินกิจกรรม เป็นการจัดการสารสนเทศเพื่อเป็นพื้นฐานการตัดสินใจนำโครงการไปใช้	สำหรับการใช้และปรับการออกแบบโครงการควบคุมผลที่จะเกิดจากกระบวนการควบคุมผลที่อาจจะเกิดจากกระบวนการและจัดเตรียมคำอธิบายกระบวนการที่เกิดขึ้นจริงเพื่อใช้ตีความผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในตอนท้าย	สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับความต่อเนื่อง การยุติการปรับแต่งหรือเปลี่ยนแปลงจุดเน้นของกิจกรรมและนำเสนอบันทึกรายงานที่ชัดเจนของผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากกิจกรรมต่าง ๆ (ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจทั้งเชิงบวกและเชิงลบ) เปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับการตอบสนองกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ที่มา: สต๊ฟเฟิลบีม และชินคฟิลด์ (Stufflebeam, & Shinkfield 2007: 335)

3.3 รูปแบบการประเมิน CIPPIEST และการนำไปใช้

รัตนะ บัวสนธ์ (2556: 23-24) กล่าวว่า รูปแบบการประเมิน CIPPIEST คือ ส่วนปรับขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมิน ซึ่งมักได้แก่ โครงการ แผนงาน หรือสิ่งแทรกแซงต่าง ๆ โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้ มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ความหมายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้น พิจารณาได้จากการตั้งคำถาม การประเมิน (Evaluation Questions) แต่ละมิติดังนี้

3.3.1 การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์ (จากโครงการหรือสิ่งแทรกแซง) ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั้นคืออะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้ นั้นจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น

3.3.2 การประเมินประสิทธิผล เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า โครงการหรือสิ่งแทรกแซงบรรลุตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่

3.3.3 การประเมินความยั่งยืน เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบหรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ รวมถึง วิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

3.3.4 การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบผลสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่

จะเห็นว่ามิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้านจากการขยายการประเมินผลผลิตตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิม นั้น แท้ที่จริงก็คือการประเมินในส่วนที่สตัดฟเฟิลบีม เรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำ รูปแบบการประเมิน CIPPIEST ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ที่กล่าวผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของรูปแบบการประเมิน ทั้งที่เป็นการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม เหล่านี้เป็นต้น จึงสรุปได้ว่ารูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST ที่นำมาใช้ในการประเมิน สิ่งที่ได้รับการประเมิน ควรใช้ประเมินเป็นระยะ ๆ และประเมินสรุปรวม โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นย่อย ๆ ที่ต้องการประเมินในแต่ละมิติ รวมทั้งใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ สำหรับนำมาวิเคราะห์ สรุป ตีความผลการประเมิน ทั้งนี้แหล่งที่มาของข้อมูลในการประเมินก็ต้องเก็บรวบรวมหรือได้มาอย่างหลากหลาย ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ทั้งที่เป็นทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ ผู้บริหารหรือผู้เป็นเจ้าของโครงการ รวมทั้งข้อมูลจากเอกสาร บันทึกต่าง ๆ ประกอบด้วยเช่นกัน

ประภัสสร วงษ์ดี และคนอื่น ๆ (2554: 84-90) กล่าวว่ากระบวนการดำเนินงานของ CIPPIEST Model มีรายละเอียดดังนี้

1. การเริ่มต้นออกแบบการประเมิน คณะผู้ประเมินโครงการต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการจนรู้และเข้าใจโครงการรวมทั้งสมาชิกในโครงการและสภาพแวดล้อมของโครงการเป็นอย่างดีก่อนที่จะทำการออกแบบการประเมินโครงการและก่อนที่จะตกลงทำสัญญาประเมินโครงการในการวางแผนดังกล่าวนี้ยังทำให้ผู้ประเมิน ผู้ว่าจ้างทำการประเมิน และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันมีความสามัคคีกันและมีความเห็นพ้องต้องกันในงานที่จะทำการประเมิน แต่อย่างไรก็ตามแผนในการประเมินอาจมีการปรับเปลี่ยนในระยะหลังได้ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินวัตถุประสงค์ของการประเมินในรูปแบบ CIPPIEST Model สามารถแบ่งเป็น 4 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เพื่อจัดหาข้อมูลสารสนเทศเพื่อช่วยให้สมาชิกของโครงการทำการตรวจสอบหรือเพื่อประเมินวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่มีอยู่และปรับปรุงให้เหมาะสมเพื่อใช้ดำเนินโครงการต่อไป

ส่วนที่ 2 เพื่อให้คณะกรรมการบริหารโครงการช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้คณะกรรมการบริหารโครงการได้นำเอาผลการประเมินการดำเนินงานไปปรับแผนการดำเนินงานต่อไป

ส่วนที่ 3 เพื่อศึกษาข้อมูลที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานกระบวนการและผลลัพธ์ของโครงการเพื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในทิศทางที่ต้องการ

ส่วนที่ 4 การประเมินเป็นกุญแจหลักที่จะให้ข้อมูลข่าวสารกับคณะกรรมการบริหารโครงการเพื่อแจ้งให้กับนักพัฒนาและกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ของโครงการในด้านพันธกิจวัตถุประสงค์โครงสร้างกระบวนการดำเนินงานและผลลัพธ์ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้เกี่ยวกับรูปแบบของโครงการเพื่อปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ทั้งกับองค์กรอื่นด้วย ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการคือเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพร้อมรับการตรวจสอบเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและเพื่อการเผยแพร่โครงการ

3. การออกแบบและคำถามการประเมินโครงการ การประเมินแบบ CIPPIEST Model มีการออกแบบที่ต่อยอดจากการประเมินแบบ CIPP Model ในการประเมินแบบ CIPP Model เริ่มจากการประเมินบริบทก่อนที่จะเริ่มดำเนินโครงการ ทั้งนี้ เพื่อใช้ในการประเมินเป้าหมายเมื่อประเมินแล้วตัดสินใจว่าไม่เปลี่ยนแปลงโครงการก็สามารถดำเนินโครงการต่อไปได้ แต่หากต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงการเพราะพบปัญหาอุปสรรคใด ก็ต้องมีการชี้แจงให้เห็นปัญหาและแนวทางแก้ไข ในขั้นต่อไปที่ต้องพิจารณาคือการประเมินปัจจัยหรือทรัพยากรเป้าหมายหลักเพื่อประเมินแผนว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสมเพียงพอต่อการดำเนินโครงการต่อไปเพียงใด ถ้าปรับปรุงแก้ไขได้ควรแก้ไขก่อนที่จะเริ่มดำเนินโครงการในขั้นถัดไปคือประเมินกระบวนการเพื่อประเมินการกระทำ หรือปฏิบัติและตามด้วยการประเมินผลผลิตเพื่อประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่ามีประสิทธิภาพเพียงใดอาจกล่าวได้ว่าการประเมินแบบ CIPP Model มีจุดเน้นเพื่อการปรับปรุงมิได้มีจุดเน้นเพื่อการพิสูจน์หน้าที่ที่สำคัญในการประเมินเพื่อผลระยะยาว คือการกระตุ้นช่วยเหลือส่งเสริมให้กิจกรรมที่ทำความเข้มแข็งได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องถ้าผลการประเมิน พบว่าโครงการไม่มีประสิทธิภาพควรมีการตรวจสอบซ้ำหรือยุติโครงการสำหรับ CIPPIEST นั้นเป็นการ

ประเมินโครงการที่ต่อยอดจากการประเมินแบบ CIPP Model คือในส่วนที่เป็นการประเมินผลลัพธ์ นั้นมีการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ด้านประกอบด้วยผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและการถ่ายโอนโครงการ

ตารางที่ 4 คำถามสำคัญของการประเมินแบบ CIPPIEST Model

มิติการประเมิน	คำถามการประเมิน
1. บริบท (Context)	โครงการได้กำหนดเป้าหมายที่มีความสำคัญต่อสังคมมากน้อยเพียงใดและสนองความต้องการในการใช้ประโยชน์แก่สังคมมากน้อยเพียงใด
2. ปัจจัยเบื้องต้น (Input)	โครงสร้างกฎระเบียบและแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มีความสามารถของทรัพยากรบุคคลศิลปะในการวางตำแหน่งงานมีความเป็นไปได้และความมีเพียงพอต่อการที่จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการไว้มากน้อยเพียงใด
3. กระบวนการ (Process)	การดำเนินโครงการประกอบด้วยดำเนินตามแผนการได้ดำเนินงานตามความรับผิดชอบและประสิทธิผลเป็นประโยชน์ตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด
4. ผลกระทบ (Impact)	กิจกรรมหรือผลการปฏิบัติได้ถึงผู้ที่ควรได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด
5. ประสิทธิภาพ (Effectiveness)	โครงการได้เกิดประโยชน์ตามที่กลุ่มเป้าหมายต้องการมากน้อยเพียงใด
6. ความยั่งยืน (Sustainability)	ประโยชน์ที่เกิดจากการบริหารจัดการโครงการมีความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด
7. การถ่ายโอน (Transportability)	โครงการที่ประสบความสำเร็จสามารถนำไปปรับหรือประยุกต์ไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลในที่อื่นได้มากน้อยเพียงใด

ที่มา: ประภัศสร วงษ์ดี และคนอื่น ๆ (2554: 84-90)

4. หลักเกณฑ์ในการตัดสินโครงการ ถ้าการประเมินผลนี้ได้คำตอบในเชิงบวกจากทุกคำถามข้างต้น แสดงว่าโครงการที่ประเมินมีคุณค่าและเป็นโครงการที่ต่ออย่างมีนัยสำคัญถ้าได้คำตอบเชิงลบอาจเป็นจุดที่ชี้ให้เห็นว่ามีข้อบกพร่องที่ทำให้คุณภาพของการดำเนินโครงการลดน้อยลงไปหรือไม่สามารถเชื่อถือได้ คำถามการประเมินข้างต้นนี้เป็นการแสดงเกณฑ์การประเมินคุณภาพของการดำเนินโครงการถ้าโครงการไม่ประสบความสำเร็จในเกณฑ์เหล่านี้มันแสดงว่าโครงการไม่ประสบผลสำเร็จนั่นเอง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลแบบ CIPPIEST Model นั้นควรมีหลากหลายมุมมองที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการประเมินแต่ละด้านนั้นสามารถเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลายรูปแบบควรใช้วิธีการที่แตกต่างกันสำหรับการประเมินในแต่ละด้านไม่ต่ำกว่า 3 วิธี ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการศึกษา	บริบท	ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลผลิต			
				ผลกระทบ	ประสิทธิผล	ความยั่งยืน	การถ่ายทอดส่งต่อ
การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม	✓		✓				
การศึกษาลักษณะของโครงการ		✓				✓	
การสังเกต				✓	✓	✓	✓
กรณีศึกษา			✓		✓	✓	
การสัมภาษณ์	✓			✓	✓	✓	✓
การประเมินแบบอิสระจากวัตถุประสงค์			✓		✓		✓
การประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การสังเคราะห์/การเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ที่มา: ประภัสสร วงษ์ดีและคณะ (2554: 84-90)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ละวิธีมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับบริบทที่เกี่ยวข้อง โดยบันทึกข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจ คุณลักษณะของประชากร ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และการบริการรวมถึงความต้องการและปัญหาของประชากรเป้าหมายข้อมูลดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์บุคคลหลาย ๆ กลุ่มหลายบทบาทที่เกี่ยวกับโครงการและการบริการในแต่ละส่วนการสัมภาษณ์รายบุคคลทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นแง่มุมต่าง ๆ ของการประเมินผลซึ่งรวมไปถึงสถานที่โรงเรียนครูผู้บริหารโรงเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลของโครงการและคนงานในโครงการเป็นต้น การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดตั้งโครงการถึงความสำคัญและความเป็นประโยชน์ในเบื้องต้นที่มีต่อการนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงโครงการเช่นเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นความต้องการของประชากรเป้าหมายแต่เมื่อพิจารณาในบริบทด้านการเงินอาจพบว่าปัญหาอาจต้องปรับเปลี่ยนโครงการที่สามารถดำเนินการที่สอดคล้องกับสถานะทางการเงินเป็นต้น

5.2 การศึกษาลักษณะของโครงการ ลักษณะของโครงการประกอบไปด้วยพันธกิจเป้าหมายแผนการดำเนินโครงการ กฎข้อบังคับ ตารางการดำเนินงาน ทรัพยากร จำนวนช่วงเวลา/วันที่ดำเนินการความสำเร็จที่เกิดขึ้นแล้วและการได้รับการรับรองคุณลักษณะของโครงการ

มีประโยชน์ต่อโครงการที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันลักษณะโครงการที่มีสารสนเทศที่ครอบคลุมมากกว่า เป็นพื้นฐานนำไปสู่การทำให้เข้าใจสารสนเทศได้ดี เช่น การเสนอภาพที่ชัดเจนหรือเน้นในส่วน ของโครงการที่เป็นคุณลักษณะโครงการที่เริ่มกำหนดตั้งแต่เริ่มโครงการและไม่มีปรับเปลี่ยนใด ๆ ส่วนของโครงการที่มีการปรับหรือเปลี่ยนแปลงและส่วนของโครงการที่มีการนำเข้ามาเพิ่มเติมใน ภายหลังเป็นต้นซึ่งโครงการที่มีวัตถุประสงค์คล้ายกันสามารถนำไปศึกษาเข้าใจได้ง่าย

5.3 การสังเกต ผู้สังเกตการณ์ได้ทำการออกแบบและปฏิบัติตามกระบวนการ อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย เพื่อคอยเป็นที่เลี้ยงและกำกับดูแลและประเมิน ทั้งประโยชน์ที่ได้จากโครงการและผลที่เกิดขึ้นตลอดช่วงเวลาดำเนินการผู้ลงไปเยี่ยมสังเกตการณ์ควร พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่ใช่ไปพักในเขตใกล้ ๆ พื้นที่โครงการ หรือลงไปเป็นเพียงบางช่วง ผู้สังเกตการณ์ ต้องดำเนินการตามที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ทั้งในด้านวิธีการเสมือนในการสืบเสาะแสวงหาความรู้ที่ เป็นไปตามธรรมชาติที่ผู้สังเกตการณ์ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเองตลอดเวลาที่ ผู้สังเกตการณ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการอาจมีการสัมภาษณ์ในข้อมูลเฉพาะบุคคล สัมภาษณ์เรื่องทั่ว ๆ ไปโดยทำการสัมภาษณ์กับผู้ที่มีส่วนร่วมในโครงการ เพื่อรวบรวมข้อมูลและ การลงไปเยี่ยมโครงการยังทำให้สามารถรวบรวมข้อมูล และทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งจะสามารถช่วยพิสูจน์และประเมินประสิทธิผลของโครงการที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุก ๆ กลุ่มโดยสามารถทำการสัมภาษณ์ในลักษณะทำกรณีศึกษาที่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยตรง ได้ด้วยแล้วนำเสนอสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อที่จะช่วยให้ประเด็นที่ทันต่อเหตุการณ์ในโครงการ

5.4 กรณีศึกษา ผู้ประเมินทำการสัมภาษณ์เข้ากับกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในโครงการ ตลอดเวลาตามด้วยการสังเคราะห์ในแง่มุมต่าง ๆ ของโครงการ การทำกรณีศึกษามุ่งติดตาม ประสบการณ์ที่เป็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเฉพาะตลอดเวลา แต่การทำกรณีศึกษา ไม่นิยมให้เปิดเผยชื่อครอบครัว และชื่อกรณีศึกษาจึงไม่สามารถรับรองข้อมูลได้ในกรณีที่เป็นสังคม ขนาดเล็ก ดังนั้นอาจปรับเปลี่ยนจากการทำกรณีศึกษากับบางครอบครัวมาเป็นการเลือกศึกษา เกี่ยวกับมุมมองที่มีต่อโครงการและผลกระทบข้างเคียงที่เกิดขึ้นของครอบครัวที่เลือกเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เช่น คำถามที่มุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับผลกระทบข้างเคียง ที่มีต่อคุณภาพชีวิตของครอบครัว (หน่วยในการศึกษาเป็นครอบครัวในชุมชนแห่งหนึ่ง) รวมทั้งศึกษา สัมพันธ์ภาพสอบถามความต้องการของเด็ก และรวมไปถึงศึกษาว่าผลประโยชน์ที่ได้รับมีอิทธิพล ต่อการช่วยให้บุคคลอื่น ๆ เกิดปัญหาหรือไม่ ข้อมูลจากการทำสัญญาในโครงการสามารถนำมา เป็นแนวทางกำหนดคำถามในการสัมภาษณ์ได้กับกรณีศึกษาได้ ผู้สัมภาษณ์ต้องสังเกตการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาที่ทำการสัมภาษณ์อย่างเคารพ ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่กล่าวถึงคุณภาพ และความความสำเร็จของโครงการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นที่ได้รับการ แก้ปัญหาเป็นอย่างดีแล้ว

5.5 การสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์นี้จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ มุมมองของผู้ก่อตั้งโครงการ กระบวนการที่เป็นประสบการณ์ที่ได้จากการก่อตั้งโครงการ ธรรมชาติ และคุณภาพของโครงการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งผลกระทบข้างเคียงในชีวิตของผู้ที่เกี่ยวข้องและ สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคามยั่งยืนและการพัฒนาองค์กรหรือชุมชน การสัมภาษณ์ได้รับการชี้แนะ จากสัญญาการดำเนินโครงการซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงปีต่อปี (หากเป็นโครงการต่อเนื่อง) ผลการ

สัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการของโครงการและการประเมินความสำเร็จของโครงการที่สัมพันธ์ กับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างและสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของโครงการ

5.6 การประเมินแบบอิสระจากวัตถุประสงค์ การประเมินแบบอิสระจากวัตถุประสงค์นี้ผู้ประเมินต้องมีศักยภาพในการประเมินโครงการสูงและผู้ประเมินต้องไม่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการที่กำลังประเมินมาก่อน เทคนิควิธีการนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะเพื่อพิสูจน์และประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดตามมาโดยที่ไม่ได้คาดหวังไว้ ผู้ประเมินแบบอิสระจากวัตถุประสงค์จะได้รับข้อมูลที่เป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานของโครงการ โดยไม่ได้รับข้อมูลที่เป็นเป้าหมายของโครงการ ผู้ประเมินแบบอิสระจากวัตถุประสงค์จะทำการกำหนดแนวทางการดำเนินงานประเมินที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ของโครงการและบริเวณรอบ ๆ ของโครงการ และมุ่งหาคำตอบว่าความเป็นจริงของโครงการคืออะไรและมีสัมฤทธิ์ผลอะไรเกิดขึ้นบ้าง คำถามการประเมินมีทั้งถามถึงผลกระทบทางบวกและผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นจากโครงการมีเกณฑ์ตัดสินความดีงามอย่างไร เช่น ประเมินจากคุณภาพของโครงการ ความร่วมมือของสมาชิกในโครงการ ผลลัพธ์ของโครงการ เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างความต้องการของสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยตรงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่นมีนัยสำคัญหรือไม่อย่างไร ดังนั้นเทคนิคนี้ไม่เพียงแต่ว่าโครงการบรรลุผลตามที่กำหนดไว้หรือไม่ แต่ยังทำการศึกษาว่าได้เกิดสิ่งใดขึ้นจริงบ้างในโครงการและบรรลุผลใดบ้าง สิ่งที่เกิดสำคัญหรือไม่อย่างไรโดยไม่จำเป็นที่จะต้องใส่ใจว่าสิ่งที่บรรลุผลนั้นเป็นสิ่งที่โครงการมุ่งให้เกิดขึ้นหรือไม่

5.7 ประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน คณะผู้ประเมินต้องจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อนำเสนอร่างรายงานผลการดำเนินงานให้กับสมาชิกของโครงการทราบทั้งนี้เพื่อให้เกิดการตรวจสอบร่างรายงาน ผู้ที่เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการประกอบด้วยคณะทำงานประเมิน หัวหน้าโครงการ สมาชิกโครงการที่ถูกประเมิน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่คณะกรรมการบริหารโครงการเชิญเข้าร่วมประชุม การประชุมปฏิบัติการนี้มีลักษณะเป็นการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อผลการประเมินพิสูจน์และแสดงความกระจ่างในประเด็นที่เป็นที่สงสัยในร่างรายงานแต่ละฉบับ การประชุมปฏิบัติการอาจทำให้ต้องปรับแผนการประเมินใหม่เพื่อทำให้เกิดความแกร่งในการประเมินมากขึ้นและนำไปสู่การจัดทำรายงานผลฉบับสมบูรณ์ต่อไปสำหรับการจัดประชุมปฏิบัติการควรมีการประเมินผลการจัดประชุมด้วย

5.8 การสังเคราะห์/การเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์ รายงานฉบับสมบูรณ์เป็นการรวมรายงานทุกปีที่ดำเนินการต่อเนื่องมา ซึ่งอาจเป็นการทบทวนรายงานย่อยในแต่ละปีรวมทั้งทำการตรวจสอบเอกสารการก่อตั้งโครงการ การรวบรวมสารสนเทศเพิ่มเติมจากสมาชิกที่ก่อตั้งโครงการและการสะท้อนข้อมูลประสบการณ์ให้กับโครงการ หลังจากได้ส่งร่างรายงานให้กับผู้ก่อตั้งโครงการและสมาชิกโครงการและได้รับข้อมูลสะท้อนกลับแล้วผู้ประเมินได้นำเสนอข้อค้นพบและข้อสรุปรวมถึงการสอบถาม ให้กับคณะกรรมการบริหารโครงการแล้วจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อไป

สรุปได้ว่าการประเมินโครงการทุกครั้ง ผู้ประเมินควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนในโครงการที่จะประเมิน แล้วจึงเลือกรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมสามารถตอบคำถามที่มุ่งประเมินได้โดยผู้ประเมินต้องเข้าใจในรูปแบบที่เลือกมาประเมินโครงการเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความสามารถในด้านการประเมิน ตั้งแต่การวางแผนการประเมินให้ถูกต้องตามหลักการประเมินในรูปแบบที่เลือกนั้น เพราะการวางแผนการประเมินเป็นกระบวนการกำหนดกรอบแนวคิดของขั้นตอนการประเมิน ตั้งแต่

เริ่มต้นจนสิ้นสุดการประเมิน และจะส่งผลให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจคุณค่าโครงการได้อย่างสมเหตุสมผล

สำหรับรูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP Model หรือ CIPPIEST Model นี้ เป้าหมายเพื่อให้ได้สารสนเทศจากการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าโครงการควรจะทำต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขบางสิ่งในโครงการหรือควรยุติโครงการนั้นหากไม่สามารถปรับแก้ไขได้โดยผลจากการประเมินสามารถได้สารสนเทศ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขทุกด้านของการดำเนินโครงการ ตั้งแต่การปรับสภาวะแวดล้อม ปรับปัจจัยนำเข้าปรับกระบวนการเพื่อให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วมีการประเมินโครงการที่มีการปรับแก้ปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับแก้ต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งผลลัพธ์เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ จะเห็นได้ว่าเป้าหมายของการประเมินตามรูปแบบนี้มุ่งให้ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ก่อนอาจทำหลายครั้งแล้วจึงทำการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) เมื่อคิดว่าจะไม่ปรับเปลี่ยนสิ่งใดแล้วหรือเมื่อคิดว่าไม่สามารถปรับเปลี่ยนสิ่งใดได้อีกแล้ว แล้วนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในสรุปผลการดำเนินโครงการต่อไป ซึ่งจากรูปแบบการประเมินดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า รูปแบบและแนวทางการประเมินนั้น สามารถดำเนินการได้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว ซึ่งรูปแบบและแนวทางการประเมินในแต่ละช่วงจะช่วยให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน

ทักษะชีวิต (Life Skills) เริ่มต้นการนำมาเผยแพร่โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนรู้จักดูแลตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้คนมีสภาพการดำรงชีวิตที่มีความสุขและสามารถดำรงตนอยู่ในสังคม โดยไม่เป็นภาระของสังคมเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพโดย เน้นความสำคัญของบุคคลให้รู้จักการปรับตัว พร้อมการเผชิญในการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมตั้งนั้นองค์การอนามัยโลก (WHO) จึงให้ความหมายทักษะชีวิตเป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้เจตคติและทักษะ ซึ่งสามารถจัดการกับปัญหา รอบ ๆ ตัวให้อยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุค ปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตค่านิยมของทักษะชีวิต (Life Skills) ขององค์การอนามัยโลกเน้นความสำคัญในการดำรงตนของบุคคลที่มีความเหมาะสมและทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งปัญหาของสังคมในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อน ในเวลาต่อมาได้มีการเผยแพร่การศึกษาเรื่องทักษะชีวิตไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลกโดยเฉพาะองค์การช่วยเหลือเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ได้นำทักษะชีวิตไปใช้ในการป้องกันโรคเอดส์ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาดน

4.1 ความหมายของทักษะชีวิต

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของทักษะชีวิต พอสรุปได้ดังนี้

เนลสัน โจนส์ (Nelson-Jones, 1997: 7) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตไว้ว่า ทักษะชีวิตนำมาซึ่งทางเลือกความรับผิดชอบส่วนบุคคล เมื่อบุคคลต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบในตัวเองบุคคลนั้น ๆ อยู่ในกระบวนการการสร้างทางเลือกที่จะทำให้ชีวิตของตนเองนั้นสมบูรณ์และมีความสุข

มากที่สุด ดังนั้นทักษะชีวิตจึงเป็นทักษะในการช่วยเหลือตนเอง (Self-helping skills) หรือเป็นความสามารถที่บุคคลสามารถช่วยตนเองในด้านต่าง ๆ ในการจัดแจงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยูนิเซฟ (UNICEF, 2001: Online) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ เจตคติ และทักษะต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยในการสนับสนุนพฤติกรรมของบุคคลในการที่จะสามารถรับมือกับตนเองสำหรับการดำเนินชีวิต โดยมีการสร้างทางเลือกที่ดี การต่อต้านความกดดันจากกลุ่มเพื่อน และการจัดการกับสิ่งที่เข้ามาคุกคามชีวิต

กรมสุขภาพจิต (2543: 114) กล่าวถึงความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถด้านความรู้ เจตคติ และความสามารถ ในการจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม

องค์การอนามัยโลก (WHO) (1993, อ้างถึงใน สกล วรเจริญศรี, 2550: 125) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตไว้ว่า ทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมที่สามารถให้บุคคลจัดการกับความต้องการในการปรับเปลี่ยนและให้มีพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมที่สามารถให้บุคคลจัดการกับความต้องการและสิ่งต่าง ๆ ที่มากระตุ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สกล วรเจริญศรี (2550: 9) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย ทักษะ ด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์

สุริยาพร ชูเลิศ (2550: 6) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถของ บุคคลในการคิด การตัดสินใจกับสถานการณ์ต่าง ๆ การรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมถูกต้อง สามารถจัดการกับความต้อการปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสันติ ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะองค์ประกอบทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2545

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 4) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

มันทรา ธรรมบุศย์ (2553: 1) ได้อธิบายว่าทักษะชีวิตหมายถึง ทักษะที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องมีและต้องใช้ในการชีวิตประจำวันเพื่อช่วยให้ตนเองมีความสุข สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และประสบความสำเร็จ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มีอยู่ 2 อย่าง คือ ทักษะทั่วไป (Generic Skills) กับทักษะวิชาชีพ (Profession Skills) ทักษะทั่วไปเป็นทักษะที่มนุษย์ต้องใช้ทุกวัน เพื่อการมีชีวิตอยู่ แต่ทักษะวิชาชีพเป็นทักษะที่มนุษย์จำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการหาเลี้ยงชีพ ในอดีตมนุษย์ยังไม่เห็นความสำคัญของทักษะวิชาชีพเท่าใดนัก เนื่องจากประชากรยังมีน้อยการแข่งขัน

ในการทำงานก็ไม่มากนักแต่ในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา โลกของการทำงานและโครงสร้างของงานได้เปลี่ยนแปลงไปให้เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ เกิดโลกาภิวัตน์ทางการค้าและอุตสาหกรรม (Globalization of commerce and industry) และมีการนำเทคโนโลยีเข้าไปใช้ในการทำงานมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้คนงานที่ไม่มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ และด้านเทคโนโลยี ประสบปัญหาในการทำงานบางคนต้องออกจากงาน เพราะเหตุนี้จึงทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ ต้องปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาในโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความเชี่ยวชาญในสาขาที่จะออกไปประกอบอาชีพ

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ (2553: 1) อธิบายว่าทักษะชีวิต คือ ความสามารถของบุคคลทั้งความรู้เจตคติและทักษะที่จะปรับตัวและเผชิญต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ในชีวิตอย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม/สังคม ผู้ที่มีทักษะชีวิตที่ดีจะมีปฏิสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความบากบั่นรู้จักแก้ปัญหาได้ดีปรับตัวได้พึ่งตนเองได้ และป้องกันตนเองในภาวะคับขัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557: 57) ได้ให้ความหมายสอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก (WHO) กล่าวคือ เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตจากการศึกษา ความหมายของคำว่าทักษะชีวิตจึงหมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้เจตคติความสามารถในการปรับพฤติกรรม ให้เหมาะสม และทักษะต่าง ๆ เพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ สามารถสร้างทางเลือกที่ดีให้กับตนเองในสภาพสังคมปัจจุบัน และพร้อมปรับตัวในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าทักษะชีวิตสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยการใช้ความคิด การปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการอารมณ์และความเครียด การแก้ไขปัญหาให้กับตนเองได้อย่างชาญฉลาด รู้จักยับยั้งชั่งใจ เป็นคนที่มีเหตุผลรู้จักเลือกการดำรงชีวิตที่เหมาะสม คนที่มีทักษะชีวิตสามารถอยู่ในสังคมมีความสุขอย่างยั่งยืน

ชนิดดา เทียนฤกษ์ (2558: 10) ทักษะชีวิตและอาชีพ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลใช้ความรู้ความคิดในการแก้ปัญหา และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยสามารถควบคุมตนเอง เพื่อดำรงชีวิตและเตรียมวางแผนเพื่อเลือกประกอบอาชีพในอนาคตให้เหมาะสมสำหรับในยุคที่มีการแข่งขันในด้านข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยี

ศิริอร นพกิจ (2561: 54) ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถปรับตัวและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับสุขภาพกาย สุขภาพจิต และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

กิริติ สุวรรณโน (2562: 22) ทักษะชีวิตและอาชีพ คือ ความสามารถของบุคคลที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันประกอบไปด้วยความรู้เจตคติและมีทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านที่ศึกษา ในอันที่จะทำให้บุคคลมีความพร้อมที่จะเผชิญหน้า และรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงเชี่ยวชาญ ทั้งทางด้านทักษะ ความรู้ และเป็นผู้นำการเรียนรู้อุตสาหกรรมชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กล่าวโดยสรุปแล้วความหมายของทักษะชีวิต คือ ความสามารถในการปรับตัวสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม โดยมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นทักษะที่จะช่วยสนับสนุน และลดประเด็นปัญหาสำคัญที่เข้ามาคุกคามชีวิตของแต่ละบุคคล อีกทั้งยังเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยเสริมสร้างการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิต

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กและวัยรุ่นการเรียนรู้และการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีการของการพัฒนาทักษะชีวิต ทฤษฎีเหล่านี้ไม่ได้แยกออกเป็นส่วนตัวส่วนหนึ่งแต่ทฤษฎีทั้งหมดจะมีส่วนร่วมสนับสนุนต่อวิธีที่จะพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

4.2.1 ทฤษฎีพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น (Child and Adolescent Development Theory) การเข้าใจความซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด สังคม และร่างกายที่เกิดขึ้นจากระยะวัยเด็กสู่ระยะวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญและเป็นแกนหลักของทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็นด้าน ๆ ดังต่อไปนี้

1) การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย (Biological Changes) การเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กสู่วัยรุ่นตอนต้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเจริญเติบโตเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เมื่อฮอร์โมนที่ควบคุมพัฒนาการทางด้านร่างกายเริ่มทำงาน เด็กส่วนใหญ่จะมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จะมีพัฒนาการลักษณะทางเพศขั้นปฐมภูมิ และทุติยภูมิก่อให้เกิดฮอร์โมนที่พร้อมจะสืบพันธุ์และการเพิ่มขึ้นของแรงขับทางเพศ วัยรุ่นบางคนอาจจะไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกายที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความวิตกกังวลในบางครั้งและนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ (Eccles.1999: 30-44)

2) พัฒนาการด้านความคิดทางสังคม (Development of Social Cognition) กระบวนการการเข้าใจตนเอง บุคคลอื่น และสัมพันธภาพเป็นสิ่งสำคัญของการเจริญเติบโตจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ ในช่วง 2 ปีแรกของเด็กนั้น เด็กจะรับรู้ในจินตนาการของตนเอง และประมาณ 8 ปี เด็กจะเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถ และสิ่งที่เขาชอบและไม่ชอบ การตระหนักรู้ทางสังคมจะเปลี่ยนมุมมองจากการสนใจตนเองไปสู่ความสามารถต่อการเข้าใจ การทำนาย และการตอบสนองต่อมุมมองและความรู้สึกของบุคคลอื่นในช่วงวัยรุ่นตอนต้น (Mangrulkar; Whitman; & Posner, 2001: 12; citing Slaby, 1995) ดังนั้นในระยะนี้ของชีวิต จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาความเห็นใจและการมีมุมมองต่าง ๆ ต่อบุคคลอื่น ๆ การเรียนรู้ในการประเมินตนเองและความสามารถของตนเองอย่างแท้จริงเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในวัยเด็ก เด็กส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะมองตนเองเกี่ยวกับความสามารถของตนในแง่บวกมากเกินไป ในระยะวัยเด็กตอนกลาง (7-10 ปี) จะเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเอง และความเหมาะสมระหว่างความสำเร็จของตนเองต่อเป้าหมายภายในและมาตรฐานภายนอก ความกดดันเกี่ยวกับการแข่งขัน และความต้องการสำเร็จ

3) พัฒนาการด้านอารมณ์ (Emotional Development) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของพัฒนาการทางร่างกาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นด้วยวัยรุ่นจะมีอารมณ์ไม่คงที่ รุนแรง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การปรับตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่นนับเป็นเรื่องยาก ซึ่งในบางครั้งการควบคุมอารมณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับช่วงวัยรุ่น

4) พัฒนาการทางความคิด (Cognitive Development) ความคิดสามารถนิยามได้ว่าเป็นกระบวนการของการจัดการและสร้างความหมายของประสบการณ์ โดยในวัยทารกจะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยผ่านประสาทสัมผัสโดยตรง (Direct Sensory) ต่อมาในวัย 5-6 ปี เด็ก ๆ จะพัฒนาความซับซ้อนมากขึ้นสำหรับความเข้าใจในโลกโดยผ่านภาษา (language) การเลียนแบบ (Imitation) การจินตนาการ (Imagery) และการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ (Symbolic Play) ตลอดจนการวาดรูป (Drawing) การเริ่มเปลี่ยนมาสู่วัยรุ่นตอนต้นจะเริ่มเพิ่มความเข้าใจในด้านของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและเหตุผล (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 12; citing Newman; & Newman. 1998)

5) พัฒนาการทางสังคมและบริบทครอบครัว (Social Development and Family Context) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะกลายเป็นการเพิ่มความซับซ้อนของวัยเด็กที่กำลังจะเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น เวลาส่วนใหญ่ของเด็กวัยรุ่นใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อน และจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามเพิ่มขึ้น เด็กในช่วงวัย 7-11 ปี เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ซึ่งจะเริ่มห่างเหินจากบ้านหรือครอบครัว และจะใช้เวลามากขึ้นกับกลุ่มเพื่อน โรงเรียน และกลุ่มชุมชน ในช่วงวัยนี้เป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งของชีวิต เนื่องจากเด็ก ๆ จะเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถหรือสร้างสรรค์ และรู้สึกดีต่อยังได้ ตลอดจนผลที่จะเกิดขึ้นตามมาของพัฒนาการทั้งทางสังคม อารมณ์ และสติปัญญา (Hansen; Nangle; & Kathryn. 1998: 489-513) ในขณะที่กลุ่มเพื่อน (Peer Group) ถือเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญ และครอบครัวก็จะเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อเด็กและวัยรุ่นเช่นเดียวกันด้วย

6) เพศและพัฒนาการ (Gender and Development) จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาถึงความแตกต่างของกระบวนการพัฒนาของทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายยังเป็นสิ่งที่ยังไม่สมส่วน กล่าวได้ว่าเด็กผู้ชายจะมีความเสี่ยงทางด้านจิตใจมากกว่าเด็กผู้หญิงในช่วงตลอดเวลาของวัยเด็ก และเด็กผู้หญิงก็จะมีความเข้มแข็ง และการฟื้นฟูทางด้านจิตใจมากกว่าเด็กผู้ชายในช่วงวัยเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความเสี่ยงอย่างมากในพัฒนาการของวัยรุ่นต่อมาเด็กผู้ชายจะมีการเผชิญกับความซึมเศร้า การพัฒนาการเรียนรู้ที่ผิดปกติ และการขาดการควบคุมตนเองมากกว่าเด็กผู้หญิง (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 12; citing Gillgan. 1993)

7) พัฒนาการด้านศีลธรรม (Moral Development) พัฒนาการด้านศีลธรรมเป็นมิติสำคัญของพัฒนาการมนุษย์ ซึ่งจากกล่าวได้ว่า คุณค่าของพัฒนาการด้านศีลธรรมและกฎระเบียบของบุคคลจะใช้สำหรับการสร้างความสมดุลและการวินิจฉัย ตัดสินเกี่ยวกับความขัดแย้งของตนเองและบุคคลอื่น อย่างไรก็ตามมีมุมมองเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านศีลธรรมที่หลากหลาย เช่น จากมุมมองของนักพฤติกรรมนิยม มีความเชื่อว่าพฤติกรรมด้านศีลธรรมนั้นก็มีความเหมือนกับพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการของการวางเงื่อนไขและตัวแบบ (Conditioning and Modeling) ส่วนนักทฤษฎีด้านความคิดกลับมองอีกทางหนึ่งว่า การพัฒนาด้านศีลธรรมจะเป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอนของการพัฒนาด้านความคิดของเด็ก สิ่งที่เด่นชัดมาก

ขึ้นในการพัฒนาด้านศีลธรรมของผู้หญิงและผู้ชายต่อมุมมองของควมมีเหตุผลในศีลธรรม กล่าวได้ว่า แนวความคิดในด้านศีลธรรมของผู้หญิงจะมุ่งประเด็นปัญหาสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบและการดูแลเอาใจใส่ ในขณะที่ผู้ชายจะมุ่งประเด็นสำคัญที่เรื่องของความถูกต้องและความยุติธรรม ดังนั้นอาจกล่าวสรุปได้ว่าทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีการพัฒนาในเหตุผลและศีลธรรมภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Eccles. 1999: 36)

สรุปได้ว่าจากพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างวัยเด็กตอนกลางสู่วัยรุ่นนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงด้านสัมพันธภาพกับกลุ่มเพื่อนและครอบครัว ตลอดจนความสามารถในการเจริญงอกงามสำหรับวัยรุ่นตอนต้นในการคิดอย่างเป็นนามธรรม การคิดพิจารณาถึงปัญหาในหลาย ๆ มิติ และการพิจารณาอย่างรอบคอบต่อตนเองและบุคคลอื่น ดังนั้น การที่เข้าใจถึงพัฒนาการเหล่านี้จะช่วยให้สามารถจัดทักษะชีวิตที่จำเป็นที่จะช่วยในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีที่เหมาะสมในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

4.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ผู้พัฒนาทฤษฎีนี้คือ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) โดยเน้นที่รูปแบบการเรียนรู้ทางสังคมและความคิด (Cognition-Social Learning Theory) จากการศึกษาและวิจัยของแบนดูรา มีความเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ในการแสดงพฤติกรรมโดยผ่านการสังเกตและจากการสังเกต อาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมจะถูกเสริมแรงหรือปรับเปลี่ยนโดยผลของการกระทำหรือการตอบสนองของบุคคลอื่น ๆ ต่อพฤติกรรมของตนเอง เด็กมีการเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมโดยผ่านการสังเกตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มากกว่าแค่ผ่านการพูดหรือการสั่งสอน ดังนั้นเด็กควรจะได้รับการสอนเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการของการสั่งสอน (Instruction) การฝึกซ้อม (Rehearsal) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มากกว่าที่จะใช้การสั่งสอนเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้แบนดูรายังเน้นเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถแห่งตน (Self-Efficacy) โดยได้ให้ความหมายของความเชื่อในความสามารถแห่งตนไว้ว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ความเชื่อในความสามารถแห่งตนนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้และรักษาพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเผชิญกับความกดดันทางสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมีประเด็นสำคัญ 2 ประการที่มีอิทธิพลต่อโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม ประการที่ 1 การพิจารณาถึงความจำเป็นของการช่วยให้เด็กและวัยรุ่นเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือทักษะสำหรับการเผชิญกับลักษณะภายในตนเองของชีวิตทางสังคมที่ได้ดำเนินอยู่ เช่น การลดความเครียด (Stress Reduction) การควบคุมตนเอง (Self-Control) และการสร้างการตัดสินใจ (Decision-Making) เป็นต้น และประเด็นที่ 2 ประสิทธิภาพของการจัดโปรแกรม โปรแกรมทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมจำเป็นที่จะต้องจัดขึ้นด้วยกระบวนการที่เป็นธรรมชาติที่จะให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมเพิ่มเติมนอกจากการใช้วิธีการสอน ได้แก่ การสังเกต การใช้บทบาทสมมติ และกลุ่มเพื่อน (Ladd; & Mize. 1983: 127-157)

4.2.3 ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem-Behavior theory) ผู้พัฒนาทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ เจสเซอร์ โดโนแวน และโคสตา (Jessor; Donovan; & Costa. 1991: 17-37) โดยทฤษฎีนี้รับรู้และเข้าใจในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่น และพฤติกรรมเสี่ยงจากหลักการพื้นฐานของทฤษฎี อาจกล่าวได้ว่า การลดหรือการช่วยเหลือในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ไม่สามารถใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียวในการช่วยเหลือหรือเข้าใจพฤติกรรม แต่เป็นผลผลิตของการปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจะให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตสังคม (Psychosocial Variables) 3 ประเภท ได้แก่

1) ระบบบุคลิกภาพ (Personality System) ได้แก่ ค่านิยม ความคาดหวัง ความเชื่อ เจตคติ และทิศทางเกี่ยวกับตนเองและสังคม

2) การรับรู้ระบบของสิ่งแวดล้อม (Perceived Environment System) ได้แก่ การรับรู้ในเจตคติและพฤติกรรมของพ่อแม่และเพื่อน

3) ระบบพฤติกรรม (Behavior System) พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา ได้แก่ การใช้แอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ และการใช้ยาอื่น ๆ ซึ่งรวมไปถึงพฤติกรรมทางเพศของบุคคล

ระบบทางด้านจิตสังคมเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่จะกระตุ้นหรือควบคุมต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ถ้าตัวแปรกระตุ้นมีความเข้มแข็งก็จะมีแนวโน้มหรืออาจเป็นไปได้ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าตัวแปรกระตุ้นไม่เข้มแข็ง และตัวแปรควบคุมเข้มแข็งก็จะทำให้ช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้

นอกจากนี้จากการศึกษาและงานวิจัยของเจสเซอร์ (Jessor. 1992: 34) ได้อธิบายถึงระบบ 2 ระบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือ ระบบด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) ประกอบด้วย ความยากจน และโครงสร้างของครอบครัว และระบบที่ 2 คือระบบด้านพันธุกรรมและร่างกาย (Biology and Genetics) ประกอบด้วย ประวัติ ครอบครัวของบุคคลที่มีประวัติการติดสุรา และระดับสติปัญญา สำหรับในระบบด้านพันธุกรรมและร่างกายจะใช้ประโยชน์สำหรับการระบุว่าเด็กกับความโน้มเอียงทางพันธุกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ แต่สำหรับปัจจัยนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านการป้องกัน ส่วนระบบด้านสิ่งแวดล้อมก็จะใช้ในการระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรกับพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ผลการเรียนต่ำ (Poor school performance) จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นจากทฤษฎีดังกล่าว อาจใช้ในการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและวัยรุ่น เช่น การทำความเข้าใจตนเอง (Values Clarification) (หมายถึง การเข้าใจในค่านิยมและความเชื่อของตนเองดีขึ้น) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) (หมายถึง การรับรู้และการวิเคราะห์ค่านิยมของสิ่งแวดล้อมทางสังคมต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน) เป็นต้น

4.2.4 ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม (Social Influence Theory) ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมนี้ก็ได้รับอิทธิพลมาจากแบนดูรา เปรียบทฤษฎีนี้ได้กับการเพาะเชื้อทางด้านจิตใจ (Psychological Inoculation) ของมนุษย์ อิทธิพลทางสังคมเป็นที่ยอมรับว่าเด็กและวัยรุ่นอยู่ภายใต้ความกดดันที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ โดยความกดดันทางสังคมนี้รวมถึง ความกดดันจากกลุ่มเพื่อน ตัวแบบของพ่อแม่ที่สูบบุหรี่ สื่อต่าง ๆ จากสังคม เป็นต้น จากแนวความคิดพื้นฐานของทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมนี้ การสร้างโปรแกรมการป้องกันและพัฒนา อาจกระทำโดยการคาดการณ์ถึง

ความกดดันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและวัยรุ่น ตลอดจนการสอนเกี่ยวกับทั้งสิ่งที่กดดันและวิธีการที่จะต่อต้านสิ่งเหล่านั้น ก่อนที่เด็กและวัยรุ่นจะถูกคุกคามจากความกดดันต่าง ๆ จากสังคม เช่น การสูบบุหรี่ การหนีเรียน การดื่มสุรา และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม วิธีการอื่น ๆ ที่ใช้ในการจัดโปรแกรมการป้องกันและการพัฒนา อาจมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ต่อผลที่จะเกิดขึ้นกับพฤติกรรมเสี่ยง และหรือใช้ความกลัวที่จะพยายามป้องกันเด็กและวัยรุ่นจากความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่จะนำไปให้ชีวิตไม่ประสบความสำเร็จ (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 12; citing Hasen. 1992)

4.2.5 ทฤษฎีการแก้ปัญหาทางด้านการคิด (Cognitive – Problem Solving Theory) รูปแบบของการสร้างสมรรถนะของทฤษฎีการป้องกันขั้นปฐมภูมิ คือ การสอนทักษะการแก้ปัญหาทางด้านการคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ICPS = Interpersonal Cognitive Problem Solving) กับเด็กและวัยรุ่น ซึ่งทักษะนี้จะช่วยลดและป้องกันพฤติกรรมทางลบและพฤติกรรมที่หุนหันพลันแล่นของวัยรุ่น โดยทักษะนี้จะมุ่งประเด็นสำคัญต่อความสามารถในการสร้างทางเลือกที่จะแก้ปัญหาต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และยังคงมุ่งประเด็นสำคัญต่อความสามารถที่จะทำให้เกิดแนวความคิดของผลที่จะตามมาของพฤติกรรมที่เกิดความแตกต่างกันของทางเลือก คำว่า ICPS หมายถึงว่า ฉันสามารถที่จะแก้ปัญหาได้ “I Can Problem Solve” การเรียนรู้ที่จะคิดพิจารณาผลที่จะเกิดขึ้นตามมาและวิธีการแก้ปัญหามาก ๆ จะช่วยให้เด็กและวัยรุ่นสามารถที่จะเผชิญกับสถานการณ์ของความคับข้องใจได้ดีขึ้น สามารถที่จะรู้จักการอดทนเกี่ยวกับการรอคอย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้จักประยุกต์ใช้ต่อสถานการณ์ทางสังคมหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Shure; & Spivack. 1980: 29-44)

4.2.6 ทฤษฎีพหุปัญญา: ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Multiple Intelligence Theory: Including Emotional Intelligence) โดยโฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เป็นผู้ริเริ่มศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายทางสติปัญญาและได้จำแนกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily/Kinesthetic Intelligence) ความสามารถด้านดนตรี (Musical Intelligence) ความสามารถด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) และความสามารถด้านการเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) โดยทั้ง 8 ด้านนี้ การ์ดเนอร์ ถือว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีและติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด แต่อาจมีระดับความสามารถที่ไม่เท่ากันเนื่องจากบุคคลนั้น ๆ อาจถูกพัฒนาความสามารถโดยวิธีที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล

แนวคิดและหลักการของทฤษฎีพหุปัญญานั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำไปประยุกต์ใช้กับระบบการศึกษา และวิธีการพัฒนาทักษะชีวิตทั้งในด้านการส่งเสริมหรือแม้กระทั่งการป้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านของการพัฒนาความสามารถสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความสามารถในการเข้าใจตนเอง เนื่องจากการที่บุคคลรู้จักวิธีการในการจัดการอารมณ์ตนเอง อย่างน้อยก็เป็นส่วนสำคัญในการทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้ (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 12; citing Weissberg. 1998)

4.2.7 ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟู (Resilience and Risk Theory) ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟูเป็นทฤษฎีที่พยายามที่จะอธิบายว่า ทำไมบางคนจึงสามารถตอบสนองต่อความเครียด และความยากลำบากได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ช่วยในการต่อต้านและป้องกันสิ่งที่เป็ความเครียดทางสังคม ความวิตกกังวล หรือ การได้รับการคุกคามต่าง ๆ จากความกดดันทางสังคม อาจกล่าวได้ว่าเมื่อเด็กและวัยรุ่นในสังคมมีปัจจัยป้องกันที่เข้มแข็ง เด็กและเยาวชนก็จะสามารถต่อต้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ได้ ในด้านปัจจัยป้องกันภายในนี้รวมถึงความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) และการควบคุมตนเองภายใน (Internal Locus of Control) ส่วนปัจจัยป้องกันภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมชั้นปฐมภูมิ (primarily social supports) อาทิเช่น กลุ่มเพื่อน ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ และสัมพันธภาพของการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความคาดหวัง และโอกาสสำหรับวัยรุ่นให้มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย (Luthar; & Zigler. 1991: 6-22) ดังนั้น ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟูจึงเป็นส่วนสำคัญพื้นฐานส่วนหนึ่งสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและวัยรุ่น ดังตัวอย่างแสดงในตาราง 6

โดยสรุป ทฤษฎีแต่ละทฤษฎีนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะต้องนำมาบูรณาการให้เกิดความเหมาะสม เช่น บางทฤษฎีมุ่งให้ความสำคัญกับการตั้งเป้าหมาย ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ส่วนบางทฤษฎีก็มุ่งความสำคัญที่ผลลัพธ์ของพฤติกรรม การสอนให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักคิดว่าจะทำอย่างไร (How to think) ดีกว่าสอนให้เด็กวัยรุ่นนั้นคิดว่า คิดอะไร (what to think) สิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถคิดแก้ปัญหา สร้างการตัดสินใจ และการจัดการอารมณ์ของตนเอง โดยผ่านกระบวนการของการมีส่วนร่วม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและวัยรุ่นเป็นอย่างมาก โดยดูได้จากรายละเอียดจากรายตาราง 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบการประยุกต์ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิต

ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิต	รายละเอียด
1. ทฤษฎีพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น (Child and Adolescent Development Theory)	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของโอกาสที่จะสร้างทักษะและพฤติกรรมทางบวกต่าง ๆ ด้วยเหตุที่วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางภาพลักษณ์ต่อตนเอง (Self – Image) และมีความสามารถที่จะคิดอย่างเป็นนามธรรมและความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหาได้ดี - บริบททางสังคมที่กว้างขวางของวัยรุ่นจะช่วยจัดสถานการณ์ที่หลากหลายต่อการฝึกฝนทักษะใหม่ ๆ กับกลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ภายนอกครอบครัว - การพัฒนาทักษะและความสามารถต่าง ๆ เป็นวิธีทางหนึ่งที่จะช่วยให้วัยรุ่นมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้ดี
2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)	<ul style="list-style-type: none"> - การสอนทักษะชีวิตจำเป็นที่จะต้องมีการบวกรวมการที่เป็นขั้นเป็นตอนและเป็นธรรมชาติโดยให้เด็กและวัยรุ่นเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวแบบ การสังเกต และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม - เด็กและวัยรุ่นจำเป็นต้องมีทักษะภายใน เช่น ทักษะการควบคุมตนเอง ทักษะการผ่อนคลายความเครียด ทักษะการบริหารตนเอง ทักษะการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งทักษะเหล่านี้จะสามารถสนับสนุนให้เด็กและวัยรุ่นเกิดพฤติกรรมทางบวก
3. ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior Theory)	<ul style="list-style-type: none"> - ค่านิยม ความเชื่อ เจตคติ การรับรู้ของเพื่อน ครอบครัวเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอย่างไรก็ตามการทำความเข้าใจอย่างชัดเจนกับค่านิยม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาทักษะชีวิต
4. ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม (Social Influence Theory)	<ul style="list-style-type: none"> - ความกดดันจากกลุ่มเพื่อนและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ สามารถป้องกันได้ก่อนเด็กและวัยรุ่นจะถูกกดดัน ดังนั้น การป้องกันจึงค่อนข้างสำคัญกว่าการแก้ไข - การสอนทักษะการต่อต้านเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากกว่าการให้ข้อมูลหรือผลลัพธ์ของพฤติกรรมนั้น
5. การแก้ปัญหาทางด้านความคิด (Cognitive Problem Solving)	<ul style="list-style-type: none"> - ทักษะการแก้ปัญหาที่ต่ำจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางสังคม - การสอนทักษะการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในช่วงเด็กและวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบการประยุกต์ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิต (ต่อ)

ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะชีวิต	รายละเอียด
6. ทฤษฎีปัญญา: ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (Multiple Intelligence: Including Emotional Intelligence)	<ul style="list-style-type: none"> - มนุษย์มีมิติทางสติปัญญาที่หลากหลาย ดังนั้นวิธีการสอนทักษะชีวิตนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่หลากหลาย - การจัดการอารมณ์ และการเข้าใจความรู้สึกของตนเอง รวมถึงการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เป็นสิ่งสำคัญของพัฒนาการมนุษย์
7. ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟู (Resilience and Risk Theory)	<ul style="list-style-type: none"> - ทักษะทางความคิดและสังคม ความสามารถทางสังคม และทักษะการแก้ปัญหาสามารถใช้เป็นสื่อประสานสำหรับพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ - โปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตจำเป็นที่จะต้องระบุทักษะที่เฉพาะเจาะจงในการพัฒนา โดยมุ่งความสำคัญของปัจจัยภายในที่จะช่วยให้เด็กและวัยรุ่นตอบสนองต่อความยากลำบากและสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตได้

ที่มา: ลูธาร์ และซิกเลอร์ (Luthar; & Zigler, 1991: 6-22)

4.3 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1) ได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถ รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคลรู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากาย เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง รับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น วางตัวได้ถูกต้อง เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แม็คเวล (Maxwell, 1981: 7-8 อ้างถึงใน รณภทร กตน์วงกร, 2557: 12) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ในตนเอง (Self - Knowledge or Self - Awareness Skill) เป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์อย่างมหาศาลโดยจะขาดเสียมิได้อย่างเช่น ทักษะประเมินตนเอง หรือ ค้นหา ข้อดี และข้อเสียของตนเองในขอบเขตของชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน เป็นต้น

2. ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Skill) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอยู่ร่วมกัน และใช้ชีวิตร่วมกัน ดังนั้นทักษะที่จำเป็นในการปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น ได้แก่ ทักษะการ แสดงออกทางอารมณ์ของตน ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น ทักษะในการตีความ แรงจูงใจของบุคคลอื่น ทักษะการแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะความต่อต้านความกดดันจากสังคม และทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skills) ชีวิตของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัย จะต้องเผชิญกับความซับซ้อนทางสังคมที่เกิดขึ้น ดังนั้นทักษะการแก้ปัญหาจึงจำเป็นและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นทักษะการค้นหาข้อมูล ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการคิดหาทางเลือกที่เหมาะสม ทักษะการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทักษะต่าง ๆ จะขึ้นอยู่กับ การนำไปประยุกต์กับขอบข่ายของชีวิต ในแต่ละด้านของบุคคล เช่น ชีวิตการทำงาน ชีวิตการเรียน ชีวิตครอบครัว และชีวิตส่วนตัวของการใช้เวลาว่าง เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนมีทักษะชีวิตตามองค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วนั้น สังคมไทยจะเป็นสังคมที่มีประชากรที่มีคุณภาพ ปัญหาด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมก็จะลดน้อยลงจะเป็นประเทศที่พัฒนาได้อย่างยั่งยืน

กัสต้า ซิลเดอร์และบรูค (Gazda; Childers; & Brooks, 1987: 212) ได้จัดประเภทต่าง ๆ ของทักษะชีวิตไว้มากกว่า 300 ทักษะ โดยสามารถรวมเป็น 4 องค์ประกอบใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ทักษะมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication and Human Relations Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางกับบุคคลอื่น การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น การมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และชุมชน การจัดการในเรื่องความใกล้ชิดกับบุคคลอื่น การแสดงความคิดเห็นและความคิดได้อย่างชัดเจน

2. ทักษะด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา (Problem Solving and Decision Making Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การค้นหาข้อมูล การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล การประเมินปัญหา การจัดการปัญหา การระบุปัญหา และการแก้ปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การคาดการณ์และการวางแผนอย่างเป็นระบบ การบริหารเวลา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ ประการสุดท้ายคือการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

3. ทักษะด้านการดูแลสุขภาพและร่างกาย (Physical Fitness and Health Maintenance Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การดูแลเรื่องการรับประทานอาหาร การควบคุมน้ำหนัก การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การเข้าใจด้านจิตสังคมในมุมมองเกี่ยวกับเรื่องเพศ การบริหารความเครียด และการเลือกและปฏิบัติในกิจกรรมเวลาว่าง

4. ทักษะด้านการพัฒนาเอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายในชีวิต (Identity Development and Purpose in Life Skills) ประกอบด้วยทักษะที่จำเป็น คือ การพัฒนาเอกลักษณ์ส่วนบุคคลการตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง การกำกับดูแลตนเอง การรักษาไว้ซึ่งความมีคุณค่าในตนเอง การพัฒนาบทบาททางเพศ การพัฒนาความหมายของชีวิต และการทำความเข้าใจระดับในค่านิยมและคุณธรรม

ยูเนสโก (UNESCO, 2005: Abstract) ได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางความคิด (Cognitive Abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะรู้ (Learning to Know) โดยแบ่งออกเป็น 2 ทักษะ คือ

1.1 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Decision making and Problem solving skills) ประกอบด้วย ทักษะในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพฤติกรรมในปัจจุบันสำหรับตนเองและผู้อื่น การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา ทักษะการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมและเจตคติของตนเองและบุคคลอื่นต่อแรงจูงใจ

1.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking skills) ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ การวิเคราะห์เจตคติ ค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคม และความเชื่อ และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเป็น (Learning to be) โดยแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ คือ

2.1 ทักษะการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง (Skills for increasing internal locus of control) ประกอบด้วย ทักษะการสร้างเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะการตระหนักรู้ในตนเองรวมถึงการตระหนักรู้ในสิทธิ อิทธิพล ค่านิยม เจตคติ จุดแข็งและจุดอ่อน ทักษะในการกำหนดเป้าหมาย ทักษะในการดูแลตนเอง และทักษะในการประเมินตนเอง

2.2 ทักษะการจัดการกับความรู้สึก (Skills for managing feeling) ประกอบด้วย การจัดการความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวลและความเศร้า / ผิดหวัง ทักษะการเผชิญสำหรับการจัดการกับความสูญเสีย ความทุกข์

2.3 ทักษะการจัดการความเครียด (Skills for managing stress) ประกอบด้วย การบริหารเวลา การเพิ่มความคิดทางบวก การรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย

3. ด้านความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น แบ่งออกเป็น 4 ทักษะ คือ

3.1 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication skills) ประกอบด้วย การสื่อสารทั้งภาษาท่าทางและภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ (ไม่ใช่ทางลบ) และการรับข้อมูลย้อนกลับ

3.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Negotiation and Refusal skills) ประกอบด้วย การบริหารความขัดแย้งและการเจรจาต่อรอง ทักษะการแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ

3.3 ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy skills) ประกอบด้วย ความสามารถที่จะฟังและเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งนั้น

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ (Cooperation and Teamwork skills) ประกอบด้วย การแสดงความเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินความสามารถของบุคคลและการสนับสนุนกลุ่ม

นอกจากนี้จากการศึกษาของ แมนกรูก้า วิทแมน และโพสเนอร์ (Mangrulkar; Whitman; & Posner, 2001: 22) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กและวัยรุ่นได้แบ่งองค์ประกอบสำคัญของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตไว้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทักษะทางสังคม (Social Skills) ประกอบด้วย ทักษะการปฏิเสธและเจรจาต่อรอง ทักษะการแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะระหว่างบุคคล (การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี) ทักษะการให้ความร่วมมือ ทักษะการเห็นอกเห็นใจ โดยสรุปรายละเอียดในแต่ละทักษะชีวิต ดังนี้

1.1 ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสื่อสารพูดคุยที่ดี ด้วยท่าทางที่สอดคล้องเหมาะสม และรู้จักรับฟังบุคคลอื่นอย่างตั้งใจ การให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ และการรู้จักรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่นโดยการสื่อสาร (Communication) เป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสาร (Messages) คำว่าข่าวสารอาจกล่าวหมายถึง ภาษาพูด ภาษาท่าทาง ภาษาเขียน สัญลักษณ์ และกริยาต่าง ๆ เป็นต้น การสื่อสารจะเกิดขึ้นจะต้องประกอบด้วยผู้ส่งและผู้รับ และสิ่งสำคัญทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารจะต้องมีความเข้าใจเหมือนกันเกี่ยวกับสารหรือข้อมูลนั้น ๆ

1.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Refusal and Negotiation Skills) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการปฏิเสธในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่น การรู้จักประนีประนอมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคล การโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นสอดคล้องกับความคิดของตน และเสนอทางเลือกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ทักษะการเจรจาต่อรองเป็นทักษะย่อยของทักษะการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ทักษะการเจรจาต่อรองเป็นพื้นฐานของการสื่อสารเบื้องต้น ทักษะการเจรจาต่อรองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในสถาบันการศึกษา เนื่องจากถ้านักเรียนเหล่านั้นขาดทักษะการเจรจาต่อรองจะก่อให้เกิด ความโกรธ ความคับข้องใจ และความล้มเหลวต่าง ๆ ได้ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีทักษะการเจรจาต่อรองที่ดีจะมีความสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำ ผู้สั่งการ หรือแบบอย่างที่ดีของนักเรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่มเพื่อน การเจรจาต่อรองจะช่วยส่งเสริมทักษะในการแก้ปัญหาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน

1.3 ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการแสดงพฤติกรรมที่ปกป้องในสิทธิของตนเอง และไม่ล่วงล้ำในสิทธิของบุคคลอื่น การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและความต้องการของตนเองต่อบุคคลอื่น การแสดง ความไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ โดยพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Behavior) หมายรวมถึง การมีพฤติกรรมที่กระตือรือร้น ตรงไปตรงมา และซื่อสัตย์ ตลอดจนการรู้จักเคารพ

ในสิทธิของตนเองและบุคคลอื่น รวมทั้งการมองถึงความต้องการ ความจำเป็นและสิทธิเท่าเทียมของตนเองเท่าเทียมหรือเสมอภาคกับบุคคลอื่นด้วย

1.4 ทักษะการให้ความร่วมมือ (Cooperative Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินในความสามารถของตนเองที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม การให้การสนับสนุนและการให้ความไว้วางใจสมาชิกกลุ่มตลอดจนการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลเมื่อทำงานร่วมกัน ทักษะการให้ความร่วมมือเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการให้ความร่วมมือในการทำงาน การให้ความร่วมมือในการเรียนการศึกษา หรือการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันกับบุคคลอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน นักศึกษาที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะการให้ความร่วมมือแก่นักเรียน

1.5 ทักษะการเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น (Empathetic Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการรู้และเข้าใจความรู้สึก ความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยประการหนึ่งของการสร้างทักษะทางสังคมและทักษะในการดำเนินชีวิต คือ ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ความเห็นอกเห็นใจ หมายถึง วิธีการของบุคคลที่ใช้ในการรับรู้และการสัมผัสความเป็นจริงต่อความรู้สึก ประสบการณ์และการรับรู้ของบุคคลอีกคนหนึ่ง เป็นความสามารถในการร่วมตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลอื่น ในขณะที่เดียวกันก็สามารถจำแนกการรับรู้และบทบาทของบุคคลอื่น ๆ ได้ด้วย อาจจะใช้ความรู้สึกของบุคคลอื่นได้ดีเท่ากับความเข้าใจในความรู้สึกของตนเอง การเห็นอกเห็นใจเป็นสิ่งที่ทำให้มั่นใจได้ว่าเป็นการเข้าอกเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ไว้วางใจ การให้ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์จริงใจในสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น โดยทั้งนี้ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการเห็นอกเห็นใจ คือ การเคารพและเข้าใจในความรู้สึกของบุคคลอื่น การเห็นอกเห็นใจนั้นไม่ใช่เป็นพรสวรรค์ แต่เป็นทักษะที่บุคคลจำเป็นต้องฝึกฝน และพัฒนาเพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. องค์ประกอบทักษะทางความคิด (Cognitive Skills) ประกอบด้วย ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา (การเข้าใจผลที่จะเกิดขึ้นของการกระทำ การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา) โดยสรุปรายละเอียดในแต่ละทักษะชีวิต ดังนี้

2.1 ทักษะการตัดสินใจ (Decision-Making Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การวิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลเพื่อพิจารณาความเสี่ยงในการตัดสินใจ และการประเมินผลของการตัดสินใจ ทักษะการตัดสินใจจึงเป็นทักษะย่อยอีกทักษะหนึ่งของทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งมักจะเป็นทักษะที่ควบคู่กัน นักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน โดยทักษะของการตัดสินใจจะมีขั้นตอนคือ ขั้นตอนการยอมรับความต้องการสำหรับการตัดสินใจ การกำหนดรายการต่าง ๆ ของทางเลือกที่เป็นไปได้ การวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ การเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และการปฏิบัติตามทางเลือก

2.2 ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการกำหนดหรือระบุปัญหาที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นเหตุเป็นผล และการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งปัญหานั้น

เป็นเรื่องปกติและเกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุก ๆ คน และการแก้ปัญหาที่เป็นทักษะที่เป็นประโยชน์สำหรับการเผชิญกับความยุ่งยากของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามการขาดทักษะของการแก้ปัญหาหรือความสามารถในการแก้ปัญหา จะมีความสัมพันธ์กับปัญหาทางด้านจิตใจที่มากมายไม่ว่าจะเป็นเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงอาการของความซึมเศร้าและความยุ่งยากในสัมพันธภาพระหว่างบุคคลด้วย ในแนวคิดหลักการของการบำบัดเชิงพฤติกรรมนั้น ทักษะการแก้ปัญหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ของบุคคลได้ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาความเครียด ปัญหาความวิตกกังวล ปัญหาด้านความโกรธ ปัญหาการควบคุมตนเองและการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ตลอดจนการปรับตัวทางสังคม และความสามารถในการคิดอย่างเป็นนามธรรมที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหารวบรวมในอนาคต และการมองหาความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ๆ

3. องค์ประกอบทักษะการเผชิญทางอารมณ์ (Emotional Coping Skills) ประกอบด้วยการจัดการความเครียด การจัดการกับความรู้สึกรวมถึงความโกรธ ทักษะสำหรับการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง (การบริหารจัดการและดูแลตนเอง) โดยสรุปรายละเอียดในแต่ละทักษะชีวิต ดังนี้

3.1 ทักษะการจัดการด้านความเครียด (Stress Managing Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุมความคิดในทางลบเมื่อเผชิญกับปัญหา การรู้จักการผ่อนคลายเมื่อเกิดความเครียดและความไม่สบายใจ ตลอดจนการหาวิธีในการช่วยลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวล การผ่อนคลายความเครียดโดยการควบคุมความคิดทางลบ การคิดที่ดี การไม่คิดในแง่ลบ คนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาในเรื่องอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็น ความเครียด ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล หรือความไม่สบายใจนั้น เป็นผลมาจากการมุ่งให้ความสนใจหรือการหมกมุ่นเกี่ยวกับความรู้สึกที่ไม่ดี การกระทำที่ย้ำคิด และการหมกมุ่นในความคิดกับเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาและความรู้สึกไม่มีความสุขจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ วิธีการที่จะช่วยในการควบคุมความคิดทางลบสามารถทำได้โดยการปรับเปลี่ยนความคิด การหยุดคิดการคิดในทางลบ การฝึกการคิดในเชิงบวก และการรับการตักเตือนในความคิดของตนเอง นอกจากนี้การอ่านใจและการคาดคะเนแง่ลบ ทำให้เกิดการลงสรุปอย่างไร้เหตุผลซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการขาดการสนใจต่อข้อมูลที่มีอยู่ และ/หรือบิดเบือนข้อมูลที่มีอยู่ ทำให้เกิดความเครียดหรือความวิตกกังวลได้

3.2 ทักษะการเผชิญความโกรธ (Anger Coping Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการควบคุม และยับยั้งความโกรธเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่พอใจและความสามารถในการหาวิธีผ่อนคลายความโกรธได้ ความโกรธเป็นหนึ่งในความซับซ้อนทางด้านอารมณ์ของมนุษย์ ซึ่งเป็นเหมือนกับการมีปฏิกิริยาต่อความคับข้องใจ (Frustration) และการถูกคุกคามในชีวิต มนุษย์ทุกคนย่อมต้องเผชิญกับความโกรธในการดำเนินชีวิต ปัญหาเกี่ยวกับความโกรธเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ที่เป็นเรื่องปกติ แต่จะมีประเด็นคำถามที่เกิดขึ้นว่า ทำไมคนเราจึงต้องโกรธ และเมื่อโกรธ บุคคลจะมีการตอบสนองต่อความโกรธอย่างไร และความโกรธนั้นเป็นสิ่งรบกวนกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลหรือไม่ เราสามารถที่จะจัดการกับความโกรธได้อย่างไรจึงถือว่าเหมาะสม เป็นเรื่องยากที่จะให้คำจำกัดความของความโกรธเนื่องจากมนุษย์จะมีความหลากหลายเป็นอย่างมากเมื่อบุคคลแสดงความโกรธออกมา บางส่วนของอารมณ์จะสามารถเชื่อมโยงกับความโกรธได้ คือ ความโมโห (Fury) ความเจ็บแค้นใจ (Outrage) ความไม่เป็นมิตร (Hostility) ความเดือดดาล

(Rage) ความเกลียด (Hate) ความไร้เหตุผล (Irrational) ความระคายเคือง (Aggravation) และความขุ่นเคืองใจ (Resentment) เป็นต้น สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่บุคคลจำเป็นต้องรู้เมื่อเกิดความโกรธ คือ สาเหตุ (Causing) ของความโกรธ และวิธีที่จัดการกับความโกรธอย่างเหมาะสม จากการสำรวจเกี่ยวกับการตอบสนองของความโกรธ

3.3 ทักษะการควบคุมและดูแลตนเอง (Self-Monitoring Skill) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง ประกอบด้วย การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การกำหนดเป้าหมายด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ความสามารถในการบริหารเวลา และการมีความรับผิดชอบต่อตนเองในด้านต่าง ๆ ทักษะการควบคุมและดูแลตนเอง เป็นความสามารถอย่างหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน มีคำอยู่หลายคำที่มีความหมายใกล้เคียงและสามารถใช้แทนกันได้ในบางครั้ง ได้แก่ การควบคุมตนเอง (Self-control) การมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) การกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation) เป็นต้น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการควบคุมและดูแลตนเอง เป็นความสามารถในการกำหนด การดูแลตนเองของบุคคล ทั้งในด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการหรือกำหนดไว้ ไม่ว่าจะพบกับอุปสรรคหรือปัญหาใด ๆ ก็ตาม ตลอดจนอยู่ในสถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้งขึ้นในใจ เป็นความสามารถที่จะละเว้นการกระทำบางชนิดหรือเป็นความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมที่ใช้ความอดทนและการตัดสินใจอย่างมีเหตุและผลที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนเองปรารถนาและหลีกเลี่ยงผลกระทบในทางลบที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเองได้ นอกจากนี้การควบคุมตนเอง ยังเป็นความสามารถในการพยายามของบุคคลที่จะเปลี่ยนแปลงการตอบสนองของตนเอง ซึ่งการตอบสนองในที่นี้หมายถึง การกระทำความคิดความรู้สึก ความปรารถนา และการปฏิบัติตนในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

ทักษะทั้งสามองค์ประกอบดังกล่าวเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กัน หรืออีกนัยหนึ่งคือ แต่ละทักษะนั้นมีได้ไม่ได้แยกออกจากกัน และเป็นส่วนที่ร่วมกันส่งเสริมทำให้เกิดทักษะชีวิตที่สมบูรณ์ในการดำรงชีวิต ซึ่งในการดำเนินงานโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินได้ดำเนินงานขอบเขตการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอบข่ายการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และกำหนดการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากผลการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ประกอบด้วย คุณภาพของทักษะชีวิตนักเรียน จำนวน 10 ทักษะ โดยจัดจำแนกกลุ่มออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ ของแมนกรูโก้ วิทแมน และโพสนอร์ (Mangrulkar; Whitman; & Posner, 2001)

ดีน แบลลีย์ และปาร์คเกอร์ (Deen; Bailey; & Parker, 2002: Abstract) ได้ศึกษาเรื่องระบบการประเมินทักษะชีวิต (Life Skills Evaluation System) ของมหาวิทยาลัยวอชิงตัน สเตท โดยแบ่งทักษะชีวิตเป็น 8 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะการสร้างการตัดสินใจ (Decision Making Skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างทางเลือกหลาย ๆ ทางเพื่อการตัดสินใจ ประกอบด้วย การทำรายการของทางเลือกก่อนการตัดสินใจ การคิดเกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งที่ตัดสินใจ และการประเมินการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

2. ทักษะการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด (Wise Use of Resources Skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้การคิดวิจารณ์อย่างดี การไม่สิ้นเปลือง รู้จักความรับผิดชอบและการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วย การใช้ทรัพยากรตามธรรมชาติในสภาพแวดล้อมของตนได้อย่างชาญฉลาด การวางแผนการใช้ทรัพยากรด้านการเงินของตนเองการใช้เวลาอย่างมีคุณค่าในชีวิต และการดูแลในทรัพย์สินของตนเองได้

3. ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ความสามารถในการแลกเปลี่ยนความคิด ข้อมูลข่าวสาร หรือข้อความระหว่างบุคคล การใช้คำพูด การเขียน กริยาท่าทาง และศิลปะของการแสดงออกทางอารมณ์ และความคิด ประกอบด้วย การนำเสนอที่ดี การเป็นผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ชัดเจนทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก และสื่อสารแผนการกับบุคคลอื่นได้

4. ทักษะการยอมรับความแตกต่าง (Accepting Differences Skills) หมายถึง ความสามารถในการยอมรับและยินดีในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ประกอบด้วย การปฏิบัติตนกับบุคคลอื่นที่แตกต่างกันด้วยความเคารพ การทำงานหรือทำกิจกรรมกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างกันกับตัวเอง และการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างจากตนเอง

5. ทักษะความเป็นผู้นำ (Leadership Skills) หมายถึง ความสามารถที่จะช่วยเหลือกลุ่มในการพบปะ ประชุม การแสดงความสามารถของการนำกลุ่ม การใช้อิทธิพลส่วนบุคคลในการแนะนำกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มได้ ประกอบด้วย การจัดการกลุ่มเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่กลุ่มกำหนดไว้ การใช้รูปแบบของความเป็นผู้นำที่แตกต่างกันในการนำกลุ่ม การกระตุ้นให้บุคคลอื่นสามารถแบ่งปันประสบการณ์ที่จะใช้เป็นประโยชน์ในกลุ่ม

6. ทักษะการใช้ประโยชน์ (Useful / Marketable Skills) หมายถึง ความสามารถของบุคคลประกอบด้วย การคลี่คลายปัญหา การปฏิบัติตามคำสั่ง การให้การสนับสนุนในฐานะสมาชิกของทีมงาน การยอมรับในความรับผิดชอบของงานที่ได้รับมอบหมาย การจดบันทึกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อการทำงานอย่างถูกต้อง

7. ทักษะการเลือกวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี (Healthy Lifestyle Choices Skills) หมายถึง ความสามารถในการเลือกวิถีการดำรงชีวิตที่ดีและเหมาะสม เป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่สุขภาพกายและจิตที่ดีการป้องกันจากโรคร้ายไข้เจ็บ ประกอบด้วย การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การเลือกทำกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพใจที่ดี การจัดการความเครียดในชีวิต และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ

8. ทักษะการรับผิดชอบต่อตนเอง (Self-Responsibility Skills) หมายถึง การดูแลตนเอง การรับผิดชอบต่อพฤติกรรมและพันธะหน้าที่ของตนเอง การแยกแยะในสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้ ประกอบด้วย การรู้ว่าอะไรคือหน้าที่ของตนเองเมื่ออยู่ในกลุ่ม การยอมรับในข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากตนเองโดยไม่กล่าวโทษผู้อื่น การเข้าใจถึงการปฏิบัติตามค่านิยมของตนเองได้ และการควบคุมเป้าหมายของตนเอง เป็นต้น

เฮนดริกส์ (Hendricks. 1996: : Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเป้าหมายของโมเดลในการพัฒนาทักษะชีวิต (Targeting Life Skills Model) แบ่งโมเดลทักษะชีวิตเป็นประเภทต่าง ๆ ซึ่งใช้คำย่อว่า 4 - H ประกอบด้วย

1. H1 คือ Head ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1.1 ด้านการจัดการ (Managing) แบ่งเป็น 1) ด้านการฟื้นฟูกลับสู่สภาวะจิตใจที่สมดุล (Resiliency) 2) ด้านความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ (Wise Use of Resource) 3) ด้านความสามารถในการจัดการและการวางแผน (Planning and Organizing) และ 4) ด้านความสามารถในการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting)

1.2 ด้านการคิด (Thinking) แบ่งเป็น 1) ด้านความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) 2) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem Solving) 3) ด้านความสามารถในการตัดสินใจ (Decision Making) และ 4) ด้านความสามารถการเรียนรู้ที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ (Learning to Learn)

2. H2 คือ Heart ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

2.1 ด้านความสัมพันธ์ (Relating) แบ่งเป็น 1) ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skill) 2) ทักษะด้านความร่วมมือ (Cooperation Skill) 3) ทักษะด้านสังคม (Social Skill) 4) ทักษะด้านการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง (Conflict Resolution Skill) และ 5) ทักษะด้านการยอมรับความแตกต่าง (Accepting Differences Skill)

2.2 ด้านการดูแลเอาใจใส่ (Caring) แบ่งเป็น 1) ทักษะด้านการห่วงใยผู้อื่น (Concern for Others Skill) 2) ทักษะด้านความเห็นอกเห็นใจ (Empathy Skill) 3) ทักษะด้านการแบ่งปัน ช่วยเหลือ (Sharing Skill) และ 4) ทักษะด้านการรักษามิตรภาพ (Nurturing Relationships Skill)

3. H3 คือ Hands ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

3.1 ด้านการให้ (Giving) แบ่งเป็น 1) การอาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน (Community Service Volunteering) 2) การมีภาวะผู้นำ (Leaderships) และ 3) การสนับสนุนเสียสละในกลุ่ม (Contributions to Group Effort)

3.2 ด้านการทำงาน (Working) แบ่งเป็น 1) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skill) และ 2) ทักษะด้านการจูงใจตนเอง (Self – Motivation Skill)

4. H4 คือ Health ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

4.1 ด้านการเป็นอยู่ (Being) แบ่งเป็น 1) ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self – Esteem) 2) ความรับผิดชอบในตนเอง (Self – Responsibility) 3) การจัดการความรู้สึกตนเอง (Managing Feeling) และ 4) ความมีระเบียบวินัยในตนเอง (Self – Discipline)

4.2 ด้านการดำรงชีวิต (Living) แบ่งเป็น 1) การเลือกรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่ดี และเหมาะสม (Healthy Lifestyle Choices) 2) การบริหารจัดการความเครียด (Stress Management) 3) การป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ (Disease Prevention) และ 4) ความปลอดภัยส่วนบุคคลในเรื่องของการดูแลทรัพย์สินตนเอง (Personal Safety)

นีลเลย์ (Neeley, 2004: 54-56) ได้ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรการแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยแบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 7 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – Confidence Development) ได้แก่

1.1 การมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองอย่างถูกต้อง (Have accurate self-concept) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในคุณลักษณะส่วนบุคคลของตนเอง และการอธิบายเกี่ยวกับด้านร่างกายของตนเองได้

1.2 การตระหนักรู้ในลักษณะเฉพาะของตนเอง (Appreciate their uniqueness) ประกอบด้วย การระบุความเหมือนและความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น และการอธิบายว่าอะไรที่จะช่วยสร้างตนเองให้มีความรู้สึกที่ดี

1.3 การจัดการกับความรูสึกตนเอง (Manage their feeling) ประกอบด้วย การระบุ ถึงความรู้สึกของตนเอง และการตระหนักรู้ว่าทำไมการจัดการอารมณ์ของตนเองนั้นถึงเป็นสิ่งสำคัญ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านแรงจูงใจเพื่อความสำเร็จ (Motivation to Achieve) ได้แก่

2.1 การพัฒนาศักยภาพทางการเรียนของตนเอง (Develop their own academic potential) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ และจะเรียนรู้ได้อย่างไร การตระหนักรู้ถึงประโยชน์จากการเรียนรู้ การตระหนักรู้ถึงสิ่งที่สนใจในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

2.2 การได้รับประโยชน์ของโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียน (Take advantage of the educational opportunities afforded them in School) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในทักษะและเจตคติที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางการศึกษาในโรงเรียน

2.3 การรับรู้ในอาชีพว่าอะไรจะเป็นสิ่งที่ช่วยเติมเต็มในศักยภาพของตนเอง (Recognize careers that will allow them to fulfill their potential) ประกอบด้วย การอธิบายถึงอาชีพที่ตนเองปรารถนาในอนาคต

2.4 การพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ (Develop their leadership skill) ประกอบด้วย การได้เป็นหัวหน้าห้อง และการนำกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมาย

องค์ประกอบที่ 3 ด้านทักษะการสร้างการตัดสินใจ (Decision Making Skill) ด้านการตั้งเป้าหมาย (Goal-Setting Skill) ด้านการวางแผน (Planning Skill) และด้านทักษะการแก้ปัญหา (Problem-Solving Skill) ได้แก่

3.1 การสร้างการตัดสินใจ (Make decision) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในการสร้างทางเลือก และการเข้าใจในทางเลือกที่ยากต่อการตัดสินใจระหว่างทางเลือกที่ต้องการ 2 ทางเลือก

3.2 การพัฒนาแผนการปฏิบัติ (Develop a plan of action) ประกอบด้วย การวางแผนชีวิตประจำวัน และการตระหนักรู้ในความจำเป็นของการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การตั้งเป้าหมาย (Set goal) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในเป้าหมายของตนเอง

3.4 การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Gather information) การตระหนักรู้ในความแตกต่างของอาชีพ

3.5 การแก้ปัญหา (Solve problems) ประกอบด้วย การนิยามถึงปัญหาและการระบุปัญหาต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ (Interpersonal Effectiveness) ได้แก่

4.1 การให้ความเคารพผู้อื่น (Respect others) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในความรู้สึกของบุคคลอื่น และการแสดงถึงความเอาใจใส่ผู้อื่น

4.2 การมีสัมพันธที่ดีกับบุคคลอื่น (Relate well with others) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในความรับผิดชอบของตนเองเมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น ตระหนักรู้ว่าทำอย่างไรที่จะสามารถแสดงถึงความเอาใจใส่บุคคลอื่น

4.3 การรักษาความซื่อสัตย์ในตนเองเมื่อต้องทำงานร่วมกันในกลุ่ม (Maintain their personal integrity while participating in groups) ประกอบด้วย การกล้าแสดงความต้องการและความจำเป็นของตนเองในกลุ่ม การหาเอกลักษณ์ของตนเองเมื่อเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

4.4 การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี (Develop healthy friendships) ประกอบด้วยอธิบายถึงลักษณะที่ดีของตนเองที่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดี อธิบายลักษณะของบุคคลอื่นที่จะช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี

4.5 การทำหน้าที่สมาชิกกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Function effectively as group members) ประกอบด้วย การตระหนักถึงการทำงานเป็นทีม การปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ ทั้งในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

องค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) ได้แก่

5.1 การเข้าใจพื้นฐานของทักษะการสื่อสาร (Understanding basic communication skills) ประกอบด้วย การเข้าใจถึงการฟังและการพูดกับบุคคลที่หลากหลาย

5.2 การแสดงออก (Express themselves) ประกอบด้วย การแสดงออกทั้งด้านคำพูด ความคิด และความรู้สึก

5.3 การรับฟังผู้อื่น (Listen to others) ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในการเป็นผู้ฟังที่ดี การรับรู้ว่าคุณค่าอื่นมีการสื่อสารที่แตกต่างกัน และการรับฟังบุคคลอื่นอย่างตั้งใจ และการทบทวนความคิดของบุคคลอื่นเมื่อสนทนา

องค์ประกอบที่ 6 ด้านวัฒนธรรมที่ต่างกัน (Cross-Cultural Effectiveness) ได้แก่

6.1 การซาบซึ้งในวัฒนธรรมของตนเอง (Appreciate their own culture) ประกอบด้วย การแสดงถึงความภูมิใจในครอบครัวของตนเอง

6.2 การเคารพและยอมรับบุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่มีวัฒนธรรมที่ต่างกัน (Respect others as individuals and accept them for their culture relationships) ประกอบด้วย การรับรู้และเข้าใจถึงความแตกต่างกันต่าง ๆ ด้านภาษา การตระหนักรู้ความหมายของภูมิหลังเกี่ยวกับวัฒนธรรมของบุคคลอื่น

องค์ประกอบที่ 7 ด้านความรับผิดชอบในพฤติกรรม (Responsible Behavior) ได้แก่

7.1 ความรับผิดชอบในพฤติกรรม (Behave responsibly) ประกอบด้วย การตระหนักถึงกฎระเบียบของห้องเรียน/โรงเรียน การสามารถปฏิบัติตามกฎและตามคำสั่งได้

7.2 การมีความรับผิดชอบในพฤติกรรมของตนเอง (Take responsibility for their own behaviors) การระบุถึงพฤติกรรมของตนเอง และการยอมรับรางวัลและผลที่ตามมาของพฤติกรรม

7.3 การมีวินัย (Be self-disciplined) ประกอบด้วย การรู้และปฏิบัติตามกฎของตนเอง

โบลิน (Brolin; 1989, อ้างถึงใน มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2553: 7) กล่าวว่าไว้ว่า ทักษะชีวิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งความรู้และทักษะของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตอย่างอิสระในวัยผู้ใหญ่ โดยได้แบ่งองค์ประกอบของทักษะชีวิตออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน (Daily life skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ผู้ที่มีทักษะด้านนี้จะแสดงความสามารถออกมาให้ปรากฏจนเป็นนิสัยที่เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่

1.1 ความสามารถในการบริหารจัดการระบบการเงิน (Managing personal finances) เช่น นับ และทอนเงินได้ถูกต้อง รู้จักออมทรัพย์และตรวจสอบบัญชีเงินฝากของตน รู้จักควบคุมงบประมาณ การใช้จ่ายให้คงที่ รู้วิธีบันทึกค่าใช้จ่าย ใช้จ่ายโดยใช้เงินสด และบัตรเครดิตด้วยความรับผิดชอบ สามารถคำนวณภาษีเงินได้ ไม่หลีกเลี่ยงการเสียภาษี ชำระเงินตามใบเรียกเก็บเงินตรงตามกำหนดเวลา

1.2 ความสามารถในการเลือกและจัดการงานบ้าน (Selecting and managing a household) เช่น รู้จักดูแลรักษาบ้านให้สะอาดน่าอยู่ ทำงานบ้านได้ รู้จักวางแผนและเตรียมอาหารการกินของ ตนเอง

1.3 ความสามารถในการดูแลตนเอง (Caring for personal needs) เช่น รู้จักเอาใจใส่สุขภาพ ของตนเอง มีจิตใจเบิกบาน แต่งกายได้เหมาะสม หลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด มีความรู้เกี่ยวกับโรคภัย ไข้เจ็บและสามารถดูแลป้องกันตนเอง รู้จักออกกำลังกาย รู้หลักโภชนาการ และการควบคุมน้ำหนัก

1.4 การตระหนักถึงความปลอดภัย (Safety awareness) เช่น มีความรู้เกี่ยวกับ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความปลอดภัย มีความไวต่อการรับรู้เสียงหรือกลิ่นที่ผิดแผกไปจากเดิม สามารถถอนตัวออกจากเหตุการณ์ที่คับขัน

1.5 ความสามารถในการจัดหา จัดเตรียม และการบริโภคอาหาร (Raising, preparing and consuming food) เช่น รู้จักเลือกซื้อและวางแผนรายการอาหาร รู้จักทำความเข้าใจบริเวณประกอบ อาหาร รู้วิธีเก็บถนอมอาหารและวิธีเตรียมอาหาร อ่านป้ายฉลาก และปฏิบัติตามคำแนะนำบนฉลากได้ แสดงนิสัยการกินที่ดี วางแผนรับประทานอาหารแต่ละมื้อในสัดส่วนที่สมดุล

1.6 ความสามารถในการซื้อและถนอมเครื่องแต่งกาย (Buying and caring for clothing) เช่น รู้วิธีซักรีดเสื้อผ้าชนิดต่าง ๆ สามารถซ่อมแซมเสื้อผ้าและเก็บรักษาเสื้อผ้า ตลอดจนต่อรองราคาเสื้อผ้าได้

1.7 การแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดี (Exhibiting responsible citizenship) เช่น แสดงความรับผิดชอบและมีความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน รายงานเรื่องอาชญากรรม ได้ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และการปกครองระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ และปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

1.8 ความสามารถในการใช้เครื่องนันทนาการและการใช้เวลาว่าง (Using recreational facilities and engaging in leisure activities) เช่น รู้จักหาแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เท่าที่มีอยู่ในชุมชน รู้จักเลือกและวางแผนทำกิจกรรมกับบุคคลและกลุ่ม ฯลฯ

1.9 ความสามารถในการอยู่ร่วมกับชุมชน (Getting around the community) เช่น สามารถแยกแยะบริเวณต่าง ๆ ในชุมชนและระบุสถานที่ตั้งของชุมชนได้ รู้กฎจราจร และวิธีรักษาความปลอดภัยในชุมชน เข้าใจและรู้จักใช้แผนที่ของชุมชน ฯลฯ

2. ทักษะเฉพาะบุคคลและทักษะทางสังคม (Personal and social skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานและการสร้างมิตรภาพ ได้แก่

2.1 ความสามารถในการรู้จักตนเอง (Self – awareness) เช่น สามารถบอกความต้องการด้าน ร่างกายและจิตใจของตนเอง ระบุความสนใจ ความสามารถ และลักษณะอารมณ์ของตนเองได้ รู้วิธีดูแลบำรุงรักษาสุขภาพ ฯลฯ

2.2 การสร้างความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) เช่น สามารถทำให้ผู้อื่นเห็นถึงคุณค่าของตน บอกได้ว่าผู้อื่นมีการรับรู้ในตนเองอย่างไร ยอมรับผู้อื่น กล่าวคำชมและวิจารณ์ผู้อื่นได้ ฯลฯ

2.3 การแสดงพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคม (Socially responsible behavior) เช่น ยอมรับในสิทธิและทรัพย์สินของผู้อื่นตระหนักในอำนาจหน้าที่และรู้จักปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในที่สาธารณะมีมารยาททางสังคมและมารยาทในการรับประทานอาหาร ฯลฯ

2.4 ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (Good interpersonal) เช่น รู้จักฟังและโต้ตอบผู้อื่นมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและสามารถดำรงความสัมพันธ์นั้นให้ยืนยาว เป็นต้น

2.5 ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (Independence) เช่น สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดยไม่ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น สามารถท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนได้ตามลำพัง รู้จักเปลี่ยนแปลงตารางการเดินทางเมื่อเผชิญกับปัญหา รู้วิธีเลือกคบหาเพื่อน ฯลฯ

2.6 ความสามารถในการแก้ไขปัญหา (Problem-solving) เช่น รู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นในยามจำเป็น รู้จักพัฒนาและประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถหาทางแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2.7 ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น (Communicating with others) เช่น สามารถรับรู้และโต้ตอบกับผู้อื่นได้ทุกสถานการณ์ ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นด้วยความใน

ยามจำเป็น รู้จักพัฒนา และประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถหาทางแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

3. ทักษะการประกอบอาชีพ (Occupational skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ได้แก่

3.1 ความรอบรู้และความสามารถในการสำรวจทางเลือกอาชีพ (Knowing and exploring occupational choices) เช่น รู้วิธีสำรวจความเป็นไปได้ของอาชีพบอกผลตอบแทนที่เกิดจากการทำงานแต่ละอาชีพได้ สามารถจัดกลุ่มงานออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้

3.2 ความสามารถในการคัดเลือกและวางแผนทางเลือกอาชีพ (Selecting and planning occupational choices) เช่น บอกความถนัดในงานแต่ละประเภทได้ระบุความต้องการที่จำเป็นของงานแต่ละชนิดได้

3.3 การแสดงนิสัยและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน (Exhibiting appropriate work habits and behavior) เช่น รู้จักปฏิบัติตามกฎ/ระเบียบของสำนักงานได้ เห็นความสำคัญของการไปทำงานและการตรงต่อเวลา ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตั้งใจทำงาน และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ความสามารถในการแสวงหางาน / การรักษาความปลอดภัยและการรักษา งาน (Seeking, securing, and maintaining employment) เช่น รู้วิธีหางาน วิธีสมัครงาน วิธีการตอบสัมภาษณ์ และ รู้จักปรับตัวหลังจากเข้าไปทำงานแล้ว

3.5 ความสามารถในการดูแลสุขภาพ (Exhibiting sufficient physical and manual skill) เช่น มีความแข็งแรง อดทน ทนทาน ร่างกายมีการทำงานประสานกันเป็นอย่างดี

3.6 ความสามารถในการประกอบอาชีพ (Obtaining specific occupational skills) เช่น รู้จักนำประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกงานในโรงเรียนหรือจากการทดลองปฏิบัติงานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิตไว้ 10 องค์ประกอบ หรือ 5 คู่ ตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และ สุวรรณมา เรืองกาญจนเศรษฐ์, 2553: 4-6) ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วย ทักษะด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

2. ด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ทักษะด้านความตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) และทักษะด้านความเห็นใจผู้อื่น (Empathy)

3. ด้านทักษะพิสัย มี 3 คู่ ได้แก่ ทักษะด้านการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Interpersonal relationship and Communication skill) ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา (Decision making and Problem solving) และทักษะการจัดการกับอารมณ์และการจัดการกับความเครียด (Coping with emotions and Coping with Stress)

ในประเทศไทยได้มีการปรับปรุงโดยจัดความคิดสร้างสรรค์และความคิดวิเคราะห์วิจารณ์เป็นองค์ประกอบร่วม พร้อมทั้งเพิ่มด้านจิตพิสัยอีก 1 คู่ คือ ทักษะด้านความภูมิใจในตนเอง (Self-

esteem) คือ ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า และทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (Social-responsibility)

ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่มีความรุนแรงของกระแสสังคม เจตคติและค่านิยมที่ผิด ๆ ตลอดจนการละเลยหรือขาดความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมดังปรากฏในแผนภาพ ต่อไปนี้ (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และ สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์, 2553: 7)

ภาพที่ 6 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

ที่มา: ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และ สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์ (2553: 7)

ด้านพุทธิพิสัย

1. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) มีความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวาง โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบช่วยให้บุคคลสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical thinking) เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อเจตคติและพฤติกรรม เช่น ค่านิยม แรงกดดัน จากกลุ่มเพื่อนอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

ด้านจิตพิสัย

3. ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดี จุดด้อยของตนเอง อะไรที่ตนเองปรารถนา และไม่พึงปรารถนา และเข้าใจในความแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ

4. ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและความเห็นใจบุคคลที่แตกต่างจากเรา ถึงแม้ว่าเราจะไม่คุ้นเคย ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจ และยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่น ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีทางสังคม เช่น ความแตกต่างทางเชื้อชาติ

วัฒนธรรม โดยเฉพาะบุคคลที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือและดูแล เช่น ผู้ป่วยโรคเอดส์ ผู้มีภาวะบกพร่องทางจิตใจหรือบุคคลที่ไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคม

5. ความภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) มีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าค้นพบและภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตนโดยไม่มุ่งสนใจแต่เรื่องความโก้เก๋รูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ

6. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility) มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม

ด้านทักษะพิสัย

7. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ (Interpersonal relationship skills) สามารถช่วยให้บุคคลมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และสามารถที่จะรักษาและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข และรวมถึงการรักษาสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแหล่งสำคัญของแรงสนับสนุนทางสังคม

8. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) หมายถึงความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนอย่างเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรม และสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นความปรารถนา ความต้องการ การขอร้อง การเตือนและการขอความช่วยเหลือ

9. การตัดสินใจ (Decision making) เป็นสิ่งที่นำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต ซึ่งถ้าบุคคลมีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในการกระทำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีการประเมินทางเลือกและผลจากการตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้น ๆ จะมีผลต่อสุขภาพอนามัยของบุคคลนั้น ๆ

10. การแก้ปัญหา (Problem solving) เมื่อบุคคลมีปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ทำให้เกิดภาวะความตึงเครียดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทักษะการแก้ปัญหาจะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของเขาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

11. การจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotions) เป็นการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ซึ่งจะทำได้สามารถตอบสนองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม เช่น อารมณ์รุนแรงต่าง ๆ หรือความเศร้าโศกที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพ

12. การจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถในการรู้ถึงสาเหตุของความเครียดและรู้ถึงหนทางในการควบคุมระดับความเครียด เป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในวิถีชีวิต การเรียนรู้วิธีผ่อนคลายเมื่ออยู่ในภาวะความตึงเครียดได้อย่างเหมาะสม เพื่อที่จะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ทางด้านสุขภาพ

จากทักษะ 12 ประการ จะนำไปสู่ทักษะที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การประเมินและการจัดการกับความเสี่ยง (Risk assessment and management) การเจรจาต่อรอง (Negotiation) การยืนหยัดตั้งมั่น (Assertiveness) การเป็นผู้นำ (Leadership) และการต้านทานต่อแรงกดดันจากกลุ่มเพื่อน (Peer pressure resistance)

กรมสุขภาพจิต (2541: 5) ได้ระบุถึงการศึกษาขององค์การช่วยเหลือเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ว่ามีองค์ประกอบของทักษะชีวิต 9 ประการ ได้แก่

1. ทักษะการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์
2. ทักษะในการประเมินศักยภาพของตนเองในสถานการณ์เฉพาะหน้า
3. ทักษะในการคิดหาทางเลือกและวิเคราะห์จัดลำดับ
4. ทักษะในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกทางที่เหมาะสมที่สุด
5. ทักษะในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดและการตัดสินใจ
6. ทักษะในการปฏิเสธการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาน้ำใจและเพื่อประโยชน์อันชอบธรรม

ของตนเอง

7. ทักษะการควบคุมอารมณ์ ความคิดเห็นและพฤติกรรมภายใต้แรงกดดัน
8. ทักษะการพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเองและผู้เกี่ยวข้อง
9. ทักษะการใช้เหตุผลโน้มน้าวใจผู้อื่นให้คล้อยตามและสนับสนุนแนวคิดและการ

กระทำที่ถูกต้อง

4.4 ปัจจัยที่เสริมสร้างและทำให้เกิดความบกพร่องของทักษะชีวิต

เนลสันโจน (Nelson-Jone, 1997: 8-20 : อ้างถึงใน สกล วรเจริญศรี, 2550: 51-52) ได้กล่าวถึงทักษะชีวิตไว้ว่า บุคคลที่บกพร่องในทักษะชีวิตจะไม่สามารถพัฒนาหรือเติมเต็มศักยภาพของตนเองได้ ตลอดจนการที่บุคคลมีความเจ็บป่วยทางจิตใจเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความบกพร่องของทักษะชีวิต บุคคลสามารถมีทักษะชีวิตที่เข้มแข็งและอ่อนแอของตนเอง ซึ่งในที่นี้จะเน้นเฉพาะบุคคลที่มีทักษะชีวิตที่บกพร่องอาจสืบเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคคลมีทักษะการคิดที่อ่อนแอ (Thinking Skills Weaknesses) ทักษะการคิดที่ไม่เข้มแข็งทำให้บุคคลมีทักษะชีวิตต่ำ ทั้งนี้อาจจำแนกเป็นประเด็นสำคัญ ต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.1 การสืบเนื่องจากความไม่พอเพียง (Attributional Deficiencies) ความรับผิดชอบและการอธิบายเกี่ยวกับตนเองเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทักษะชีวิตที่ไม่เข้มแข็ง บุคคลมักจะบอกหรืออธิบายเกี่ยวกับตนเองว่าเกิดอะไรขึ้นในชีวิต การอธิบายที่ผิดพลาดเกี่ยวกับความรับผิดชอบและสาเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นประเด็นสำคัญ หรือการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ เช่น การคิดเกี่ยวกับตนเองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเพราะธรรมชาติของตัวเอง เป็นเพราะความโชคร้ายที่เกิดขึ้นกับฉันในอดีต เป็นเพราะฉันโชคไม่ดี เป็นเพราะสิ่งแวดล้อมที่แย่งทำให้ฉันเป็นแบบนี้ เป็นความผิดพลาดของคนอื่นเลยทำให้ฉันต้องเป็นแบบนี้ และเป็นเพราะความผิดของฉันเอง เป็นต้น จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่บกพร่องทางความคิดที่ส่งผลต่อการมีทักษะชีวิตที่บกพร่อง

1.2 กฎระเบียบส่วนตัวที่ไม่เป็นตามจริง (Unrealistic Personal Rules) อาจจะกล่าวได้ว่า กฎระเบียบส่วนตัว หมายถึง สิ่งที่ต้องทำหรือไม่ทำ (Do and Don't) ซึ่งเป็นการนำพาชีวิตของบุคคล บุคคลแต่ละคนจะมีกฎระเบียบที่เป็นมาตรฐานสำหรับตนเองและบุคคลอื่น บางครั้งมาตรฐานเหล่านั้นที่ตนเองสร้างขึ้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และมีความยืดหยุ่นเหมาะสม แต่สำหรับบางโอกาสก็อาจจะมีความไม่จริงและความยึดติดไม่เหมาะสม โดยสิ่งเหล่านี้ เอลลิส ได้ใช้คำว่า “Mustabation” กล่าวคือ เป็นกฎระเบียบที่ยึดติดภายในตนเอง โดยการมีความคิดยึดติดว่า

จะต้อง (Must) ควรจะ (Oughts) และน่าจะ (Shoulds) ประเด็นเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลมีทักษะชีวิตที่ไม่เข้มแข็งในการดำเนินชีวิต

1.3 การรับรู้ตนเองที่ไม่ถูกต้อง (Perceiving Inaccurately) บุคคลที่มีทักษะชีวิตที่ไม่เข้มแข็งจะมีการรับรู้ที่ผิดพลาดและยึดติดกับการรับรู้ นั้น เป็นเรื่องยากที่บุคคลจะยอมรับในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ตนเองได้ประเมินไว้อย่างสูง ไม่ว่าจะเป็น ความเก่ง ความฉลาด ความรัก ความสามารถ ทั้งในด้านการงานหรือการศึกษา

1.4 การพูดคุยกับตนเองในทางลบ (Negative Self-Talk) ในการพูดกับตนเองสามารถเปรียบได้กับการจัดการกับการพูดคุยกับตนเอง โดยอาจแบ่งเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ การบอกให้ตนเองสงบและการสอนตนเอง (Calming and Coaching) ทั้งนี้การพูดคุยกับตนเองในทางลบสามารถทำให้บุคคลมีทักษะชีวิตที่บกพร่องได้

1.5 การกลัวการเปลี่ยนแปลง (Fear of Change) การที่บุคคลมีทักษะชีวิตที่บกพร่อง อาจก่อให้เกิดเป็นนิสัยที่ถาวรของตนเองได้ และบุคคลส่วนใหญ่มักจะต่อต้านกับการเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากความกลัว ความกลัวการเปลี่ยนแปลงอาจจำแนกออกเป็น 7 มิติ ได้ดังนี้ ประการที่ 1 บุคคลมักจะกลัวในสิ่งที่ตนเองไม่รู้ ประการที่ 2 บุคคลกลัวความลำบากในการที่จะต้องพยายามเพิ่มขึ้นในการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ประการที่ 3 บุคคลกลัวที่จะสูญเสียผลประโยชน์บางอย่างกับพฤติกรรมที่ยังคงทำอยู่เมื่อต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง ประการที่ 4 กลัวว่าคนอื่นจะไม่ยอมรับตนเองอันเกิดจากผลของการเปลี่ยนแปลงตนเอง ประการที่ 5 กลัวเกิดความขัดแย้งภายในตนเองเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง ประการที่ 6 กลัวที่จะล้มเหลวอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลง และ ประการที่ 7 กลัวผลลัพธ์ของความสำเร็จความกลัวเหล่านี้ที่เกิดขึ้นกับบุคคล จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีทักษะชีวิตที่บกพร่องอยู่ในการดำเนินชีวิต

2. การไม่เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม (Unchanged Environmental Circumstances) ทักษะชีวิตที่ไม่เข้มแข็งเกิดได้โดยตัวบุคคลว่าทำอะไรต่อตนเอง และโดยสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เขายังเป็นอย่งนั้น เช่น การขาดตัวแบบที่ดีในการเรียนรู้ การได้รับผลรางวัลที่ไม่เหมาะสมจากบุคคลอื่น การขาดการสั่งสอนแนะนำที่ดี การมีข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด การขาดโอกาสที่เหมาะสมที่จะพัฒนาทักษะชีวิต การไม่ได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสม และการอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี เป็นต้น

บุคคลมีระดับทางเลือกที่หลากหลายเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งถ้าเป็นไปได้บุคคลนั้นจะต้องเอาชนะปัจจัยภายนอกให้ได้ เช่น หาตัวแบบที่ดีให้กับตนเองในการเรียนรู้ เลือกคบเพื่อนที่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมการสร้างโอกาสที่จะเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิต เป็นต้น

นอกจากนี้ เนลสันโจนส์ (Nelson-Jones, 1997: 14-18: อ้างใน สกล วรเจริญศรี, 2550: 51-52) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนทักษะชีวิตของบุคคลว่ามีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีทักษะชีวิตที่เข้มแข็งและอ่อนแอหลายปัจจัย ดังนี้

1. สัมพันธภาพที่ให้การสนับสนุน (Supportive Relationships) ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในช่วงอายุใดก็ตามจะเกิดความสุขและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากบุคคลนั้นรู้สึกว่ามีคนไว้วางใจเขา โรเจอร์ (Nelson-Jones, 1997: 14 ; citing Roger, 1959) ได้ให้ความสำคัญและเน้นเป็นอย่างยิ่งกับสัมพันธภาพที่ให้การสนับสนุนไม่ว่าจะเป็น การให้ความเคารพ ความจริงใจ ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจต่าง ๆ ดังนั้นปัจจัยด้านสัมพันธภาพที่ให้การสนับสนุนจะช่วยพัฒนา

ทักษะชีวิตกับบุคคลได้ทั้งนี้สัมพันธ์ภาพที่สนับสนุน จะก่อให้เกิดบุคคลจะเกิดความรู้สึกปลอดภัยในการสำรวจพฤติกรรมและการเรียนรู้ที่ผิดพลาดต่าง ๆ ของตนอีก ทั้งยังช่วยให้บุคคลรับฟังตัวเองมากขึ้นมีความรู้สึกภูมิใจและมีความเข้าใจในตนเองที่ลึกซึ้งซึ่งสามารถเกิดการสัมผัสกับความต้องการที่แท้จริงของตนเองตลอดจนความต้องการของชีวิตตนเองได้

2. การเรียนรู้จากตัวอย่าง (Learning from Example) การเรียนรู้จากตัวอย่างเป็นวิธีที่สำคัญวิธีหนึ่งในการช่วยให้บุคคลได้มาซึ่งทักษะชีวิต การเรียนรู้จากตัวอย่างอาจส่งผลกระทบต่อทักษะชีวิตที่ดีและไม่ดีได้ เด็กและวัยรุ่นจะเรียนรู้ที่จะแสดงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมจากตัวอย่างรอบ ๆ ตัว เช่น เด็กที่มีพ่อแม่ที่ขาดการแสดงออกทางอารมณ์ จะทำให้เด็กขาดโอกาสสำหรับการสังเกตวิธีการของการแสดงออกทางอารมณ์ได้ หรือถ้าพ่อแม่/บุคคลอื่น ๆ รอบ ๆ ตัวเด็ก มีการคิด รู้สึก และพฤติกรรมที่ขาดประสิทธิภาพ เช่น การตำหนิ ดุ ต่ำ หรือมีการแสดงออกที่เกินจริง จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมเช่นนั้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กได้เรียนรู้จากตัวแบบที่ดีของพ่อแม่หรือบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเด็ก (กลุ่มเพื่อน ครู พี่น้อง ญาติ และสื่อ) ก็จะทำให้เด็กมีทักษะชีวิตที่เข้มแข็งในด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม

3. การเรียนรู้จากผลที่ตามมา (Learning from Consequences) การเรียนรู้ทักษะชีวิตจากการสังเกตตัวแบบเป็นการผสมผสานของการเรียนรู้ผลที่ตามมาทั้งดีและไม่ดี บุคคลจะรับรู้ผลที่เกิดขึ้นตามมาด้วยวิธี 2 วิธี คือ การเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข (Classical Conditioning) และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Operant Conditioning) ผลที่เกิดขึ้นที่ดีจะช่วยให้บุคคลได้มาซึ่งทักษะชีวิต

4. การสั่งสอน และการสอนตนเอง (Instruction and Self-Instruction) การสั่งสอนเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยให้บุคคลเกิดทักษะชีวิต การสอนทักษะชีวิตเกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการในครอบครัว เช่น คำสั่งของทักษะชีวิตพื้นฐานที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้แก่ การขอร้องให้ลูกหรือเด็กทำบางสิ่งบางอย่าง โดยมีการสื่อสารว่า “ได้โปรด” หรือ “ขอบคุณ” สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะชีวิตพื้นฐานในการสั่งสอนที่เริ่มต้นจากครอบครัว ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ภายนอกครอบครัวได้ การสั่งสอนสามารถเป็นสิ่งที่ดีและเป็นสิ่งที่ไม่มีความคุ้มค่าได้ เช่น เมื่อบุคคลเกิดการต่อต้านผู้สั่งสอน หรือผู้สั่งสอนบางคนเน้นด้านการพูดคุยมกกว่าการที่จะบอกบุคคลว่าจะต้องทำอะไร เป็นต้น

5. ข้อมูลข่าวสารและโอกาส (Information and Opportunity) บุคคลต้องการข้อมูลข่าวสารที่พอเพียงต่อการที่จะพัฒนาทักษะชีวิต เช่น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้เด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่มีความต้องการเช่นเดียวกันในเรื่องของโอกาสที่จะทดสอบและพัฒนาทักษะชีวิต

6. ความวิตกกังวลและความเชื่อมั่น (Anxiety and Confidence) เด็ก ๆ จะเจริญเติบโตภายใต้ประสบการณ์ที่ดีและไม่ดีสำหรับการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองระดับความวิตกกังวลจะมีความสัมพันธ์กับการป้องกันการต่อต้านจากอันตรายและแรงจูงใจของตนเองเกี่ยวกับความสำเร็จที่เป็นจริง ผลของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ซึ่งความวิตกกังวลในที่นี้รวมถึงความไม่เต็มใจ ความตึงเครียด ความตื่นเต้นการเรียนรู้โดยไม่ผ่อนคลายความตึงเครียด หรือแม้กระทั่งการขาดความมุ่งมั่นพยายามอย่างไรก็ตามบุคคลที่จะเรียนรู้ทักษะชีวิตหรือทักษะในการช่วยตนเองได้ดีจะต้องมีทักษะของการจัดการความวิตกกังวล

5. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน เทพศิลา (โครงการฉบับสมบูรณ์อยู่ในภาคผนวก ก)

5.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน ก็เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหา และสภาวะวิกฤติทางสังคม ซึ่งสภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน อันเกี่ยวข้องกับนักเรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนมีมากมาย ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น ปัจจัยเสี่ยงหรือเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุหรือตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับนักเรียนมีมากมายหลายประการ อาทิ ปัจจัยเสี่ยงด้านตัวนักเรียน เช่น มีทักษะการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม ขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ขาดทักษะในการปฏิเสธเพื่อน มีความเชื่อมั่นในตนเองและความนับถือตนเองต่ำ มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ มีเจตคติไม่เหมาะสมหรือโน้มเอียงที่จะชอบเสี่ยงทดลองใช้ยา ความรุนแรง ปฏิเสธค่านิยมหรือหลักศาสนาที่สังคมส่วนใหญ่ยึดถือ มีพัฒนาการทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวัยเด็ก เช่น การต่อต้านสังคม พุดตด ขโมย ก้าวร้าว ขาดสัมพันธภาพที่ดีกับครูและโรงเรียน ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว เช่น ความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวครอบครัวขาดความเป็นปึกแผ่น ครอบครัวแตกแยกหรือแยกตัวจากสังคม การเลี้ยงดูไม่เหมาะสมมีความคาดหวังในตัวเด็กเกินความเป็นจริง โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพและวัยของเด็กหรืออาจจะเป็นปัจจัยเสี่ยงด้านโรงเรียน เช่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ในนักเรียนอย่างจริงจังและไม่สร้างสัมพันธภาพที่เหนียวแน่นระหว่างครูกับนักเรียน และผู้ปกครองหรือชุมชน โรงเรียนอาจหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนักเรียนทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการพฤติกรรม ขาดการใช้กฎระเบียบวินัยที่เหมาะสม เลือกลปฏิบัติ หรือไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติที่แน่นอน ปัจจัยเสี่ยงด้านกลุ่มเพื่อน เช่น การคบเพื่อนที่เกเร อันธพาล เสเพล การคบเพื่อนที่เจตคติโน้มเอียงในทางก้าวร้าว ชอบเสี่ยงภัย ชอบมั่วสุม เบี่ยงเบนทางเพศ ได้รับแรงกดดันบีบคั้น ช่มชู้ไม่เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน รวมถึงปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชนและสังคม เช่น การไร้ระเบียบแบบแผนในชุมชน ชุมชนอ่อนแอ ขาดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชนและสังคม ต่างคนต่างอยู่ ขาดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ชุมชนมีเจตคติโน้มเอียงต่อการยอมรับค่านิยมในการเพิ่มสิ่งเสพติดมอมเมาการใช้ความรุนแรง ละเลยไม่ให้ความสำคัญเอาใจใส่ดูแลส่งเสริมเด็กและเยาวชนมีทำที่ต่อเยาวชน โดยเฉพาะวัยรุ่นในลักษณะที่ปฏิเสธต่อต้าน ไม่ยอมรับในพฤติกรรมที่แสดงออก

ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ข้างต้นล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ มีผลกระทบซึ่งกันและกัน และเป็นเหตุปัจจัยสู่สภาวะวิกฤติได้หากไม่มีระบบการป้องกัน ส่งเสริม หรือจัดเงื่อนไขที่จะส่งผลที่ไม่พึงปรารถนาต่อตัวนักเรียนและสังคมโดยรวม การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ ความมีคุณธรรมจริยธรรมนั้น จึงเป็นหน้าที่หลักโดยตรงของ

สถานศึกษา โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา มีแนวคิดหลักในการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ โดยยึดหลักว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีและศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในเชิงการป้องกัน การแก้ปัญหา หรือการส่งเสริมสนับสนุนจึงจำเป็นต้องยึดประโยชน์สูงสุดอันพึงเกิดต่อนักเรียนเป็นสำคัญ

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้โรงเรียนมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งการเฝ้าระวังปัญหานักเรียนออกกลางคันและปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน โรงเรียนเทพลีลา ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญที่ต้องดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยส่งเสริมให้มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันเวลา ถูกวิธี เสริมสร้างทักษะชีวิต ให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึงตลอดจนการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหา หรือครอบครัวที่ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม พัฒนาระบบการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนในวัยเรียนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจหรือภาวะทางสังคม รวมถึงเป็นการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นนโยบายสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งนำไปดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ทั้งด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย ซึ่งความมุ่งหวังของการจัดการศึกษาคือมุ่งให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข เป็นคนดี ดำเนินงานสำคัญในสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคม การส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนตามกระบวนการศึกษาอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกและเชิงลบอันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น การป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานักเรียนครู ที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตองอาจ เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งครูจะต้องปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่าง มีระบบ มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงานมีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนเกิดผลดีต่อทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

โรงเรียนเทพลีลา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งเมื่อ 17 พฤษภาคม 2505 โดยดำริของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ตามโครงการขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาไปสู่เขตชานเมือง ตั้งอยู่บน

ผืนดินสถานที่พักทัพ(คลังแสงอาวุธ) ของเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โดยการอุปถัมภ์ของ พระครูสุวรรณสุทธาร (พระปลัดทองสุข สีลวณโณ) เจ้าอาวาสวัดเทพศิลาขณะนั้น ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ 281 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีจำนวนนักเรียนจำแนกตาม ระดับชั้นที่เปิดสอน ในปีการศึกษา 2563 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อมูลจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ปีการศึกษา 2563

ระดับชั้น	จำนวน		รวม
	ชาย	หญิง	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	207	222	429
มัธยมศึกษาปีที่ 2	198	223	421
มัธยมศึกษาปีที่ 3	196	175	371
รวมระดับชั้น ม.1-3	601	620	1,221
มัธยมศึกษาปีที่ 4	134	179	313
มัธยมศึกษาปีที่ 5	161	142	303
มัธยมศึกษาปีที่ 6	112	138	250
รวมระดับชั้น ม.4-6	407	459	866
รวมนักเรียนทั้งหมด	1,008	1,079	2,087

ที่มา : สารสนเทศโรงเรียนเทพศิลา ปีการศึกษา 2563 (2563: 20)

โรงเรียนเทพศิลาตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต มุ่งจัดกิจกรรมโดยรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤติทางสังคมให้แก่นักเรียนโดยนำระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยยึดหลักสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ กำหนดให้ครูทุกคน และผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะที่ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอในการพัฒนาและแก้ปัญหาการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงมีการอบรมให้ความรู้ และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในสิ่งที่จำเป็นโดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพโดยรอบด้านจากสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น บริหารจัดการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง

จริงจังด้วยความเอื้ออาทร มุ่งหวังให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สามารถ ส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้น จากวิกฤติทั้งปวง โรงเรียนมีกระบวนการดูแลนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับ การบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ตามหลักการที่ว่า “เราจะไม่ทิ้งนักเรียนคนใดไว้ข้างหลัง”

จากความสำเร็จข้างต้น นอกจากโรงเรียนเทพศิลาจะบริหารจัดการศึกษา โดยได้ตระหนักถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้ว ยังมองเห็นความสำคัญของการพัฒนานักเรียน ให้เป็นผู้มีทักษะชีวิต เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน ตามศักยภาพและตามความมุ่งหวังของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับความต้องการและบริบท ของโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง อันจะส่งผลดีถึงการจัดการ เรียนการสอน และพัฒนาเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งของสังคม เป็นพลเมืองที่ดีในการเสริมสร้าง สังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต จึงได้จัดทำโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลาขึ้น โดยมุ่งหวัง เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ในสังคม ที่เกิดจากผู้บริหารรู้จักศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูล พื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพ การจัดการศึกษามีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู มีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนร่วมกับ โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การเสริมสร้างความปลอดภัย และการคุ้มครองนักเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนา อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยโรงเรียนเทพศิลา กำหนดกิจกรรมหลักในกระบวนการพัฒนา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

5.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

5.2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นไปอย่างมี ระบบมีประสิทธิภาพ มีกระบวนการวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

5.2.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหา ทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและ อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

5.2.3 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ผู้ปกครอง และคนรอบข้าง มีความสามารถทางสติปัญญา เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมและดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5.2.4 เพื่อให้โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอย หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน มีศักยภาพในการร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

5.2.5 เพื่อให้นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนา กับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

5.3 เป้าหมาย

5.3.1 ด้านปริมาณ

- 1) นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา
- 2) นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเอง และควบคุมตนเองได้
- 3) นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน
- 4) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเสียสละ เอาใจใส่

5.3.2 ด้านคุณภาพ

- 1) โรงเรียนเกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านคุณภาพของการบริหารจัดการ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน และมีเครือข่ายร่วมพัฒนา
- 2) ครูมีคุณภาพในการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่เป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) ผู้เรียนมีคุณลักษณะทักษะชีวิต
- 4) โรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษามีความพึงพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

5.4 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5.4.1 คณะที่ปรึกษาโครงการ

1) พระเทพรัตนนาร	เจ้าอาวาสวัดเทพลีลา พระอารามหลวง
2) นายชาญชัย โรจนะ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3) พระมหาชาญชัย พรหมปติฎฐ์	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4) นายภักดี คงดำ	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) นายสมชาย ประเสริฐ	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
6) นายสุรินทร์ หวังเจริญ	นายกสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทพลีลา
7) นายอนันต์ โกสุเต้า	นายกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเทพลีลา
8) นายสุนิติ บุญมหาศาล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางกะปิ
9) นางสาวอัปสรฤดี จันทิทธิฎ	ประธานชุมชนเทพลีลา
10) นายสมชาย นิยมราช	ประธานชุมชนทรัพย์สิน
11) พ.ต.ท.ดร.ณัฐชัชพงศ์ อุดมศรี	รองผู้กำกับการ สถานีตำรวจนครบาล หัวหมาก
12) ผศ.ดร.ศีกฤทธิ ศีลาฉาย	รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
13) ดร.ธีร์ ภาวิงค์คนันท์	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบเครือข่าย
และการมีส่วนร่วม สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
14) ดร.ชนะ สุ่มมาตย์	ผู้อำนวยการศูนย์เฉพาะกิจและช่วยเหลือนักเรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4.2 คณะกรรมการดำเนินโครงการ

1) นายรังสรรค์ นกสกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ประธานโครงการ
2) นายอิชณกรณ์ เสงี่ยม	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารทั่วไป
รองประธานโครงการคนที่ 1
3) นางสาวสุชีรา รักษาภักดี	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารงานวิชาการ
รองประธานโครงการคนที่ 2
4) นางสาววราศิริ วงศ์สุนทร	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารงบประมาณ
รองประธานโครงการคนที่ 3
5) นายธีรชัย ศรีนาม	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบุคคล
รองประธานโครงการคนที่ 4
6) นางนภาพรรณ สิทธิวงศ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ
กรรมการ
7) นายพิทักษ์ ทับทิมทอง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล
กรรมการ
8) นางสาวประวีต ส่องแสง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ
กรรมการ
9) ครูหัวหน้าสายชั้น	กรรมการ

- 10) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ กรรมการ
- 11) นางสุนทรี กาญจนสวัสดิ์ หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
กรรมการและเลขานุการ
- 12) นางสาวธัญกานต์ สมควร หัวหน้างานแนะแนวและกิจกรรม
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

5.5 ปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนในการดำเนินโครงการ

5.5.1 ด้านบุคลากร

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเทพลีลา
- 2) ผู้ปกครองนักเรียน
- 3) ผู้นำชุมชน
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
- 5) นักเรียน

5.5.2 ด้านงบประมาณ

- 1) งบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เงินบริจาคสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่นและภาคเอกชน
- 3) เงินสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทพลีลา

5.5.3 หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง

- 1) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2) เขตบางกะปิ
- 3) สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทพลีลา
- 4) มูลนิธิพระมหาสงวน
- 5) สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเทพลีลา
- 6) ชมรมเพื่อนครูโรงเรียนเทพลีลา
- 7) โรงพยาบาลรามคำแหง
- 8) วิทยาลัยเทคนิคอินทราชัย
- 9) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
- 10) สำนักงานวัฒนธรรมเขตบางกะปิ – วังทองหลาง
- 11) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งเขตบางกะปิ
- 12) สถาบันทางภาษาขงจื้อ
- 13) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง
- 14) โครงการมูลนิธิทูปಿನ်မ်เบอร์วัน
- 15) ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
- 16) โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- 17) ธนาคารออมสิน
- 18) บริษัทแพลนเนท

- 19) วัดเทพศิลา
- 20) วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย
- 21) สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก
- 22) ศูนย์สาธารณสุขเขตบางกะปิ
- 23) โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

5.6 ขั้นตอนการดำเนินงาน

5.6.1 ประชุมคณะที่ปรึกษาโครงการ และครูในโรงเรียนเทพศิลาเพื่อวางแผนสำหรับการดำเนินงานโครงการ

5.6.2 ปรึกษาหารือในโรงเรียนเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในกิจกรรมหลักแต่ละด้าน และผู้รับผิดชอบกิจกรรมหลัก จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ

5.6.3 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน

5.6.4 จัดเตรียมความพร้อมการดำเนินงานโครงการ

- 1) การเตรียมความพร้อมด้านผู้บริหาร
- 2) การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการ
- 3) การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของโรงเรียน
- 4) การเตรียมความพร้อมด้านชุมชน
- 5) การเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้และวัสดุ สื่อ

อุปกรณ์

6) การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมหลักรายด้าน

5.6.5 ประสานงานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละกิจกรรมหลัก

5.6.6 ประชาสัมพันธ์และชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการให้ทราบอย่างทั่วถึง

5.6.7 จัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินงานกิจกรรมหลัก พร้อมรายละเอียดของรายการกิจกรรม ประกอบการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้ความรู้และชี้แจงให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามโครงการ

5.6.8 ดำเนินงาน/กิจกรรมตามปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ

5.6.9 ประเมินผลกิจกรรมโดยมีการประเมินผลเป็นระยะ คือ การประเมินก่อนดำเนินโครงการ การประเมินระหว่างดำเนินกิจกรรม และการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในแต่ละ กิจกรรมหลักและประเมินผลโครงการในภาพรวม

5.6.10 สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ

5.6.11 นำผลการประเมินเสนอต่อที่ประชุมและหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

5.7 กิจกรรมในโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

กิจกรรมหลักที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1) หลักการและเหตุผล

ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่หลากหลาย เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและวิเคราะห์ข้อมูล หาข้อมูลเพิ่มเติมโดยนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุดในการทำความรู้จักนักเรียนรายบุคคล ศึกษา และ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดเตรียมเครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล โปรแกรม หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ อาทิ Google form , Google Meet, Line, Facebook , App Next School, Zoom เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบและวิเคราะห์ ปรับปรุงข้อมูลให้พร้อมใช้งาน และเป็นปัจจุบัน สารสนเทศด้านข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่เป็นปัจจุบันและพร้อมนำไปใช้

2) วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย และด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ

3) เป้าหมาย

- (1) นักเรียนทุกคนอยู่ในฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคลของโรงเรียน
- (2) ครูดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
- (3) โรงเรียนมีระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่พร้อมใช้งานเพื่อการคัดกรองนักเรียน ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) กิจกรรม ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่

- (1) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน
- (2) กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียน
- (3) กิจกรรมประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)
- (4) กิจกรรมการตรวจสุขภาพ
- (5) กิจกรรมประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- (6) กิจกรรมประเมินทักษะชีวิตตนเอง
- (7) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ฉันพี่น้อง

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนมีสารสนเทศด้านข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่เป็นปัจจุบันและพร้อมนำไปใช้ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านความรู้ความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การคุ้มครองนักเรียน และด้านอื่น ๆ โดยใช้ระบบประเมินแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และแบบรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียนและอื่น ๆ เพื่อการคัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียนและเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมทักษะชีวิตการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมหลักที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

1) หลักการและเหตุผล

นักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ปัญหาที่นักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทพลีลาดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ สรุปผลการจำแนกนักเรียนเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มวางใจ หมายถึง นักเรียนกลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา 2) กลุ่มห่วงใย หมายถึง นักเรียนกลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี 3) กลุ่มใกล้ชิด หมายถึง นักเรียนกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน และมีกลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาศักยภาพ ความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา

เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความสามารถของนักเรียน ด้านการเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพและพฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคุ้มครองของนักเรียน ด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ เป็นต้น

2) วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามข้อมูลด้านต่าง ๆ
- (2) เพื่อให้ได้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

3) เป้าหมาย

- (1) นักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรองครบทุกด้าน
- (2) โรงเรียนมีระบบข้อมูลนักเรียนจำแนกตามกลุ่มต่าง ๆ
- (3) นักเรียนมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนตามข้อมูลการคัดกรอง

4) กิจกรรม ประกอบด้วย 12 กิจกรรม ได้แก่

- (1) กิจกรรมประเมินเพื่อคัดกรองนักเรียน
- (2) กิจกรรมประเมินความสามารถของนักเรียน
- (3) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านการเรียน
- (4) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านความสามารถ
- (5) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านสุขภาพร่างกาย
- (6) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านสุขภาพและพฤติกรรม
- (7) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านครอบครัว
- (8) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านเศรษฐกิจ
- (9) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
- (10) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- (11) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านความฉลาดทางอารมณ์
- (12) กิจกรรมวัดบุคลิกภาพของนักเรียน

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนมีสารสนเทศด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีเครื่องมือในการคัดกรองที่หลากหลาย มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก คัดกรองนักเรียนจากรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน ใช้แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล และแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนที่แท้จริงเป็นปัจจุบันและพร้อมนำไปใช้

กิจกรรมหลักที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1) หลักการและเหตุผล

ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา การดำเนินงาน เพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนมีความมุ่งหวังให้ครูและบุคลากรดำเนินการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการคุ้มครองนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยตระหนักและเห็นความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น คณะครู

มีความตั้งใจ อดทนและมุ่งมั่น ใช้ความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดูแลรักษาช่วยเหลือนักเรียน ทั้งที่เพื่อให้เกิดคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานและเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังความคิด เวลาทุนทรัพย์ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคมีความมุ่งมั่นตั้งใจแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงมีการบูรณาการทักษะชีวิตการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรม/โครงการที่เสริมสร้างทักษะชีวิต นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิต และนักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมลดลง มีการใช้พฤติกรรมเชิงบวกในการจัดการชั้นเรียนและพฤติกรรมนักเรียนในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้เข้ากับสถานการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นกลุ่มปกติ โรงเรียนจึงมีการวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และทำการประเมินผล การจัดกิจกรรมด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญ

2) วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์

3) เป้าหมาย

- (1) นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมและรับการพัฒนาทักษะชีวิต
- (2) โรงเรียนโดยการบริหารจัดการของผู้บริหารและการดำเนินงานของครูจัดกิจกรรมและพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็นของนักเรียน และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

4) กิจกรรม ประกอบด้วย 22 กิจกรรมหลัก ได้แก่

- (1) กิจกรรมคาราโอเกะคอนเทสต์
- (2) กิจกรรม IT Update
- (3) กิจกรรม One Week One Situation
- (4) กิจกรรม Lose Weight Challenge
- (5) กิจกรรม ตลาดนัดการงานอาชีพ
- (6) กิจกรรม Language Carnival วัฒนธรรมสรรค์สร้าง อังกฤษ-จีน-ญี่ปุ่น
- (7) กิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาด้วย Micro: bit
- (8) กิจกรรมเยาวชนประชาสัมพันธ์
- (9) กิจกรรมเหรียญรางวัลเรียนดี
- (10) กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
- (11) กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียน
- (12) กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน
- (13) กิจกรรมกิจกรรมสภานักเรียน
- (14) กิจกรรมบันทึกความดี
- (15) กิจกรรมกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน

- (16) กิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)
- (17) กิจกรรมค่ายวิชาการ
- (18) กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต
- (19) กิจกรรมส่งเสริม กีฬา ศิลปะ
- (20) กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารด้วยบทเพลงดนตรียามเย็น
- (21) กิจกรรมเรียนดี สังคมดี
- (22) กิจกรรม TO BE NUMBER ONE THE IDOL

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ครูสามารถจัดกิจกรรมและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการจัดการ การแก้ปัญหาและความคิดรวบยอดแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) นักเรียนมีทักษะชีวิตจากกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์
- (3) นักเรียนได้รับการศึกษาและพัฒนาตามความสามารถและศักยภาพของตนเองอย่างมีคุณค่าและเกิดความมั่นใจในตนเองในการแสดงออกอย่างเหมาะสม และพัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีในสังคม

กิจกรรมหลักที่ 4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

1) หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน โรงเรียนเทพลีลา กำหนดให้ครูที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสนใจอย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ทุกครั้งที่ช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ในการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ครูควรรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไข ต้องไม่นำไปเปิดเผยยกเว้น เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกียรตินักเรียน ดังนั้นให้การแก้ปัญหานักเรียนครูควรศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุให้ถ่องแท้เสียก่อน และควรมีเทคนิคในการปัญหาหลายวิธี เพราะนักเรียนแต่ละคนอาจใช้วิธีการแก้ปัญหาก็แตกต่างกัน ถึงแม้ในบางครั้งจะมีสาเหตุของปัญหาที่คล้ายกันก็ตาม ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้การปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน โดยโรงเรียนให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็น

ภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลามีการวางแผน การจัดกิจกรรมหรือโครงการ ให้อยู่ในหลักของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้ ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลรู้จักสภาพและปัญหา รู้แนวทางการช่วยเหลื อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา รู้ระบบขั้นตอนการดำเนินงาน และเงื่อนไขคุณธรรม คือครูต้องมีความรักความเมตตาต่อศิษย์ ทำงานเป็นระบบ เคารพศรัทธา มีวาจาไพเราะ สงเคราะห์นักเรียนทุกคนด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู ครูเป็นดังคุณพ่อคุณแม่คนที่สองของศิษย์ ดูแลนักเรียนทุกคนดุจดังเป็นบุตรหลานของตนเอง

2) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อดำเนินงานในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

(2) เพื่อแก้ไขนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมให้สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

3) เป้าหมาย

(1) นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือและแก้ปัญหอย่างเหมาะสม

(2) นักเรียนกลุ่มปกติได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ดี

(3) นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสมอย่างเต็มที่

4) กิจกรรม ประกอบด้วย 15 กิจกรรมหลัก ได้แก่

(1) กิจกรรมมอบทุนการศึกษา

(2) กิจกรรม "หนูอยากรู้ ครูจัดให้"

(3) กิจกรรม Classroom meeting

(4) กิจกรรมโรงเรียน-บ้านสามสัมพันธ์

(5) กิจกรรมโลกกว้างทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

(6) กิจกรรมสุดยอดคนเก่ง

(7) กิจกรรมโครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

(8) กิจกรรมอบรมแกนนำธรรมภิบาล

(9) กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

(10) กิจกรรมโฮมรูม

(11) กิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่

(12) กิจกรรมป้องกันและคุ้มครอง

(13) กิจกรรมอดเปรี้ยวไว้กินหวาน

(14) กิจกรรมแข่งขันกีฬาระหว่างห้องเรียน

(15) กิจกรรมติดตามนักเรียนที่จบการศึกษา

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ปัญหา สามารถปรับตัวเข้ารับ สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบุคลิกภาพและความประพฤติเหมาะสม ในสัมพันธภาพกับคนทุกเพศทุกวัยในสังคมและมีความยืดหยุ่นในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมหลักที่ 5 การส่งต่อนักเรียน

1) หลักการและเหตุผล

ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ในบางครั้งครูที่ปรึกษาอาจ พบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง โรงเรียนจึงมีแนวทางในการดำเนินงานส่งต่อไปยัง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป โดยครูที่ปรึกษาเมื่อดำเนินงานตามกระบวนการป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไขปัญหานักเรียนแล้ว อาจมีบางกรณีปัญหาที่ความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ต้องส่งต่อไปยังครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ เป็น บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามจนเป็นปัญหาใหญ่โดยยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานได้ตั้งแต่ กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา ของนักเรียนในแต่ละกรณี โดยโรงเรียนกำหนดแนวทางให้มีการประเมินว่า นักเรียนมีพฤติกรรมคง เดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูประจำชั้นจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ หรือนักเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูประจำชั้น เช่น ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดี ร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น และปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทาง จิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการสร้างภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียน มีการประสานเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและมีความยั่งยืน โดยมีฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายทั้งภายในโรงเรียน คือ ครูประจำชั้น สถานักเรียน นักเรียนแกนนำ หัวหน้าห้อง งานอนามัยโรงเรียน งานแนะแนว งานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน งานวัดผลและ ประเมินผล เป็นต้น ส่วนภาคีเครือข่ายนอกโรงเรียน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้น เครือข่ายนักเรียนในห้องกับโรงเรียนอื่น ๆ เครือข่ายกับ หน่วยงานอื่น ๆ เช่น สถานีตำรวจที่กำกับดูแลการจราจร ในช่วงเช้าและหลังเลิกเรียน ร่วมเป็น วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยจราจร ยาเสพติด การป้องกันตนเองเพื่อเผชิญกับเหตุร้าย โรงพยาบาล เป็นเครือข่ายในการส่งต่อสู่ภายนอก เป็นวิทยากรในการอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน อบรมเรื่องเพศศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการปฏิเสธ ซึ่งโรงเรียนเทศบาลกำหนดวิธีการ ส่งต่อออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การส่งต่อภายใน เป็นการที่ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การ ช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยัง ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียน

จะดูแลช่วยเหลือได้ ดังนั้นจึงเป็นการประสานดำเนินการกับหน่วยงานภายใน ได้แก่ หัวหน้าระดับงานแนะแนว งานอนามัย เป็นต้น และประสานไปยังบุคคล หน่วยงานภายนอก หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อดำเนินงานแก้ปัญหานักเรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือและแก้ไขเฉพาะเป็นรายกรณี

(2) เพื่อให้นักเรียนได้รับการแก้ไขพฤติกรรม

3) เป้าหมาย

(1) นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจากการส่งไปผู้รับต่อ

(2) นักเรียนได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านข้อมูลเบื้องต้น และการดำเนินงานต่อของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมา ทำให้สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

(3) นักเรียนเกิดความสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูคนอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา

4) กิจกรรม ประกอบด้วย 10 กิจกรรมหลัก ได้แก่

(1) กิจกรรม Social Camp

(2) กิจกรรมแนะแนวแก้ปัญหาพฤติกรรม

(3) กิจกรรมสุ่มตรวจปัสสาวะกลุ่มเสี่ยง และส่งต่อเพื่อช่วยเหลือนักเรียน

(4) กิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์

(5) กิจกรรมแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

(6) กิจกรรมข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง

(7) กิจกรรมคลินิกการงานอาชีพ

(8) กิจกรรมแก้ปัญหาเรียนซ้ำรายวิชา

(9) กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติด

(10) กิจกรรมฝ่ายปกครอง

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1) นักเรียนไม่มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ การพนัน ชู้สาวทะเลาะวิวาท โดดเรียนและสิ่งเสพติดให้โทษ

(2) นักเรียนได้รับการแก้ไขพฤติกรรม

5.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.8.1 โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพที่ได้มาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้

5.8.2 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพร่างกาย ได้รับการพัฒนาให้มีเจตคติ พฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

5.8.3 นักเรียนได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

5.8.4 นักเรียนได้รับการจัดการศึกษาและพัฒนาพฤติกรรม ความสามารถและศักยภาพของตนเอง จนเกิดทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ผู้ปกครอง และคนรอบข้าง และพัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีในสังคม เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลือผู้อื่นและเสริมสร้างสังคม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชนและสังคม ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5.8.5 โรงเรียนเกิดการร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและเต็มศักยภาพระหว่าง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

5.8.6 โรงเรียนมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกิดจากนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริม สนับสนุน ปกป้องกันช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนร่วมกับโรงเรียน/สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

นริศรา จูแยม (2553: 95) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

ปานฤทัย บัวชุม (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม พบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพโดยรวม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุพรรณิการ์ มาศยศ (2554: 29-39) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ที่มีคุณลักษณะของนักเรียนและโรงเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคุณภาพชีวิตในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในโรงเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านวิชาการและด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับปานกลาง และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในระดับไม่ดีเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีคุณลักษณะของนักเรียนและข้อมูลพื้นฐาน พบว่า เพศ จำนวนเงิน

ที่นักเรียนได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ขนาดโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมกรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างของคุณภาพชีวิตในโรงเรียนของมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครได้แก่อายุ ระดับชั้น ระดับผลการเรียน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน สถานภาพสมรสของผู้ปกครองกับผู้ปกครอง

สดชื่น ดวงคำน้อย (2554: 145-150) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflecting) ผลการวิจัยพบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูลมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติจึงได้ร่วมกันแก้ไขโดย พัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งส่งผลช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ

ดลนภา พันธินากุล (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า 1) การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) การเปรียบเทียบการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภูษณิศา คารวพงศ์ (2556: 64-85) ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามประเภทของสถานศึกษา สถานภาพประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการส่งต่อ

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ3) การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าไม่แตกต่างกันตามประเภทของสถานศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) โรงเรียนควรพัฒนาการดำเนินงานด้านระบบส่งต่อ โดยชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น 2) โรงเรียนควรประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือ 3) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโฮมรูม ชุมนุมชมรม และส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ และ 4) โรงเรียนควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รัตนภรณ์ สมบูรณ์ (2556: 5) ศึกษาเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในองค์ประกอบสภาพปัจจุบัน ปัญหา แนวทางการดำเนินงานของนโยบายและกลไกของนโยบาย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเรียนรู้ แบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ การศึกษาพหุกรณี และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ระยะที่ 2 ตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายฉบับสมบูรณ์อิงเกณฑ์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง และการประชุมสัมมนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ยกเว้น ด้านจิตใจและด้านอารมณ์ที่อยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาที่สำคัญคือ การปรับตัวของนักเรียน เนื้อหารายวิชาไม่สอดคล้องกับปัญหาของเด็ก ขาดความชัดเจนบุคลากรไม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน การรับนักเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เด็กออกกลางคันเพราะไม่ชินกับกฎระเบียบของโรงเรียนและนักเรียนไม่ได้รับการดูแลหลังสำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินนโยบายในภาพรวมที่สำคัญ คือ การกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล ให้สถานศึกษาจัดทำรายวิชาที่สนองความแตกต่างของนักเรียนและบริบทของสถานศึกษา สร้างความตระหนักและส่งเสริมการใช้ชีวิตแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยืดหยุ่นระเบียบการรับนักเรียนเข้าเรียนให้เข้าเรียนได้ตลอดปี ประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกหลากหลายวิธี สร้างความมั่นคง ให้กับบุคลากรจัดกลุ่มเด็กพักในหอนอนให้สอดคล้องกับภูมิหลังของเด็ก และจัดระบบดูแลนักเรียนที่เหมาะสม มีข้อเสนอแนะกลไกการดำเนินนโยบายในภาพรวมที่สำคัญ คือ ให้มีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสงเคราะห์ จัดทำหลักสูตรสหวิทยาการโดยให้ความสำคัญกับสมรรถนะพื้นฐาน และส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการที่สูงขึ้น จัดทำเนื้อหาวิชาที่สนองความแตกต่าง และหลากหลายของนักเรียนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา กำหนดนโยบายการรับนักเรียนตลอดปีการศึกษา ปรับระบบการบริหารหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะเพื่อศตวรรษที่ 21

พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์ และคนอื่น ๆ (2558: 191) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และ เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 การจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ชุติมา ถาวรแก้ว (2559: 3) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) คุณภาพชีวิตนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสัมพันธภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านจิตใจ และด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ 3) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์ (2559: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดงได้เสนอไว้แล้ว 5 ด้าน

อัญชลียา ยอดมัน (2559: 22-33) ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหา และแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 รวมทุกด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 2) การเปรียบเทียบ สภาพและปัญหาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ใน 5 ด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลนักเรียนตามสมุดรายนามของโรงเรียน เป็นรายบุคคล เป็นรายชั้นเรียน โดยครูประจำชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรอง นักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนตามแบบฟอร์มบันทึกมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์การคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุก ๆ ด้าน ส่งเสริมและพัฒนา ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข โรงเรียนควรใช้ระบบของกิจกรรมลูกเสือเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนทักษะชีวิต ให้คำปรึกษา นักเรียนที่มีปัญหาและแก้ไขนักเรียนที่ทำผิดและกลุ่มเสี่ยงด้านทางเพศและยาเสพติด ด้านการส่งต่อ นักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการส่งต่อนักเรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับชั้นสูงสุด โดยจัดให้นักเรียน ได้รับการแนะแนวจากโรงเรียนใกล้เคียง เพื่อให้นักเรียนได้เรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษา 100% ทุกปี

สมถวิลรัตน์ อาชาติ (2560 :146-162) ทำการวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนพานทองสภานุปลั้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนพานทองสภานุปลั้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย (1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการวิเคราะห์จุดอ่อน ของนักเรียนเพื่อกำหนดแผนพัฒนานักเรียน (2) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยการจัดทำแบบ

สำรวจความต้องการเพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง (3) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยการจัดประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน และ 4) การส่งต่อนักเรียนโดยการพัฒนาการเข้าถึงระบบฐานข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับการดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป

เยาวลักษณ์ เกสรเกศรา (2562: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง พบว่าจำนวนครูมีไม่เพียงพอต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูบางท่านเป็นครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ ยังไม่ทราบถึงความสำคัญและวิธีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบกับครูประจำชั้น มีภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอนหนังสือและภาระงานอื่น ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มงานต่าง ๆ ดังนั้นครูประจำชั้นจึงไม่ได้ทำหน้าที่แค่จัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ครูยังมีภาระงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากหน้าที่การจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ครูประจำชั้นมีภาระงานเพิ่ม ทำให้การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร อีกทั้งครูไม่ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน หรือไปแต่ไม่ได้เจอผู้ปกครอง ทำให้ไม่ได้ทราบข้อมูลที่เป็นปัญหาของนักเรียน ทางโรงเรียนจึงจัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนไม่ตรงกับความต้องการ และได้มีแนวทางในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนโรงเรียนหมากหัววัง คือ ควรให้มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในด้านต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมที่อย่างหลากหลาย และเหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ ซึ่งแต่ละกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนควรมีครูรับผิดชอบแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในบางกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจัด Classroom Meeting ทุกภาคเรียนระหว่างผู้ปกครองกับครูในแต่ละระดับชั้นเรียนเพื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน อีกทั้งภาคีเครือข่ายควรจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง โดยใช้กระบวนการ PDCA โดยทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน คือ 1) กิจกรรมโฮมรูม (homeroom) 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) 3) กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน 4) กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 5) กิจกรรมทักษะอาชีพ 6) กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน 7) กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ 8) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย 9) กิจกรรมพบปะภาคีเครือข่าย โดยกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ธิดินัดดา สิงห์แก้ว (2562: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยใช้วงจร PDCA: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนยังมีปัญหาขาดการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ส่วนการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA ของโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบนั้นต้องมีการพัฒนาและจัดทำเอกสารคู่มือที่สมบูรณ์

มีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินมีแบบฟอร์มเอกสารการประเมิน และแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนให้ชัดเจนตามวงจร PDCA เพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดป่าตั้งห้วยยาบต่อไป

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เซียบส์ (Siebs, 1999: Abstract) ได้ศึกษาการประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในการออกแบบโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อป้องกันการลาออกของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแถบชานเมืองพบว่า นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จโดยมีผลสัมฤทธิ์สูงชันสามารถเพิ่มระดับเกรดเฉลี่ยเพิ่มความเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้นได้รับการยอมรับนับถือมากขึ้นมีการพัฒนาความสนใจมาสู่การเรียนพัฒนาวิสัยทัศน์ในอนาคตของตนเองและที่สำคัญคือมี โอกาสมากขึ้นในการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากที่ได้เข้าร่วมในโปรแกรม REACH

ทรีด (Teed, 2002: 63(5) : 1715-A) ได้ศึกษาการพบนักเรียนเพื่อรู้จักความต้องการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียน ครูประณตศึกษากับความเข้าใจในการให้คำปรึกษาในชั้นเรียนพบว่า ลักษณะพิเศษของเด็กมีลักษณะเหมือนกันคือ ครอบครัวหย่าร้าง ครอบครัวขนาดใหญ่ ผู้ปกครองติดสารเสพติด เด็กมีความรุนแรงถูกทารุณทางเพศถูกทอดทิ้ง พิกการ เด็กสุขภาพไม่ดีต้องใช้ยาบำบัดสิ่งเหล่านี้เป็นแรงกดดันอย่างมาก และมีผลกระทบต่อชีวิตเด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูเอาใจใส่ต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การศึกษาพบว่า ครูได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาหลากหลายวิธีในชั้นเรียน วิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นมาตรการป้องกัน รักษา ฟื้นฟูได้อีกด้วย

กู๊ดแมน และคณะ (Goodman, & et al., 2003: Abstract) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข หรือไม่อยู่นิ่ง พวกซึมเศร้าและพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคล ถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมกินไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่มีความผิดปกติทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชนเพียงอย่างเดียว

กลาสเซียร์ (Glazicr, 2004: Abstract) ได้ศึกษาสำรวจทัศนคติของนักวิชาการการศึกษาสามัญในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ทัศนคติของครู นักวิชาการการศึกษาสามัญในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงาน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างของครูนักวิชาการการศึกษาสามัญ ซึ่งมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีแนวโน้มสูงในการมองตนเองมีศักยภาพในการทำงานและมีความพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่า นอกจากนี้ ครูกับนักวิชาการการศึกษาสามัญในโรงเรียน

ประถมศึกษา ส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงของพวกเขา และมีความเต็มใจที่จะทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้นสุดท้ายมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการจัดการประเมินผลตามระดับชั้นเรียน เพื่อนำไปทำการวางแผนงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา

วอลตัน (Walton, 2007: 67(12) : 131-A) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาระดับคะแนนในแบบทดสอบมาตรฐานของรัฐซึ่งใช้ในโรงเรียนประจำอำเภอ พบว่า โรงเรียน ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าโรงเรียนในกลุ่มควบคุมซึ่งตั้งอยู่ในเขต 8 พื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิลเลียม (Williams, 2008: 68(8) : 160-A) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาการบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างส่วนเชื่อมต่อกับเรื่องสุขภาพของเยาวชน การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยายแบบกรณีศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ เพื่ออธิบายความแตกต่างของแต่ละโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อสำรวจว่ามีความแตกต่างกันในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และพบว่า ความแตกต่างนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผล และยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

บิตเดล (Bidde, 2009: 69,8-A) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงฆ่าตัวตาย ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผลเนื่องมาจากการมีความคิดฆ่าตัวตาย, การแสดงท่าทางหรือพยายามที่จะละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ลดลง รวมทั้งระดับการถูกสั่งพักการเรียนลดลง อย่างไรก็ตามจากการรายงานของนักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาการคิดฆ่าตัวตายและปัญหาอื่น ๆ ทำให้สามารถทำนายรูปแบบการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง เช่น พบว่า บางครั้งนักเรียนเหล่านี้ก็อาจจะใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์เพื่อการรักษาตนเองก็ได้ และพบว่า รูปแบบการบริการที่มีค่านัยสำคัญทางด้านสถิติสูงสุดในการทำนายผลการลดระดับการละเมิดนโยบาย ด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ รวมทั้งการลดระดับการถูกสั่งพักการเรียนสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคิดฆ่าตัวตาย คือ ส่วนที่ได้รับการประเมินโดยหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดหาหาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ไว้ใช้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า การวางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ในโรงเรียนอื่น ๆ เช่น โรงเรียนสำหรับเยาวชนที่มีปัญหาด้านการผิดวินัย และการบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของชุมชน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ในโรงเรียน และพบว่า การรักษาผู้ป่วยนอกที่มีอาการติดยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์คือตัวทำนายผลด้านการสนับสนุนระดับการเลื่อนชั้นเรียนหรือการจบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักเรียนเหล่านั้น

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

ชูชัย นิลสันเทียะ (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินโครงการภายใต้กรอบการประเมินเชิงระบบของ CIPPIEST Model ได้แก่ 1) ประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2) ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 3) ประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 4) ประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 5) ประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 6) ประเมินประสิทธิผลของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 7) ประเมินความยั่งยืนของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 และ 8) ประเมินการถ่ายโยงความรู้ของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 พบว่า โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านบริบท มีความสอดคล้องชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการกับความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้า มีการจัดสรรทรัพยากรที่เอื้อต่อการดำเนินงานของโครงการในด้านบุคลากร ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการ มีการแก้ปัญหาจากการบริหารงานโครงการ ตลอดจนการวางแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนรัดกุม มีระบบการดูแล ติดตามและการนิเทศการดำเนินงานหรือการบริหารโครงการอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลกระทบ มีการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านประสิทธิผล มีประเมินผลที่เกิดกับนักเรียนภายหลังสิ้นสุดโครงการ นักเรียนมีความมั่นใจในองค์ความรู้ที่มีอยู่ในระดับมาก ด้านความยั่งยืน นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากโครงการไปใช้ในการดำเนินชีวิต และการมีทักษะในการแก้ไขปัญหาในชีวิตด้วยวิธีการที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการถ่ายโยงความรู้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก

อัญชลี ประกายเกียรติ (2554: 158) ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรีวิทย์อัสสัมชัญ ผลการศึกษา พบว่า 1) การประเมินด้านบริบท พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ความต้องการของโรงเรียน ความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชนหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีความคิดเห็นว่าในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูมีเจตคติที่ดี และมีความ สามารถในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับ ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีบุคลากรที่ร่วมดำเนินการอย่างเพียงพอ และเหมาะสม มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการ มีความเพียงพอ และเหมาะสม คู่มือ งบประมาณ และระยะเวลาในการดำเนินโครงการ มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อม และความเหมาะสมของกระบวนการของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมคัดกรองนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไข มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมส่งต่อนักเรียน การนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของระบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) การประเมินด้านผลผลิต พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ผู้ปกครองเครือข่าย และนักเรียน มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมคุณภาพคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 5) การประเมินด้านผลกระทบ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีความเห็นต่อผลกระทบต่อโครงการในเชิงบวก ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยครูมีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา มีทักษะด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อครูและโรงเรียน โรงเรียนได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง ชุมชน ในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนได้รับการยกย่องเป็นโรงเรียนที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น

กัตติกา ศรีมหาโร (2557: บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการครอบครัวร่วมทำน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านสระบัว มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการครอบครัวร่วมทำน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสระบัว ผลการประเมินพบว่า ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมโดยรวมผลการประเมินมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้า มีผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต ผลการทดสอบส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี มีความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ระดับมาก ด้านผลกระทบมีผลกระทบในด้านบวกต่อนักเรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับมาก ด้านประสิทธิผลโครงการ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ด้านความยั่งยืนโครงการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และด้านการถ่ายโอนความรู้โครงการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

กรีน ฝูปูโรย (2557: 74-77) ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน โนนสีดาวิทยา อำเภอสระบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านบริบท มีการดำเนินการวางแผนเพื่อกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกัน กับแผนงานและโครงการสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพของทุกคน มีการกำหนดรูปแบบของการจัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับสภาพของ ด้านปัจจัยนำเข้า มีการกำหนดนโยบายและวางแผนจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม มีการตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงาน มีการวางแผนงานเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนมีการดำเนินการมอบหมายงานมีความเหมาะสมกับบุคลากรด้านกระบวนการ มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการเป็นปัจจุบันแต่งตั้งคณะกรรมการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน มีการประชาสัมพันธ์เรื่องการส่งเสริมสุขภาพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้านผลการดำเนินงานดำเนินกิจกรรมที่ปรากฏในแผน/โครงการอย่างมีความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้ ซึ่งแผนงาน/โครงการที่ทำขึ้นมีประโยชน์ต่อนักเรียนและครอบครัว และชุมชนอย่างยิ่ง ส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนดี และผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอสระบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน สรุปได้ว่า โดยภาพรวมผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการและด้านผลการดำเนินงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ประมวลศิลป์ วิทยา (2557: 97-100) ทำการประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL พบว่า ด้านบริบท (Context) วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการดำเนินงานมีความชัดเจนเข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ความพร้อมของการจัดเตรียมทรัพยากร ด้านต่าง ๆ ที่นำมาใช้สำหรับการดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ (Process) การดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต (Product) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมโครงการในด้านคุณลักษณะและความสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสรุปบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่องแบบพอเพียง โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการจัดโครงการและกิจกรรมอื่น ให้มีประสิทธิภาพมาก

สุจิตา คติศิริกัญชร (2557: บทคัดย่อ) ทำการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแม่ทาวินยาคม จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 ตามรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมิน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องเหมาะสมของโครงการกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งเห็นว่าโครงการมีความสำคัญและมีความจำเป็นกับสภาพสังคมปัจจุบัน ตลอดถึงการมีส่วนร่วมของโรงเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ปกครองและชุมชนซึ่งมีความจำเป็นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนในสภาพของสังคมปัจจุบันผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทหรือสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัย ประเมินเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ โรงเรียนมีคำสั่ง

แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนได้สนับสนุนยานพาหนะ หรืองบประมาณในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือหัวหน้าระดับได้นำเอาผลการจัดทำสารนิเทศมาแก้ไขส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน ผลการประเมิน พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขและการส่งต่อผลการประเมินพบว่าผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิต ประเมินเกี่ยวกับตัวนักเรียนพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้ดี ประพฤติปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม ผลการประเมินพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ชนากานต์ อีภหาญ (2558: 148-155) ทำการประเมินการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้ 1) การประเมินบริบท 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า 3) การประเมินกระบวนการ 4) การประเมินผลผลิต 5) การประเมินด้านผลกระทบ 6) การประเมินด้านประสิทธิผล 7) การประเมินด้านความยั่งยืน และ 8) การประเมินด้านการถ่ายทอดความรู้ พบว่า การประเมินบริบท พบว่า หลักสูตรสถานศึกษา ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจของสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสม การประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า คุณสมบัติของผู้บริหาร คุณสมบัติของครู คุณสมบัติของนักเรียน มีความเหมาะสม การประเมินกระบวนการ พบว่า โครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียนควรปรับลดในส่วนของเนื้อหา บางรายวิชาให้น้อยลง แต่การวัดผล ประเมินผล มีความเหมาะสม การประเมินผลผลิต พบว่า ผลการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและธรรมชาติของวิชา ผลการวิเคราะห์ การประเมินผลกระทบ พบว่า ความมีชื่อเสียงของโรงเรียนและกิจกรรมโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นมีผลสะท้อนให้ โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพการประเมินประสิทธิผล พบว่า ผลของการใช้ทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเหมาะสมการประเมินด้านความยั่งยืน พบว่า ความรู้ความสามารถของผู้เรียน มีความเหมาะสม และการประเมินด้านการถ่ายทอดความรู้ พบว่าผลที่เกิดกับผู้เรียนในการถ่ายทอดความรู้มีความเหมาะสม

รำไพ แสงนิกุล (2559: 154-157) ทำการวิจัยเรื่องการประเมิน โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการประเมินรูปแบบ CIPPIEST ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โครงการมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ชัดเจน เหมาะสม

2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื้อหาและช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม และผู้บริหารเห็นความสำคัญ ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการ 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การกำกับติดตาม ประเมินผล คลอบคลุมวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ ขั้นตอน วิธีการประเมินผลมีความเหมาะสม และการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมกับเด็ก 4) ผลการประเมินด้านผลผลิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านการทดลองอย่างง่าย และเด็กมีพัฒนาการทักษะการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดีขึ้น 4.1) ผลการประเมินด้านผลกระทบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ตราสัญลักษณ์พระราชทานที่ได้รับเป็นหลักประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ครูผู้สอนภาคภูมิใจในตราสัญลักษณ์พระราชทานที่ได้รับ และผู้ปกครองภูมิใจในตัวเด็ก 4.2) ผลการประเมิน ด้านประสิทธิผลโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนจัดกิจกรรมโครงการได้อย่างมีคุณภาพ 4.3) ผลการประเมินด้านความยั่งยืนโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โครงการควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป ครูผู้สอนและผู้ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนิน โครงการต่อไป 4.4) ผลการประเมินด้านการถ่ายทอดส่งต่อโดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้และเด็กเล่าประสบการณ์การร่วมกิจกรรมโครงการให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้

มนิดา เจริญภูมิ (2559: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแก่งน้อยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแก่งน้อยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครูในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ ด้านกระบวนการ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลผลิต ตามลำดับ ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแก่งน้อยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลผลิต ตามลำดับ ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแก่งน้อยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST ฉบับที่ 3 สำหรับผู้ปกครองในภาพรวมด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก

โกสินทร์ ช่างบุญ (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ประเมินติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีการประเมินผลการดำเนินงานทั้งก่อนทำกิจกรรม ระหว่างทำกิจกรรม

และหลังทำกิจกรรมด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ด้านการตรวจสอบ พบว่า ทางโรงเรียนมีการกำกับ นิเทศ ติดตามโครงการโดยหัวหน้ากิจกรรมแต่ละกิจกรรม เพื่อรายงานและนำเสนอ ต่อผู้บริหาร โดยใช้แบบกำกับ นิเทศ ติดตามและมีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ และด้านการปรับปรุง พบว่า ทางโรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินโครงการ ทั้งก่อนทำ ระหว่าง ทำและหลังทำกิจกรรม มาวิเคราะห์สิ่งที่ต้องพัฒนา และ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่นักเรียน

สุปัญญา ชาตง (2561: 116-123) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรจินตคณิต โดย CIPPIEST Model ผลการวิจัย พบว่า 1. ด้านบริบท ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรจินตคณิต ของผู้บริหาร และครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อหลักสูตรจินตคณิต อยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จินตคณิตของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อหลักสูตร จินตคณิตอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3. ด้านกระบวนการ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จินตคณิตของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อหลักสูตร จินตคณิตอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน 4. ด้านผลผลิต ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จินตคณิตของผู้บริหาร และครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อหลักสูตร จินตคณิตอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน และ 5. คะแนนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนคะแนนเต็ม 100 คะแนน ผู้เรียนระดับต้นมีผลคะแนน 80 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 75 ผู้เรียนระดับกลาง มีผลคะแนน 80 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70.84 และผู้เรียนระดับสูง มีผลคะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.66

โอลดา แถวโพธิ์ (2563: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการ : โครงการ ศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิตแนวทางการพัฒนาการดำเนิน โครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียน วัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ควรดำเนินการดังนี้ 1) ด้านบริบท โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์ศักยภาพของ โรงเรียนและชุมชน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนใน ทุก ๆ ด้าน 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการโครงการมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความรู้และความสามารถในการดำเนินงาน โครงการอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านกระบวนการผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับดำเนินการโครงการมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความรู้และความสามารถในการดำเนินงาน โครงการอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านผลผลิต โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินการ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ปัญหาให้นักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ซึ่งเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญ และผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกันแก้ไข ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดูแลตัวเองได้ โดยมีการวางแผนในการดำเนินงาน มีกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีข้อมูลสารสนเทศใช้ในการเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล. สต๊ฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) หรือที่เรียกว่า รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST model โดยเป็นการประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิตที่มีส่วนปรับขยาย ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โดยขอบเขตการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา เป็นการมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากผลการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ประกอบด้วย คุณภาพ ทักษะชีวิตนักเรียน 10 ทักษะ โดยจัดจำแนกกลุ่มออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ รวมถึงตรวจสอบเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา โรงเรียนเทพศิลาได้มีการดำเนินงานและพัฒนาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกปีการศึกษา จนกระทั่งในปีการศึกษา 2563 ได้ทำการประเมินการดำเนินโครงการดังกล่าว โดยเป็นการประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ มีขั้นตอนรายละเอียดการประเมิน ดังต่อไปนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ
2. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
6. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
9. กรอบแนวทางการประเมิน

วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ที่เรียกว่ารูปแบบการประเมินแบบ CIPPiEST Model โดยกำหนดการประเมินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินก่อนดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านกระบวนการของโครงการ และ 3) การประเมินหลังดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านผลผลิตของโครงการที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ และความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับบริบทด้านสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นของโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา กับนโยบายของต้นสังกัด

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความพร้อม ความเพียงพอของบุคลากร ความเหมาะสมด้านระยะเวลา ทรัพยากรที่มีและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ การกำกับ ติดตาม การวัดผลและการประเมินผล

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ได้แก่ การตรวจสอบเกี่ยวกับผลผลิตที่เกิดจากการจัดกิจกรรมในโครงการทั้งหมด โดยตรวจสอบเกี่ยวกับส่วนขยายด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้าน ประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation) ด้าน ความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ตามภาพความสำเร็จของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ประกอบด้วย คุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ รวมถึงตรวจสอบเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

1. ประชากร

ประชากรในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 4,298 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 5 คน
- 1.2 ครูผู้สอน จำนวน 105 คน
- 1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน
- 1.4 นักเรียน จำนวน 2,087 คน
- 1.5 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2,087 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในปีการศึกษา 2563 ผู้ประเมินแบ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านบริบท จำนวน 58 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

- 2.1.1 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน
- 2.1.2 ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ จำนวน 30 คน
- 2.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน

- 2.1.4 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
- 2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 78 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย
- 2.2.1 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน
- 2.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 50 คน
- 2.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน
- 2.2.4 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
- 2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านกระบวนการ จำนวน 98 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย
- 2.3.1 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน
- 2.3.2 ครูผู้สอน จำนวน 70 คน
- 2.3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน
- 2.3.4 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
- 2.4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านผลผลิต จำนวน 740 คน ประกอบด้วย
- 2.4.1 รองผู้อำนวยการโรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน
- 2.4.2 ครูผู้สอน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 70 คน
- 2.4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน
- 2.4.4 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน
- 2.4.5 นักเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 321 คน
- 2.4.6 ผู้ปกครองนักเรียน ได้มาโดยการสุ่มตามนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง จำนวน 8 ฉบับ และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง จำนวน 8 ฉบับ

1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถาม

แบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 1)

1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 2)

1.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 3) แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่

1.3.1 ข้อคำถามกระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการ จำนวน 20 ข้อ

1.3.2 ข้อคำถามกระบวนการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 5 ข้อ

1.3.3 ข้อคำถามกระบวนการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ จำนวน 5 ข้อ

1.3.4 ข้อคำถามกระบวนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน จำนวน 5 ข้อ

1.3.5 ข้อคำถามกระบวนการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข จำนวน 5 ข้อ

1.3.6 ข้อคำถามกระบวนการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน จำนวน 5 ข้อ

1.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอก ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 4)

1.5 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตรฐานค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 80 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 5) แบ่งออกเป็น 2 ฉบับย่อย ได้แก่

ฉบับย่อยที่ 1 ข้อคำถามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และการส่งต่อนักเรียน

จำนวน 30 ข้อ ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

ฉบับย่อยที่ 2 ข้อคำถามคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านสังคม จำนวน 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการให้ความร่วมมือ และทักษะการเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น จำนวน 25 ข้อ 2) ทักษะด้านการคิด จำนวน 2 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 10 ข้อ และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ จำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการจัดการด้านความเครียด ทักษะการเผชิญความโกรธ และทักษะการควบคุมและดูแลตนเอง จำนวน 15 ข้อ ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน

1.6 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 6)

1.7 แบบสอบถามเกี่ยวกับความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณ ค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 7)

1.8 แบบสอบถามเกี่ยวกับการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอก ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ ฉบับที่ 8)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง)

3. ข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการดำเนินงานโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ ด้านบริบทเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

1.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินบริบทโครงการฉบับร่างจำนวน 20 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินด้านความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสมของบุคลากร ทรัพยากร ระยะเวลา และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการฉบับร่าง จำนวน 20 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการในโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ ด้านกระบวนการ โดยกำหนดเป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา จำนวน 6 ส่วน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในกิจกรรมและสภาพการดำเนินงาน

3.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการในโครงการฉบับร่าง การดำเนินการโดยรวมของโครงการ จำนวน 20 ข้อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 5 ข้อ ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

จำนวน 5 ข้อ และด้านการส่งต่อนักเรียน จำนวน 5 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ ด้านการผลกระทบ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากการดำเนินโครงการ ที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ในด้านการได้รับรางวัลและการยกย่องจากความสำเร็จของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมและเครือข่ายร่วมพัฒนาการจัดการศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ในด้านความภาคภูมิใจในคุณภาพที่เกิดจากการพัฒนางาน ความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา และการได้รับการยกย่องชมเชยในตัวผู้เรียน

4.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินด้านการผลกระทบของโครงการฉบับร่าง จำนวน 5 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

5. แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ ด้านประสิทธิผล โดยกำหนดเป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลจากการดำเนินงาน ตามขอบข่ายการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน และคุณลักษณะนักเรียนที่เกิดจากผลการจัดกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ประกอบด้วยคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน 10 ทักษะ โดยจัดจำแนกกลุ่มออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม จำนวน 5 ทักษะ ได้แก่ 1.1) ทักษะการติดต่อสื่อสาร 1.2) ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง 1.3) ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.4) ทักษะการให้ความร่วมมือ และ 1.5) ทักษะการเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น 2) ทักษะด้านการคิด จำนวน 2 ทักษะ ได้แก่ 2.1) ทักษะการตัดสินใจ และ 2.2) ทักษะการแก้ปัญหาและ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ จำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ 3.1) ทักษะการจัดการด้านความเครียด 3.2) ทักษะการเผชิญความโกรธ และ 3.3) ทักษะการควบคุมและดูแลตนเอง กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

5.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลผลิตจากการดำเนินโครงการฉบับร่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ฉบับย่อย ได้แก่

ฉบับย่อยที่ 1 ข้อคำถามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และการส่งต่อนักเรียน จำนวน 30 ข้อ

ฉบับย่อยที่ 2 ข้อคำถามคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน จำนวน 50 ข้อ ประกอบด้วย

1) ทักษะด้านสังคม จำนวน 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง ทักษะการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการให้ความร่วมมือ และทักษะการเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น จำนวน 25 ข้อ 2) ทักษะด้านการคิด จำนวน 2 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 10 ข้อ และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ จำนวน 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการจัดการด้านความเครียด ทักษะการเผชิญความโกรธ และทักษะการควบคุมและดูแลตนเอง จำนวน 15 ข้อ

เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหา และภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

6. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

6.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

6.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินโครงการฉบับร่าง จำนวน 17 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

7. แบบสอบถามเกี่ยวกับความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

7.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการด้านความยั่งยืน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินเกี่ยวกับการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการ ความมุ่งมั่นในการพัฒนา และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และคงอยู่อย่างต่อเนื่อง

7.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

7.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินด้านความยั่งยืนของโครงการฉบับร่าง จำนวน 5 ข้อรายการ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

8. แบบสอบถามเกี่ยวกับการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

8.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการด้านการถ่ายทอดส่งต่อ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินผลที่เกิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่น และความสำเร็จของโครงการที่สามารถขยายผลหรือประยุกต์ใช้ให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ

8.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

8.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการฉบับร่าง จำนวน 6 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา และทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป

9. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

9.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการสัมภาษณ์ การดำเนินโครงการ

9.2 กำหนดรูปแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

9.3 เขียนโครงสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ฉบับร่าง จำนวน 10 ข้อ เพื่อเตรียมนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ประเมินได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา เพื่อให้มีความสมบูรณ์และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมถูกต้องโดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษา โดยทดลองใช้ที่โรงเรียนบางกะปิ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในบริบทที่คล้ายคลึงกัน โดยใช้กลุ่มทดลองจำนวน 45 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990: 202-204) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ) โดยแบบสอบถามแต่ละฉบับมีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.84

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการในโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80

2.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85

2.5 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ฉบับย่อยที่ 1 ข้อคำถามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

ฉบับย่อยที่ 2 ข้อคำถามคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

2.6 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

2.7 แบบสอบถามเกี่ยวกับความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82

2.8 แบบสอบถามเกี่ยวกับการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อำนาจ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

3. นำแบบสอบถามพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล โดยกำหนดคะแนนให้กับข้อคำถามดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านบริบทและปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเปิดภาคเรียน ปีการศึกษา 2563 โดยผู้ประเมินทำบันทึกข้อความถึงรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน และส่งหนังสือราชการถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านบริบทและปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

2) ผู้ประเมินแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทและปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ทำการรวบรวมข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาการประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน โดยผู้ประเมินทำการประสานการเก็บข้อมูลกลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3) ผู้ประเมินและครูผู้ทำหน้าที่สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ และขออนุญาตให้ผู้ให้ข้อมูลทำการบันทึกเสียง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินทำการนัดหมายและจัดการประชุมในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานตามช่วงเวลาการประเมิน เพื่อกำกับ ติดตามการดำเนินงานและสรุปผลการประเมิน บันทึกข้อมูลจากผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน ตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

5) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสารผลการประเมินและเอกสารการรายงานผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินและครูผู้ช่วยทำการวิเคราะห์เอกสารและบันทึกข้อมูลจากผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน ตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

1.2 การรายงานผลข้อมูลด้านบริบทและปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ดำเนินการรายงานผล ดังนี้

1) ตรวจสอบจำนวนผู้ให้ข้อมูลให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครบและแบบสัมภาษณ์ให้ครบและมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3) ตรวจสอบผลการบันทึกข้อมูลการประชุมปฏิบัติการ บันทึกเอกสารผลการประเมินและเอกสารรายงาน ผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน

1.3 การจัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม บันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน บันทึกเอกสารผลการประเมินและเอกสารการรายงานผลการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกและจัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

2. การเก็บข้อมูลระหว่างการดำเนินโครงการ

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูล ปีการศึกษา 2563 โดยผู้ประเมินทำบันทึกข้อความถึงรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน และส่งหนังสือราชการถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

2) ผู้ประเมินแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ทำการรวบรวมข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา การประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน โดยผู้ประเมินทำการประสานการเก็บข้อมูล กลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3) ผู้ประเมินและครูผู้ทำหน้าที่สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ และขออนุญาตให้ผู้ให้ข้อมูลทำการบันทึกเสียง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินทำการนัดหมายและจัดการประชุมในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานตามช่วงเวลาการประเมิน เพื่อการกำกับ ติดตามการดำเนินงานและสรุปผลการประเมิน บันทึกข้อมูลจากผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน ตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

5) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสารผลการประเมินและเอกสารการรายงานผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินและครูผู้ช่วยทำการวิเคราะห์เอกสารและบันทึกข้อมูลจากผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน ตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

2.2 การรายงานผลข้อมูลด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพสู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ดำเนินการรายงานผล ดังนี้

1) ตรวจสอบจำนวนผู้ให้ข้อมูลให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครบและแบบสัมภาษณ์ให้ครบและมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3) ตรวจสอบผลการบันทึกข้อมูลการประชุมปฏิบัติการ บันทึกเอกสารผลการประเมินและเอกสารรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน

2.3 การจัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม บันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน บันทึกเอกสารผลการประเมินและเอกสารการรายงานผลการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกและจัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

3. การเก็บข้อมูลหลังการดำเนินโครงการ

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลผลิต โดยตรวจสอบเกี่ยวกับส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการดำเนินโครงการ ปีการศึกษา 2563 โดยผู้ประเมินทำบันทึกถึงข้อความรองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน และส่งหนังสือราชการถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

2) ผู้ประเมินแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านผลผลิต ในส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ทำการรวบรวมข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา

การประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน โดยผู้ประเมินทำการประสานการเก็บข้อมูล กลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3) ผู้ประเมินและครูผู้ทำหน้าที่สัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ และขออนุญาตให้ผู้ให้ข้อมูลทำการบันทึกเสียง

4) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินทำการนัดหมายและจัดการประชุมในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานตามช่วงเวลาการประเมิน เพื่อการกำกับ ติดตามการดำเนินงานและสรุปผลการประเมิน บันทึกข้อมูลจากผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน ตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

5) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสารผลการประเมินและเอกสาร การรายงานผลการดำเนินงาน ผู้ประเมินและครูผู้ช่วยทำการวิเคราะห์เอกสารและบันทึกข้อมูลจากผลการดำเนินงาน ผลการประเมิน ตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

3.2 การรายงานผลข้อมูลด้านผลผลิตในส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ดำเนินการ รายงานผล ดังนี้

1) ตรวจสอบจำนวนผู้ให้ข้อมูลให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูล

2) ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครบและแบบสัมภาษณ์ให้ ครบและมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3) ตรวจสอบผลการบันทึกข้อมูลการประชุมปฏิบัติการ บันทึกเอกสารผลการ ประเมินและเอกสารรายงาน ผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน

3.3 การจัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม บันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกการประชุม ปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน บันทึกเอกสารผลการประเมินและเอกสารการรายงาน ผลการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกและ จัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผล ตามวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจง ความถี่และร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2) ข้อมูลจากแบบสอบถามในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย

(Mean: \bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน ค่าเฉลี่ยจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป

3) ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จากการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน จากเอกสารผลการประเมินและเอกสารการรายงานผลการดำเนินงาน ในการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิรณานำผลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็น แล้วนำเสนอเป็นความเรียงตามประเด็นสำคัญ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา โดยใช้สูตร (Rovinelli, & Hambleton, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550: 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค โดยใช้สูตร (Cronbach, 1990 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550: 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และลักษณะของข้อมูล ดังนี้

2.1 วิเคราะห์สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ โดยใช้สูตรคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2546: 18)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.1 วิเคราะห์ผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา จากแบบสอบถาม ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2546: 63)

สูตรคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ของตัวอย่าง

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	X	แทน	ค่าคะแนน
	$\sum fX$	แทน	ผลรวมค่าคะแนนตั้งแต่ค่า 1, 2, ถึง n
	n	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

สูตรคำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของตัวอย่าง

$$SD. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าคะแนน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนตัวอย่าง

กรอบแนวทางการประเมิน

โดยสรุปการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินทำการประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ มีรายละเอียดการดำเนินการประเมินดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 กรอบแนวทางการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
1. การประเมินบริบท (Context Evaluation)				
<ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการจำเป็น - ความเป็นไปได้ - ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับสถานศึกษาและต้นสังกัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามมาตรฐาน - ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย > 3.50
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)				
<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ ความพร้อมบุคลากร - ความเพียงพอของบุคลากร - ความสามารถ ความเหมาะสมของบุคลากร - ความเหมาะสมของระยะเวลา - ความเหมาะสมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนของโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามมาตรฐาน - ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย > 3.50

ตารางที่ 8 กรอบแนวทางการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)				
<ul style="list-style-type: none"> - ความเหมาะสมของกิจกรรม - การกำกับ ติดตามและประเมินผล - กระบวนการใช้สื่อและเทคโนโลยี - การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามมาตรฐาน - ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ - ประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย > 3.50
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)				
<p>4.1 ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการได้รับการยกย่องจากความสำเร็จของโครงการ - ด้านการมีส่วนร่วมและเครือข่ายร่วมพัฒนาการจัดการศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง - ด้านความภาคภูมิใจในคุณภาพที่เกิดจากการพัฒนางานและการได้รับการยกย่องชมเชยในตัวผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ - ผู้ปกครองนักเรียน - เอกสารผลการประเมินของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามมาตรฐาน - ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึกข้อมูล/ ตรวจสอบเอกสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย > 3.50
<p>4.2 ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation)</p> <p>4.2.1 ด้านคุณภาพการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน ได้แก่</p> <p>1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบสอบถามมาตรฐาน - ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ - ประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน - วิเคราะห์เอกสารผลการประเมินและ 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าเฉลี่ย > 3.50

ตารางที่ 8 กรอบแนวทางการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
2) การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การจัดกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) การส่งต่อนักเรียน		รายงานผลการดำเนินงาน		
4.2.2 ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านสังคม 2) ทักษะด้านการคิด และ 3) ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ - ผู้ปกครองนักเรียน	- แบบสอบถามมาตรฐาน ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ - ประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน - วิเคราะห์เอกสารผลการประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย > 3.50
4.2.3 ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ - ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คกก.สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ - ผู้ปกครองนักเรียน - นักเรียน	- แบบสอบถามมาตรฐาน ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ค่าเฉลี่ย > 3.50

ตารางที่ 8 กรอบแนวทางการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพสถิต (ต่อ)

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
4.3. ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) - การรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการ - ความมุ่งมั่นในการพัฒนาและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และคงอยู่อย่างต่อเนื่อง	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ - ผู้ปกครองนักเรียน - เอกสารผลการประเมินของโรงเรียน	- แบบสอบถามมาตรฐาน ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึก ข้อมูล/ตรวจสอบเอกสาร	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ค่าเฉลี่ย > 3.50
4.4 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) - การถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้อื่น และความสำเร็จของโครงการที่สามารถขยายผลหรือประยุกต์ใช้ให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - เจ้าหน้าที่โรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ - ผู้ปกครองนักเรียน - เอกสารผลการประเมินของโรงเรียน	- แบบสอบถามมาตรฐาน ค่า 5 ระดับ - แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึก ข้อมูล/ ตรวจสอบเอกสาร	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	- ค่าเฉลี่ย > 3.50

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา โรงเรียนเทพลีลาได้ทำการประเมินการดำเนินโครงการโดยเป็นการประเมินก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล รวมถึงการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ

ผู้รายงานการประเมินได้วิเคราะห์ผล และเสนอผลการวิเคราะห์จากผลแบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลจากการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน และข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารผลการประเมิน และเอกสารการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อมูลที่ต้องการในแต่ละช่วงเวลาการประเมิน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Sample)
f	แทน	ความถี่ (Frequency)
%	แทน	ร้อยละ (Percentage)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ประเมินได้เสนอผลการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน
สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน
สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน
สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล
ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการให้ข้อมูลการประเมินในแต่ละด้าน
แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการ
ดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน โดยสรุปในภาพรวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ให้ข้อมูล
การประเมินมีสภาพทั่วไป ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน
สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

รายการ	จำนวนคน (n)	ร้อยละ (%)
หัวข้อการประเมินโครงการ		
การประเมินบริบท	58	7.84
การประเมินปัจจัยนำเข้า	78	10.54
การประเมินกระบวนการ	98	13.24
การประเมินผลผลิต	419	56.62
การประเมินความพึงพอใจ	740	100.00
รวม	740	100.00
เพศ		
ชาย	339	45.81
หญิง	401	54.19
รวม	740	100.00

ตารางที่ 9 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน
สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (n)	ร้อยละ (%)
อายุ		
19 ปีลงมา	321	43.38
20 - 29 ปี	46	6.22
30 - 39 ปี	125	16.89
40 - 49 ปี	160	21.62
50 ปีขึ้นไป	88	11.89
รวม	740	100.00
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	160	21.62
มัธยมศึกษาตอนปลาย	181	24.46
อนุปริญญา	97	13.11
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	172	23.24
ปริญญาโท	105	14.19
ปริญญาเอก	25	3.38
รวม	740	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	4	0.54
ครูผู้สอน	70	9.46
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	14	1.89
บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ	10	1.35
ผู้ปกครองนักเรียน	321	43.38
นักเรียน	321	43.38
รวม	740	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในหัวข้อการประเมินโครงการ เป็นการประเมินบริบท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 7.84 การประเมินปัจจัยนำเข้า จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 10.54 การประเมินกระบวนการ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 13.24 การประเมินผลผลิต จำนวน 419 คน คิดเป็นร้อยละ 56.62 และการประเมินความพึงพอใจ จำนวน 740 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 45.81 เพศหญิง จำนวน 401 คน คิดเป็นร้อยละ 54.19 ในจำนวนนี้แบ่งออกเป็นอายุ 19 ปีลงมาจำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38 อายุ 20 – 29 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 6.22 อายุ 30 – 39 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 16.89

อายุ 40 - 49 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 11.89 เป็นผู้มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 24.46 อนุปริญญา จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 13.11 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 23.24 ปริญญาโท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 14.19 และปริญญาเอก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38 ในด้านตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.54 ครูผู้สอน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 9.46 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 1.89 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.35 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38 และเป็นนักเรียน จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา
 จากผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวมและจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=34)		คณะกรรมการสถานศึกษาและ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=58)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	4.45	0.50	มาก	4.51	0.56	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการ	4.61	0.57	มากที่สุด	4.59	0.50	มากที่สุด
3	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้อง กับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.63	0.54	มากที่สุด	4.62	0.51	มากที่สุด
4	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551	4.60	0.58	มากที่สุด	4.55	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=34)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=58)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
5	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2	4.65	0.40	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด	4.63	0.54	มากที่สุด
6	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน	4.72	0.60	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด	4.71	0.61	มากที่สุด
7	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น	4.66	0.54	มากที่สุด	4.69	0.50	มากที่สุด	4.68	0.59	มากที่สุด
8	แนวทางการดำเนินงานของโครงการมีความเป็นไปในทางปฏิบัติ	4.60	0.60	มากที่สุด	4.58	0.50	มากที่สุด	4.59	0.34	มากที่สุด
9	แนวทางการดำเนินงานของโครงการมีขอบเขตระยะเวลาในการปฏิบัติที่แน่นอน	4.54	0.57	มากที่สุด	4.56	0.55	มากที่สุด	4.55	0.43	มากที่สุด
10	วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ วัดได้ และประเมินผลได้	4.52	0.50	มากที่สุด	4.54	0.50	มากที่สุด	4.53	0.31	มากที่สุด
11	โครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาต่างๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม	4.61	0.57	มากที่สุด	4.67	0.57	มากที่สุด	4.64	0.59	มากที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=34)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=58)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
12	โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนการวาง แผนการดำเนินโครงการ	4.62	0.51	มากที่สุด	4.55	0.47	มากที่สุด
13	โรงเรียนวางแผนการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา	4.56	0.50	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด
14	โรงเรียนวางแผนการพัฒนานักเรียนเหมาะสมสอดคล้องกับ บริบทของโรงเรียน ชุมชนและสังคมไทย	4.62	0.51	มากที่สุด	4.53	0.60	มากที่สุด
15	การกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานโครงการมีความเป็น รูปธรรมชัดเจน เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน	4.58	0.47	มากที่สุด	4.54	0.43	มากที่สุด
16	การกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานโครงการมีความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติ	4.61	0.48	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
17	โรงเรียนนำข้อมูลหรือผลการประเมินที่ผ่านมาเป็นสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจและกำหนดทางเลือก	4.59	0.47	มากที่สุด	4.62	0.50	มากที่สุด
18	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สภาพ ปัจจุบันและมีวิธีการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	4.57	0.52	มากที่สุด	4.60	0.53	มากที่สุด
19	สภาพของโรงเรียนโดยทั่วไปมีความเหมาะสมต่อการดำเนิน กิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด	4.59	0.52	มากที่สุด	4.56	0.52	มากที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=34)	คณะกรรมาธิการศึกษา และ คณะกรรมาธิการโครงการ (n=24)	ภาพรวม (n=58)	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
20	โรงเรียนมีสภาพการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วม ของนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน ชมรม และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องอื่น ๆ	4.60	0.51	มากที่สุด	4.57	0.48	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.60	0.53	มากที่สุด	4.59	0.52	มากที่สุด	4.59	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D.= 0.49) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.71$, S.D.= 0.61) รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.68$, S.D.= 0.59) และโครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.64$, S.D.= 0.59) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและผู้เรียนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ($\bar{x} = 4.48$, S.D.= 0.46)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D.= 0.53) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.72$, S.D.= 0.60) รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.66$, S.D.= 0.54) และวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน

ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.40$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.50$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการ พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.52$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.46$) รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.50$) และโครงการที่มีผลการศึกษาให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.57$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการศึกษาประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.56$)

ในส่วนของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากการร่วมประชุมการดำเนินงานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีความชัดเจน เหมาะสมต่อการดำเนินงาน กิจกรรมสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ส่งเสริมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพณิชยการ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและสภาพแวดล้อม กายภาพ และโครงสร้างการบริหารจัดการ รายละเอียดโครงการมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง ครูมีความรู้ความสามารถและศักยภาพในการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมที่วางแผนในโครงการเป็นไปตามขอข่ายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดการดำเนินงานโครงการมีความเป็นรูปธรรมชัดเจน เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงสอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา
 จากการศึกษาประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 11 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=54)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=78)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
1	โรงเรียนวางแผนการดำเนินโครงการจากความร่วมมือของครู คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสมาคม และ ผู้เกี่ยวข้อง	4.54	0.51	มากที่สุด	4.50	0.59	มาก	4.52	0.62	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และ ระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการ	4.61	0.57	มากที่สุด	4.56	0.61	มากที่สุด	4.59	0.58	มากที่สุด
3	โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการตามที่กำหนดและควมต้องการ	4.46	0.61	มาก	4.52	0.56	มากที่สุด	4.49	0.61	มาก
4	โรงเรียนมีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภายนอกเพื่อการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย	4.50	0.59	มาก	4.47	0.48	มาก	4.49	0.59	มาก

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมตามปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=54)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=78)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
5	โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดโครงสร้างการบริหาร และวิธีการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ	4.52	0.66	มากที่สุด	4.55	0.57	มากที่สุด	4.54	0.57	มากที่สุด
6	โรงเรียนมีคู่มือ/แนวดำเนินโครงการที่มีความเหมาะสม ชัดเจน เป็นรูปธรรมที่ทุกฝ่ายเข้าใจในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน	4.55	0.60	มากที่สุด	4.46	0.60	มาก	4.51	0.61	มากที่สุด
7	โรงเรียนมีการจัดท้าวสุดและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการอย่างเพียงพอ	4.60	0.57	มากที่สุด	4.53	0.49	มากที่สุด	4.57	0.63	มากที่สุด
8	โรงเรียนกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่มีความเหมาะสม	4.50	0.61	มาก	4.55	0.60	มากที่สุด	4.53	0.56	มากที่สุด
9	โรงเรียนประชุม/ชี้แจง/ให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโครงการแก่ผู้เกี่ยวข้อง	4.49	0.54	มาก	4.46	0.60	มาก	4.47	0.55	มาก
10	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ	4.37	0.57	มาก	4.41	0.59	มาก	4.39	0.54	มาก
11	โรงเรียนมีการวางแผน และประสานความร่วมมือให้ชุมชนหน่วยงานภายนอกเพื่อการมีส่วนร่วมและสนับสนุน	4.53	0.58	มากที่สุด	4.49	0.61	มาก	4.51	0.61	มากที่สุด
12	ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ	4.70	0.61	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด	4.67	0.59	มากที่สุด

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมตามปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=54)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=78)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
13	ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานโครงการ	4.66	0.60	มากที่สุด	4.61	0.50	มากที่สุด
14	จำนวนบุคลากรในการดำเนินงานโครงการมีเพียงพอ	4.43	0.55	มาก	4.51	0.58	มากที่สุด
15	โรงเรียนกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานโครงการในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	4.55	0.61	มากที่สุด	4.49	0.59	มาก
16	โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอก เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมโครงการ	4.53	0.58	มากที่สุด	4.55	0.61	มากที่สุด
17	โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน	4.46	0.57	มาก	4.43	0.57	มาก
18	การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.47	0.54	มาก	4.50	0.58	มาก
19	การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอ และเหมาะสมต่อความต้องการในการดำเนินงานโครงการ	4.50	0.64	มาก	4.47	0.59	มาก
20	โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดหาระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงาน	4.56	0.59	มากที่สุด	4.62	0.63	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.53	0.51	มากที่สุด	4.52	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมตามปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคนภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทพสิลา ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.59$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบโครงการความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.59$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.60$) และโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.58$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.54$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.51$) ผ่านเกณฑ์ การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการความร่วมมือในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.61$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.60$) และโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.57$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมิน เป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.57$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน มีผลประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 0.58$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อม ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.57$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดหา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานโครงการ ($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.63$) และผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.50$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผล การประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.59$)

ในส่วนของคุณลักษณะการสัมมนา และจากการร่วมประชุมการดำเนินงานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สรุปได้ว่า โรงเรียนมีอาคารสถานที่ ห้องเรียน สภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการจัดการศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการจัดการจัดการ มี การเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่าเข้ามาเป็นคณะกรรมการดำเนินงานอย่างแท้จริง รวมถึงความพร้อมด้านงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร อาคารสถานที่ และทรัพยากรต่าง ๆ รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการ ในการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา
 จากการศึกษาประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 12-13 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา ในส่วนกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมของโครงการ

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษาและ (n=24)		ภาพรวม (n=98)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการ ดำเนินงานโครงการ	4.52	0.56	มากที่สุด	4.48	0.54	มาก
2	โรงเรียนประสานความร่วมมือจากเครือข่ายภายนอกเพิ่มเติม เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานและผลสำเร็จของโครงการ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.47	0.54	มาก	4.52	0.61	มากที่สุด
3	โรงเรียนจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน รวมถึงสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอระหว่างดำเนินโครงการ	4.50	0.61	มาก	4.53	0.59	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ในการปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุในโครงการ	4.48	0.63	มาก	4.51	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนของโรงพยาบาล ในส่วนกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมของโครงการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
5	กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ	4.23	0.59	มาก	4.45	0.61	มากที่สุด	4.34	0.58	มาก
6	โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง	4.47	0.54	มาก	4.51	0.64	มากที่สุด	4.49	0.60	มาก
7	กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมในโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพครู นักเรียนและสภาพโรงเรียน	4.50	0.63	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด	4.52	0.59	มากที่สุด
8	การดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ มีกระบวนการติดตามและการประสานงานการจัดกิจกรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.51	0.55	มากที่สุด	4.53	0.61	มากที่สุด	4.52	0.64	มากที่สุด
9	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นระหว่างภาคเรียน	4.49	0.59	มาก	4.51	0.58	มากที่สุด	4.50	0.58	มาก
10	โรงเรียนใช้สถานที่ และทรัพยากรที่มีบริเวณใกล้เคียงได้อย่างเหมาะสมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรม	4.56	0.60	มากที่สุด	4.57	0.59	มากที่สุด	4.57	0.59	มากที่สุด
11	ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค	4.70	0.63	มากที่สุด	4.65	0.60	มากที่สุด	4.68	0.60	มากที่สุด
12	การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัด หรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการทำงานมีความเหมาะสม	4.69	0.61	มากที่สุด	4.71	0.61	มากที่สุด	4.70	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมของโครงการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
13	ครูทุกคนมีส่วนร่วมปฏิบัติและรับผิดชอบในกระบวนการดำเนินกิจกรรมในโครงการ	4.65	0.57	มากที่สุด	4.66	0.56	มากที่สุด	4.66	0.55	มากที่สุด
14	ในขณะดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง	4.72	0.59	มากที่สุด	4.70	0.60	มากที่สุด	4.71	0.60	มากที่สุด
15	กระบวนการกำกับ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.55	0.60	มากที่สุด	4.54	0.59	มากที่สุด	4.55	0.62	มากที่สุด
16	โรงเรียนมีกิจกรรมยกย่องชมเชยครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างจากการจัดกิจกรรม	4.60	0.62	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด	4.64	0.63	มากที่สุด
17	การใช้ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานมีความเหมาะสม	4.66	0.58	มากที่สุด	4.57	0.57	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด
18	การปฏิบัติตามข้อกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการประเมินผลกิจกรรมในโครงการมีความเหมาะสม	4.59	0.55	มากที่สุด	4.51	0.55	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด
19	การจัดทำสรุปรายงานผล ข้อเสนอแนะและการปฏิบัติงานตามกิจกรรมในโครงการเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานในครั้งต่อไปมีความเหมาะสม	4.63	0.59	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด	4.59	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงาน โดยรวมของโครงการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
20	การนำผลการดำเนินงานไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาในการปฏิบัติงานต่อไปมีความเหมาะสม	4.58	0.57	มากที่สุด	4.52	0.60	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.56	0.59	มากที่สุด	4.56	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโรงเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการ มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56, S.D. = 0.60$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง ($\bar{x} = 4.71, S.D. = 0.60$) รองลงมา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการทำงานมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.70, S.D. = 0.58$) และผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค ($\bar{x} = 4.68, S.D. = 0.60$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้โครงการ ($\bar{x} = 4.34, S.D. = 0.58$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56, S.D. = 0.59$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง ($\bar{x} = 4.72, S.D. = 0.59$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค ($\bar{x} = 4.70, S.D. = 0.63$) และการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการทำงานมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.69, S.D. = 0.61$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ ($\bar{x} = 4.23, S.D. = 0.59$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาชั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการการดำเนินงานโครงการ พบว่ามีผลประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.60) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ตกอยู่ในระหว่างการทำเงินงานมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.61) รองลงมา ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.60) และโรงเรียนมีกิจกรรมย่อยของชมเชยครูนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างจากการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ									
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)					
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	รวมเฉลี่ย	4.61	0.60	มากที่สุด	4.60	0.60	มากที่สุด	4.61	0.60	มากที่สุด
1.1	ครูประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคลและบันทึกข้อมูลนักเรียนที่จำเป็นอย่างรอบด้านเหมาะสม		4.57	0.56	มากที่สุด	4.60	0.61	มากที่สุด	4.59	0.60	มากที่สุด
1.2	โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนมีความเหมาะสม		4.68	0.60	มากที่สุด	4.73	0.60	มากที่สุด	4.70	0.59	มากที่สุด
1.3	ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและบันทึกข้อมูลรายบุคคล		4.52	0.62	มากที่สุด	4.55	0.63	มากที่สุด	4.54	0.62	มากที่สุด
1.4	ครูให้ความเป็นกันเอง พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตส่วนตัวและการเรียน		4.63	0.59	มากที่สุด	4.52	0.59	มากที่สุด	4.58	0.56	มากที่สุด
1.5	ครูประจำชั้นให้คำปรึกษาชี้แนะนักเรียน		4.64	0.61	มากที่สุด	4.59	0.59	มากที่สุด	4.62	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ									
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)					
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ				
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้	รวมเฉลี่ย	4.59	0.59	มากที่สุด	4.57	0.60	มากที่สุด	4.58	0.60	มากที่สุด
2.1	ครูสำรวจข้อมูลด้านครอบครัว พฤติกรรม ผลการเรียนรู้ สุขภาพ และความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ อย่างเหมาะสม		4.60	0.54	มากที่สุด	4.58	0.58	มากที่สุด	4.59	0.60	มากที่สุด
2.2	ครูสำรวจข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถด้าน การเรียนแก่นักเรียนที่เหมาะสม		4.53	0.61	มากที่สุด	4.51	0.63	มากที่สุด	4.52	0.58	มากที่สุด
2.3	โรงเรียนประสานงาน/จัดหาทุนการศึกษาตามข้อมูลความต้องการจำเป็น ของนักเรียนอย่างยุติธรรมและเหมาะสม		4.70	0.59	มากที่สุด	4.63	0.64	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด
2.4	ครูช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมนักเรียนด้านพฤติกรรมตาม ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเหมาะสม		4.61	0.60	มากที่สุด	4.59	0.57	มากที่สุด	4.60	0.61	มากที่สุด
2.5	โรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์ที่เข้าใจตรงกันในการคัดกรองนักเรียน และวิธีการนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน		4.51	0.63	มากที่สุด	4.53	0.59	มากที่สุด	4.52	0.57	มากที่สุด
3.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	รวมเฉลี่ย	4.63	0.61	มากที่สุด	4.65	0.60	มากที่สุด	4.64	0.57	มากที่สุด
3.1	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่มาตฐาน ความรู้ความสามารถและทักษะสูงขึ้น		4.72	0.63	มากที่สุด	4.69	0.60	มากที่สุด	4.71	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ									
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)					
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ				
3.2	ครูจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้คนที่มีความสามารถได้รับ การยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.65	0.59	มากที่สุด	4.66	0.61	มากที่สุด	4.66	0.56	มากที่สุด	
3.3	ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนเป็นประจำทุกวัน	4.56	0.62	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด	4.57	0.59	มากที่สุด	
3.4	โรงเรียนจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียนมีความเหมาะสม	4.61	0.60	มากที่สุด	4.63	0.58	มากที่สุด	4.62	0.60	มากที่สุด	
3.5	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออก และยอมรับในความ รู้ ความสามารถของนักเรียนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจของนักเรียน	4.62	0.59	มากที่สุด	4.70	0.60	มากที่สุด	4.66	0.56	มากที่สุด	
4.	ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	รวมเฉลี่ย	4.63	0.60	มากที่สุด	4.63	0.59	มากที่สุด	4.63	0.60	มากที่สุด
4.1	ครูเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาของนักเรียนและใช้เหตุผล ในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม	4.57	0.60	มากที่สุด	4.59	0.61	มากที่สุด	4.58	0.60	มากที่สุด	
4.2	โรงเรียนโดยครูร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครองในการแก้ไข ปัญหาที่เรียนอย่างเหมาะสม	4.59	0.64	มากที่สุด	4.62	0.55	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด	
4.3	ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ด้วยความเต็มใจและมี ความเอื้ออาทรกับนักเรียน	4.67	0.61	มากที่สุด	4.65	0.56	มากที่สุด	4.66	0.59	มากที่สุด	
4.4	โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคล	4.66	0.59	มากที่สุด	4.62	0.64	มากที่สุด	4.64	0.61	มากที่สุด	

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ									
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)					
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ				
4.5	ครูสร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีความไว้วางใจในการพูดคุยและปรึกษา เอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนในการป้องกันปัญหาและช่วยเหลือแก้ไข	4.65	0.55	มากที่สุด	4.68	0.60	มากที่สุด	4.67	0.62	มากที่สุด	
5.	ด้านการส่งต่อนักเรียน	รวมเฉลี่ย	4.60	0.58	มากที่สุด	4.59	0.60	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด
5.1	โรงเรียนจัดระบบกระบวนการทำงานรูปกรรมการพิจารณาปัญหา นักเรียนที่หน่วยากต่อการช่วยเหลือและการส่งต่ออย่างเหมาะสม	4.69	0.60	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด	
5.2	โรงเรียนจัดระบบเพื่อความร่วมมือในการแก้ปัญหาให้นักเรียนระหว่างครู ประจำชั้นมีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวอย่างชัดเจนเหมาะสม	4.60	0.60	มากที่สุด	4.55	0.61	มากที่สุด	4.58	0.60	มากที่สุด	
5.3	โรงเรียนจัดระบบโครงสร้าง กระบวนการแก้ปัญหาพฤติกรรม นักเรียนระหว่างครูประจำชั้นกับครูฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบ ชัดเจนเหมาะสม	4.58	0.61	มากที่สุด	4.60	0.64	มากที่สุด	4.59	0.63	มากที่สุด	
5.4	โรงเรียนมีกระบวนการประสานงานไปยังผู้เชี่ยวชาญ/หน่วยงาน โดยตรงในกรณีที่มีเรียนต้องการแก้ปัญหาเฉพาะ โดยมีกรเก็บ รักษาความลับของนักเรียน	4.57	0.54	มากที่สุด	4.58	0.57	มากที่สุด	4.58	0.59	มากที่สุด	
5.5	โรงเรียนมีกระบวนการประสานงานเครือข่ายกับภายนอกในการช่วยเหลือ พัฒนา และแก้ปัญหาให้นักเรียนอย่างหลากหลายเหมาะสม	4.58	0.56	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.59	0.58	มากที่สุด	
	รวมเฉลี่ย	4.61	0.60	มากที่สุด	4.61	0.60	มากที่สุด	4.61	0.59	มากที่สุด	

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโรงเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนเทพศิลา ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามข้อข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.= 0.59) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X}=4.63$, S.D.= 0.60) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.64$, S.D.= 0.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X}=4.61$, S.D.= 0.60) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.59) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการคัดกรองลงมาใช้ ($\bar{X}=4.58$, S.D.= 0.60)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.= 0.60) ผ่านเกณฑ์ การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{X}=4.63$, S.D.= 0.61) รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข ($\bar{X}=4.62$, S.D.= 0.60) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.61$, S.D.= 0.60) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.58) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการคัดกรองลงมาใช้ ($\bar{X}=4.59$, S.D.= 0.59)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.= 0.60) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{X}=4.65$, S.D.= 0.60) รองลงมาได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X}=4.63$, S.D.= 0.59) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.60$, S.D.= 0.60) และ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.59$, S.D.= 0.60) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผล การคัดกรองมาใช้ ($\bar{X}=4.57$, S.D.= 0.60)

ตอนที่ 5 ผลการประเมินผลผลิตที่มีส่วนช่วยพัฒนาผลกระทบบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

จากการประเมินด้านผลผลิตของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 14-20 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการประเมินส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม

ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)	คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารโครงการ (n=419)	ภาพรวม	ภาพรวม (n=419)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.	นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรม และกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.57	0.54	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด
2.	โรงเรียนได้รับการยอมรับและมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.69	0.60	มากที่สุด
3.	ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน	4.63	0.60	มากที่สุด	4.68	0.56	มากที่สุด
4.	ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.67	0.56	มากที่สุด	4.70	0.54	มากที่สุด
5.	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน	4.56	0.57	มากที่สุด	4.58	0.58	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.61	0.56	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการประเมินส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.56$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.56$) รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.58$) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.57$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.56$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.56$) รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน ($\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.60$) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.57$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.57$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.54$) รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.58$)

ในส่วนของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ด้านผลผลิตส่วนประจายด้านผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา สรุปได้ว่า ผลกระทบด้านบวกจากการดำเนินงานโครงการนักเรียนมีพฤติกรรมด้านการเรียนและส่วนตัวดีขึ้น โรงเรียนได้รับการยกย่องชมเชยและรางวัลจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับต่าง ๆ ได้แก่ 1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รางวัลระดับทอง ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) รางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562 ระดับสหวิทยาเขต ประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่ 3) โรงเรียนผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (ITA) ประจำปีงบประมาณ 2563 ระดับ B 4) เป็นโรงเรียนวิถียุทธ 5) เป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ครูได้รับรางวัลจากการดำเนินงาน ได้แก่ 1) ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูชน คนคุณธรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปี 2563 - 2564 2) ได้รับการยกย่องเป็นครูดีไม่มีอบายมุข ประจำปีการศึกษา 2562 - 2563 3) ได้รับการยกย่องตามโครงการ “ปียชนน์ คนการศึกษา” ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2563 4) ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลรัก ศรัทธาและเสียสละอุทิศตน ในวิชาชีพเพื่อประโยชน์ทางการจังหวัดกรุงเทพมหานคร 5) ได้รับการคัดเลือกเป็นบุคลากรดีเด่น จากสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย 6) ครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนได้รับรางวัลการแข่งขันทักษะวิชาการทั้งระดับเขตและระดับชาติ

นักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยด้านพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ 1) ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการทั้งระดับเขต ระดับภูมิภาค และระดับชาติ 2) ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นเยาวชนดีเด่นกรุงเทพมหานคร (ประกายเพชร) ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี 3) ได้รับรางวัลจากการแข่งขันกีฬาและเป็นที่พำนักกีฬาและเป็นที่ฝึกซ้อมกีฬา ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน 5) ได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวด “รวมพลคนกองเชียร์” กิจกรรมหนึ่งในโครงการ To Be Number One Teen dancer Thailand Championship 2019 ในส่วนของผลกระทบบางส่วนเริ่มต้นของการดำเนินโครงการที่ครูเกิดความลำบากในการบริหารจัดการเวลาในการจัดกิจกรรม เนื่องจากบางขั้นตอนที่เป็นเรื่องใหม่ในการดำเนินงานแต่ก็สามารถบริหารจัดการและแก้ปัญหาได้เมื่อเกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน และประสานงานกันมากขึ้น

2. ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ส่งสังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ									
		ผู้บริหารและ ครูผู้สอน (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)					
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ				
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	รวมเฉลี่ย	4.59	0.59	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด	4.60	0.56	มากที่สุด
1.1	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ที่เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล		4.60	0.56	มากที่สุด	4.55	0.56	มากที่สุด	4.58	0.58	มากที่สุด
1.2	นักเรียนและครูมีความใกล้ชิดและรู้จักกันมากขึ้นจากกิจกรรม เยี่ยมบ้านนักเรียน		4.74	0.59	มากที่สุด	4.72	0.60	มากที่สุด	4.73	0.57	มากที่สุด
1.3	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลครอบคลุมทั้งด้านครอบครัว พฤติกรรม ผลการเรียนรู้ สุขภาพและความสามารถพิเศษ		4.57	0.60	มากที่สุด	4.56	0.61	มากที่สุด	4.57	0.57	มากที่สุด
1.4	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน		4.51	0.57	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.55	0.56	มากที่สุด
1.5	ครูสามารถให้คำปรึกษาชี้แนะนักเรียนได้		4.59	0.61	มากที่สุด	4.63	0.57	มากที่สุด	4.61	0.50	มากที่สุด
1.6	โรงเรียนมีแบบบันทึก ระเบียบ และข้อมูลนักเรียนรายบุคคลครบถ้วน		4.54	0.60	มากที่สุด	4.59	0.55	มากที่สุด	4.56	0.58	มากที่สุด
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้	รวมเฉลี่ย	4.63	0.60	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด	4.61	0.59	มากที่สุด
2.1	โรงเรียนนำข้อมูลด้านครอบครัว พฤติกรรม สุขภาพและ ความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อการศึกษาช่วยเหลือ สนับสนุนนักเรียน		4.65	0.59	มากที่สุด	4.62	0.56	มากที่สุด	4.64	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอขยายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ								
		ผู้บริหารและ		คณะกรรมการสถานศึกษา และ		ภาพรวม				
		ครูผู้สอน (n=74)	ระดับ	ระดับ	ระดับ	\bar{x}	S.D.			
2.2	โรงเรียนมีข้อมูลการคัดกรองนักเรียนที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน	4.59	0.60	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด	4.59	0.61	มากที่สุด
2.3	นักเรียนได้รับทุนการศึกษาอย่างเพียงพอ	4.70	0.61	มากที่สุด	4.54	0.60	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด
2.4	นักเรียนได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมด้านพฤติกรรมตามข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	4.71	0.59	มากที่สุด	4.67	0.56	มากที่สุด	4.69	0.57	มากที่สุด
2.5	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่เข้าใจตรงกันในการคัดกรองนักเรียน	4.53	0.58	มากที่สุด	4.58	0.60	มากที่สุด	4.55	0.59	มากที่สุด
2.6	โรงเรียนนำผลการคัดกรองไปใช้ประโยชน์ต่อนักเรียนรายบุคคล	4.60	0.60	มากที่สุด	4.56	0.61	มากที่สุด	4.58	0.60	มากที่สุด
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	รวมเฉลี่ย	4.63	0.59	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด	4.63	0.60	มากที่สุด
3.1	นักเรียนได้รับการพัฒนาผ่านกิจกรรมให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถแก้ไขปัญหาและทักษะสูงขึ้น	4.67	0.60	มากที่สุด	4.62	0.55	มากที่สุด	4.65	0.60	มากที่สุด
3.2	นักเรียนได้เป็นบุคคลที่มีความสามารถได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.58	0.56	มากที่สุด	4.60	0.60	มากที่สุด	4.59	0.61	มากที่สุด
3.3	นักเรียนมีความใกล้ชิดครูมากขึ้น	4.63	0.59	มากที่สุด	4.59	0.57	มากที่สุด	4.61	0.59	มากที่สุด
3.4	ผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจวิธีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน	4.61	0.60	มากที่สุด	4.63	0.58	มากที่สุด	4.62	0.57	มากที่สุด
3.5	นักเรียนมีโอกาสในการแสดงออก ได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถ และความภาคภูมิใจในตนเอง	4.65	0.58	มากที่สุด	4.61	0.59	มากที่สุด	4.63	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการ											
		ผู้บริหารและ		คณะกรรมการสถานศึกษา และ		ภาพรวม							
		ครูผู้สอน (n=74)	คณะกรรมการโครงการ (n=24)	ครูผู้สอน (n=74)	คณะกรรมการโครงการ (n=24)	ภาพรวม (n=98)							
		ข	S.D.	ระดับ	ข	S.D.	ระดับ	ข	S.D.	ระดับ	ข	S.D.	ระดับ
3.6	ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีศักยภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่ม	4.65	0.61	มากที่สุด	4.66	0.60	มากที่สุด	4.66	0.64	มากที่สุด	4.66	0.64	มากที่สุด
4.	ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	รวมเฉลี่ย	4.59	0.60	มากที่สุด	4.65	0.59	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด	4.62	0.58
4.1	ครูเข้าใจสาเหตุของปัญหาของนักเรียนและใช้เหตุผลในการช่วยเหลือ และแก้ปัญหาให้นักเรียนได้	4.66	0.55	มากที่สุด	4.67	0.56	มากที่สุด	4.67	0.54	มากที่สุด	4.67	0.54	มากที่สุด
4.2	โรงเรียน ครูและบุคลากรสามารถป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขจากครู ต่าง ๆ ของนักเรียนได้	4.54	0.60	มากที่สุด	4.60	0.57	มากที่สุด	4.57	0.60	มากที่สุด	4.57	0.60	มากที่สุด
4.3	นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขจากครู ด้วยความเต็มใจและมีความเอื้ออาทร	4.63	0.61	มากที่สุด	4.69	0.60	มากที่สุด	4.66	0.57	มากที่สุด	4.66	0.57	มากที่สุด
4.4	โรงเรียนสามารถช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคล	4.62	0.63	มากที่สุด	4.70	0.63	มากที่สุด	4.66	0.56	มากที่สุด	4.66	0.56	มากที่สุด
4.5	นักเรียนมีความไว้วางใจในการพูดคุยและปรึกษาครู	4.51	0.58	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด	4.56	0.59	มากที่สุด	4.56	0.59	มากที่สุด
4.6	โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ องค์กรภาครัฐ และเอกชน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.59	0.60	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด	4.61	0.60	มากที่สุด	4.61	0.60	มากที่สุด
5.	ด้านการส่งต่อนักเรียน	รวมเฉลี่ย	4.59	0.58	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.60	0.58
5.1	โรงเรียนสามารถพิจารณาปัญหาที่เห็นว่ายากต่อการช่วยเหลือ และทำการส่งต่ออย่างเหมาะสม	4.68	0.59	มากที่สุด	4.70	0.60	มากที่สุด	4.69	0.58	มากที่สุด	4.69	0.58	มากที่สุด

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอขยายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการ								
		ผู้บริหารและ ครูผู้สอน (n=74)		คณะกรรมการการศึกษา และ คณะกรรมการโครงการ (n=24)		ภาพรวม (n=98)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
5.2	โรงเรียนแก้ปัญหาให้นักเรียนระหว่างครูประจำชั้นและครูแนะแนว อย่างชัดเจนเหมาะสม	4.64	0.60	มากที่สุด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.62	0.55	มากที่สุด
5.3	โรงเรียนแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียนระหว่างครูประจำชั้น กับครูฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบ ชัดเจนเหมาะสม	4.59	0.57	มากที่สุด	4.61	0.56	มากที่สุด	4.60	0.60	มากที่สุด
5.4	โรงเรียนส่งต่อนักเรียนสู่ภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญ/หน่วยงาน โดยตรงในกรณีที่มีนักเรียนต้องการแก้ปัญหาเฉพาะและเก็บรักษา ความลับของนักเรียน	4.56	0.58	มากที่สุด	4.54	0.56	มากที่สุด	4.55	0.61	มากที่สุด
5.5	โรงเรียนมีเครือข่ายกับภายนอกในการช่วยเหลือ พัฒนา และแก้ปัญหาให้นักเรียนอย่างหลากหลายเหมาะสม	4.57	0.55	มากที่สุด	4.58	0.61	มากที่สุด	4.58	0.55	มากที่สุด
5.6	โรงเรียนดำเนินงานร่วมกับต้นสังกัดในการส่งต่อนักเรียนที่ได้รับบริการ แก้ปัญหาเฉพาะกรณี	4.52	0.56	มากที่สุด	4.55	0.60	มากที่สุด	4.54	0.59	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.61	0.59	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.58) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.60) รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.58) ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้ (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.59) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้ายเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.56) และด้านการส่งต่อนักเรียน (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.58)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.59) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุดเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.59) ด้านการคัดกรองนักเรียน และนำผลการคัดกรองลงมาใช้ (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.60) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยผลประเมินเท่ากันสามด้าน ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.58) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.59) และด้านกรป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.60)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.58) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข (\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.59) รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.58) และด้านกรรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.58) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้ายเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้ (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.59) และด้านการส่งต่อนักเรียน (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.59)

ในส่วนของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ด้านผลผลิตส่วนปรับขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนเทพศิลาดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนและได้มีการพัฒนากระบวนการเยี่ยมบ้านให้ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนในการบันทึกฐานข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ปีการศึกษา 2563 เกิดผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนจากคุณครูที่ปรึกษาครบทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 นอกจากนี้โรงเรียนเทพศิลาดำเนินการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เกิดจากการบันทึกข้อมูลในระบบต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีการพัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ ข้อมูลจากระบบโปรแกรมของครูที่ปรึกษาที่บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการด้านและการเรียนของนักเรียน ข้อมูลทดสอบสมรรถภาพนักเรียน ข้อมูลประเมินพฤติกรรมการเรียน (SDQ) ข้อมูลการตรวจสุขภาพ ข้อมูลประเมินความฉลาดทางอารมณ์และข้อมูลประเมินทักษะชีวิตของตนเอง โดยโรงเรียนเทพศิลา ได้นำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้ในการดำเนินการขยายผลไปสู่การ

ช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหา เช่น จัดสรรและมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีสภาพปัญหาด้านความยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประกอบด้วยสนับสนุนและมอบทุนการศึกษาเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี และให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ทางการศึกษากับนักเรียนที่ขาดแคลนในแต่ละระดับชั้น 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ โรงเรียนเทพสถิตได้นำผลจากข้อมูลทั้งนี้มาใช้ในระบบการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ผลการทำกิจกรรมคัดกรองต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ สารสนเทศด้านการศึกษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียนสะสมแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก คัดกรองนักเรียนจากรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน จากแบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล สรุปผลการคัดกรองด้านสุขภาพ และแบบสรุปผลการคัดกรองเป็นห้องเรียน มาจัดทำข้อมูลจำแนกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรองครบทุกด้าน โรงเรียนมีระบบข้อมูลนักเรียนที่มีโอกาสได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนตามข้อมูลการคัดกรอง ทำให้ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง ครูแนะแนว นำผลการคัดกรองที่จำแนกแล้วไปใช้ประกอบในภาระงานนักเรียนทั้งในด้านสุขภาพ ของนักเรียน ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีภาวะทางโภชนาการและมีสุขภาพดี มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันลดลง ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะของนักเรียน จากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงออก ได้แก่ กิจกรรมคาราโอเกะคอนเสิร์ต กิจกรรม IT Update กิจกรรม One Week One Situation กิจกรรม Lose Weight Challenge กิจกรรมตลาดนัดการงานอาชีพ กิจกรรม Language Carnival วัฒนธรรมสร้างสรรค์สร้าง อังกฤษ-จีน-ญี่ปุ่น กิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาด้วย Micro: bit กิจกรรมเยาวชนอาสาสมัครผู้เรียน กิจกรรมเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและการทำงาน กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพนักเรียน กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน กิจกรรมสถานศึกษา (Positive Discipline) กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน กิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต กิจกรรมส่งเสริมกีฬา ศิลปะ กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสาร ด้วยบทเพลงดนตรียามเย็นกิจกรรมเรียนดี สังคมดี และกิจกรรม TO BE NUMBER ONE THE IDOL โดยผลจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดผลสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่าเป้าหมายกำหนดสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อนการจัดทำโครงการ 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข โรงเรียนเทพสถิตดำเนินการดำเนินงานในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและมีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ได้แก่ กิจกรรมมอบทุนการศึกษา กิจกรรม “พญายกสู้ ครูจัดให้” กิจกรรม Classroom meeting กิจกรรมโรงเรียน-บ้านสามสัมพันธ์ กิจกรรมโลกกว้างทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมสมุดยอดคนเก่ง กิจกรรมโครงการปฐมนิเทศ นักเรียนใหม่กิจกรรมมอบรางวัลนักเรียน กิจกรรมมอบรางวัลนักเรียน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมโรงเรียนปลอดภัย กิจกรรมโรงเรียนปลอดภัย

และคุ้มครอง กิจกรรมต่อเปรียบไว้เกินหวาน กิจกรรมแข่งขันก็พาระหว่างห้องเรียน และกิจกรรมติดตามนักเรียนที่จบการศึกษา โดยผลการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือและแก้ปัญหา นักเรียนกลุ่มปกติได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่ดี นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสมอย่างเต็มที่ ได้รับการช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ปัญหา สามารถปรับตัวเข้ารับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบุคลิกภาพและความพร้อมในสังคมและมีศักยภาพในสังคมและมีความยืดหยุ่นในการดำเนินชีวิตได้สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนของนักเรียน มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนทำให้ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนเทพศิรินทร์มีการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือและแก้ไขเป็นรายกรณี จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งต่อนักเรียน เป็นระบบ ได้แก่ กิจกรรม Social Camp กิจกรรมแนะแนวแก้ปัญหาพฤติกรรม กิจกรรมคุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งต่อเพื่อช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ กิจกรรมแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กิจกรรมขอต่อกลางร่วม (MOU) ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง กิจกรรมคลินิกการงานอาชีพ กิจกรรมแก้ปัญหานักเรียนสร้างสรรคเพื่อป้องกันยาเสพติด และกิจกรรมฝ่ายปกครอง โดยผลการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักเรียนได้รับการแก้ไขพฤติกรรม ได้ดีขึ้นได้รับการส่งไปผู้รับต่อไป มีการจัดทำระบบการส่งต่อนักเรียนร่วมกับทุกหน่วยงาน เช่น สถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัยยาศัยกับสถานพยาบาลทางการแพทย์ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านข้อมูลเบื้องต้น และการดำเนินงานต่อของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดความสะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนเกิดความสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูคนอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา และองค์กรภายนอก ซึ่งผลการดำเนินงานตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สูงกว่าปีก่อนการจัดทำโครงการ ดังตารางที่ 16-17

ตารางที่ 16 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

ที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา 2562		ปีการศึกษา 2563		ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย (หน่วย)	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย (หน่วย)
		จำนวนนักเรียนทั้งหมด (หน่วย)	จำนวนนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย (หน่วย)	จำนวนนักเรียนทั้งหมด (หน่วย)	จำนวนนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย (หน่วย)		
1	ภาษาไทย	2,535	2,100	2,510	2,157	82.86	85.94
2	คณิตศาสตร์	3,118	2,347	2,653	2,198	75.27	82.85
3	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4,911	3,943	5,601	4,723	80.29	84.32
4	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	6,367	5,351	5,884	5,096	84.05	86.61
5	สุขศึกษาและพลศึกษา	3,646	3,104	3,807	3,262	85.15	85.68
6	ศิลปะ	3,553	3,052	3,737	3,381	85.90	90.47
7	การงานอาชีพ	4,197	3,428	3,619	3,131	81.67	86.52
8	ภาษาต่างประเทศ	4,189	3,499	4,309	3,687	83.53	85.57
9	มาตรฐานสากล	897	777	768	682	86.61	88.80
เฉลี่ยทั้งปีการศึกษา		33,411	27,600	32,888	28,317	82.61	86.10

ปีการศึกษา 2562
ปีการศึกษา 2563
เปรียบเทียบระหว่างปี

จากตารางที่ 16 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 (ปีก่อนการจัดทำโครงการ) และปีการศึกษา 2563 (ปีจัดทำโครงการ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่า ปีการศึกษา 2563 นักเรียนมีผลการเรียนผ่านค่าเป้าหมายของสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เฉลี่ยทั้งปีการศึกษา มากกว่า

ปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 3.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 3.08 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 7.58 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 4.03 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 2.56 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 0.53 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 4.57 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ ค่าเป้าหมาย ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 4.85 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 2.04 และกลุ่มวิชามาตรฐานสากล ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 3.19

ตารางที่ 17 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับต้นไป เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

ที่	ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2562				ปีการศึกษา 2563			
		จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับ การประเมิน	จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมิน ระดับต้นไป	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย	จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับ การประเมิน	จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมิน ระดับต้นไป	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย	
1	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	428	398	92.99	425	417	98.12	5.13	
2	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	364	349	95.88	416	414	99.52	3.64	
3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	413	389	94.19	365	355	97.26	3.07	
4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	301	275	91.36	303	293	96.70	5.34	
5	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	255	245	96.08	298	293	98.32	2.24	
6	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	259	243	93.82	248	244	98.39	4.57	
เฉลี่ยทั้งปีการศึกษา		2,020	1,899	94.05	2,055	2,016	98.10	4.05	

จากตารางที่ 17 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นไป เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 (ปีก่อนการจัดทำโครงการ) และปีการศึกษา 2563 (ปีที่จัดทำโครงการ) พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นไป เปรียบเทียบระหว่าง ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่า ปีการศึกษา 2563 นักเรียนมีผลการเรียนรู้ประเด็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นไปเฉลี่ยทั้งปีการศึกษา มากกว่า ปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 4.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับชั้น พบว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 5.13 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 3.64 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 3.07 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 5.34 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 2.24 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 4.57

3. ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพทักษะชีวิตนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมิน ในภาพรวมดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สูงสุด ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ									
		ผู้บริหารและครู (n=74)	คณะกรรมการสถานศึกษา (n=419)	คณะกรรมการโครงการ และผู้ปกครอง (n=345)	ระดับ	ระดับ	ระดับ				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ				
1.	ทักษะด้านสังคม	รวมเฉลี่ย	4.60	0.59	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด
1.1	นักเรียนสามารถสื่อสารพูดคุยกับบุคคลในวัยต่าง ๆ ด้วยท่าทางเหมาะสม	4.56	0.56	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.58	0.58	มากที่สุด	
1.2	นักเรียนเป็นผู้รู้จักรับฟังบุคคลอื่นอย่างตั้งใจ	4.54	0.60	มากที่สุด	4.57	0.56	มากที่สุด	4.56	0.58	มากที่สุด	
1.3	นักเรียนสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์	4.51	0.61	มากที่สุด	4.55	0.55	มากที่สุด	4.53	0.60	มากที่สุด	
1.4	นักเรียนรู้จักรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่นทั้งทางบวกและทางลบ	4.57	0.58	มากที่สุด	4.51	0.59	มากที่สุด	4.55	0.61	มากที่สุด	
1.5	นักเรียนสามารถถ่ายทอดและแสดงความคิดเห็นตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	4.61	0.57	มากที่สุด	4.66	0.60	มากที่สุด	4.64	0.54	มากที่สุด	
1.6	นักเรียนรู้จักปฏิเสธในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่น	4.59	0.59	มากที่สุด	4.52	0.61	มากที่สุด	4.55	0.56	มากที่สุด	
1.7	นักเรียนสามารถประเมินประนีประนอมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคล	4.60	0.60	มากที่สุด	4.53	0.63	มากที่สุด	4.56	0.55	มากที่สุด	

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา (n=419)		คณะกรรมการโครงการและผู้ปกครอง (n=345)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.8	นักเรียนมีความสามารถใฝ่เรียนรู้ให้ผู้อื่นเห็นสอดคล้องกับความคิดของตน	4.58	0.55	มากที่สุด	4.62	0.61	มากที่สุด
1.9	นักเรียนเป็นผู้รู้จักแสวงหาและเสนอทางเลือกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น	4.62	0.57	มากที่สุด	4.66	0.59	มากที่สุด
1.10	นักเรียนเป็นคนมั่นใจ ช่วยเหลือเพื่อนและคนรอบข้างเมื่อมีโอกาส	4.64	0.61	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด
1.11	นักเรียนมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมที่ปกป้องในสิทธิของตนเอง	4.60	0.62	มากที่สุด	4.65	0.59	มากที่สุด
1.12	นักเรียนรู้จักขอเบรตในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ล่วงล้ำในสิทธิของบุคคลอื่น	4.61	0.60	มากที่สุด	4.64	0.60	มากที่สุด
1.13	นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการของตนเองต่อบุคคลอื่นการแสดงความจริงใจไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ	4.60	0.59	มากที่สุด	4.65	0.60	มากที่สุด
1.14	นักเรียนเป็นมิตรกับเพื่อน ครู และคนในครอบครัว มีความสนุกสนานร่วมกับใคร่ได้พบปะพูดคุย	4.59	0.58	มากที่สุด	4.62	0.59	มากที่สุด
1.15	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	4.66	0.57	มากที่สุด	4.64	0.58	มากที่สุด
1.16	นักเรียนเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น	4.63	0.57	มากที่สุด	4.68	0.62	มากที่สุด

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม
ตัวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการโครงการ และผู้ปกครอง (n=345)		ภาพรวม (n=419)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.17	นักเรียนให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเข้าสังคมพอ ๆ กับการเรียนหรือทำงานให้ประสบความสำเร็จ	4.70	0.60	มากที่สุด	4.67	0.61	มากที่สุด
1.18	นักเรียนเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตั้งใจ และรับผิดชอบการทำงานให้สำเร็จ ปรับปรุงและพัฒนา การทำงานของกลุ่ม	4.57	0.60	มากที่สุด	4.60	0.60	มากที่สุด
1.19	นักเรียนมีแรงจูงใจและพร้อมรับที่จะพัฒนาความสามารถ ของตนเองเพื่อความสำเร็จของทีมงาน	4.56	0.59	มากที่สุด	4.61	0.54	มากที่สุด
1.20	นักเรียนแสดงออกด้วยท่าทางอย่างเหมาะสม สุภาพ เป็นมิตร และเข้าใจคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง	4.55	0.61	มากที่สุด	4.62	0.57	มากที่สุด
1.21	นักเรียนเห็นอกเห็นใจต่อผู้ประสบชะตากรรมไม่ตี และให้ความช่วยเหลือตามกำลังเมื่อมีโอกาส	4.60	0.62	มากที่สุด	4.65	0.58	มากที่สุด
1.22	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อร่วมสร้างสิ่งที่ดีงาม บำเพ็ญตนเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวมชุมชนและช่วยเหลือสังคมเหมาะสมตามวัย ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	4.61	0.54	มากที่สุด	4.63	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ									
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา		ภาพรวม (n=419)					
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ				
1.23	นักเรียนอาสาทำงานและช่วยเหลือผู้ที่มีความเต็มใจ โดยการเสียสละกำลังกาย กำลังใจหรือกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน	4.59	0.54	มากที่สุด	4.62	0.60	มากที่สุด	4.61	0.58	มากที่สุด	
1.24	นักเรียนเชื่อมั่นว่าตนเองมีส่วนสร้างคุณค่าและทำประโยชน์ในสังคมได้	4.63	0.57	มากที่สุด	4.69	0.57	มากที่สุด	4.66	0.60	มากที่สุด	
1.25	นักเรียนมีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม และนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม	4.57	0.59	มากที่สุด	4.59	0.57	มากที่สุด	4.58	0.56	มากที่สุด	
2.	ทักษะด้านการคิด	รวมเฉลี่ย	4.63	0.58	มากที่สุด	4.63	0.59	มากที่สุด	4.63	0.59	มากที่สุด
2.1	นักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนการตัดสินใจ	4.60	0.56	มากที่สุด	4.58	0.61	มากที่สุด	4.59	0.58	มากที่สุด	
2.2	นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลเพื่อพิจารณาความเสี่ยงในการตัดสินใจ	4.57	0.60	มากที่สุด	4.61	0.63	มากที่สุด	4.59	0.60	มากที่สุด	
2.3	นักเรียนค้นหาแนวคิดและโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	4.70	0.61	มากที่สุด	4.66	0.60	มากที่สุด	4.68	0.59	มากที่สุด	
2.4	นักเรียนมีความมั่นใจว่าสามารถจัดการชีวิตของตนเอง และสามารถเป็นคนดีได้	4.59	0.58	มากที่สุด	4.64	0.57	มากที่สุด	4.62	0.61	มากที่สุด	
2.5	นักเรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยสติปัญญาของตนเอง	4.54	0.58	มากที่สุด	4.67	0.59	มากที่สุด	4.61	0.62	มากที่สุด	

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ						
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ประกอบการ (n=345)		ภาพรวม (n=419)		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	
2.6	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามนักเรียนรับรู้และทำความเข้าใจในสภาพของสถานการณ์นั้น ๆ ในเชิงบวกต่อสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	4.59	0.59	มากที่สุด	4.54	0.60	มากที่สุด	
2.7	นักเรียนสามารถประเมิน แสงวงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูลข่าวสาร อย่างมีประสิทธิภาพ	4.72	0.60	มากที่สุด	4.69	0.61	มากที่สุด	
2.8	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยความเป็นเหตุเป็นผล	4.66	0.55	มากที่สุด	4.64	0.55	มากที่สุด	
2.9	นักเรียนสามารถคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ ด้วยความเฉลียวฉลาด รอบรู้ ทันคน ทันเหตุการณ์ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จ	4.60	0.57	มากที่สุด	4.65	0.59	มากที่สุด	
2.10	นักเรียนคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือแก้ปัญหาและมีกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย	4.69	0.56	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด	
3.	ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์	รวมเฉลี่ย	4.54	0.59	มากที่สุด	4.53	0.58	มากที่สุด
3.1	นักเรียนสามารถควบคุมความคิดในทางลบเมื่อเผชิญกับปัญหา และใช้วิธีการผ่อนคลายเมื่อเกิดความเครียดและความไม่สบายใจ	4.32	0.57	มาก	4.52	0.56	มากที่สุด	

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา (n=419)		ภาพรวม				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
3.2	นักเรียนสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป	4.56	0.59	มากที่สุด	4.52	0.57	มากที่สุด	4.54	0.60	มากที่สุด
3.3	นักเรียนพยายามลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวลด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ไม่ย่อท้อเพื่อจัดการกับประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจนั้น	4.44	0.60	มาก	4.24	0.59	มาก	4.34	0.54	มาก
3.4	นักเรียนมีความพยายามเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ท้าทาย มองความล้มเหลวหรือความผิดพลาดว่าเป็นโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จต่อไป	4.52	0.56	มากที่สุด	4.51	0.60	มากที่สุด	4.52	0.56	มากที่สุด
3.5	หากมีปัญหายุ่งยากในการทำงาน นักเรียนไม่รู้สึกท้อแท้ หรือหมดหวัง	4.43	0.58	มาก	4.50	0.61	มาก	4.47	0.57	มาก
3.6	นักเรียนสามารถพยายามสู้ต่อไปเพื่อความสำเร็จในชีวิตแม้ว่าบางครั้งจะหมดกำลังใจ	4.47	0.59	มาก	4.49	0.59	มาก	4.48	0.60	มาก
3.7	นักเรียนยอมรับและเข้าใจต่อการใช้อารมณ์ของตนเอง มีความอดทนพยายาม เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ท้าทาย	4.37	0.61	มาก	4.40	0.56	มาก	4.39	0.54	มาก
3.8	นักเรียนสามารถให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อเขาทำให้นักเรียนไม่พอใจ	4.48	0.56	มาก	4.50	0.55	มาก	4.49	0.56	มาก

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการโครงการ และผู้ปกครอง (n=345)		ภาพรวม (n=419)				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ			
3.9	นักเรียนเข้าใจความรู้สึของตนเองและสามารถจัดการกับ ความเครียดได้ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม	4.59	0.58	มากที่สุด	4.59	0.57	มากที่สุด	4.59	0.60	มากที่สุด
3.10	นักเรียนเคารพ เชื้อพंग และปฏิบัติตามคำสั่งสอนอันดีงาม ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์อย่างเต็มใจ	4.67	0.60	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด	4.64	0.61	มากที่สุด
3.11	นักเรียนกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพราะเชื่อว่าเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข	4.72	0.61	มากที่สุด	4.70	0.60	มากที่สุด	4.71	0.58	มากที่สุด
3.12	นักเรียนไม่มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ การพนัน ชู้สาว ทะเลาะวิวาท โดดเรียนและสิ่งเสพติดให้โทษ	4.61	0.56	มากที่สุด	4.54	0.57	มากที่สุด	4.57	0.59	มากที่สุด
3.13	นักเรียนมองเห็นความสามารถของตนเองในเชิงบวก และมีพลังใจ ต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดบนพื้นฐานความเชื่อในตนเอง	4.68	0.57	มากที่สุด	4.69	0.61	มากที่สุด	4.69	0.57	มากที่สุด
3.14	นักเรียนมีความพยายามตั้งใจทำงานให้ออกมาดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคำนึงถึงความถูกต้องและเรียบร้อย	4.65	0.60	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.62	0.60	มากที่สุด
3.15	นักเรียนรู้ว่าตัวเองมีศักยภาพที่จะทำอะไรก็ได้ดีและไม่ย่อท้อ ต่อปัญหาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	4.64	0.63	มากที่สุด	4.62	0.58	มากที่สุด	4.63	0.58	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.59	0.58	มากที่สุด	4.59	0.58	มากที่สุด	4.59	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิภาพของโครงสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.58) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการศึกษา (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.59) รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านสังคม (\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.58) และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ (\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทักษะด้านสังคม พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์กับภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเข้าสังคมพอ ๆ กับการเรียนหรือทำงานให้ประสบความสำเร็จ (\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.61) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนเชื่อมั่นว่าตนเองมีส่วนสร้างคุณค่าและทำประโยชน์ในสังคมได้ (\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.60) และนักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และสังคม (\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินต่ำสุดที่สุด ได้แก่ นักเรียนสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.60)

ทักษะด้านการศึกษา พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ (\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.56) และนักเรียนค้นหาแนวคิดและโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.59) และนักเรียนคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือแก้ปัญหาและมีการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย (\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.59) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามนักเรียนรับรู้และทำความเข้าใจในสภาพของสถานการณ์นั้น ๆ ในเชิงบวกต่อสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.58)

ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพราะเชื่อว่าเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.58) รองลงมาได้แก่ นักเรียนมองเห็นความสามารถของตนเองในเชิงบวก และมีพลังใจต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดบนพื้นฐานความเชื่อในตนเอง (\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.57) และนักเรียนเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนอันดีงามของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์อย่างเต็มใจ (\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.61) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนพยายามลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวลด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ไม่ย่อท้อเพื่อจัดการกับประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจนั้น (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.54)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.58) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการศึกษา (\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.58) รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านสังคม (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.59) และ ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ (\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.59) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทักษะด้านสังคม พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเข้าสังคมพอ ๆ กับการเรียนหรือทำงานให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.60$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.57$) และนักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อนและคนรอบข้างเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.61$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.61$)

ทักษะด้านการศึกษา พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนสามารถประเมิน แสงงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.60$) รองลงมาได้แก่ นักเรียนค้นหาแนวคิดและโอกาสในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.61$) และนักเรียนคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือแก้ปัญหาและมีการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.56$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยใจของตนเอง ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.58$)

ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพราะเชื่อว่าเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.61$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนมองเห็นความสามารถของตนเองในเชิงบวก และมีพลังใจต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดบนพื้นฐานความเชื่อมั่นตนเอง ($\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.57$) และนักเรียนเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนอันดีงามของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์อย่างเต็มใจ ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.60$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถควบคุมความคิดในทางลบเมื่อเผชิญกับปัญหาและใช้วิธีการผ่อนคลายความเครียดและความไม่สบายใจ ($\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.57$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, S.D. = 0.58$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการคิด ($\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.59$) รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.58$) และ ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.58$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ทักษะด้านสังคม พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนเชื่อมั่นว่าตนเองมีส่วนสร้างคุณค่าและทำประโยชน์ในสังคมได้ ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.57$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น ($\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.62$) และนักเรียนให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

การสร้างสัมพันธภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเข้าสังคมพอ ๆ กับการเรียนหรือทำงานให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.61$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนรู้จักรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่นทั้งทางบวกและทางลบ ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.59$)

ทักษะด้านการคิด พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.61$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยการตัดสินใจของตนเอง ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.59$) และ นักเรียนค้นหาแนวคิดและโอกาสในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.60$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามนักเรียนรับรู้และทำความเข้าใจในสภาพของสถานการณ์นั้น ๆ ในเชิงบวกต่อสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.60$)

ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ นักเรียนกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพราะเชื่อว่าเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.60$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนมองเห็นความสามารถของตนเองในเชิงบวก และมีพลังใจต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดบนพื้นฐานความเชื่อในตนเอง ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.61$) และนักเรียนรู้ว่าตัวเองมีศักยภาพที่จะทำอะไรได้ดีและไม่ย่อท้อต่อปัญหาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.58$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนพยายามลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวลด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ไม่ย่อท้อเพื่อจัดการกับประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจนั้น ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.59$)

ในส่วนของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ด้านผลผลิตส่วนปรับขยายด้านประสิทธิภาพของโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลาในส่วนของคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน สรุปได้ว่า จากการดำเนินกิจกรรมทำให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการของผู้บริหารและการดำเนินงานของครูในการจัดกิจกรรมและพัฒนานาที่กะทัดรัดนักเรียนได้เป็นอย่างดีเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็นของนักเรียน และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการจัดการการแก้ปัญหาและความคิดรวบยอดแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถและศักยภาพของตนเองอย่างมีความมั่นใจในตนเองในการแสดงออกอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีในสังคม ซึ่งจากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตต่าง ๆ ของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตที่สูงขึ้น โดยมียุทธศาสตร์ประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนตามหลักสูตรผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสรุปผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2563 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พบว่า มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนสูงกว่าปีก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนระดับชั้นไป เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563

ที่	สมรรถนะสำคัญ	ปีการศึกษา 2562				ปีการศึกษา 2563			
		จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับ การประเมิน	จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินระดับชั้นไป	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย	จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับ การประเมินระดับชั้นไป	จำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินระดับชั้นไป	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านค่าเป้าหมาย	
1	ความสามารถในการสื่อสาร	2,020	1,858	91.98	2,055	2,009	97.76	5.78	
2	ความสามารถในการคิด	2,020	1,905	94.31	2,055	2,015	98.05	2.85	
3	ความสามารถในการแก้ปัญหา	2,020	1,919	95.00	2,055	2,021	98.35	3.35	
4	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	2,020	1,913	94.70	2,055	2,041	99.32	4.62	
5	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	2,020	1,939	95.99	2,055	2,012	97.91	1.92	
เฉลี่ยทั้งปีการศึกษา		2,020	1,906	94.36	2,055	2,019	98.25	3.89	

ปีการศึกษา 2562 และ 2563
เปรียบเทียบระหว่าง

จากตารางที่ 19 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนระดับชั้นไป เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 (ปีก่อนการจัดทำโครงการ) และปีการศึกษา 2563 (ปีที่จัดทำโครงการ) พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนระดับชั้นไป เปรียบเทียบระหว่าง ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่า ปีการศึกษา 2563 นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนระดับชั้นไปเฉลี่ยทั้งปีการศึกษา มากกว่า ปีการศึกษา 2562 คิดเป็นร้อยละ 3.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะสำคัญ พบว่า ความสามารถในการสื่อสาร ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 5.78 ความสามารถในการคิด ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 2.85 ความสามารถในการแก้ปัญหา ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 3.35 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 4.62 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ร้อยละ 1.92

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพสถิต ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพสถิต

ที่	รายการ	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ					
		ผู้บริหาร ครูผู้สอน	ผู้ปกครองนักเรียน	นักเรียน	ภาพรวม	ระดับ	ระดับ
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรม ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข อันเป็น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตาม เป้าหมายของโรงเรียน	4.72	0.52	มากที่สุด	4.68	0.55	มากที่สุด
2	นักเรียนมีคุณภาพทักษะชีวิต สามารถ ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน ในชุมชน และในสังคมได้อย่างปกติสุข	4.67	0.55	มากที่สุด	4.70	0.62	มากที่สุด
3	นักเรียนมีพฤติกรรมการดีขึ้น ส่งผลถึง การเรียนรู้และชีวิตประจำวันที่ดี และมีคุณภาพขึ้น	4.64	0.60	มากที่สุด	4.65	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ (ต่อ)

		ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ								
		ผู้บริหาร ครูผู้สอน				นักเรียน				
ที่	รายการ	ผู้ปกครองนักศึกษา และคณะกรรมการโครงการ (n=98)	ผู้ปกครองนักเรียน (n=321)	ผู้ปกครองนักเรียน (n=321)	นักเรียน (n=740)	ภาพรวม				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
4	นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปและได้รับการยกย่อง	4.51	0.61	มากที่สุด	4.53	0.60	มากที่สุด	4.57	0.57	มากที่สุด
5	นักเรียนทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ชุมชนและสาธารณชน	4.58	0.62	มากที่สุด	4.59	0.59	มากที่สุด	4.60	0.60	มากที่สุด
6	การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ถึงความและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน	4.62	0.58	มากที่สุด	4.71	0.61	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด
7	ครูมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถให้คำปรึกษาและชี้แนะเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.66	0.56	มากที่สุด	4.70	0.54	มากที่สุด	4.60	0.53	มากที่สุด
8	ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน	4.71	0.59	มากที่สุด	4.68	0.55	มากที่สุด	4.69	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม
ตัวระบุแบบดูและช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

		ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ					
ที่	รายการ	ผู้บริหาร ครูผู้สอน		ผู้ปกครองนักเรียน		นักเรียน	
		ผู้บริหาร ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการโครงการ (n=98)	ผู้ปกครองนักเรียน (n=321)	นักเรียน (n=321)	ภาพรวม (n=740)	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
9	นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา พฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน	4.63	0.60	มากที่สุด	4.58	0.58	มากที่สุด
10	โรงเรียนได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ กิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน เผยแพร่เพื่อเป็นการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ต่าง ๆ	4.59	0.60	มากที่สุด	4.60	0.59	มากที่สุด
11	โรงเรียนได้รับการยอมรับและไว้วางใจจาก ผู้ปกครองและชุมชนในด้านการพัฒนา และแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน	4.70	0.54	มากที่สุด	4.72	0.59	มากที่สุด
12	บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความ พยายามร่วมกันในการแก้ปัญหา และอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ	4.69	0.55	มากที่สุด	4.74	0.60	มากที่สุด

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ (ต่อ)

		ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ											
ที่	รายการ	ผู้บริหาร ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการโครงการ (n=98)	ผู้ปกครองนักเรียน (n=321)	นักเรียน (n=321)	ภาพรวม (n=740)							
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ						
13	ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ นี้ สามารถส่งเสริมการพัฒนา การดำเนินงาน การจัดการศึกษา ของโรงเรียนให้ไปเป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนด	4.60	0.58	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.62	0.57	มากที่สุด	4.62	0.57	มากที่สุด
14	ผลจากการดำเนินงานโครงการ เป็นไป ตามนโยบาย จุดเน้นและเป้าหมาย การพัฒนาพฤติกรรม และทักษะชีวิตนักเรียนของโรงเรียน	4.64	0.54	มากที่สุด	4.62	0.52	มากที่สุด	4.71	0.54	มากที่สุด	4.66	0.61	มากที่สุด
15	ครู นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำความรู้จากการเข้าร่วม กิจกรรมไปพัฒนาตนเองและ ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้	4.59	0.50	มากที่สุด	4.61	0.54	มากที่สุด	4.66	0.56	มากที่สุด	4.62	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพธิดา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ								
		ผู้บริหาร ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ผู้ปกครองนักเรียน	นักเรียน	ภาพรวม				
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
16	โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน มีความร่วมมือกันในการพัฒนา พฤติกรรมและทักษะชีวิตในชุมชน	4.53	0.53	มากที่สุด	4.63	0.46	มากที่สุด	4.59	0.59	มากที่สุด
17	นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ตนเองเพื่อให้เกิดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ พัฒนาพฤติกรรม และทักษะชีวิตนักเรียน จากความร่วมมือ กิจกรรมโดยประสานกันโดยตรง	4.66	0.51	มากที่สุด	4.59	0.55	มากที่สุด	4.74	0.60	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.63	0.56	มากที่สุด	4.64	0.56	มากที่สุด	4.65	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 20 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน เทพธิดา ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.64, S.D. = 0.55) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและครู เฝ้าระวังในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน (\bar{x} = 4.71, S.D. = 0.55) รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงาม

และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.50) และ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.56) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปและได้รับการยกย่อง ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.53)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.56) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรม ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.52) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.59) และโรงเรียนได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.54) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปและได้รับการยกย่อง ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.61)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.56) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.60) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน ($\bar{X}=4.72$, S.D.=0.59) และการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.61) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปและได้รับการยกย่อง ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.60)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.58) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน จากความร่วมมือกิจกรรมโดยประสบการณ์ตรง ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.60) รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.59) และผลจากการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามนโยบาย จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียนของโรงเรียน ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.54) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน เผยแพร่ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในต่าง ๆ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.61)

5. ผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ส่งสังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา (n=419)		ภาพรวม	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนนำแนวทางดำเนินงานโครงการพัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	4.57	0.54	มากที่สุด	4.55	0.56	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	4.68	0.53	มากที่สุด	4.69	0.59	มากที่สุด
3	ครูนำแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.70	0.56	มากที่สุด	4.72	0.60	มากที่สุด
4	นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมไม่ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน	4.65	0.58	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด
5	ครูสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการดำเนินงานตามโครงการ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาภายในโรงเรียน	4.60	0.51	มากที่สุด	4.61	0.54	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.64	0.54	มากที่สุด	4.65	0.56	มากที่สุด

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ					
		ผู้บริหารและครู (n=74)		คณะกรรมการสถานศึกษา (n=419)		ภาพรวม	
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนนำแนวทางดำเนินงานโครงการพัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	4.57	0.54	มากที่สุด	4.55	0.56	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	4.68	0.53	มากที่สุด	4.69	0.59	มากที่สุด
3	ครูนำแนวทางการจัดการกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.70	0.56	มากที่สุด	4.72	0.60	มากที่สุด
4	นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน	4.65	0.58	มากที่สุด	4.70	0.51	มากที่สุด
5	ครูสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการดำเนินงานตามโครงการ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาภายในโรงเรียน	4.60	0.51	มากที่สุด	4.61	0.54	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.64	0.54	มากที่สุด	4.65	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.65, S.D.= 0.55) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครูนำแนวทางการจัดการกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (\bar{x} = 4.71, S.D.= 0.56) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินงาน

อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.69$, $S.D. = 0.51$) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนนำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 4.56$, $S.D. = 0.54$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $S.D. = 0.54$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครูนำแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.56$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.53$) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนนำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.54$)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.56$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครูนำแนวทางการจัดกิจกรรมนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.60$) รองลงมา ได้แก่ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.51$) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนนำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 4.55$, $S.D. = 0.56$)

ในส่วนของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ด้านผลผลิตส่วนรับขยายด้านความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา สรุปลงได้ว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีรูปแบบเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมตามสภาพสังคมและเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ครูยังเกิดการเรียนรู้อ และสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการจัดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันและศึกษาเพิ่มเติม รวมถึงนักเรียนเกิดการประยุกต์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่โรงเรียนจัดนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันในสถานการณต่าง ๆ ได้จริง และโรงเรียนได้นำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจัดทำไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และจัดทำเป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 5 ปีของโรงเรียนในระยะต่อไป ครูและบุคลากรมีการนำเอาผลการดำเนินงานตามโครงการไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ โดยมีผลการดำเนินงานไปใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ผู้การพัฒนาการทำวิจัยชั้นเรียนมีจำนวนงานวิจัยชั้นเรียนครบร้อยละ 100 และผู้ปกครองนักเรียนมีการพัฒนาการสร้างกลุ่มผู้ปกครองเครือข่ายร่วมกัน

6. ผลการประเมินส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน ผู้ประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ที่	รายการ	ผลการประเมินส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ								
		ผู้บริหารและครู (n=74)	คณะกรรมการสถานศึกษา (n=419)	ภาพรวม	ผู้ปกครองนักเรียน (n=345)	คณะกรรมการโครงการ	ภาพรวม			
		\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์	4.73	0.56	มากที่สุด	4.70	0.54	มากที่สุด	4.72	0.54	มากที่สุด
2	ครูสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ดำเนินงานตามโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบและเกิดการเรียนรู้	4.60	0.51	มากที่สุด	4.66	0.58	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
3	ผู้ปกครองสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้กับผู้อื่นได้	4.59	0.55	มากที่สุด	4.66	0.60	มากที่สุด	4.63	0.50	มากที่สุด
4	โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้	4.71	0.57	มากที่สุด	4.68	0.53	มากที่สุด	4.69	0.54	มากที่สุด
5	โรงเรียนประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.62	0.54	มากที่สุด	4.62	0.57	มากที่สุด	4.62	0.56	มากที่สุด
6	ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานที่บ้านได้	4.52	0.60	มากที่สุด	4.54	0.55	มากที่สุด	4.53	0.53	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.63	0.56	มากที่สุด	4.64	0.56	มากที่สุด	4.64	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 22 พบว่า ผลการประเมินส่วนขยายด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลิตา ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.54) รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.54) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานที่บ้านได้ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.53)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.56) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.56) รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.57) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานที่บ้านได้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.60)

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.56) ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.54) รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานที่บ้านได้ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.55)

ในส่วนของผู้ตอบข้อคำถามการสัมภาษณ์ และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ด้านผลผลิตส่วนปรับขยายการถ่ายทอดองค์ความรู้ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลิตา สรุปได้ว่า โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงาน วิธีการบริหารจัดการโครงการ การเรียนรู้จากการดำเนินงาน ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานโครงการอื่น ๆ ของโรงเรียน และสามารถเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ โดยครูสามารถถ่ายทอดประสบการณ์การดำเนินงานตามโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบและเกิดการเรียนรู้ ขยายผลให้กับครูคนอื่น ๆ หรือโรงเรียนอื่นได้ ผู้ปกครองยังสามารถนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานของตนเองได้ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทพลิตา เพื่อทำการวิจัยและพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และมีผลการดำเนินงานโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลิตาที่ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยมีผลผลิตที่เป็นเลิศเป็นที่ยอมรับจากสถานศึกษาอื่น และโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาแบบอย่าง

ที่มีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาต้นแบบโรงเรียนเรียนรวม จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผ่านการพิจารณาสนับสนุนโครงการยกระดับโรงเรียนสู่การเรียนรู้ด้าน Coding, STEM, IoT and AI จากสำนักงานส่งเสริมดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากหน่วยงานทางการศึกษา คณะผู้บริหาร ครูจากทั่วประเทศ โดยในปีการศึกษา 2563 มีสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น จำนวน 15 แห่ง เข้ามาศึกษาดูงาน และได้เชิญนายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา นายธีรชัย ศรีนาม รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา นายจินตนาวรรณน์ บำรุงเจริญสุข นางสาวอมรรัตน์ จงทองกลาง นายโอภาส สุ่มมาตร์ นางสาวธัญกานต์ สมควร และนางสาวศุจิ โกงศรีชัย คณะครูโรงเรียนเทพศิลาไปเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้เรียนแบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ให้แก่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และโรงเรียนในต่างจังหวัด โดยผลสำเร็จดังกล่าวนอกจากโรงเรียนจะเผยแพร่ผลงานทางเว็บไซต์ของโรงเรียนแล้ว ยังมีมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบอีกด้วย

โดยสามารถสรุปผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในภาพรวมทั้งหมด ตามตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ในภาพรวม

ที่	รายการ	ผลการประเมิน		ระดับ
		\bar{x}	S.D.	
1	ด้านบริบทของโครงการ	4.59	0.49	มากที่สุด
2	ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ	4.52	0.59	มากที่สุด
3	ด้านกระบวนการของโครงการ	4.56	0.60	มากที่สุด
4	ด้านผลผลิตของโครงการ			
	ส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการ	4.63	0.56	มากที่สุด
	ส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ			
	1) ตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.61	0.58	มากที่สุด
	2) ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน	4.59	0.58	มากที่สุด
	3) ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ	4.64	0.55	มากที่สุด
	ส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ	4.65	0.55	มากที่สุด
	ส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ	4.64	0.53	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.60	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 23 พบว่า ผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิรินทร์ ในภาพรวม ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.56) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาทางด้าน ด้านที่มี ผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านผลผลิตของโครงการส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.55) รองลงมา ได้แก่ ด้านผลผลิต ของโครงการส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.53) และรายการที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านปัจจัย นำเข้าของโครงการ ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.57)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ได้ทำการประเมินการดำเนินโครงการโดยเป็นการประเมินก่อนดำเนินการระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model โดยกำหนดการประเมินเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินก่อนดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ 2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านกระบวนการของโครงการ และ 3) การประเมินหลังดำเนินโครงการ คือ การประเมินด้านผลผลิตของโครงการที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา
4. เพื่อประเมินผลผลิตที่มีส่วนปรับขยายด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา รวมจำนวน 740 คน ซึ่งผู้ประเมินได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินในแต่ละด้านตามความเหมาะสมของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป จำแนกเป็น 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านบริบท จำนวน 58 คน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 78 คน 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านกระบวนการ จำนวน 98 คน และ 4) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินด้านผลผลิต จำนวน 740 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมดจำนวน 8 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.84

8. แบบสอบถามเกี่ยวกับการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการ ดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.80

ผู้ประเมินทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ โดยวิธีการแจกแจงความถี่และร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง และวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จากการประชุมปฏิบัติการเสนอผลการดำเนินงาน จากเอกสาร ผลการประเมิน และเอกสารการรายงานผลการดำเนินงาน ในการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เนื้อหา สรุปประเด็น แล้วนำเสนอเป็นความเรียงตามประเด็นสำคัญ

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในภาพรวมทุกด้านของขอบเขตการประเมิน มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านผลผลิตของโครงการส่วนขยายด้าน ความยั่งยืนของโครงการ รองลงมา ได้แก่ ด้านผลผลิตของโครงการส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อ ของโครงการ และด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ ตามลำดับ และรายการ ที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ สรุปผลการ ประเมินตามขอบเขตการประเมินรายด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบทของโครงการ ในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ การประเมิน โดยข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของ โครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ของสภาพชุมชนและท้องถิ่น และโครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และ แนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนา ของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้อง

กับสภาพ ปัญหา และความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น และวัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น และโครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนา และแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม ตามลำดับ

2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ในภาพรวม มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ และโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ และโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และบุคลากรภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดหา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินโครงการ และผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ ตามลำดับ

3. ด้านกระบวนการของโครงการ ในภาพรวม การประเมินกระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอน และวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง รองลงมา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการดำเนินงานมีความเหมาะสม และผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงาน เมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มี

ผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค และการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการดำเนินงานมีความเหมาะสม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการดำเนินงานมีความเหมาะสม รองลงมา ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง และโรงเรียนมีกิจกรรมยกย่องชมเชยครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างจากการจัดกิจกรรม ตามลำดับ

ในส่วนกระบวนการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองลงมาใช้ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

4. ด้านผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านผลผลิตของโครงการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model มีการประเมินใน 4 รายการ คือ 1. ส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการ 2. ส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ 3. ส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ และ 4. ส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ ผลการประเมินสรุปได้ ดังนี้

4.1 ส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนได้รับการยอมรับและมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษา

สรุปผลกระทบเชิงประจักษ์ โรงเรียนได้รับการยกย่องชมเชยและรางวัลจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับต่าง ๆ ได้แก่ 1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รางวัลระดับทอง ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) รางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562 ระดับสภวิทยเขตประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่ 3) โรงเรียนผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (ITA) ประจำปีงบประมาณ 2563 ระดับ B 4) เป็นโรงเรียนวิถีพุทธ 5) เป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ครูได้รับรางวัลจากการดำเนินงาน ได้แก่ 1) ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูชน คนคุณธรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปี 2563 - 2564 2) ได้รับการยกย่องเป็นครูดีไม่มีอบายมุข ประจำปีการศึกษา 2562 - 2563 3) ได้รับการยกย่องตามโครงการ “ปิยชนน์คนการศึกษา” ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2563 4) ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลกรศรี ธรรมา และเสียสละอุทิศตน ในวิชาชีพเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา” ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร 5) ได้รับการคัดเลือกเป็นบุคลากรดีเด่น จากสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย 6) ครูผู้ฝึกซ้อมนักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการทั้งระดับเขตและระดับชาติ นักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยด้านพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ 1) ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการทั้งระดับเขต ระดับภูมิภาคและระดับชาติ 2) ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นเยาวชนดีเด่น กรุงเทพมหานคร (ประกายเพชร) ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี 3) ได้รับรางวัลจากการแข่งขันกีฬาและเป็นนักกีฬาทิมชาติ 4) ได้รับรางวัลการแข่งขันกิจกรรมสภานักเรียน ระดับทอง งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน 5) ได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับ 2 การประกวด “รวมพลคนกองเชียร์” กิจกรรมหนึ่งในโครงการ To Be Number One Teen dancercise Thailand Championship 2019

4.2. ส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการ พบว่า ผลการประเมินด้านส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียน และนำผลการคัดกรองลงมาใช้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้ายเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุดเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านนำผลการคัดกรองลงมาใช้ และรองลงมามีค่าเฉลี่ยผลประเมินเท่ากันสามด้าน ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ส่วนผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการด้านคุณภาพทักษะชีวิต นักเรียน มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการคิด รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านสังคม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเข้าสังคมพอ ๆ กับการเรียนหรือทำงานให้ประสบความสำเร็จ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนเชื่อมั่นว่าตนเองมีส่วนสร้างคุณค่าและทำประโยชน์ในสังคมได้ และนักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์ ทักษะด้านการคิด มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนค้นหาแนวคิดและโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และนักเรียนคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือแก้ปัญหาและมีกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามนักเรียนรับรู้และทำความเข้าใจในสภาพของสถานการณ์นั้น ๆ ในเชิงบวก ต่อสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพราะเชื่อว่าเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข รองลงมา ได้แก่ นักเรียนมองเห็นความสามารถของตนเองในเชิงบวก และมีพลังใจต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดบนพื้นฐานความเชื่อในตนเอง และนักเรียนเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนอันดีงามของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์อย่างเต็มใจ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนพยายามลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวลด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ไม่ย่อท้อเพื่อจัดการกับประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจนั้น

สรุปประสิทธิผลเชิงประจักษ์ ของข้อมูลตามข้อบ่งชี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระบบการเยี่ยมบ้านที่ทันสมัย และเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการบันทึกฐานข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เกิดผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนจากคุณครูที่ปรึกษาครบทุกคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ มีระบบข้อมูลนักเรียนจำแนกตามกลุ่มต่าง ๆ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนตามข้อมูลการคัดกรอง นักเรียนมีภาวะทางโภชนาการและมีสุขภาพดี นักเรียนออกกลางคันลดลง และนักเรียนมีจำนวนที่ต้องแก้ไขผลการเรียนลดลง นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ผลจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดผลสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่าเป้าหมายกำหนดสูงขึ้น 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ผลจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่ดี

มีบุคลิกภาพและความประพฤติเหมาะสมในสัมพันธภาพกับคนทุกเพศทุกวัยในสังคมและมีความยืดหยุ่นในการดำเนินชีวิตได้สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนของนักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน นักเรียนได้รับการแก้ไขพฤติกรรม มีระบบการส่งต่อนักเรียนร่วมกับทุกหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความสะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถและศักยภาพ เป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีในสังคม ส่งผลทำให้นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตที่สูงขึ้น ซึ่งผลการดำเนินงานตามโครงการสร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพสิลาทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรของนักเรียนสูงขึ้น

ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียน มีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป และได้รับการยกย่อง เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรม ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน และโรงเรียนได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านการพัฒนาและแก้ปัญหา ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน พบว่ามีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านการพัฒนาและแก้ปัญหา ด้านพฤติกรรมของนักเรียน และการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน จากการร่วมกิจกรรมโดยประสบการณ์ตรง รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน และผลจากการดำเนินงานโครงการ เป็นไปตามนโยบาย จุดเน้น และเป้าหมายการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียนของโรงเรียน ตามลำดับ

4.3 ส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครุนำแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ โรงเรียนนำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครุภัณฑ์แนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครุภัณฑ์แนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน

สรุปความยั่งยืนเชิงประจักษ์ โรงเรียนนำผลและแนวทางการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา จัดทำไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 5 ปีของโรงเรียนในระยะต่อไป ครูและบุคลากรนำเอาผลการดำเนินงานตามโครงการไปใช้ในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่งเสริมการพัฒนาการทำวิจัยชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครองนักเรียนมีการพัฒนาการสร้างกลุ่มผู้ปกครองเครือข่ายร่วมกัน

4.4 ส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ พบว่า ในภาพรวม มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานที่บ้านได้ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้

สรุปการถ่ายทอดส่งต่อเชิงประจักษ์ โรงเรียนนำผลการดำเนินงานมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการอื่น ครูถ่ายทอดประสบการณ์ขยายผลให้กับครูต่างโรงเรียน ผู้ปกครองนำหลักการไปส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลาน มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทพลีลา ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอกและเป็นที่ยอมรับจากสถานศึกษาอื่น ได้แก่ สถานศึกษาแบบอย่างด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาแบบอย่างที่มีรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาต้นแบบโรงเรียนเรียนรวม และเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากหน่วยงานทางการศึกษา คณะผู้บริหาร ครูจากทั่วประเทศ และมีการเผยแพร่ผลงานผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ประเมินนำมาอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. จากผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก คือ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น และโครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการวางแผนการดำเนินงานโครงการของโรงเรียนเทพศิลา นั้น โรงเรียนได้ศึกษาเอกสารแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างละเอียดชัดเจน และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบหลักในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยได้ศึกษาและเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานทั้งระบบ นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการดำเนินงานในทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการกำหนดเป้าหมายและแนวการดำเนินงานภายในให้สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน รวมถึงเป็นไปตามความต้องการจำเป็นของบริบทโรงเรียน ของครู และนักเรียน มีการวางแผนที่คำนึงถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ กำหนดขอบเขตระยะเวลาในการปฏิบัติที่แน่นอน มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ วัดได้และประเมินผลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ประกายเกียรติ (2554: 158) ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ ผลการประเมินด้านบริบท พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ความต้องการของโรงเรียน ความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของสุจิตา คดีศิริกฤษ (2557: บทคัดย่อ) ในการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแม่ทาวทิทยาคม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมิน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องเหมาะสมของโครงการกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งเห็นว่าโครงการมีความสำคัญและมีความจำเป็นกับสภาพสังคมปัจจุบัน ตลอดถึงการมีส่วนร่วมของโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ปกครองและชุมชนซึ่งมีความจำเป็นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะก่อประโยชน์ต่อนักเรียนในสภาพของสังคมปัจจุบันผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทหรือสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้จากการศึกษาของ กรีน ฝุยบุโรย (2557: 74-77) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริม สุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรูปแบบจำลองซีบี (CIPP Model) พบว่า ด้านบริบท มีการดำเนินงานวางแผน

เพื่อกำหนดหลักการและ วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกัน กับแผนงานและโครงการสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพของทุกคนมีการกำหนดรูปแบบของการจัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และประมวลศิลป์ วิทยา (2557: 97-100) จากการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพิเศษนำร่องโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่องโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษกโดยใช้การประเมินรูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัย พบว่า ด้านบริบท (Context) วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการดำเนินงานมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการที่พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ และโรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ได้ผ่านกระบวนการวางแผนการดำเนินงานตามหลักการ แนวทางตามขอบข่ายการดำเนินงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และเป็นไปตามหลักวิชาการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน และให้ความสำคัญกับบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการที่มีความพร้อมความสามารถ ความเหมาะสมและเพียงพอในการดำเนินการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนด้วยดีจากผู้บริหารในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการอย่างเพียงพอ ตลอดจนระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม จึงทำให้กิจกรรมทั้งหมดสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องสมบูรณ์ ส่งผลให้การบริหารจัดการ การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนเกิดจากการดำเนินกิจกรรมที่มีการเตรียมความพร้อมและมีการวางแผนอย่างดี เพื่อให้สามารถเป็นไปตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรม โรงเรียนเทพศิลาตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่ายที่เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงมีการกำหนดบุคลากรในการดำเนินโครงการในกิจกรรมต่าง ๆ มีความเหมาะสม จึงทำให้ปัจจัยนำเข้าที่สนับสนุนการดำเนินโครงการในรายการเหล่านี้มีความเหมาะสมในลำดับต้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ปรกาศเกียรติ (2554: 158) จากการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความคิดเห็นว่าเป็นภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูมีเจตคติที่ดี และมีความสามารถในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีบุคลากรที่ร่วมดำเนินการอย่างเพียงพอ และเหมาะสม มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการมีความเพียงพอ และเหมาะสม คู่มีงบประมาณ และระยะเวลาในการดำเนินโครงการ มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ

การศึกษาของเยาวลักษณ์ เกสรเกศรา (2562: บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่าแนวทางในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนโรงเรียนหมากหัววัง คือ ควรให้มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในด้านต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมที่อย่างหลากหลาย และเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ ซึ่งแต่ละกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนควรมีครูรับผิดชอบแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในบางกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จัด Classroom Meeting ทุกภาคเรียนระหว่างผู้ปกครองกับครูในแต่ละระดับชั้นเรียน เพื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน อีกทั้งภาคีเครือข่ายควรจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่าการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง โดยใช้กระบวนการ PDCA โดยทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน คือ

- 1) กิจกรรมโฮมรูม (homeroom) 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting)
- 3) กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน 4) กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 5) กิจกรรมทักษะอาชีพ 6) กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน 7) กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ 8) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย
- 9) กิจกรรมพบปะภาคีเครือข่าย โดยกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับการศึกษาของกรีน ฝูยบุโรย (2557: 74-77) ในการวิจัย เรื่องการประเมินโครงการส่งเสริม สุขภาพของโรงเรียน โนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรูปแบบจำลองซีบี (CIPP Model) ที่พบว่าด้านปัจจัยนำเข้ามีการกำหนดนโยบายและวางแผนกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม มีการตั้งคณะกรรมการก่อนการดำเนินงาน มีการวางแผนเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนมีการดำเนินการมอบหมายงาน มีความเหมาะสมกับบุคลากร สอดคล้องกับประมวลศิลป์ วิทยา (2557: 97-100) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการพิเศษนำร่องโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ความพร้อมของการจัดเตรียมทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่นำมาใช้สำหรับการดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของสุจิตา คติศิริกัญชร (2557: บทคัดย่อ) ในการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแม่ทาวิทยาคม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมิน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านปัจจัย ประเมินเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนได้สนับสนุนยานพาหนะหรืองบประมาณในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือหัวหน้าระดับได้นำเอาผลการจัดทำสารนิเทศมาแก้ไขส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน ผลการประเมินพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการที่พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก ได้แก่ ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง รองลงมา ได้แก่

การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่าง การดำเนินงานมีความเหมาะสม และผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา มีการวางแผน การดำเนินงานสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน มีการออกแบบกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ในโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพครู นักเรียนและสภาพโรงเรียน ผู้รับผิดชอบหลักและผู้เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินกิจกรรมของโครงการตามแผนที่กำหนดได้ ซึ่งในระหว่างดำเนินงานตามกิจกรรม ในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง โดยครู ทุกคนมีส่วนร่วมปฏิบัติและรับผิดชอบในกระบวนการดำเนินกิจกรรมในโครงการ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง ติดต่อประสานงานการจัดกิจกรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดี มีการกำกับ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และสามารถ ปรับปรุงแก้ไขวิธีดำเนินโครงการเมื่อพบข้อบกพร่อง มีการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผล ของแต่ละกิจกรรมโดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งระยะเวลาในการประเมินที่เหมาะสม สำหรับผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมตามโครงการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง รวมถึง มีการประยุกต์วิธีการหรือการประสานความร่วมมือจากเครือข่ายภายนอกเพิ่มเติมเพื่อกระบวนการ ดำเนินงานและผลสำเร็จของกิจกรรมในโครงการที่ดีขึ้น โดยความพร้อมของการดำเนินโครงการที่มี มากจะส่งผลให้กระบวนการดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมบูรณ์ อันจะส่งผล ให้เกิดผลผลิตที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของกรีน ฝุยบุโรย (2557: 74-77) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริม สุขภาพ ของโรงเรียน โนนสีดาวิทยา อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในรูปแบบจำลองซีบี (CIPP Model) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่อนามัย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน รวมจำนวน 194 คน ผลการวิจัยพบว่าด้านกระบวนการ มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงานตามโครงการเป็นปัจจุบัน แต่งตั้ง คณะกรรมการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินงาน อย่างเป็นขั้นตอนเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการส่งเสริมสุขภาพทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน และสอดคล้องกับการศึกษาของอัญชลี ประกายเกียรติ (2554: 158) ในการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรี วัดอัมพรสวรรค์ ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีความคิดเห็น เกี่ยวกับความพร้อม และความเหมาะสมของกระบวนการของโครงการในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลกิจกรรม คัดกรองนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไข มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรม ส่งต่อนักเรียน การนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานของระบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลวิจัยของประมวลศิลป์ วิทยา (2557: 97-100) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพิเศษ นำร่องโรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการ ห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดยใช้การประเมินรูปแบบ CIPP Model ผลการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการ (Process) การดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสม

อยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตา คติศิริกัญชร (2557: บทคัดย่อ) ในการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแม่ทาวิทยาคม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมิน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านกระบวนการ ประเมินเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการส่งต่อผลการประเมินพบว่าผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และการศึกษาของเยาวลักษณ์ เกสรเกศรา (2562: บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการพัฒนา และส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนบ้านหมากหัววัง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่าแนวทางในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโรงเรียนหมากหัววัง คือ ควรให้มีการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในด้านต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมที่อย่างหลากหลาย และเหมาะสมเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ ซึ่งแต่ละกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนควรมีครูรับผิดชอบ แต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในบางกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จัด Classroom Meeting ทุกภาคเรียนระหว่างผู้ปกครองกับครู ในแต่ละระดับชั้นเรียนเพื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อีกทั้งภาคีเครือข่ายควรจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง โดยใช้กระบวนการ PDCA โดยทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ 1) กิจกรรมโฮมรูม (homeroom) 2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (classroom meeting) 3) กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน 4) กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 5) กิจกรรมทักษะอาชีพ 6) กิจกรรมนั่งสมาธิก่อนเข้าเรียน 7) กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ 8) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีไทย 9) กิจกรรมพบปะภาคีเครือข่าย โดยกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิตของโครงการ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

4.1 จากผลการประเมินส่วนขยายด้านผลกระทบของโครงการมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกฝ่ายตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเกิดความภูมิใจในตัวของนักเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชนากานต์ ฮึกหาญ (2558: 148-155) ได้ทำการประเมินการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านผลกระทบ พบว่า ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน และกิจกรรมโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น มีผลสะท้อนให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ และผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน อาจเกิดจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นโครงการที่ช่วยให้

นักเรียนได้อย่างแท้จริง มีผลปรากฏทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และทางโรงเรียนยังส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบเป็นประจำ ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และครูยังได้ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนทุกช่องทาง การติดต่อ อาทิ การพูดคุยตอนเช้า – เย็น การสอบถามใน กลุ่ม line ของห้องเรียน การติดตามพฤติกรรมของนักเรียนทาง Facebook ของผู้ปกครองและนักเรียน รวมทั้งการโทรศัพท์ประสานสื่อสารทุกเรื่อง

4.2 จากผลการประเมินส่วนขยายด้านประสิทธิผลของโครงการมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียน และนำผลการคัดกรองมาใช้ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลการประเมินเป็นลำดับสุดท้ายเท่ากันสองด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน ส่วนด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียนมีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านการคิด รองลงมา ได้แก่ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงพัฒนาการทำงานของบุคลากรจากประสบการณ์ในการทำงาน โดยผู้บริหารตระหนักและให้ความสำคัญในการมุ่งสู่วิสัยทัศน์และกระบวนการที่จะสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากการเริ่มต้นด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด การบริหารจัดการและการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เน้นการสื่อสารสองทาง รับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการโดยการประชุม รายงานเอกสาร และการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ รวมถึงบริหารจัดการ โดยการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและการบริหารจัดการ จากการพัฒนาประสบการณ์จากการอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาโดยต้นสังกัด อีกทั้งการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการสอดคล้องกับการศึกษาของ ประมวลศิลป์ วิทยา (2557: 97-100) ได้ประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนาร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL พบว่า ด้านผลผลิต (Product) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมโครงการในด้านคุณลักษณะและความสามารถ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสรุปบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการห้องเรียนพิเศษนาร่องแบบพอเพียง โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการโครงการอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อเสนอเทศที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการจจัดโครงการและกิจกรรมอื่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป และการศึกษา ของพรพัฒน์ ภัคดีโพธิ์ และคนอื่น ๆ (2558: 191) ในการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก พบว่า การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 การจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และการศึกษาของชุตินา

ถาวรแก้ว (2559: 3) ในการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) พบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2) คุณภาพชีวิตนักเรียน ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสัมพันธภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านจิตใจ และด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ

3) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของอัญชลี ประกายเกียรติ (2554: 158) จากการศึกษาประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ผู้ปกครองเครือข่าย และนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมคุณภาพคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินด้านผลกระทบ พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีความเห็นต่อผลกระทบต่อโครงการในเชิงบวกในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยครูมีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา มีทักษะด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีต่อครูและโรงเรียน โรงเรียนได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครอง ชุมชน ในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากร และแหล่งเรียนรู้ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนได้รับการยกย่องเป็นโรงเรียนที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุจิตา คดีศิริบุญชู (2557: บทคัดย่อ) ในการศึกษาประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแม่ทาวีวิทยาคม จังหวัดลำพูน ตามรูปแบบ CIPP Model ผลการประเมิน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านผลผลิต ประเมินเกี่ยวกับตัวนักเรียนพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและใกล้ชิด นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี สามารถเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมได้ดี ประพฤติปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคมผลการประเมินพบว่าผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการที่พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรม และทักษะชีวิตนักเรียน รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากว่าโรงเรียนเทศบาลได้ดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของนักเรียนและชุมชน มีการ

สำรวจความคิดเห็น ประชุมปรึกษาหารือ วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน และเมื่อจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนก็ได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดกิจกรรมครุมีความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะตามภาพความสำเร็จตามแนวทางการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม พัฒนาและแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษา เผยแพร่เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ต่าง ๆ โรงเรียนจัดกิจกรรมในโครงการที่มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ รวมถึงปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุขภายใต้บริบทของสังคม มีพฤติกรรมการเรียนและชีวิตประจำวันดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองและมีสมรรถนะในการแข่งขันจากการได้รับการพัฒนา โดยโรงเรียนตระหนักและให้ความสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทำให้มีผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับชูชัย นิลสันเทียะ (2554: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านผลผลิต มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับอัญชลี ประกายเกียรติ (2554: 158) ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ พบว่า ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับกัตติกา ศรีมหาวโร (2557: บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการครอบครัวร่วมทำน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านสระบัว พบว่า มีความพึงพอใจต่อโครงการอยู่ระดับมาก

4.3 จากผลการประเมินส่วนขยายด้านความยั่งยืนของโครงการมีผลการประเมินค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ ครุณาแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของโครงการมีความเหมาะสม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามโครงการมีผลเพื่อความสำเร็จของคุณภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งผู้บริหารและครูสนใจ มุ่งมั่น และพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงการสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่นและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของประมวลศิลป์ วิทยา (2557: 97-100) ได้ประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก โดย CIPP MODEL ผลการวิจัยพบว่าผลที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมโครงการในด้านคุณลักษณะและความสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยสรุปบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่องแบบพอเพียง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการโครงการอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อสนเทศที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการจัดการโครงการและกิจกรรมอื่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป และสอดคล้องกับโกสินทร์ ช่างบุญ (2560) ได้ประเมินติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีการประเมินผลการ

ดำเนินงาน ทั้งก่อนทำกิจกรรม ระหว่างทำกิจกรรม และหลังทำกิจกรรมด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ด้านการตรวจสอบ พบว่า ทางโรงเรียนมีการกำกับ นิเทศ ติดตามโครงการโดยหัวหน้ากิจกรรม แต่ละกิจกรรม เพื่อรายงานและนำเสนอ ต่อผู้บริหารโดยใช้แบบกำกับ นิเทศ ติดตามและ มีการประชุม เพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการและด้านการปรับปรุง พบว่า ทางโรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินโครงการ ทั้งก่อนทำ ระหว่างทำและหลังทำกิจกรรม มาวิเคราะห์สิ่งที่ต้องพัฒนา และ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

4.4 จากผลการประเมินส่วนขยายด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการมีผลการประเมิน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีผลการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนนำผลจากการ ดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากทางโรงเรียน ได้ประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของโครงการเพื่อให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ อย่างสม่ำเสมอ และได้นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนเสมอมา อีกทั้งยังได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในระดับของเขตพื้นที่การศึกษา และระดับจังหวัด และได้วางแผนในการสร้างเครือข่ายในระดับ ต้นสังกัดต่อไป ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ รำไพ แสงนิกุล (2559: 154-157) ที่ทำการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย : กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ผลการประเมินด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้อง รับทราบด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียนอื่นได้ และเด็กเล่าประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมโครงการให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้ และยังสอดคล้องกับ ชูชัย นิลสันเทียะ (2554: บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนปากช่อง 2 ด้านการถ่ายโยงความรู้ นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับชนากานต์ อี๊กหาญ (2558: 148-155) ได้ทำการประเมินการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ด้านการถ่ายโยง ความรู้ พบว่า ผลที่เกิดกับผู้เรียนในการถ่ายทอดความรู้มีความ เหมาะสม เช่นเดียวกับกับ กัตติกา ศรีมหาวโร (2557: บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการครอบครัว ร่วมทำน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านสระบัว ผลการประเมินพบว่า ด้านการถ่าย โยงความรู้โครงการมีผลการ ประเมิน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1. จากผลการประเมินด้านบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ในภาพรวม ข้อที่มีความเหมาะสมเป็นลำดับ สุดท้าย คือ วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกัน ดังนั้นในการดำเนิน โครงการครั้งต่อไปหรือโครงการอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกันนี้ โรงเรียนควรมีการศึกษากรอบนโยบาย

วิเคราะห์นโยบายให้ละเอียด และชัดเจนในทุกระดับ เพื่อให้การจัดทำโครงการของโรงเรียนสอดคล้อง และตรงกับความต้องการจำเป็น หรือมีการทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยง ในด้านนโยบายที่มีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของโรงเรียน สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และในผลการประเมินที่เห็นว่า วัตถุประสงค์ของโครงการ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติโดยมีขอบเขตระยะเวลาในการปฏิบัติที่แน่นอน มีความชัดเจนสามารถ ปฏิบัติได้ วัดได้ และประเมินผลได้ และยังเป็นโครงการที่ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนา และแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่ถูกต้อง โรงเรียนจึงควรจัดให้มีโครงการ เป็นโครงการต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงกิจกรรมให้หลากหลายและพัฒนาวิธีการต่อไป

2. จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในภาพรวม ข้อที่มีความเหมาะสม เป็นลำดับสุดท้าย คือ มีการวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ยังมี ประเด็นของการที่โรงเรียนมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินโครงการโดยมีส่วนร่วม จากครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ที่มีผลประเมินอยู่ในอันดับรองสุดท้าย ดังนั้นโรงเรียนควรให้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกระบวนการวางแผน ตั้งแต่ร่วมกันกำหนดนโยบายหรือเป้าหมายการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความรู้สึกแห่งการเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำเนินงานในทุกกระบวนการ โดยมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจและหาวิธีการดึงชุมชนเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น ให้ความรู้และ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโครงการแก่คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งส่งเสริมให้ครูผู้รับผิดชอบหลักควรให้ความสำคัญกับการ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนากิจกรรมในโครงการ เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญในการใช้ ประกอบการตัดสินใจวางแผนการจัดกิจกรรม ทั้งด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และอื่น ๆ รวมถึงใช้ในประโยชน์ระหว่างการดำเนินโครงการใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจหาทางเลือก ที่เหมาะสม ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรม รวมถึงเพื่อการพัฒนาต่อ ๆ ไป อาจกำหนดการ วางแผนที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมในบางขั้นตอน ดังนั้นโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบหลักควรให้ความสำคัญกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนากิจกรรมในโครงการ เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญในการใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนการจัด กิจกรรมทั้งด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณและอื่น ๆ รวมถึงใช้ในประโยชน์ระหว่าง การดำเนินโครงการใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมในการปรับปรุงพัฒนาการจัด กิจกรรม รวมถึงเพื่อการพัฒนาต่อ ๆ ไป เพราะนอกจากผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีความพร้อมมีความสามารถในการดำเนินโครงการ มีจำนวนบุคลากรในการดำเนินโครงการเพียงพอ และกำหนดบุคลากรในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมแล้วข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้โครงการเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและสามารถดำเนินงานให้บรรลุ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในส่วนของคุณมอดดำเนินโครงการ วัสดุและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรม ของโครงการที่ได้จัดทำอย่างเพียงพอ มีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ในโครงการ รวมถึงมีการวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรม ที่มีผลการประเมินอยู่ ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต้น ๆ นั้น ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินงานในลักษณะ นี้กับโครงการอื่น ๆ ในโรงเรียนด้วย

3. จากผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้ส่งคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในภาพรวม ข้อที่มีความเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย คือ กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ และผลการประเมินในรายด้านการพัฒนาที่พบว่ามีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ยังมีประเด็นของการที่โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครู ดังนั้นในการดำเนินงานโครงการครั้งต่อไป โรงเรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ความสามารถและ ศักยภาพในการจัดกิจกรรม และหาวิธีการให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทให้มากขึ้น ซึ่งการดำเนินงานโครงการในปีการศึกษานี้เป็นที่เข้าใจได้ว่าการที่กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ นั้น ปัจจัยสำคัญคือการเกิดโรคระบาดรุนแรงทั่วโลกของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมโครงการที่มีผลประเมินในระดับมากและอยู่ในอันดับต้น ๆ ที่โรงเรียนมีการวางแผนดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติ กิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพนักเรียนและสภาพโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมมีโอกาสร่วมกำหนดรายละเอียดระหว่างกระบวนการดำเนินกิจกรรมในโครงการ มีการกำกับ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบจุดบกพร่อง ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค รวมถึงการนำผลการดำเนินงานไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาในภายหน้า ควรมีการนำไปใช้กับการดำเนินโครงการอื่น ๆ เพื่อความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานโครงการต่อไป รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรมีมาตรการในการสนับสนุน กระตุ้น ส่งเสริมให้ผู้รับผิดชอบโครงการ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และระยะเวลาในการประเมินผลที่เหมาะสม หรือหาแนวทาง วิธีการให้สามารถจัดทำสรุปรายงานผล ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามโครงการ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการประเมินผลโครงการ รวมถึงให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง โดยเพิ่มเติมในอีกหลายทาง เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วารสาร เฟซบุ๊ก กลุ่มไลน์ แอปพลิเคชันต่าง ๆ การแสดง ผลงานหรือนิทรรศการ ฯลฯ เพื่อให้ชุมชน สังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ข่าวสารในหลายทางอีกด้วย ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมโครงการที่มีผลประเมินในระดับมากและอยู่ในอันดับต้น ๆ ที่โรงเรียนมีการวางแผนดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติ กิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสภาพนักเรียนและสภาพโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนที่กำหนดในรูปแบบที่หลากหลายตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม กำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบจุดบกพร่อง รวมถึงการนำผลการดำเนินงานไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาในภายหน้า ควรมีการนำไปใช้กับการดำเนินโครงการอื่น ๆ เพื่อความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานโครงการต่อไป

4. จากผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา พบว่า การพัฒนาทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์มีผลการประเมินอยู่ในลำดับสุดท้าย และมีรายละเอียดการพัฒนาหลายประเด็นที่ควรใส่ใจพัฒนาตามช่วงวัยของนักเรียน โรงเรียนจึงควรวางแผนการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อการพัฒนาตามเป้าหมายในโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลาโดยการระดมความคิดเห็น ผ่านการวางแผนและออกแบบกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อความสามารถยกระดับคุณภาพจากการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ ที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ เป้าหมายและภาพความสำเร็จของโครงการ จึงควรนำกิจกรรมที่ดีที่สามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนเหล่านั้นไปพัฒนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง และสามารถประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์หรือนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป และผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ในภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนมีความเห็นค่อนข้างสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรคงการดำเนินงานโครงการนี้ด้วยความเอาใจใส่และให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดคุณลักษณะตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน และที่สำคัญคือสอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษาและชุมชน นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนและชีวิตประจำวันดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตในชุมชน ในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปและได้รับการยกย่อง รวมถึงสามารถทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนและสาธารณชนได้อย่างเหมาะสมตามวัย นอกจากนี้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและให้คำปรึกษาและชี้แนะนักเรียนได้ และดำเนินงานโดยนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงควรนำความรู้ จากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ แต่ถึงแม้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชนได้มีโอกาสร่วมมือกันในการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนในชุมชนก็ตาม แต่ผลการประเมินความพึงพอใจในรายการ ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในอันดับท้าย ๆ ดังนั้นโรงเรียนควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกระบวนการวางแผนตั้งแต่ร่วมกันกำหนดนโยบายหรือเป้าหมายการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำเนินงานในทุกกระบวนการ

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลการดำเนินงานในเชิงเปรียบเทียบ ความคงสภาพ และประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อนำผลมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุง พัฒนาโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อิสระด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลต่อไป

2. ควรจัดให้มีการประเมินโครงการจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายนอก องค์กร เอกชน หรือบุคคลภายนอก เพื่อจะได้ทราบผลการดำเนินงานโครงการตามสภาพจริงและ นำผลไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาโครงการให้ดีขึ้น

3. ควรศึกษาในประเด็นการพัฒนารูปแบบ การกำหนดกลยุทธ์ หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือการพัฒนาด้านพฤติกรรมและ/หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ควรมีการประเมินด้วยรูปแบบการประเมินอื่น ๆ ในการดำเนินโครงการต่อเนื่องในปีการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลฉัตร บัญญา. (2559). การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน
บ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2541). **คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
สำหรับครู**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพยาบาลองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. (2543). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ:
ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- _____. (2551). **ภาวะสุขภาพจิต**. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____. (2554). **คู่มือการดำเนินงานเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ:
ยูเร็นส์อิมเมจ.
- _____. (2555). **การดูแลช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: ศรุสภ.
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
การศาสนา.
- กรีน ผุยบุโรย. (2557). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนโนนสีดาวิทยา
อำเภอเสด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กัตติกา ศรีมหาโร. (2557). การประเมินโครงการครอบครัวร่วมทำน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง โรงเรียนบ้านสระบัว. **วารสารนาคบุตรปริทรรศน์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช 6 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2557): 113-122.**
- กิริติ สุวรรณโน. (2562). **การสร้างแบบวัดทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิจัยและประเมินผล
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โกสินทร์ ช่างบุญ. (2560). **การติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
นักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยาอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น.
- ชนิษฐา เทวินทรภักดี. (2540). **แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพ: สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของคน
พิการ**. กรุงเทพฯ: กรมประชาสงเคราะห์.

- คมกฤษ ทองนพคุณ. (2557). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเมืองมัธยมศึกษา การศึกษาภาคบังคับ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรินทร์ มณีนุ่ม. (2551). การปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก
กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดท่าใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จุฑามณี เกษสุวรรณ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุกรณ์ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้าน
หนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนิดดา เทียนฤกษ์. (2558). การพัฒนาโมเดลการวัดทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยม
ศึกษาตอนปลายในศตวรรษที่ 21. OJED 10 (ตุลาคม - ธันวาคม 2558): 224-237.
- ชนากานต์ ฮีทหาญ. (2558). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ชนิกานต์ เขียรสุตร. (2551). วงจร PDCA คือ อะไร? [Online]. แหล่งที่มา:
<http://eduserv.ku.ac.th/km> [28 สิงหาคม 2562].
- ชุติมา ถาวรแก้ว. (2559). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต
นักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชูชัย นิลสันเทียะ. (2555). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนปากช่อง 2 [Online]. แหล่งที่มา:
<http://nchoochai.blogspot.com/2012/08/2.html> [17 มกราคม 2563]
- _____. (2555). การพัฒนาโรงเรียนปากช่อง 2 สู่วิถีความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น.
โครงการวิจัยระดับสถานศึกษาโรงเรียนปากช่อง 2 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา.
- เชาว์ อินโย. (2553). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดลนภา พันธินากุล. (2555). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เตรียมศักดิ์ อินอุเทน. (2551). ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA: กรณีศึกษา โรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธีระ ชัยยุทธอรยง. (2545). วิธีการฝากทักษะการดำเนินชีวิตแก่เด็กและเยาวชน. วารสารวิชาการ 5 (เมษายน - มิถุนายน 2545): 61-67.
- นงลักษณ์ วิชัยรัตน์ และคนอื่น ๆ. (2553). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นริศรา จุแย้ม. (2553). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นฤมล กองทรัพย์. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทินี เครือจันทร์. (2551). การวิเคราะห์บทบาทผู้เกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตา ชูโต. (2550). การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.
- นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ. (2560). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นุชนาด บุญपालิต. (2556). การประเมินผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตรของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด กรณีศึกษา: กลุ่มเกษตรกรทำนา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2546). สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จามจุรี.
- บุญเจริญ พรหมพงศ์. (2558). การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลและครอบครัวทหารกองทัพบก ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของกำลังพลกองพันทหารม้าที่ 3 รักษาพระองค์ฯ. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารจัดการสาธารณะสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- บุปผาชาติ เข็มวิชัย. (2558). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษา
โรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 18.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประภัสสร วงษ์ดีและคนอื่น ๆ. (2554). การประเมินโครงการตามแนวของ CIPPIEST Model.
วารสารครูสาร 3 (มกราคม - มิถุนายน 2554): 84-90.
- ประมวลศิลป์ วิทยา. (2557). การประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน
รัชดาภิเษกโดย CIPP MODEL. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปานฤทัย บัวชุม. (2554). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตอำเภอ
เรณูนคร จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชูทิศสวนกุหลาบ
วิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4.
สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พรพัฒน์ ภัคดีโพธิ์และคนอื่น ๆ. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31. วารสารวิจัยและ
พัฒนามาตรฐานโรงเรียน ในพระบรมราชูปถัมภ์ 10 (กันยายน - ธันวาคม 2558): 191-196.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 3
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก. หน้า 18
- พิสนุ ฟองศรี. (2553). เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 7.
กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภูษณิศ คารวพงศ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูใน
โรงเรียนสำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

- มณิดา เจริญภูมิ. (2559). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน
 แวงน้อยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์
 ใช้รูปแบบ CIPPIEST. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยและ
 ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2558). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการวิเคราะห์และประเมิน
 โครงการ [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom14/01-01-01.html> [24 กันยายน 2562]
- มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2553). การสอนทักษะชีวิต [Online]. แหล่งที่มา: http://edu.chandra.ac.th/teacherAll/mdra/data/pdf/life_skil1l.pdf [15 ตุลาคม 2562]
- มาเรียม นิลพันธ์. (2554). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียน
 การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มูลนิธิสตรัสถวงศ์. (2561). เส้นทางอนาคตการศึกษาไทย [Online]. แหล่งที่มา:
<https://thaissf.org/เส้นทางอนาคตการศึกษาไทย> [30 สิงหาคม 2562]
- แมนพงศ์ กิจจานนท์. (2556). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และราชประชานุเคราะห์กลุ่ม 2
 สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 กระทรวงศึกษาธิการ.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์. (2553). คู่มือการสอนทักษะชีวิต
 เพื่อป้องกันเอดส์. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต.
- ยุทธนา กังแฮ. (2556). การประเมินโครงการระบบสำนักงานไร่กระตาสของสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เยาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2551). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ เกสรเกศรา. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนโรงเรียนบ้านหมากหัววัง จังหวัดลำปาง
 [Online]. แหล่งที่มา: <http://1ab.in/bj2n> [2 กุมภาพันธ์ 2563]
- รมณภัทร กตตน์วงศกร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ.
 สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2540). การประเมินผลโครงการ - การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ: คอมแพคท์พรีนธ์.
 _____. (2550). การประเมินโครงการ - การวิจัยเชิงปริมาณ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
 คอมแพคท์พรีนธ์.

- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2556). การประเมินโครงการ: การวิจัยเชิงปริมาณ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คอมแพคปริ้น.
- _____. (2556) รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและถูกต้องในการใช้ CIPP and CIPPIEST Evaluation Models: Mistaken and Precise Concepts of Applications. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 5 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2556): 7-24.
- รัตนารักษ์ สมบูรณ์. (2556). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รำไพ แสงนิกุล. (2559). การประเมิน โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย : กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โรงเรียนเทพสถิต. (2563). สารสนเทศโรงเรียนเทพสถิต ปีการศึกษา 2563. กรุงเทพฯ: โรงเรียนเทพสถิต.
- ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์. (2559). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนิดา ชนินทุทรวงศ์. (2544). คู่มือที่ปรึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- _____. (2551). สายใย พันผูก...เลี้ยงลูกทางบวก. กรุงเทพฯ: สถาบันราชานุกูล.
- วิโรจน์ สุรสาคร. (2550). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม. สารนิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล. (2554). ปรัชญา วงจร PDCA [Online]. แหล่งที่มา: http://business.east.spu.ac.th/admin/waaa_file/A37322PDCA.pdf [25 สิงหาคม 2562]
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). ทฤษฎีการวัดแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริอร นพกิจ. (2561). การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 8 (มกราคม - มิถุนายน 2561): 53-66.
- สกล วรเจริญศรี. (2550). การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สดชื่น ดวงคำน้อย. (2554). การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพนงามพิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์.

- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). **การเขียนรายงานการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมถวิลรัตน์ อาชาติ. (2560). **สภาพและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษา โรงเรียนพานทองสภาพชุมชนป้อมภักดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร 10 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2562): 146-162.**
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2552). **การประกันคุณภาพมุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). **วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **รูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2547). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **คู่มือวิทยาการเครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2547). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2550). **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). **สภาพความสำเร็จและแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2559). **การศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2559). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2561). **นโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561** [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.obec.go.th/wpcontent/uploads/2018/08/obec61.pdf> [20 สิงหาคม 2562]

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรม. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). **แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). **การพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนหลักสูตรครูที่ปรึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **เรียนรู้ บูรณาการ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). **รายงานปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน.** กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุจิตา คตศิริกฤษ. (2557). **รายงานการประเมินโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน โรงเรียนแม่ทาวิทยาคม จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 [Online].** แหล่งที่มา: <https://www.maetha.ac.th/home/รายงานการประเมินโครงการ/> [25 สิงหาคม 2562]
- สุทัศน์ เอี่ยมแสง. (2558). **รายงานผลการดำเนินงาน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จูด อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.
- สุธาสินี โพธิจันทร์. (2558). **PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง. Productivity World 20 (มีนาคม - เมษายน 2558): 93-97.**
- สุนันท์ โพธิบาย. (2552). **การประเมินผลระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต. สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- สุปัญญา ชาตง. (2561). **การประเมินหลักสูตรจินตคณิต โดย CIPPIEST Model. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.**
- สุพรรณิการ์ มาศยงค์. (2554). **คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต. สาขาวิชาสถิติประยุกต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2551). **ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.**
- สุรียา ศรีวังพล. (2554). **การประเมินโครงการการปฏิบัติกิจกรรมที่ดีของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- สุรียาพร ชูเลิศ. (2550). **การพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต. สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.**
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2547). **การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- เสกสิทธิ์ แสนทวิสุข. (2550). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนโรงเรียนบ้านตาลอยหนองคันปีการศึกษา 2550 [Online]. แหล่งที่มา:
http://krusaksit.blogspot.com/2013/02/blog-post_6694.html [2 มีนาคม 2563]
- อรชุน กิตติโสภาคย์. (2555). ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญชลี ประกายเกียรติ. (2554). การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์. กรุงเทพฯ: โรงเรียนสตรีวัด
อัมรินทร์.
- อัญชลียา ยอดมัน. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1.
Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences 1 (October - December
2017): 22-33.
- อานนท์ นนทวัน. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยม
ภูงิ้วพัฒนาวิทย อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เอื้อพร อ่อนน้อม. (2554). การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับ
ประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย.
- ไอลดา แถวโพธิ์. (2563). การประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชทานเพื่อพัฒนาศูนย์การ
เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ). สารนิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา. ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Alkin, Marvin C. (1969). *Evaluation Theory Development*. Los Angeles: U.S.A.
- Biddle, Virginia Sue. (2009). Student Assistance Program Outcomes of
Students at Risk for Suicide. *Dissertation Abstracts International: Section B:
The Sciences and Engineering* 69: 4662.
- Cronbach, L. J. (1963). *Evaluation for Course Improvement in R.W. Heath (ED),
New Curricular*. New York: Harper & Row.
- _____. (1987). *Designing evaluation of educational and social programs*.
San Francisco: Jossey-Bass.
- _____. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5thed. New York: Harper & Row.
- De Jong, T. (1995). *Proposed General Guidelines for a Life skills Curriculum
Framework*. Johannesburg: Centre for Education Policy Development.

- Deen, Mary K., Bailey, Sandra J. and Parker, Louise. (2002). **Life Skills Evaluation System: Measuring Growth in Life Skills for Youth and Family Program**. Washington: Washington State University.
- Donald L. Kirkpatrick. (1975). **Evaluating Training Program**. Wisconsin: American Society for Training and Development.
- Eccle, J. (1999). The Development of Children Ages 6 to 14. **The Future of Children** 9: 30-34.
- Gazda, G. M., Childers, W. C., and Brooks, D. K. (1987). **Foundations of Counseling and Human Services**. New York: McGraw Hill.
- Goodman, et al. (2003). **Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples**. Dissertation Abstracts International.
- Glazier, Shana Yvette. (2004). **General educators' perceptions of at-risk students and selfperceived efficacy in relationship to participation in a student assistance team model**. Available from: <http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp> [2019, August 24]
- Hansen, W., Nangle, D., and Kathryn, M. (1998). Enhancing the Effectiveness of Social Skills Interventions with Adolescents. **Education and Treatment of Children** 21: 489-153.
- Hendrick, Patricia A. (1996). **Developing Youth Curriculum Using the Targeting Life Skills Model**. Iowa: Iowa State University.
- Jessor, R. (1992). Risk Behavior in Adolescence: A Psychosocial Framework for Understanding and Action. **Adolescents at Risk: Medical and Social Perspectives**. Boulder, Co. West view Press.
- Jessor, Richard., Donovan, E. J. and Costa, France M. (1991). **Beyond Adolescence Problem Behavior and Young Adult Development**. New York: Cambridge University Press.
- Knox, D.D. (1992). The role of corporate social responsibility: exploring stakeholder relationship and program reporting across leading FTSE companies. **Journal of Business Ethics** 61: 71-28.
- Ladd, G. & Mize, J. (1983). A Cognitive-Social Learning Model of Social Skill Training. **Psychological Review** 90: 127-157.
- Luthar, S. & Zigler, E. (1991). "Vulnerability and Competence: A Review of Research on Resilience in Childhood," **American Journal of Orthopsychiatry** 61 (January): 6-22.

- Mangrulkar, Leena., Whitman, Chery V., and Posner, Marc. (2001). **Life Skills Approach to Child and Adolescent Health Human Development.** Washington, DC: Education Development Center, Inc.
- Mertens, D., and Wilson, A. (2012). **Program evaluation theory and practice: A comprehensive guide.** New York: Guilford Press.
- Mitzel, H. E. (1992). **Evaluation of educational research.** New York: The Free Press.
- Moursund, J. P. (1992). **Learning and the learner.** Caledonia: Brooks/Cole.
- Neeley, Shirley J. (2004). **A Model Comprehensive Developmental Guidance and Counseling Program for Texas Public Schools.** Austun: Texas Education Agency.
- Nelson-Jones, Richard. (1997). **Group Leadership: A Training Approach.** California: Brook/Cole.
- _____. (1997). **Life skills Helping: A Textbook of Practical Counseling and Helping Skills.** 3rd ed. Sydney: Holt, Rinehart and Winston.
- Provus, M. (1971). **Discrepancy Evaluation Social Program Improvement and Assessment.** Berkeley. CA, Mc Cutchan.
- Scriven, M. (1967). **The Methodology of Evaluation.** AERA Monograph Series in Curriculum Evaluation. Chicago: Rand McNally.
- Shure & Spivack. (1980). "Interpersonal Problem Solving as a Mediator of Behavioral Adjustment in Preschool and Kindergarten Children," **Journal of Applied Developmental Psychology.** Summer.
- Siebs. (1999). **An Evaluation of the Effectiveness of a School within a School Program Designed to Prevent High School Dropouts in a Suburban High School** [Online]. Available from: <http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp>. [2019, December 8]
- Stake, R.E. (1997). The Countenance of Educational Evaluation. **Teacher College Record** 68: 523-540.
- Stufflebeam, D. L. (1971). The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability. In **Annual meeting of the American Association of the School Administrators (Atlantic City, N.J.)**, pp. 1-20. Ohio: Ohio State University.
- _____. (2000). **The CIPP Model for Evaluation.** Kellaghan, Boton: Kluwer Academic.

- Stufflebeam, D. L. (2007). **CIPP EVALUATION MODEL CHECKLIST [Second Edition]**
A tool for applying the CIPP Model to assess long-term enterprises
Intended for use by evaluators and evaluation clients/stakeholders.
 Available from: https://wmich.edu/sites/default/files/attachments/u350/2014/cippchecklist_mar07.pdf [2019, November 15]
- Stufflebeam, D. L. and W. J. Webster. (1989). Evaluation as an Administrative Function. In N.J. Boyan (Ed), **Hand Book of Research on Educational Administration**, pp. 569-601. London: Longman.
- Stufflebeam, D. L., and Shinkfield, Anthony J. (2007). **Evaluation Theory, Models, & Application**. San Francisco: John Wilwy.
- Teed, C. M. (2002). **Meeting Students Social and Emotion Need: Elementary Teachers' Perceptions of Counseling in the Classroom** [Online].
 Dissertation Abstracts International. Available from: <http://search.proquest.com/docview/305215601/abstract/1397741D2B051CCA925/1?accountid=31048>
 [2020, January 8]
- Tyler, R.W. (1943). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago Press.
- _____. (1989). **Education Evaluation: New Roles, Means**. Chicago: University of Chicago Press.
- UNESCO. (2005). **EFA Global Monitoring Report: Education for All – The Quality Imperative** [Online]. Available from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000137333> [2020, January 8]
- _____. (2005). **EFA Global Monitoring Report: Understanding education quality** [Online]. Available from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000137334> [2020, March 14]
- UNICEF. (2001). **What is the Life Skills Approach ?, Explore Ideas Articles, Opinions, and Research about Teaching and Learning**. Available from: <http://www.unicef.org/teachers/teacher/lifeskill/htm> [2020, February 22]
- Walton, C. (2007). **The Effectiveness of Using a Student Monitoring System to Improve a School District's State Test Scores**. [Abstract]. Dissertation Abstracts International, 67(12): 131-A.
- Welch, Wayne W. (1967). "The Process of Evaluation," **Journal of research on Science Teaching** 11: 175-183.

- Williams, Francis, M, Jr. (2008). **Student Assistance Programs (SAP): An organizational and Theoretical Perspective on Building Bridges for Healthy Youth.** Dissertation Abstracts International.
- Worthen B.R., and Sanders, J.R. (1973). **Educational evaluation: Theory and practice.** CA: Wadsworth.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ชื่อโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทพศิลา

สอดคล้องยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อที่ 1 พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

สอดคล้องยุทธศาสตร์ สพฐ. ข้อที่ 1

ข้อที่ 1.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

ข้อที่ 1.2 สร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สอดคล้องกลยุทธ์ สพม.2

ข้อที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่ 2 การเพิ่มโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน
ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ

สอดคล้องกลยุทธ์โรงเรียน

ข้อที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

ข้อที่ 3 พัฒนาระบบบริหารสถานศึกษา

สอดคล้องกลยุทธ์ระดับแผนงาน

ข้อที่ 1.7 มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ข้อที่ 3.1 มุ่งเน้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการกระจายอำนาจโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
มุ่งสู่มาตรฐานสากล

สอดคล้องมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

ข้อที่ 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา
และทุกกลุ่มเป้าหมาย

แผนงาน กลุ่มบริหารงานทั่วไป

ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป

หัวหน้าโครงการ

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานทั่วไป

ผู้รับผิดชอบหลัก

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ

ผู้รับผิดชอบหลัก

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานงบประมาณ

ผู้รับผิดชอบหลัก

หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล

ผู้รับผิดชอบหลัก

ระยะเวลาดำเนินการ ปีการศึกษา 2563

โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน ก็เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหา การระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหา และสภาวะวิกฤติทางสังคม ซึ่งสภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน อันเกี่ยวข้องกับนักเรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนมีมากมาย ล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น ปัจจัยเสี่ยงหรือเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุหรือตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับนักเรียนมีมากมายหลายประการ อาทิ ปัจจัยเสี่ยงด้านตัวนักเรียน เช่น มีทักษะการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม ขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ขาดทักษะในการปฏิเสธเพื่อน มีความเชื่อมั่นในตนเองและความนับถือตนเองต่ำ มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ มีเจตคติไม่เหมาะสมหรือน้อยเอียงที่จะชอบเสี่ยงทดลองใช้ยา ความรุนแรง ปฏิเสธคำนิยามหรือหลักศาสนาที่สังคมส่วนใหญ่ยึดถือ มีพัฒนาการทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวัยเด็ก เช่น การต่อต้านสังคม พุดตด ขโมย ก้าวร้าว ขาดสัมพันธภาพที่ดีกับครูและโรงเรียน ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว เช่น ความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัวครอบครัวขาดความเป็นปึกแผ่น ครอบครัวแตกแยกหรือแยกตัวจากสังคม การเลี้ยงดูไม่เหมาะสมมีความคาดหวังในตัวเด็กเกินความเป็นจริง โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพและวัยของเด็กหรืออาจจะเป็นปัจจัยเสี่ยงด้านโรงเรียน เช่น ขาดการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจังและไม่สร้างสัมพันธภาพที่เหนียวแน่นระหว่างครูกับนักเรียน และผู้ปกครองหรือชุมชน โรงเรียนอาจหย่อนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนักเรียนทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการพฤติกรรม ขาดการใช้กฎระเบียบวินัยที่เหมาะสม เลือปฏิบัติ หรือไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติที่แน่นอน ปัจจัยเสี่ยงด้านกลุ่มเพื่อน เช่น การคบเพื่อนที่เกเร อันธพาล เสเพล การคบเพื่อนที่เจตคติโน้มเอียงในทางก้าวร้าว ชอบเสี่ยงภัย ชอบมั่วสุม เบี่ยงเบนทางเพศ ได้รับแรงกดดันบีบบังคับ ช่มชู้ไม่เป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน รวมถึงปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชนและสังคม เช่น การไร้ระเบียบแบบแผนในชุมชน ชุมชนอ่อนแอ ขาดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชนและสังคม ต่างคนต่างอยู่ ขาดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ชุมชนมีเจตคติโน้มเอียงต่อการยอมรับค่านิยมในการเพิ่มสิ่งเสพติดมอมเมาการใช้ความรุนแรง ละเลยไม่ให้ความสำคัญเอาใจใส่ดูแลส่งเสริมเด็กและเยาวชน มีท่าทีต่อเยาวชน โดยเฉพาะวัยรุ่นในลักษณะที่ปฏิเสธต่อต้าน ไม่ยอมรับในพฤติกรรมที่แสดงออก

ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ข้างต้นล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ มีผลกระทบซึ่งกันและกัน และเป็นเหตุปัจจัยสู่สภาวะวิกฤติได้หากไม่มีระบบการป้องกัน ส่งเสริม หรือจัดเงื่อนไขที่จะส่งผลที่ไม่พึงปรารถนาต่อตัวนักเรียนและสังคมโดยรวม การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ ความมีคุณธรรมจริยธรรมนั้น จึงเป็นหน้าที่หลักโดยตรงของสถานศึกษา โดย

ผ่านกระบวนการทางการศึกษา มีแนวคิดหลักในการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ โดยยึดหลักว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีและศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในเชิงการป้องกัน การแก้ปัญหา หรือการส่งเสริมสนับสนุน จึงจำเป็นต้องยึดประโยชน์สูงสุดอันพึงเกิดต่อนักเรียนเป็นสำคัญ

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้โรงเรียนมีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งการเฝ้าระวังปัญหานักเรียนออกกลางคันและปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน โรงเรียนเทพลีลา ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญที่ต้องดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้มีคุณภาพ โดยส่งเสริมให้มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันเวลา ถูกวิธี เสริมสร้างทักษะชีวิตให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึงตลอดจนการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหา หรือครอบครัวที่ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม พัฒนาระบบการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหากับนักเรียนในวัยเรียนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจหรือภาวะทางสังคม รวมถึงเป็นการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นนโยบายสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งนำไปดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ทั้งด้านคุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย ซึ่งความมุ่งหวังของการจัดการศึกษาคือมุ่งให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข เป็นการดำเนินงานสำคัญในสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคม การส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนตามกระบวนการศึกษาอาจไม่เพียงพอ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกและเชิงลบอันก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น การป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการพัฒนานักเรียนครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วย ความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตงอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งครูจะต้องปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่าง มีระบบ มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนเกิดผลดีต่อทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

โรงเรียนเทพลีลา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งเมื่อ 17 พฤษภาคม 2505 โดยดำริของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ตามโครงการขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาไปสู่เขตชานเมือง ตั้งอยู่บนผืนดินสถานที่พักทัพ (คลัง

แสงอาวุธ) ของเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โดยการอุปถัมภ์ของพระครูสุวรรณสุทธาร (พระปลัดทองสุข สีลวงโม) เจ้าอาวาสวัดเทพศิลาขณะนั้น ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ 281 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน ในปีการศึกษา 2563 ดังนี้

ระดับชั้น	จำนวน		รวม
	ชาย	หญิง	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	207	222	429
มัธยมศึกษาปีที่ 2	198	223	421
มัธยมศึกษาปีที่ 3	196	175	371
รวมระดับชั้น ม.1-3	601	620	1,221
มัธยมศึกษาปีที่ 4	134	179	313
มัธยมศึกษาปีที่ 5	161	142	303
มัธยมศึกษาปีที่ 6	112	138	250
รวมระดับชั้น ม.4-6	407	459	866
รวมนักเรียนทั้งหมด	1,008	1,079	2,087

โรงเรียนเทพศิลาตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต มุ่งจัดกิจกรรมโดยรับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤติทางสังคมให้แก่นักเรียนโดยนาระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยยึดหลักสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ กำหนดให้ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะที่ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอ ในการพัฒนาและแก้ปัญหาการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมถึงมีการอบรมให้ความรู้ และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพโดยรอบด้าน จากสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น บริหารจัดการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความเอื้ออาทร มุ่งหวังให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สามารถส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติที่พึงปรารถนา โรงเรียนมีกระบวนการดูแลนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ตามหลักการที่ว่า “เราจะไม่ทิ้งนักเรียนคนใดไว้ข้างหลัง”

จากความสำเร็จข้างต้น นอกจากโรงเรียนเทพสถิตจะบริหารจัดการศึกษา โดยได้ตระหนักถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้ว ยังมองเห็นความสำคัญของการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีทักษะชีวิต เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะนักเรียนตามศักยภาพและตามความมุ่งหวังของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง อันจะส่งผลถึงการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งของสังคม เป็นพลเมืองที่ดีในการเสริมสร้างสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต จึงได้จัดทำโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่อสังคมน ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเทพสถิตขึ้น โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการเสริมสร้างให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในสังคม ที่เกิดจากผู้บริหารผู้รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษามีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนมีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู มีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนร่วมกับโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และประเมินผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การเสริมสร้างความปลอดภัย และการคุ้มครองนักเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยโรงเรียนเทพสถิตกำหนดกิจกรรมหลักในกระบวนการพัฒนา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อให้โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

2.2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหา ทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2.3 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ผู้ปกครอง และคนรอบข้าง มีความสามารถทางสติปัญญา เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมและดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.4 เพื่อให้โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐาน การปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีศักยภาพ ในการร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.5 เพื่อให้นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนา กับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- 1) นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา
- 2) นักเรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเอง และ ควบคุมตนเองได้
- 3) นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริม พัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน
- 4) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความ เสียสละ เอาใจใส่

3.2 ด้านคุณภาพ

- 1) โรงเรียนเกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านคุณภาพของ การบริหารจัดการ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดการพัฒนาคุณลักษณะนักเรียน และมีเครือข่ายร่วม พัฒนา
- 2) ครูมีคุณภาพในการดำเนินงานตามข้อข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่เป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) ผู้เรียนมีคุณลักษณะทักษะชีวิต
- 4) โรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน
- 5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษามีความพึงพอใจในคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.1 คณะที่ปรึกษาโครงการ

1) พระเทพรัตนนาค	เจ้าอาวาสวัดเทพลีลา พระอารามหลวง
2) นายชาญชัย โรจนะ	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3) พระมหาชาญชัย พรหมปติภูโส	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4) นายภักดี คงดำ	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5) นายสมชาย คุณาวัดน์	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6) นายสุรินทร์ หวังเจริญ	นายกสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทพลีลา
7) นายอนันต์ โกสุเต้า	นายกสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเทพลีลา
8) นายสุนิติ บุญยมหาศาล	ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางกะปิ
9) นางสาวอัปสรฤดี จันทศิริ	ประธานชุมชนเทพลีลา
10) นายสมชาย นิยมราช	ประธานชุมชนทรัพย์สิน
11) พ.ต.ท.ดร.ณัฐพงษ์ อุดมศรี	รองผู้กำกับการ สถานีตำรวจนครบาล หัวหมาก
12) ผศ.ดร.ศีกฤทธิ์ ศีลาลัย	รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
13) ดร.ธีร์ ภาวรงค์นันท์	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วม
ส่วนร่วมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
14) ดร.ชนะ สุ่มมาตย์	ผู้อำนวยการศูนย์เฉพาะกิจและช่วยเหลือนักเรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 คณะกรรมการดำเนินโครงการ

1) นายรังสรรค์ นกสกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ประธานโครงการ
2) นายอิชฌนกร เชนง์เข็ม	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารทั่วไป
รองประธานโครงการคนที่ 1
3) นางสาวสุชีรา รักษาภักดี	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารงานวิชาการ
รองประธานโครงการคนที่ 2
4) นางสาววราศิริ วงศ์สุนทร	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารงบประมาณ
รองประธานโครงการคนที่ 3
5) นายธีรชัย ศรีนาม	รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
ฝ่ายบริหารงานบุคคล
รองประธานโครงการคนที่ 4
6) นางนภาพรรณ สิทธิวงศ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ
กรรมการ
7) นายพิทักษ์ ทับทิมทอง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล
กรรมการ
8) นางสาวประวีต ส่องแสง	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ
กรรมการ
9) ครูหัวหน้าสายชั้น	กรรมการ
10) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	กรรมการ

11) นางสุนทรี กาญจนะวสิต	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
กรรมการและเลขานุการ
12) นางสาวธัญกานต์ สมควร	หัวหน้างานแนะแนวและกิจกรรม
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

5. ปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนในการดำเนินโครงการ

5.1 ด้านบุคลากร

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
- 2) ผู้ปกครองนักเรียน
- 3) ผู้นำชุมชน
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
- 5) นักเรียน

5.2 ด้านงบประมาณ

- 1) งบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เงินบริจาคสนับสนุนจากวัดเทพศิลา พระอารามหลวง
- 3) เงินสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทพศิลา
- 4) เงินสนับสนุนจากภาคเอกชน

5.3 หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง

- 1) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2) เขตบางกะปิ
- 3) สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทพศิลา
- 4) มูลนิธิพระมหาสงวน
- 5) สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเทพศิลา
- 6) ชมรมเพื่อนครูโรงเรียนเทพศิลา
- 7) โรงพยาบาลรามคำแหง
- 8) วิทยาลัยเทคนิคอินทราชัย
- 9) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
- 10) สำนักงานวัฒนธรรมเขตบางกะปิ – วังทองหลาง
- 11) สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งเขตบางกะปิ
- 12) สถาบันทางภาษาขงจื้อ
- 13) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 14) โครงการมูลนิธิบูปี่นัมเบอร์วัน
- 15) ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
- 16) โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
- 17) ธนาคารออมสิน

- 18) บริษัทแพลนเนท
- 19) วัดเทพศิลา
- 20) วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย
- 21) สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก
- 22) ศูนย์สาธารณสุขเขตบางกะปิ
- 23) โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

6. ขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 ประชุมคณะที่ปรึกษาโครงการ และครูในโรงเรียนเทพศิลาเพื่อวางแผนสำหรับการดำเนินงานโครงการ

6.2 ศึกษาหาวิธีในโรงเรียนเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในกิจกรรมหลักแต่ละด้าน และผู้รับผิดชอบกิจกรรมหลัก จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ

6.3 กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน

6.4 จัดเตรียมความพร้อมการดำเนินงานโครงการ

- 1) การเตรียมความพร้อมด้านผู้บริหาร
- 2) การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการ
- 3) การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของโรงเรียน
- 4) การเตรียมความพร้อมด้านชุมชน
- 5) การเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้และวัสดุ สื่ออุปกรณ์
- 6) การเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมหลักรายด้าน

6.5 ประสานงานและขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละกิจกรรมหลัก

6.6 ประชาสัมพันธ์และชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการให้ทราบอย่างทั่วถึง

6.7 จัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินงานกิจกรรมหลัก พร้อมรายละเอียดของรายกิจกรรม ประกอบการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้ความรู้และชี้แจงให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามโครงการ

6.8 ดำเนินงาน/กิจกรรมตามปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ

6.9 ประเมินผลกิจกรรมโดยมีการประเมินผลเป็นระยะ คือ การประเมินก่อนดำเนินโครงการ การประเมินระหว่างดำเนินกิจกรรม และการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในแต่ละ กิจกรรมหลักและประเมินผลโครงการในภาพรวม

6.10 สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ

6.11 นำผลการประเมินเสนอต่อที่ประชุมและหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

กิจกรรมในโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

กิจกรรมหลักที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่หลากหลาย เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบและวิเคราะห์ข้อมูล หาข้อมูลเพิ่มเติมโดยนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาการ ป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา นักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ในการทำความรู้จักนักเรียนรายบุคคล ศึกษา และ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดเตรียมเครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล โปรแกรม หรือ แอปพลิเคชันต่าง ๆ อาทิ Google form , Google Meet, Line, Facebook , App Next School, Zoom เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบและวิเคราะห์ ปรับปรุงข้อมูลให้พร้อมใช้งาน และเป็นปัจจุบัน สารสนเทศด้านข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่เป็นปัจจุบันและพร้อมนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อจัดระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย และด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ

1.3 เป้าหมาย

- 1) นักเรียนทุกคนอยู่ในฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคลของโรงเรียน
- 2) ครูดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
- 3) โรงเรียนมีระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่พร้อมใช้งานเพื่อการคัดกรองนักเรียนช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1) จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร
- 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ

- 3) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 4) ดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรมในกิจกรรมหลักด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่
 - 4.1) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน
 - 4.2) กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียน
 - 4.3) กิจกรรมประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)
 - 4.4) กิจกรรมการตรวจสุขภาพ
 - 4.5) กิจกรรมประเมินความฉลาดทางอารมณ์
 - 4.6) กิจกรรมประเมินทักษะชีวิตตนเอง
 - 4.7) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ฉันพี่น้อง
- 5) ประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

1.5 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) นางสาวธัญกานต์	สมควร	หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2) นางสาวอัจฉริยา	ชุมภูบาง	หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน
3) นางสาวมาริษา	โพธิ์ธิษฐ์ศิริ	หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4) นายเจตนิพัทธ์	โกวิทเทาววงศ์	ผู้รับผิดชอบกิจกรรมแนะแนว
5) นางสาวศจี	โก่งศรีชัย	หัวหน้างานอนามัย

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนมีสารสนเทศด้านข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่เป็นปัจจุบันและพร้อมนำไปใช้ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านความรู้ความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การคุ้มครองนักเรียน และด้านอื่น ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และแบบรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียนและอื่น ๆ เพื่อการคัดกรอง จัดกลุ่มนักเรียนและเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมทักษะชีวิตการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

กิจกรรมหลักที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

2.1 หลักการและเหตุผล

นักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทพศิลาดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ สรุปผลการจำแนกนักเรียนเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มวางใจ หมายถึง นักเรียนกลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์

ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา 2) กลุ่มห่วงใย หมายถึง นักเรียนกลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี 3) กลุ่มใกล้ชิด หมายถึง นักเรียนกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน และมีกลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพ ความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความสามารถของนักเรียน ด้านการเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพและพฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคุ้มครองของนักเรียน ด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ เป็นต้น

2.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามข้อมูลด้านต่าง ๆ
- 2) เพื่อให้ได้สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

2.3 เป้าหมาย

- 1) นักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรองครบทุกด้าน
- 2) โรงเรียนมีระบบข้อมูลนักเรียนจำแนกตามกลุ่มต่าง ๆ
- 3) นักเรียนมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนตามข้อมูลการคัดกรอง

2.4 ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1) จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร
- 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ
- 3) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 4) ดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรมในกิจกรรมหลักด้านการคัดกรองนักเรียน ตามกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย 12 กิจกรรมหลัก ได้แก่
 - 4.1) กิจกรรมประเมินเพื่อคัดกรองนักเรียน
 - 4.2) กิจกรรมประเมินความสามารถของนักเรียน
 - 4.3) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านการเรียน
 - 4.4) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านความสามารถ
 - 4.5) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านสุขภาพร่างกาย
 - 4.6) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านสุขภาพและพฤติกรรม
 - 4.7) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านครอบครัว
 - 4.8) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านเศรษฐกิจ
 - 4.9) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 4.10) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.11) กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านความฉลาดทางอารมณ์

4.12) กิจกรรมวัดบุคลิกภาพของนักเรียน

5) ประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

2.5 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) นางสาวธัญกานต์	สมควร	หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2) นางสาวศจี	โก่งศรีชัย	หัวหน้างานอนามัย
3) นางนภาวรณ	สิทธิวิงศ์	ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
4) นายเจตนิพัทธ์	โกวิทเทาววงศ์	ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
5) นายเอกชัย	ชาญกระโทก	หัวหน้างานวินัยนักเรียน

2.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนมีสารสนเทศด้านการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีเครื่องมือในการคัดกรองที่หลากหลาย มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก คัดกรองนักเรียนจากรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน ใช้แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล และแบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนที่แท้จริง เป็นปัจจุบันและพร้อมนำไปใช้

กิจกรรมหลักที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3.1 หลักการและเหตุผล

ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา การดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนมีความมุ่งหวังให้ครูและบุคลากรดำเนินการเสริมสร้างทักษะชีวิตและการคุ้มครองนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยตระหนักและเห็นความสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น คณะครูมีความตั้งใจ อดทนและมุ่งมั่น ใช้ความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดูแลรักษาช่วยเหลือนักเรียน ทั้งที่เพื่อให้เกิดคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานและเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังความคิด เวลาทุนทรัพย์ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคมีความมุ่งมั่นตั้งใจแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้สำเร็จลุล่วง รวมถึงมีการบูรณาการทักษะชีวิตการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรม/โครงการที่เสริมสร้างทักษะชีวิต นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิต และนักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมลดลง มีการใช้พฤติกรรมเชิงบวกในการจัดการชั้นเรียนและพฤติกรรมนักเรียนในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เข้ากับสถานการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นกลุ่มปกติ โรงเรียนจึงมีการวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญมาก

3.2 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์

3.3 เป้าหมาย

- 1) นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมและรับการพัฒนาทักษะชีวิต
- 2) โรงเรียนโดยการบริหารจัดการของผู้บริหารและการดำเนินงานของครูจัดกิจกรรมและพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความต้องการจำเป็นของนักเรียน และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

3.4 ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1) จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร
- 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ
- 3) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 4) ดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรมในกิจกรรมหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย 22 กิจกรรมหลัก ได้แก่

- 4.1) กิจกรรมคาราโอเกะคอนเทสต์
- 4.2) กิจกรรม IT Update
- 4.3) กิจกรรม One Week One Situation
- 4.4) กิจกรรม Lose Weight Challenge
- 4.5) กิจกรรม ตลาดนัดการงานอาชีพ
- 4.6) กิจกรรม Language Carnival วัฒนธรรมสรรค์สร้าง อังกฤษ-จีน-ญี่ปุ่น
- 4.7) กิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหาด้วย Micro: bit
- 4.8) กิจกรรมเยาวชนประชาสัมพันธ์
- 4.9) กิจกรรมเหรียญรางวัลเรียนดี
- 4.10) กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
- 4.11) กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียน
- 4.12) กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน
- 4.13) กิจกรรมสถานักเรียน
- 4.14) กิจกรรมบันทึกความดีและการพัฒนาวินัยเชิงบวก
- 4.15) กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน
- 4.16) กิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)
- 4.17) กิจกรรมค่ายวิชาการ
- 4.18) กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต
- 4.19) กิจกรรมส่งเสริม กีฬา ศิลปะ
- 4.20) กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารด้วยบทเพลงดนตรียามเย็น
- 4.21) กิจกรรมเรียนดี สังคมดี
- 4.22) กิจกรรม TO BE NUMBER ONE THE IDOL

- 5) ประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

3.5 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) นายพลวัชร	สำเรียนรัมย์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2) นายอนรรฆ	สาสุข	หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตร
3) นางดวงใจ	ไทยจันทิก	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ
4) นางสาวศิริพร	จำเริญ	ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
5) นางจตุพร	เรืองมาก	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
6) นางสาวภาวิณี	อินทร	ผู้รับผิดชอบกิจกรรม
7) นางสาวสุจิตรา	แสงงาม	หัวหน้างานประชาสัมพันธ์
8) นางสาววิไลวรรณ	มณีชม	หัวหน้างานสำนักงานกลุ่มบริหารวิชาการ
9) นางสาวมาริษา	โพธิ์ดิษฐ์ศิริ	หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10) นางสาวศินิษา	ใจสมุทร	หัวหน้างานประชาธิปไตย
11) นายเอกชัย	ชาญกระโทก	หัวหน้างานวินัยนักเรียน
12) นางสาววัชรีย์	แก่นจันทร์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ

3.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ครูสามารถจัดกิจกรรมและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการจัดการ การแก้ปัญหาและความคิดรวบยอดแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) นักเรียนมีทักษะชีวิตจากกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ได้แก่ ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด และทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์
- 3) นักเรียนได้รับการศึกษาและพัฒนาตามความสามารถและศักยภาพของตนเองอย่างมีคุณค่าและเกิดความมั่นใจในตนเองในการแสดงออกอย่างเหมาะสม และพัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีในสังคม

กิจกรรมหลักที่ 4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหา

4.1 หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหานักเรียน โรงเรียนเทพลีลา กำหนดให้ครูที่ปรึกษาให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ทุกครั้งที่ของการช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน ในการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ครูควรรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไข้ ต้องไม่นำไปเปิดเผย ยกเว้น เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกียรตินักเรียน ดังนั้นให้การแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน ครูควรศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุให้ถ่องแท้เสียก่อน และควรมีเทคนิคในการปัญหาหลายวิธี เพราะนักเรียนแต่ละคนอาจใช้วิธีการแก้ไข้ปัญหาที่

แตกต่างกัน ถึงแม้ในบางครั้งจะมีสาเหตุของปัญหาที่คล้ายกันก็ตาม ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะการให้การปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือ ทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน โดยโรงเรียนให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการ ป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้าง ภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากใน การพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนเทพสถิตามีการวางแผน การจัดกิจกรรมหรือโครงการ ให้อยู่ในหลักของความพอประมาณ ความ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้ ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคลรู้จักสภาพและปัญหา รู้แนวทางวิธีการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหา รู้ระบบขั้นตอนการ ดำเนินงาน และเงื่อนไขคุณธรรม คือครูต้องมีความรักความเมตตาต่อศิษย์ ทำงานเป็นระบบ เคารพศรัทธา มี วาจาไพเราะ สงเคราะห์นักเรียนทุกคนด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรักความศรัทธาในวิชาชีพ ครู เป็นที่ตั้งคุณพ่อคุณแม่คนที่สองของศิษย์ ดูแลนักเรียนทุกคนดุจตั้งเป็นบุตรหลานของตนเอง

4.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อดำเนินงานในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องและมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมให้สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

4.3 เป้าหมาย

- 1) นักเรียนที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือและแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม
- 2) นักเรียนกลุ่มปกติได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่ดี
- 3) นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสมอย่างเต็มที่

4.4 ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1) จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร
- 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ
- 3) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 4) ดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรมในกิจกรรมหลักด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาตรกอบระยะเวลาการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย 15 กิจกรรมหลัก ได้แก่

- 4.1) กิจกรรมมอบทุนการศึกษา
- 4.2) กิจกรรม "หนูอยากรู้ ครูจัดให้"
- 4.3) กิจกรรม Classroom meeting
- 4.4) กิจกรรมโรงเรียน-บ้านสามสัมพันธ์
- 4.5) กิจกรรมโลกกว้างทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 4.6) กิจกรรมสุดยอดคนเก่ง
- 4.7) กิจกรรมโครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่
- 4.8) กิจกรรมอบรมแกนนำธรรมาภิบาล
- 4.9) กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

- 4.10) กิจกรรมโฮมรูม
- 4.11) กิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่
- 4.12) กิจกรรมป้องกันและคุ้มครอง
- 4.13) กิจกรรมอดเปรี้ยวไว้กินหวาน
- 4.14) กิจกรรมแข่งขันกีฬาระหว่างห้องเรียน
- 4.15) กิจกรรมติดตามนักเรียนที่จบการศึกษา

5) ประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

4.5 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) นางสาวณัฐพัชร์	ทะเลไร	หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2) นางสาวกัญญาณัฐ	เก่งกาการ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3) นางพิศมัย	ทับทิมทอง	หัวหน้างานสวัสดิการ
4) นางสาววิไลวรรณ	มณีชม	หัวหน้างานสำนักงานกลุ่มบริหารวิชาการ
5) นายนราศักดิ์	สุทธิพูล	หัวหน้างานกิจการนักเรียน
6) นายเอกชัย	ชาญกระโทก	หัวหน้างานวินัยนักเรียน
7) นายอดิสร	ทรงศรี	หัวหน้างานยาเสพติด
8) นางสาวศจี	โก่งศรีชัย	หัวหน้างานอนามัย
9) นางสาวอมรรัตน์	จงทองกลาง	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
10) นายบัญชา	ก้อนทรัพย์	หัวหน้างานทะเบียนวัดผล

4.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักเรียนทุกกลุ่มได้รับการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ปัญหา สามารถปรับตัวเข้ารับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบุคลิกภาพและความประพฤติเหมาะสมในสัมพันธภาพกับคนทุกเพศทุกวัยในสังคมและมีความยืดหยุ่นในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมหลักที่ 5 การส่งต่อนักเรียน

5.1 หลักการและเหตุผล

ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ในบางครั้งครูที่ปรึกษาอาจพบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง โรงเรียนจึงมีแนวทางในการดำเนินงานส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป โดยครูที่ปรึกษาเมื่อดำเนินงานตามกระบวนการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียนแล้ว อาจมีบางกรณีที่ปัญหาที่ความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ต้องส่งต่อไปยังครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทาง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานี้ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามจนเป็นปัญหาใหญ่โตยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี โดยโรงเรียนกำหนดแนวทางให้มีการประเมินว่า นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูประจำชั้นจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ หรือนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูประจำชั้น

เช่น ให้ทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น และปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการสร้างภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียน มีการประสานเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและมีความยั่งยืน โดยมีฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายทั้งภายในโรงเรียน คือ ครูประจำชั้น สภานักเรียน นักเรียนแกนนำ หัวหน้าห้อง งานอนามัยโรงเรียน งานแนะแนว งานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน งานวัดผลและประเมินผล เป็นต้น ส่วนภาคีเครือข่ายนอกโรงเรียน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้น เครือข่ายนักเรียนในห้องกับโรงเรียนอื่น ๆ เครือข่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สถานีตำรวจที่กำกับดูแลการจราจร ในช่วงเช้าและหลังเลิกเรียน ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยจราจร ยาเสพติด การป้องกันตนเองเพื่อเผชิญกับเหตุร้าย โรงพยาบาลเป็นเครือข่ายในการส่งต่อสู่ภายนอก เป็นวิทยากรในการอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน อบรมเรื่องเพศศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการปฏิเสธ ซึ่งโรงเรียนเทศบาลกำหนดวิธีการส่งต่อออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การส่งต่อภายใน เป็นการที่ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้ ดังนั้นจึงเป็นการประสานดำเนินการกับหน่วยงานภายใน ได้แก่ หัวหน้าระดับ งานแนะแนว งานอนามัย เป็นต้น และประสานไปยังบุคคล หน่วยงานภายนอก หรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อดำเนินงานแก้ปัญหานักเรียนที่มีความต้องการช่วยเหลือและแก้ไขเฉพาะเป็นรายกรณี
- 2) เพื่อให้นักเรียนได้รับการแก้ไขพฤติกรรม

5.3 เป้าหมาย

- 1) นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจากการส่งไปผู้รับต่อ
- 2) นักเรียนได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านข้อมูลเบื้องต้น และการดำเนินงานต่อของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมา ทำให้สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 3) นักเรียนเกิดความสบายใจ ยินดีรับการช่วยเหลือจากครูคนอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา

5.4 ขั้นตอนการดำเนินการ

- 1) จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากผู้บริหาร
- 2) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ
- 3) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 4) ดำเนินกิจกรรมรายกิจกรรมในกิจกรรมหลักด้านการส่งต่อนักเรียน ตามกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา ประกอบด้วย 10 กิจกรรมหลัก ได้แก่
 - 4.1) กิจกรรม Social Camp
 - 4.2) กิจกรรมแนะแนวแก้ปัญหาพฤติกรรม

- 4.3) กิจกรรมสุ่มตรวจปีสวาระกลุ่มเสี่ยง และส่งต่อเพื่อช่วยเหลือนักเรียน
- 4.4) กิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์
- 4.5) กิจกรรมแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
- 4.6) กิจกรรมข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง
- 4.7) กิจกรรมคลินิกการงานอาชีพ
- 4.8) กิจกรรมแก้ปัญหาเรียนซ้ำรายวิชา
- 4.9) กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติด
- 4.10) กิจกรรมฝ่ายปกครอง

5) ประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผู้บริหารสถานศึกษา

5.5 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1) นางสาวธัญกานต์ สมควร	หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2) นายญาณศิลป์ ศีลาวังศ์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3) นางสาววัชรีย์ แก่นจันทร์	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ
4) นางสาวอัจฉรียา ชุมภูบาง	หัวหน้างานวินัยนักเรียน
5) นายอดิสร ทรงศรี	หัวหน้างานยาเสพติด
6) นายบัญชา ก้อนทรัพย์	หัวหน้างานทะเบียนวัดผล
7) นางจตุพร เรืองมาก	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

5.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) นักเรียนไม่มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ การพนัน ชู้สาวทะเลาะวิวาท โดดเรียนและสิ่งเสพติดให้โทษ
- 2) นักเรียนได้รับการแก้ไขพฤติกรรม

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือนเมษายน 2563 – เดือนมีนาคม 2564

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1. ชั้นเตรียมการ 1.1 เสนอโครงการ 1.2 ประชุมคณะที่ปรึกษาโครงการ 1.3 ประชุมวางแผนการดำเนินงานและกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก 1.4 ประชุมวางแผนกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน	เมษายน 2563	ทุกกลุ่มบริหาร
2. ชั้นดำเนินงาน 2.1 จัดเตรียมความพร้อมการดำเนินงานโครงการ 2.2 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เมษายน 2563 มิถุนายน 2563	ผู้รับผิดชอบโครงการ(กลุ่มบริหารทั่วไป) ครูกิจกรรมหลัก

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
2.3 ประชาสัมพันธ์โครงการ	พฤษภาคม 2563	กลุ่มบริหารทั่วไป
2.5 จัดทำรายละเอียดกิจกรรมการดำเนินงาน	พฤษภาคม 2563	ครูกิจกรรมหลักและคณะ
2.4 ดำเนินการจัดกิจกรรม	ตลอดปีการศึกษา	ครูกิจกรรมหลักและคณะ
1) กิจกรรมหลักที่ 1		
- กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	สิงหาคม 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพนักเรียน	กรกฎาคม 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้สุข ศึกษาฯ
- กิจกรรมประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมการตรวจสุขภาพ	กรกฎาคม 2563	-งานอนามัย
- กิจกรรมประเมินความฉลาดทางอารมณ์	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานแนะแนว
- กิจกรรมประเมินทักษะชีวิตตนเอง	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานแนะแนว
- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ฉันพี่น้อง	มกราคม 2564	-กลุ่มบริหารทั่วไป
2) กิจกรรมหลักที่ 2		
- กิจกรรมประเมินเพื่อคัดกรองนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมประเมินความสามารถของนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านการเรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	- กลุ่มบริหารวิชาการ
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านความสามารถ	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานอนามัย
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านสุขภาพร่างกาย	กรกฎาคม 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านสุขภาพและ พฤติกรรม	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านครอบครัว	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านเศรษฐกิจ	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านคุณลักษณะที่ พึงประสงค์	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมคัดกรองนักเรียนด้านความฉลาดทาง อารมณ์	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
- กิจกรรมวัดบุคลิกภาพของนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานแนะแนว
3) กิจกรรมหลักที่ 3		
- กิจกรรมคาราโอเกะคอนเทสต์	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
- กิจกรรม IT Update	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานพัฒนาหลักสูตร
- กิจกรรม One Week One Situation	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ
- กิจกรรม Lose Weight Challenge	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ
- กิจกรรม ตลาดนัดการงานอาชีพ	พฤศจิกายน 2563	-กลุ่มสาระฯ การงานอาชีพ
- กิจกรรม Language Carnival วัฒนธรรม สรรค์สร้าง อังกฤษ-จีน-ญี่ปุ่น	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ
- กิจกรรม พัฒนาทักษะการคิดและการ แก้ปัญหาด้วย Micro: bit	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานพัฒนาหลักสูตร
- กิจกรรมเยาวชนประชาสัมพันธ์	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานประชาสัมพันธ์
- กิจกรรมเหรียญรางวัลเรียนดี	ตลอดปีการศึกษา 2563	-ผู้รับผิดชอบกิจกรรม กลุ่มบริหารวิชาการ
- กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศของนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	-ผู้รับผิดชอบกิจกรรม กลุ่มบริหารวิชาการ
- กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- กิจกรรมกิจกรรมสภานักเรียน	พฤษภาคม 2563	-งานประชาธิปไตย
- กิจกรรมบันทึกความดี	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- กิจกรรมกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน	กุมภาพันธ์ 2564	-งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
- กิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานวินัยนักเรียน
- กิจกรรมค่ายวิชาการ	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มบริหารวิชาการ
- กิจกรรมค่ายทักษะชีวิต	ตลอดปีการศึกษา 2563	-ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- กิจกรรมส่งเสริม กีฬา ศิลปะ	ธันวาคม 2563	-กิจการนักเรียน
- กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสารด้วยบทเพลง ดนตรียามเย็น	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และนาฏศิลป์
- กิจกรรมเรียนดี สังคมดี	ตลอดปีการศึกษา 2563	-กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาฯ
- กิจกรรม TO BE NUMBER ONE THE IDOL	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานประชาธิปไตย
4) กิจกรรมหลักที่ 4		
- กิจกรรมมอบทุนการศึกษา	ตลอดปีการศึกษา 2563	-งานแนะแนว
- กิจกรรมโลกกว้างทางการศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียน	มกราคม 2564	-งานแนะแนว

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม "หนุ่ยยการู้ ครูจัดให้" - กิจกรรม Classroom meeting - กิจกรรมโรงเรียน-บ้านสามสัมพันธ์ - กิจกรรมสุดยอดคนเก่ง - กิจกรรมโครงการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ - กิจกรรมอบรมแกนนำธรรมาภิบาล - กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน - กิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่ - กิจกรรมป้องกันและคุ้มครอง - กิจกรรมอดเปรี้ยวไว้กินหวาน - กิจกรรมแข่งขันกีฬาระหว่างห้องเรียน - กิจกรรมติดตามนักเรียนที่จบการศึกษา 	<p>กันยายน 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>พฤษภาคม 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>กุมภาพันธ์ 2564</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>พฤศจิกายน-ธันวาคม 2563</p> <p>มีนาคม 2564</p>	<p>-กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์</p> <p>-งานคณะสี ระดับชั้น</p> <p>-กลุ่มบริหารทั่วไป</p> <p>-กลุ่มบริหารวิชาการ</p> <p>-งานคณะสี ระดับชั้น</p> <p>-กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ</p> <p>-กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ</p> <p>-งานคณะสี ระดับชั้น</p> <p>-งานยาเสพติด</p> <p>-งานยาเสพติด</p> <p>-งานยาเสพติด</p> <p>-กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา</p> <p>-งานวัดผลประเมินผล</p>
<p>5) กิจกรรมหลักที่ 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม Social Camp - กิจกรรมแนะแนวแก้ปัญหาพฤติกรรม - กิจกรรมสุ่มตรวจปัสสาวะกลุ่มเสี่ยง และส่งต่อเพื่อช่วยเหลือนักเรียน - กิจกรรม แก้ไขปัญหานักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ - กิจกรรมแก้ไขคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน - กิจกรรมข้อตกลงร่วม (MOU) ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง - กิจกรรมคลินิกการงานอาชีพ - กิจกรรมแก้ปัญหาเรียนซ้ำรายวิชา - กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติด - กิจกรรมฝ่ายปกครอง 	<p>พฤศจิกายน 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p> <p>ตลอดปีการศึกษา 2563</p>	<p>-กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ</p> <p>-งานแนะแนว</p> <p>-งานอนามัย</p> <p>-ผู้รับผิดชอบกิจกรรมกลุ่มบริหารวิชาการ</p> <p>-งานวินัยนักเรียน</p> <p>-งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>-กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ</p> <p>-กลุ่มบริหารวิชาการ</p> <p>-งานยาเสพติด</p> <p>-กลุ่มบริหารงานบุคคล</p>
<p>3. ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ</p>	<p>ตุลาคม 2563</p> <p>และมีนาคม 2564</p>	<p>ผู้รับผิดชอบโครงการ(กลุ่มบริหารทั่วไป)</p>

การติดตาม กำกับและประเมินผล

รายการติดตาม กำกับและประเมินผล	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ
กิจกรรมหลักที่ 1 การรู้จักเด็ก เป็นรายบุคคล (7 กิจกรรม)	ศึกษาจากการสรุปและรายงาน ผลการดำเนินโครงการ	เอกสารสรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ
กิจกรรมหลักที่ 2 การคัดกรองนักเรียน และนำผลไปใช้ (12 กิจกรรม)	ศึกษาจากการสรุปและรายงาน ผลการดำเนินโครงการ	เอกสารสรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ
กิจกรรมหลักที่ 3 การจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน (22 กิจกรรม)	ศึกษาจากการสรุปและรายงาน ผลการดำเนินโครงการ	เอกสารสรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ
กิจกรรมหลักที่ 4 การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข (15 กิจกรรม)	ศึกษาจากการสรุปและรายงาน ผลการดำเนินโครงการ	เอกสารสรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ
กิจกรรมหลักที่ 5 การส่งต่อนักเรียน (10 กิจกรรม)	ศึกษาจากการสรุปและรายงาน ผลการดำเนินโครงการ	เอกสารสรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพที่ได้มาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้

7.2 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพร่างกาย ได้รับการพัฒนาให้มีเจตคติ พฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

7.3 นักเรียนได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

7.4 นักเรียนได้รับการจัดการศึกษาและพัฒนาพฤติกรรม ความสามารถและศักยภาพของตนเอง จนเกิดทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ผู้ปกครอง และคนรอบข้าง และพัฒนาเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีในสังคม เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลือผู้อื่นและเสริมสร้างสังคม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชนและสังคม ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

7.5 โรงเรียนเกิดการร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและเต็มศักยภาพระหว่าง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

7.6 โรงเรียนมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกิดจากนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนร่วมกับโรงเรียน/สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม
เพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิกร สุมาลี

ตำแหน่ง	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายนวัตกรรมและการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิกฤทธิ์ ศิลาลาย

ตำแหน่ง	รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. ดร. มาเรียม ซอหมัด

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาลิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

4. ดร. สหชัย สาสวน

ตำแหน่ง	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสามเสน วิทยาลัย
วุฒิการศึกษา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเซีย

5. ดร. ัญมัย แฉล้มเขตต์

ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนกุนนทีรุทธาราม
วุฒิการศึกษา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ฉบับที่ 1 ด้านบริบทของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้มีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมหลักในโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้อง/เหมาะสมของบริบทของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () 19 ปีลงมา
() 20- 29 ปี
() 30- 39 ปี
() 40 – 49 ปี
() 50 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย
() อนุปริญญา
() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครูผู้สอน
() คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
() บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของบริบทของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เหมาะสมอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความสอดคล้อง/เหมาะสม				
		1	2	3	4	5
1	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542					
2	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการ					
3	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
4	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551					
5	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2					
6	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและจุดเน้น และทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน					
7	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสภาพชุมชนและท้องถิ่น					
8	แนวการดำเนินงานของโครงการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ					
9	แนวการดำเนินงานของโครงการมีขอบเขตระยะเวลาในการปฏิบัติที่แน่นอน					
10	วัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของโครงการความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ วัดได้ และประเมินผลได้					
11	โครงการนี้ต้องการให้นักเรียนสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในด้านคุณลักษณะนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม					
12	โรงเรียนรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนการวางแผนการดำเนินโครงการ					

ที่	รายการ	ระดับความสอดคล้อง/เหมาะสม				
		1	2	3	4	5
13	โรงเรียนวางแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา					
14	โรงเรียนวางแผนการพัฒนานักเรียนเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ชุมชนและสังคมไทย					
15	การกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานโครงการมีความเป็นรูปธรรมชัดเจน เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน					
16	การกำหนดรายละเอียดการดำเนินงานโครงการมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ					
17	โรงเรียนนำข้อมูลหรือผลการประเมินที่ผ่านมาเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจและกำหนดทางเลือก					
18	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสภาพปัจจุบันและมีการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง					
19	สภาพของโรงเรียนโดยทั่วไปมีความเหมาะสมต่อการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด					
20	โรงเรียนมีสภาพการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน สมาคม ชมรม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ฉบับที่ 2 ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () 19 ปีลงมา
() 20- 29 ปี
() 30- 39 ปี
() 40 – 49 ปี
() 50 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย
() อนุปริญญา
()ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครูผู้สอน
() คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
() บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		1	2	3	4	5
1	โรงเรียนวางแผนการดำเนินโครงการจากความร่วมมือของครู คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการ สมาคม และผู้เกี่ยวข้อง					
2	โรงเรียนมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่เพียงพอ และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินโครงการ					
3	โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานโครงการตามที่กำหนดและความต้องการ					
4	โรงเรียนมีศักยภาพในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับภายนอกเพื่อการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย					
5	โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดโครงสร้างการบริหาร และวิธีการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ					
6	โรงเรียนมีคู่มือ/แนวดำเนินโครงการที่มีความเหมาะสม ชัดเจน เป็นรูปธรรมที่ทุกฝ่ายเข้าใจในการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน					
7	โรงเรียนมีการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการอย่างเพียงพอ					
8	โรงเรียนกำหนดระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่มีความเหมาะสม					
9	โรงเรียนประชุม/ชี้แจง/ให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโครงการแก่ผู้เกี่ยวข้อง					
10	โรงเรียนจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเพื่อการพัฒนากิจกรรมในโครงการ					
11	โรงเรียนมีการวางแผน และประสานความร่วมมือให้ชุมชน หน่วยงานภายนอกเพื่อการมีส่วนร่วมและสนับสนุน					
12	ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ					
13	ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ					
14	จำนวนบุคลากรในการดำเนินโครงการมีเพียงพอต่อการดำเนินงานโครงการ					
15	โรงเรียนกำหนดบุคลากรในการดำเนินโครงการในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม					

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		1	2	3	4	5
16	โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอก เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมโครงการ					
17	โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน					
18	การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ					
19	การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการในการดำเนินโครงการ					
20	โรงเรียนมีศักยภาพในการจัดหา ระดมทรัพยากรจาก แหล่งต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินโครงการ					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ฉบับที่ 3 ด้านกระบวนการของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () 19 ปีลงมา
() 20- 29 ปี
() 30- 39 ปี
() 40 – 49 ปี
() 50 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย
() อนุปริญญา
() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
() ครูผู้สอน
() คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
() บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของกระบวนการของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		1	2	3	4	5
กระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคัม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา						
1	โรงเรียนประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานโครงการ					
2	โรงเรียนประสานความร่วมมือจากเครือข่ายภายนอกเพิ่มเติมเพื่อให้กระบวนการดำเนินงานและผลสำเร็จของโครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
3	โรงเรียนจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน รวมถึงสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอระหว่างดำเนินโครงการ					
4	โรงเรียนมีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติตามกิจกรรมที่ระบุในโครงการ					
5	กระบวนการดำเนินกิจกรรมของโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ในโครงการ					
6	โรงเรียนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง					
7	กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพครู นักเรียนและสภาพโรงเรียน					
8	การดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ มีกระบวนการติดตามและการประสานงานการจัดกิจกรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง					
9	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครู เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นระหว่างภาคเรียน					
10	โรงเรียนใช้สถานที่ และทรัพยากรที่มีบริเวณใกล้เคียงได้อย่างเหมาะสมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรม					
11	ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรค					
12	การปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับทรัพยากร และข้อจำกัดหรือโอกาสที่ดีกว่าในระหว่างการดำเนินงานมีความเหมาะสม					
13	ครูทุกคนมีส่วนร่วมปฏิบัติและรับผิดชอบต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในโครงการ					

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		1	2	3	4	5
14	ในขณะที่ดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการเมื่อพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่อง					
15	กระบวนการกำกับ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและกิจกรรมมีความเหมาะสม					
16	โรงเรียนมีกิจกรรมยกย่องชมเชยครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างจากการจัดกิจกรรม					
17	การใช้ ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม					
18	การปฏิบัติตามข้อกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการประเมินผลกิจกรรมในโครงการมีความเหมาะสม					
19	การจัดทำสรุปรายงานผล ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานตามกิจกรรมในโครงการเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานในครั้งต่อไปมีความเหมาะสม					
20	การนำผลการดำเนินงานไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาในการปฏิบัติงานครั้งต่อไปมีความเหมาะสม					
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.1	ครูประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคลและบันทึกข้อมูลนักเรียนที่จำเป็นอย่างรอบด้านเหมาะสม					
1.2	โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนมีความเหมาะสม					
1.3	ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและบันทึกข้อมูลรายบุคคล					
1.4	ครูให้ความเป็นกันเอง พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตส่วนตัวและการเรียน					
1.5	ครูประจำชั้นให้คำปรึกษาชี้แนะนักเรียน					
2. ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้						
2.1	ครูสำรวจข้อมูลด้านครอบครัว พฤติกรรม ผลการเรียน สุขภาพและความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ อย่างเหมาะสม					

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		1	2	3	4	5
2.2	ครูสำรวจข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถด้านการเรียนแก่นักเรียนเหมาะสม					
2.3	โรงเรียนประสาน/จัดหาทุนการศึกษาตามข้อมูลความต้องการจำเป็นของนักเรียนอย่างยุติธรรมและเหมาะสม					
2.4	ครูช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมนักเรียนด้านพฤติกรรมตามข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเหมาะสม					
2.5	โรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์ที่เข้าใจตรงกันในการคัดกรองนักเรียนและวิธีการนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน					
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน						
3.1	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีมาตรฐานความรู้ความสามารถและทักษะสูงขึ้น					
3.2	ครูจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง					
3.3	ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนเป็นประจำทุกวัน					
3.4	โรงเรียนจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียนมีความเหมาะสม					
3.5	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออก และยอมรับในความสามารถของนักเรียนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจของนักเรียน					
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข						
4.1	ครูเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาของนักเรียนและใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม					
4.2	โรงเรียนโดยครูร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างเหมาะสม					
4.3	ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนด้วยความเต็มใจและมีความเอื้ออาทรกับนักเรียน					
4.4	โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคล					
4.5	ครูสร้างบรรยากาศให้นักเรียนมีความไว้วางใจในการพูดคุยและปรึกษา เอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนในการป้องกันปัญหาและช่วยเหลือแก้ไข					

ที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		1	2	3	4	5
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน						
5.1	โรงเรียนจัดระบบกระบวนการทำงานรูปกรรมการ พิจารณาปัญหาให้นักเรียนที่เห็นว่ายากต่อการช่วยเหลือและ ทำการส่งต่ออย่างเหมาะสม					
5.2	โรงเรียนจัดระบบเพื่อความร่วมมือในการแก้ปัญหา นักเรียนระหว่างครูประจำชั้นมีการส่งต่อภายในไปยังครู แนะแนวอย่างชัดเจนเหมาะสม					
5.3	โรงเรียนจัดระบบโครงสร้าง กระบวนการแก้ปัญหา พฤติกรรมนักเรียนระหว่างครูประจำชั้นกับครูฝ่าย ปกครองอย่างเป็นระบบ ชัดเจนเหมาะสม					
5.4	โรงเรียนมีกระบวนการประสานงานไปยังผู้เชี่ยวชาญ/ หน่วยงานโดยตรงในกรณีที่นักเรียนต้องการแก้ปัญหา เฉพาะ โดยมีการเก็บรักษาความลับของนักเรียน					
5.5	โรงเรียนมีกระบวนการประสานงานเครือข่ายกับภายนอก ในการช่วยเหลือ พัฒนา และแก้ปัญหานักเรียนอย่าง หลากหลายเหมาะสม					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ฉบับที่ 4 ด้านผลกระทบของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. อายุ

- 19 ปีลงมา
- 20- 29 ปี
- 30- 39 ปี
- 40 – 49 ปี
- 50 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- อนุปริญญา
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ครูผู้สอน
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ
- ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 การประเมินผลกระทบของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับผลการประเมิน				
		1	2	3	4	5
1	นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรม มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น					
2	โรงเรียนได้รับการยอมรับและมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษา					
3	ผู้ปกครองภูมิใจในตัวนักเรียน					
4	ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาเรียน					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ฉบับที่ 5 ด้านประสิทธิผลของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ฉบับย่อย ได้แก่

ฉบับย่อยที่ 1 ผลการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

ฉบับย่อยที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน 3 ด้าน (10 ทักษะ) จำนวน 50 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ฉบับย่อที่ 1 ผลการดำเนินงานตามขอข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () 19 ปีลงมา
 - () 20- 29 ปี
 - () 30- 39 ปี
 - () 40 – 49 ปี
 - () 50 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา
 - () มัธยมศึกษาตอนต้น
 - () มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - () อนุปริญญา
 - () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครูผู้สอน
 - () คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - () บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพสถิต ตามขอข่ายการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณลักษณะนักเรียนตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับผลการดำเนินงาน				
		1	2	3	4	5
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.1	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล					
1.2	นักเรียนและครูมีความใกล้ชิดและรู้จักกันมากขึ้นจากกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน					
1.3	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลครอบคลุมทั้งด้านครอบครัว พฤติกรรม ผลการเรียนรู้ สุขภาพและความสามารถพิเศษ					
1.4	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน					
1.5	ครูสามารถให้คำปรึกษาชี้แนะนักเรียนได้					
1.6	โรงเรียนมีแบบบันทึก ระเบียบ และข้อมูลนักเรียนรายบุคคลครบถ้วน					
2. ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้						
2.1	โรงเรียนนำข้อมูลด้านครอบครัว พฤติกรรม ผลการเรียนรู้ สุขภาพและความสามารถพิเศษของนักเรียนเพื่อการช่วยเหลือ สนับสนุนนักเรียน					
2.2	โรงเรียนมีข้อมูลการคัดกรองนักเรียนที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน					
2.3	นักเรียนได้รับทุนการศึกษาอย่างเพียงพอ					
2.4	นักเรียนได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมด้านพฤติกรรมตามข้อมูลนักเรียนรายบุคคล					
2.5	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่เข้าใจตรงกันในการคัดกรองนักเรียน					
2.6	โรงเรียนนำผลการคัดกรองไปใช้ประโยชน์ต่อนักเรียนรายบุคคล					
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน						
3.1	นักเรียนได้รับการพัฒนาผ่านกิจกรรมให้มีมาตรฐานความรู้ ความสามารถและทักษะสูงขึ้น					
3.2	นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง					
3.3	นักเรียนมีความใกล้ชิดครูมากขึ้น					
3.4	ผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจวิธีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน					

ที่	รายการ	ระดับคุณลักษณะ				
		1	2	3	4	5
3.5	นักเรียนมีโอกาสในการแสดงออก ได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถ และความภาคภูมิใจในตนเอง					
3.6	ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีศักยภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่ม					
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข						
4.1	ครูเข้าใจสาเหตุของปัญหาของนักเรียนและใช้เหตุผลในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้นักเรียนได้					
4.2	โรงเรียน ครูและผู้ปกครองสามารถป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้					
4.3	นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขจากครู ด้วยความเต็มใจและมีความเอื้ออาทร					
4.4	โรงเรียนสามารถช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคล					
4.5	นักเรียนมีความไว้วางใจในการพูดคุยและปรึกษาครู					
4.6	โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ องค์กรภาครัฐ และเอกชน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน						
5.1	โรงเรียนสามารถพิจารณาปัญหานักเรียนที่เห็นว่ายากต่อการช่วยเหลือและทำการส่งต่ออย่างเหมาะสม					
5.2	โรงเรียนแก้ปัญหานักเรียนระหว่างครูประจำชั้นและครูแนะแนวอย่างชัดเจนเหมาะสม					
5.3	โรงเรียนแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียนระหว่างครูประจำชั้นกับครูฝ่ายปกครองอย่างเป็นระบบ ชัดเจนเหมาะสม					
5.4	โรงเรียนส่งต่อนักเรียนสู่ภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญ/หน่วยงาน โดยตรงในกรณีที่นักเรียนต้องการแก้ปัญหาเฉพาะและเก็บรักษาความลับของนักเรียน					
5.5	โรงเรียนมีเครือข่ายกับภายนอกในการช่วยเหลือ พัฒนาและแก้ปัญหาให้นักเรียนอย่างหลากหลายเหมาะสม					
5.6	โรงเรียนดำเนินงานร่วมกับต้นสังกัดในการส่งต่อนักเรียนที่ได้รับการแก้ปัญหาเฉพาะกรณี					

ฉบับย่อที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () 19 ปีลงมา
 - () 20- 29 ปี
 - () 30- 39 ปี
 - () 40 – 49 ปี
 - () 50 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา
 - () มัธยมศึกษาตอนต้น
 - () มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - () อนุปริญญา
 - () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - () ปริญญาโท
 - () ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครูผู้สอน
 - () คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - () บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ
 - () ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตผลของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม

ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพสถิตฯ ด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณลักษณะนักเรียนตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีมีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับคุณลักษณะ				
		1	2	3	4	5
1. ทักษะด้านสังคม						
1.1	นักเรียนสามารถสื่อสารพูดคุยกับบุคคลในวัยต่าง ๆ ด้วยท่าทางเหมาะสม					
1.2	นักเรียนเป็นผู้รู้จักรับฟังบุคคลอื่นอย่างตั้งใจ					
1.3	นักเรียนสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับบุคคลอื่นอย่างสร้างสรรค์					
1.4	นักเรียนรู้จักรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากบุคคลอื่นทั้งทางบวกและทางลบ					
1.5	นักเรียนสามารถถ่ายทอดและแสดงความคิดเห็นตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้					
1.6	นักเรียนรู้จักปฏิเสธในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่น					
1.7	นักเรียนสามารถประนีประนอมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคล					
1.8	นักเรียนมีความสามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นสอดคล้องกับความคิดของตน					
1.9	นักเรียนเป็นผู้รู้จักแสวงหาและเสนอทางเลือกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น					
1.10	นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อนและคนรอบข้างเมื่อมีโอกาส					
1.11	นักเรียนมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมที่ปกป้องในสิทธิของตนเอง					
1.12	นักเรียนรู้จักขอบเขตในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ล่วงล้ำในสิทธิของบุคคลอื่น					
1.13	นักเรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการของตนเองต่อบุคคลอื่นการแสดงความคิดเห็นด้วยอย่างสุภาพ					
1.14	นักเรียนเป็นที่รักของเพื่อน ครู และคนในครอบครัว มีความสนุกสนานร่าเริงกับการได้พบปะพูดคุย					
1.15	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และสังคม					
1.16	นักเรียนเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น					
1.17	นักเรียนให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเข้าสังคมพอ ๆ กับการเรียนหรือทำงานให้ประสบความสำเร็จ					

ที่	รายการ	ระดับคุณลักษณะ				
		1	2	3	4	5
1.18	นักเรียนเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจและรับผิดชอบการทำงานให้สำเร็จ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของกลุ่ม					
1.19	นักเรียนมีแรงจูงใจและพร้อมรับที่จะพัฒนาความสามารถของตนเองเพื่อความสำเร็จของทีมงาน					
1.20	นักเรียนแสดงออกด้วยท่าทางอย่างเหมาะสม สุภาพ เป็นมิตร และเข้าใจคนที่มีความคิดเห็นที่แตกต่าง					
1.21	นักเรียนเห็นอกเห็นใจต่อผู้ประสบชะตากรรมไม่ดี และให้ความช่วยเหลือตามกำลังเมื่อมีโอกาส					
1.22	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อร่วมสร้างสิ่งที่ดีงาม บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ชุมชนและช่วยเหลือสังคมเหมาะสมตามวัย ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น					
1.23	นักเรียนอาสาทำงานและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยการเสียสละกำลังกาย กำลังใจหรือกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน					
1.24	นักเรียนเชื่อมั่นว่าตนเองมีส่วนสร้างคุณค่าและทำประโยชน์ในสังคมได้					
1.25	นักเรียนมีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอม และนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม					
2. ทักษะด้านการคิด						
2.1	นักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนการตัดสินใจ					
2.2	นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลเพื่อพิจารณาความเสี่ยงในการตัดสินใจ					
2.3	นักเรียนค้นหาแนวคิดและโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
2.4	นักเรียนมีความมั่นใจในความสามารถจัดการชีวิตของตนเองและสามารถเป็นคนดีได้					
2.5	นักเรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยการตัดสินใจของตนเอง					
2.6	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามนักเรียนรับรู้และทำความเข้าใจในสภาพของสถานการณ์นั้น ๆ ในเชิงบวกต่อสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น					

ที่	รายการ	ระดับคุณลักษณะ				
		1	2	3	4	5
2.7	นักเรียนสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูล ข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ					
2.8	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางในการ แก้ปัญหาด้วยความเป็นเหตุเป็นผล					
2.9	นักเรียนสามารถคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ ด้วยความเฉลียวฉลาด รอบรู้ ทันทคน ทันเหตุการณ์ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ สำเร็จ					
2.10	นักเรียนคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนลงมือแก้ปัญหาและ มีกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย					
3. ทักษะด้านการเผชิญทางอารมณ์						
3.1	นักเรียนสามารถควบคุมความคิดในทางลบเมื่อเผชิญกับ ปัญหาและใช้วิธีการผ่อนคลายเมื่อเกิดความเครียดและความ ไม่สบายใจ					
3.2	นักเรียนสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป					
3.3	นักเรียนพยายามลดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกกังวลด้วยตนเอง ถึงแม้จะมีอุปสรรคมากมายก็ไม่ย่อท้อเพื่อจัดการกับ ประสบการณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจนั้น					
3.4	นักเรียนมีความพยายามเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ท้าทาย มอง ความล้มเหลวหรือความผิดพลาดว่าเป็นโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จต่อไป					
3.5	หากมีปัญหาอุปสรรคในการทำงาน นักเรียนไม่รู้สึกท้อแท้ หรือหมดหวัง					
3.6	นักเรียนสามารถพยายามสู้ต่อไปเพื่อความสำเร็จในชีวิต แม้ว่าบางครั้งจะหมดกำลังใจ					
3.7	นักเรียนยอมรับและเข้าใจต่อการใช้อารมณ์ของตนเอง มี ความอดทนพยายาม เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่ท้าทาย					
3.8	นักเรียนสามารถให้อภัยผู้อื่นได้เมื่อเขาทำให้นักเรียน ไม่พอใจ					
3.9	นักเรียนเข้าใจความรู้สึกของตนเองและสามารถจัดการกับ ความเครียดได้ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม					
3.10	นักเรียนเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนอันดีงาม ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์อย่างเต็มใจ					

ที่	รายการ	ระดับคุณลักษณะ				
		1	2	3	4	5
3.11	นักเรียนกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เพราะเชื่อว่าเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข					
3.12	นักเรียนไม่มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ การพนัน ซูสาว ทะเลาะวิวาท โดดเรียนและสิ่งเสพติดให้โทษ					
3.13	นักเรียนมองเห็นความสามารถของตนเองในเชิงบวก และมีพลังใจต่อการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดบนพื้นฐานความเชื่อในตนเอง					
3.14	นักเรียนมีความพยายามตั้งใจทำงานให้ออกมาดีที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยคำนึงถึงความถูกต้องและเรียบร้อย					
3.15	นักเรียนรู้ว่าตัวเองมีศักยภาพที่จะทำอะไรได้ดีและไม่ย่อท้อต่อปัญหาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ฉบับที่ 6 ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - 19 ปีลงมา
 - 20- 29 ปี
 - 30- 39 ปี
 - 40 – 49 ปี
 - 50 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - อนุปริญญา
 - ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง
 - ผู้บริหารสถานศึกษา
 - ครูผู้สอน
 - คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ
 - ผู้ปกครองนักเรียน
 - นักเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่มีต่อการดำเนินโครงการ
สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คะแนน 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1	นักเรียนมีการพัฒนาด้านพฤติกรรม ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน					
2	นักเรียนมีคุณภาพทักษะชีวิต สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน ในชุมชน และในสังคมได้อย่างปกติสุข					
3	นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น ส่งผลถึงการเรียนและชีวิตประจำวันที่ดีและมีคุณภาพขึ้น					
4	นักเรียนสามารถเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไปและได้รับการยกย่อง					
5	นักเรียนทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ชุมชนและสาธารณชน					
6	การจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน					
7	ครูมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถให้คำปรึกษาและชี้แนะเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนได้อย่างเหมาะสม					
8	ผู้บริหารและครูเอาใจใส่ในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน					
9	นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน					
10	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน เผยแพร่เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ต่าง ๆ					
11	โรงเรียนได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนในด้านการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน					
12	บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีความพยายามร่วมกันในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ					
13	ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการนี้ สามารถส่งเสริมการพัฒนาการดำเนินงาน การจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด					
14	ผลจากการดำเนินงานโครงการ เป็นไปตามนโยบาย จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียนของโรงเรียน					

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
15	ครู นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปพัฒนาตนเองและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้					
16	โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตในชุมชน					
17	นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาพฤติกรรมและทักษะชีวิตนักเรียน จากการร่วมกิจกรรมโดยประสบการณ์ตรง					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ฉบับที่ 7 ด้านความยั่งยืนของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความยั่งยืนของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 19 ปีลงมา
 20- 29 ปี
 30- 39 ปี
 40 – 49 ปี
 50 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
ปริญญาโท
ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูผู้สอน
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ
 ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 การประเมินความยั่งยืนของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับผลการประเมิน				
		1	2	3	4	5
1	โรงเรียนมีการนำแนวทางการดำเนินโครงการนี้พัฒนาวิธีการดำเนินงานตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป					
2	โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
3	ครูนำแนวทางการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
4	นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ผ่านกิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน					
5	ครูสามารถพัฒนา ความรู้ ความสามารถ และทักษะการดำเนินงานตามโครงการ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนางานภายในโรงเรียน					

แบบสอบถามเพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ฉบับที่ 8 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ และผู้ปกครองนักเรียน

การตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้ถือเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะตัวซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแต่อย่างใด แต่จะมีคุณค่ามากในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป โดยผู้ประเมินจะสงวนคำตอบของท่านไว้ แล้วนำเสนอผลเป็นภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ขอความกรุณาท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นายรังสรรค์ นกสกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
Line ID : nhumrangson
081-815-9319

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- 19 ปีลงมา
 20- 29 ปี
 30- 39 ปี
 40 – 49 ปี
 50 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

- มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูผู้สอน
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 บุคคลจากภายนอกที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ
 ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคมน
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับผลการประเมิน				
		1	2	3	4	5
1	โรงเรียนนำผลจากการดำเนินงานเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ชุมชน และสังคมได้ศึกษาและใช้ประโยชน์					
2	ครูสามารถถ่ายทอดประสบการณ์การดำเนินงานตาม โครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบและเกิดการเรียนรู้					
3	ผู้ปกครองสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้กับ ผู้อื่นได้					
4	โครงการสามารถเป็นแบบอย่างขยายผลให้กับโรงเรียน อื่นได้					
5	โรงเรียนประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
6	ผู้ปกครองนำหลักการของโครงการที่ได้เรียนรู้ไปส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือและดูแลบุตรหลานที่บ้านได้					

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)
เพื่อการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ผู้ถูกสัมภาษณ์..... สัมภาษณ์วันที่

สถานที่สัมภาษณ์ เวลา

1. ด้านบริบท

1. ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ มีความชัดเจน เหมาะสมต่อการดำเนินงานกิจกรรมสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลาหรือไม่ อย่างไร

2. ท่านคิดว่าโครงการมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ อย่างไร

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

4. ท่านคิดว่าโรงเรียนมีอาคารสถานที่ ห้องเรียน สภาพแวดล้อมเหมาะต่อการจัดกิจกรรมตามโครงการหรือไม่ อย่างไร

5. ท่านคิดว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการจัดกิจกรรมตามโครงการหรือไม่ อย่างไร

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องงบประมาณ ในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากรที่จำเป็นต่าง ๆ ของโรงเรียนในการดำเนินโครงการ

3. ด้านผลกระทบ

7. ท่านคิดว่ามีผลกระทบต่อเนื่องจากการดำเนินโครงการ ที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เรียน หรือไม่ อย่างไร

4. ด้านประสิทธิผล

8. ผลการดำเนินโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ บรรลุตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมหรือไม่ อย่างไร

5. ด้านความยั่งยืน

9. ท่านคิดว่าแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จและคงอยู่อย่างยั่งยืนคืออะไร เพราะเหตุใด

6. ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ

10. ท่านมีแนวทางในการถ่ายทอดความรู้และขยายผลโครงการให้คงอยู่อย่างยั่งยืนอย่างไร

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาคผนวก ง

หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง
ในการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ที่ ศธ 04232.10 /167

โรงเรียนเทพลีลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

2 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิกร สุมาลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ จำนวน 9 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนเทพลีลา โดยข้าพเจ้า นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา ได้ดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสมบูรณ์ และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ จึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นกสกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สำนักงานผู้อำนวยการ

โทร. 020-2373-1473-4 ต่อ 106

โทรสาร. 0-2314- 1729

ที่ ศธ 04232.10 /167

โรงเรียนเทพลีลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

2 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศีกฤทธิ ศิลาฉาย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ จำนวน 9 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนเทพลีลา โดยข้าพเจ้า นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา ได้
ดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพ
ลีลา และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสมบูรณ์ และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ
จึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็น
อย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการ
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นกสกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สำนักงานผู้อำนวยการ

โทร. 020-2373-1473-4 ต่อ 106

โทรสาร. 0-2314- 1729

ที่ ศธ 04232.10 /167

โรงเรียนเทพลีลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

2 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เรียน ดร.มาเรียม ซอหมัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ จำนวน 9 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนเทพลีลา โดยข้าพเจ้า นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา ได้ดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสมบูรณ์ และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ จึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นกสกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สำนักงานผู้อำนวยการ
โทร. 020-2373-1473-4 ต่อ 106
โทรสาร. 0-2314- 1729

ที่ ศธ 04232.10 /167

โรงเรียนเทพลีลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

2 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เรียน ดร.สหชัย สาสวน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ จำนวน 9 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนเทพลีลา โดยข้าพเจ้า นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา ได้ดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสมบูรณ์ และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ จึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นกสกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สำนักงานผู้อำนวยการ

โทร. 020-2373-1473-4 ต่อ 106

โทรสาร. 0-2314- 1729

ที่ ศธ 04232.10 /167

โรงเรียนเทพลีลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

2 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เรียน ดร.ธัญญมัย แฉล้มเขตร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 1 ชุด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ จำนวน 9 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนเทพลีลา โดยข้าพเจ้า นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา ได้
ดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพ
ลีลา และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสมบูรณ์ และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ
จึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ เป็น
อย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการ
แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นกสกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สำนักงานผู้อำนวยการ

โทร. 020-2373-1473-4 ต่อ 106

โทรสาร. 0-2314- 1729

ที่ ศธ 04232.10 /206

โรงเรียนเทพลีลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

16 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอบขออนุญาตเคราะห้ทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านบริบท	จำนวน 45 ฉบับ
2. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า	จำนวน 45 ฉบับ
3. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านกระบวนการ	จำนวน 45 ฉบับ
4. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านผลผลิต	
ฉบับย่อยที่ 1 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวน 45 ฉบับ
ฉบับย่อยที่ 2 ผลการดำเนินงานคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน	จำนวน 45 ฉบับ
5. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านผลกระทบ	จำนวน 45 ฉบับ
6. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านประสิทธิผล	จำนวน 45 ฉบับ
7. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านความยั่งยืน	จำนวน 45 ฉบับ
8. แบบสอบถามการประเมินโครงการด้านการถ่ายทอดส่งต่อ	จำนวน 45 ฉบับ
9. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อโครงการ	จำนวน 45 ฉบับ

ด้วยโรงเรียนเทพลีลา โดยข้าพเจ้า นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา ได้ดำเนินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีความสมบูรณ์ และเป็นการพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ จึงได้ทำการประเมินโครงการดังกล่าว

ในการนี้จึงขอขออนุญาตเคราะห้ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ดังรายละเอียดและเครื่องมือที่แนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห้จากท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห้

ขอแสดงความนับถือ

(นายรังสรรค์ นกสกุล)

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สำนักงานผู้อำนวยการ

โทร. 020-2373-1473-4 ต่อ 106

โทรสาร. 0-2314- 1729

ภาคผนวก จ

คุณภาพของเครื่องมือใช้ในการประเมิน
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ตารางที่ 24 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินบริบทของโครงการ
สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
เทพลีลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 25 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินปัจจัยนำเข้าของ
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 26 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินกระบวนการ
ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
กระบวนการดำเนินงานโดยรวมของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล								
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 26 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินกระบวนการ
ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้								
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน								
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข								
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน								
5.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 27 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินผลกระทบของ
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 28 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินประสิทธิผลของ
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา

ฉบับย่อยที่ 1 ผลการดำเนินงานตามข้อข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล								
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้								
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ฉบับย่อยที่ 1 ผลการดำเนินงานตามข้อข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน								
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข								
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน								
5.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ฉบับย่อยที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1. ทักษะด้านสังคม								
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ฉบับย่อที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
2. ทักษะด้านการคิด								
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ทักษะด้านการเผชิญอารมณ์								
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 29 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจของ
ผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 30 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินความยั่งยืนของ
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 31 แสดงผลการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามในการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ
ของโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนเทพศิลา

ข้อที่	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมิน
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

1. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านบริบทของโครงการ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.843	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
C1	41.44	10.823	.639	.838
C2	41.42	10.820	.534	.838
C3	41.70	11.806	.417	.838
C4	41.62	11.873	.368	.840
C5	41.52	11.112	.537	.836
C6	41.46	10.498	.693	.835
C7	41.54	10.662	.587	.841
C8	41.41	10.322	.664	.833
C9	41.46	10.825	.546	.843
C10	41.48	10.500	.649	.833
C11	41.52	11.806	.639	.833
C12	41.46	11.873	.534	.839
C13	41.54	11.112	.417	.832
C14	41.41	10.498	.368	.838
C15	41.46	11.806	.537	.840
C16	41.52	11.112	.537	.836
C17	41.46	10.498	.693	.835
C18	41.54	10.662	.587	.841
C18	41.41	10.322	.664	.833
C19	41.46	10.825	.546	.843
C20	41.52	11.112	.537	.836

2. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.823	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
I1	39.42	13.228	.418	.822
I2	39.50	13.398	.511	.820
I3	39.32	12.263	.793	.821
I4	39.28	12.410	.695	.823
I5	39.38	12.771	.600	.820
I6	39.36	12.153	.713	.821
I7	39.42	12.738	.670	.821
I8	39.64	13.051	.547	.824
I9	39.48	12.785	.680	.820
I10	39.58	13.065	.507	.821
I11	39.50	12.410	.793	.820
I12	39.32	12.771	.695	.821
I13	39.28	12.153	.600	.823
I14	39.38	12.738	.713	.820
I15	39.36	13.051	.670	.821
I16	39.38	12.771	.600	.820
I17	39.36	12.153	.713	.821
I18	39.42	12.738	.670	.821
I19	39.64	13.051	.547	.824
I20	39.48	12.785	.680	.820

3. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านกระบวนการ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.803	45

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
p1	52.22	18.461	.569	.803
P2	52.10	18.622	.580	.805
P3	52.28	18.614	.575	.806
P4	52.12	18.434	.531	.800
P5	52.14	18.490	.631	.802
P6	52.16	18.015	.641	.800
P7	52.32	19.120	.483	.802
P8	52.12	18.026	.676	.803
P9	52.10	18.010	.672	.804
P10	52.08	17.953	.679	.805
P11	51.98	17.857	.688	.806
P12	52.02	18.714	.539	.805
P13	52.12	17.700	.697	.804
P14	52.28	18.614	.575	.800
P15	52.14	18.490	.631	.801
P16	52.16	18.015	.641	.800
P17	52.32	19.120	.483	.802
P18	52.12	18.026	.676	.803
P19	52.10	18.010	.672	.804
P20	52.16	18.015	.641	.800
p1.1	52.22	18.461	.569	.803
P1.2	52.10	18.622	.580	.805
P1.3	52.28	18.614	.575	.806
P1.4	52.12	18.434	.531	.800
P1.5	52.14	18.490	.631	.802
P2.1	51.98	17.857	.688	.806
P2.2	52.02	18.714	.539	.805
P2.3	52.12	17.700	.697	.804
P2.4	52.28	18.614	.575	.800
P2.5	52.14	18.490	.631	.801

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
P3.1	52.16	18.015	.641	.800
P3.2	52.32	19.120	.483	.802
P3.3	52.12	18.026	.676	.803
P3.4	52.10	18.010	.672	.804
P3.5	52.08	17.953	.679	.805
P4.1	52.16	18.015	.641	.800
P4.2	52.02	18.714	.539	.805
P4.3	52.12	17.700	.697	.804
P4.4	52.28	18.614	.575	.800
P4.5	52.14	18.490	.631	.801
P5.1	52.16	18.015	.641	.800
P5.2	52.32	19.120	.483	.802
P5.3	52.12	18.026	.676	.803
P5.4	52.10	18.010	.672	.804
P5.5	52.16	18.015	.641	.800

4. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านผลกระทบของโครงการ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.852	5

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
D1	17.68	50.276	.398	.846
D2	17.90	49.272	.506	.843
D3	17.85	49.618	.379	.847
D4	17.80	51.446	.413	.852
D5	17.70	52.369	.449	.853

5. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านประสิทธิผลของโครงการ
 ฉบับย่อยที่ 1 ผลการดำเนินงานตามขอบข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.828	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
H1	25.72	7.349	.382	.829
H2	25.78	6.991	.522	.823
H3	25.66	6.637	.530	.820
H4	25.86	7.062	.429	.821
H5	25.78	6.502	.609	.823
H6	25.80	7.224	.384	.829
H7	25.76	6.513	.561	.825
H8	21.60	4.857	.556	.829
H9	21.80	5.224	.635	.829
H10	21.62	5.342	.586	.823
H11	21.66	4.882	.600	.820
H12	21.64	4.807	.625	.821
H13	21.68	5.406	.480	.829
H14	21.60	4.857	.556	.825
H15	25.80	7.224	.384	.829
H16	25.76	6.513	.561	.823
H17	21.60	4.857	.556	.820
H18	21.80	5.224	.635	.821
H19	21.62	5.342	.586	.823
H20	21.66	4.882	.600	.829
H21	25.80	7.224	.384	.823
H22	25.76	6.513	.561	.820
H23	21.60	4.857	.556	.823
H24	21.80	5.224	.635	.820
H25	21.62	5.342	.586	.829
H26	25.80	7.224	.384	.823
H27	25.76	6.513	.561	.820
H28	21.60	4.857	.556	.821

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
H29	21.80	5.224	.635	.829
H30	21.62	5.342	.586	.823

ฉบับย่อที่ 2 ผลการดำเนินงานด้านคุณภาพทักษะชีวิตนักเรียน
Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.841	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
S1	25.72	7.349	.382	.849
S2	25.78	6.991	.522	.843
S3	25.66	6.637	.530	.840
S4	21.60	4.857	.556	.843
S5	21.80	5.224	.635	.840
S6	21.62	5.342	.586	.849
S7	25.80	7.224	.384	.843
S8	25.76	6.513	.561	.840
S9	21.60	4.857	.556	.843
S10	21.62	5.342	.586	.843
S11	21.66	4.882	.600	.840
S12	21.64	4.807	.625	.841
S13	21.68	5.406	.480	.849
S14	21.60	4.857	.556	.845
s15	25.76	6.513	.561	.843
s16	21.60	4.857	.556	.840
s17	21.80	5.224	.635	.841
s18	21.62	5.342	.586	.843
S19	21.66	4.882	.600	.849
S20	21.60	4.857	.556	.843
S21	21.80	5.224	.635	.840
S22	21.62	5.342	.586	.849
S23	25.80	7.224	.384	.843
S24	21.60	4.857	.556	.843
S25	21.62	5.342	.586	.849

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
T1	25.76	6.513	.561	.843
T2	21.60	4.857	.556	.840
T3	21.60	4.857	.556	.843
T4	21.80	5.224	.635	.840
T5	21.60	4.857	.556	.843
T6	21.80	5.224	.635	.840
T7	21.62	5.342	.586	.849
T8	25.80	7.224	.384	.843
T9	21.80	5.224	.635	.840
T10	21.62	5.342	.586	.849
R1	25.72	7.349	.382	.849
R2	25.78	6.991	.522	.843
R3	25.66	6.637	.530	.840
R4	21.60	4.857	.556	.843
R5	21.80	5.224	.635	.840
R6	21.62	5.342	.586	.849
R7	25.80	7.224	.384	.843
R8	25.76	6.513	.561	.840
R9	21.60	4.857	.556	.843
R10	21.80	5.224	.635	.840
R11	21.62	5.342	.586	.849
R12	25.80	7.224	.384	.843
R13	21.68	5.406	.480	.849
R14	21.60	4.857	.556	.845
R15	25.80	7.224	.384	.849

6. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.876	17

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
S1	22.16	5.321	.346	.870
S2	21.98	4.796	.603	.875
S3	22.02	4.591	.602	.872
S4	21.94	4.711	.545	.872
S5	22.14	4.653	.614	.875
S6	22.16	5.321	.346	.876
S7	21.98	4.796	.603	.873
S8	21.98	4.796	.603	.870
S9	22.02	4.591	.602	.875
S10	22.16	5.321	.346	.872
S11	21.98	4.796	.603	.872
S12	21.96	4.937	.420	.875
S13	22.16	5.321	.346	.872
S14	21.98	4.796	.603	.872
S15	22.02	4.591	.602	.875
S16	22.16	5.321	.346	.872
S17	21.98	4.796	.603	.872

7. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความยั่งยืนของโครงการ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.822	5

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
s1	13.42	64.730	.550	.822
s2	13.41	67.196	.620	.824
s3	13.25	67.038	.661	.821
s4	13.33	67.018	.564	.821
s5	13.23	65.656	.432	.827

8. ผลวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	45	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	45	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.804	6

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
T1	80.44	40.042	.628	.801
T2	80.46	40.202	.686	.800
T3	80.38	39.874	.683	.800
T4	80.36	41.341	.508	.804
T5	80.36	41.289	.466	.805
T6	80.39	41.536	.405	.806

ภาคผนวก ฉ

ภาพการดำเนินงานและความสำเร็จจากการดำเนินงาน
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

**ภาพการดำเนินงานโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา**

1. ภาพการดำเนินงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2/7/2562	รายงานผลสรุปรวม						
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	4	เสียง	2	ปกติ	2	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	10	มีจุดแข็ง	9	มีจุดแข็ง	8	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	6	ปกติ	3	ปกติ	2	ปกติ
37 เด็กหญิงวรรณวิสา ชูศักดิ์	1.ด้านอารมณ์	4	ปกติ	4	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	2	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	6	เสียง	2	ปกติ	1	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	5	มีปัญหา	2	ปกติ	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	8	มีจุดแข็ง	9	มีจุดแข็ง	9	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	1	รุนแรงปานกลาง	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	17	เสียง	8	ปกติ	2	ปกติ
38 เด็กหญิงสิริวิภา วงษ์ฉิม	1.ด้านอารมณ์	6	เสียง	2	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	2	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	1	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2	ปกติ	0	ปกติ	2	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	9	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	11	ปกติ	2	ปกติ	2	ปกติ
39 เด็กหญิงศุภชัชฎญา ชันเชษฐ์	1.ด้านอารมณ์	1	ปกติ	1	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	3	ปกติ	1	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	1	ปกติ	1	ปกติ	1	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	5	มีปัญหา	2	ปกติ	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	7	มีจุดแข็ง	9	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	10	ปกติ	5	ปกติ	2	ปกติ
40 เด็กหญิงสุวิภา สมนวด	1.ด้านอารมณ์	6	เสียง	4	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	5	เสียง	4	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	7	มีปัญหา	3	ปกติ	0	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2	ปกติ	5	มีปัญหา	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	6	มีจุดแข็ง	8	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	3	รุนแรงมาก	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	20	มีปัญหา	16	ปกติ	1	ปกติ
41 เด็กหญิงอรวิภา นานเมือง	1.ด้านอารมณ์	3	ปกติ	3	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	1	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	1	ปกติ	3	ปกติ	1	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	3	ปกติ	1	ปกติ	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	10	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	8	ปกติ	7	ปกติ	2	ปกติ
42 เด็กหญิงอรพิน ปอองวี	1.ด้านอารมณ์	5	ปกติ	3	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	1	ปกติ	2	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	2	ปกติ	3	ปกติ	1	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	3	ปกติ	2	ปกติ	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	8	มีจุดแข็ง	9	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	11	ปกติ	10	ปกติ	2	ปกติ
43 เด็กหญิงอัญญาณี ทกลศรี	1.ด้านอารมณ์	2	ปกติ	1	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	1	ปกติ	0	ปกติ	1	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	6	มีปัญหา	1	ปกติ	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	9	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง	10	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	9	ปกติ	2	ปกติ	2	ปกติ
44 เด็กหญิงวิศิษฏาภรณ์ ศินรัมย์	1.ด้านอารมณ์	2	ปกติ	2	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	3	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	3	ปกติ	2	ปกติ	1	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	1	ปกติ	1	ปกติ	1	ปกติ
	5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	8	มีจุดแข็ง	5	มีจุดแข็ง	9	มีจุดแข็ง
	ค่าเฉลี่ยแบบประเมิน	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	รวมคะแนนด้าน 1-4	9	ปกติ	5	ปกติ	2	ปกติ
45 เด็กชายปภา สัตยประภอบ	1.ด้านอารมณ์	0	ปกติ	0	ปกติ	0	ปกติ
	2.ด้านความประพฤติ/เกร	2	ปกติ	1	ปกติ	0	ปกติ
	3.ด้านพฤติกรรมอยู่ในห้อง/สมาธิสั้น	2	ปกติ	2	ปกติ	2	ปกติ
	4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	3	ปกติ	3	ปกติ	4	ปกติ

กิจกรรมแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก SDQ

ประเมินจะสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของเด็กนักเรียนและสามารถช่วยเหลือครู ในการคัดกรองปัญหาและช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อช่วยให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง คุณครู สามารถประเมินเด็ก เบื้องต้นว่ามีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคทางจิตเวชในด้านใด เพื่อที่เด็กจะได้รับการช่วยเหลือได้อย่างทันที่

สรุปผลการวิเคราะห์

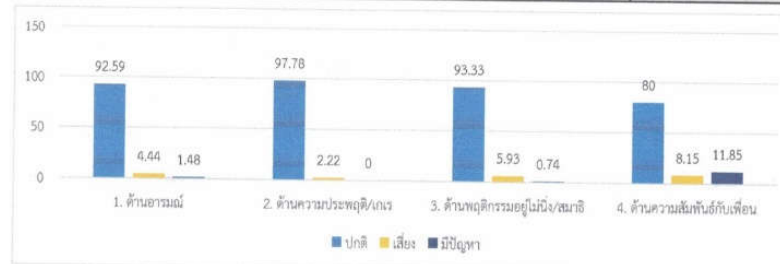
การคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม (SDQ) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเทพสิลา ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 45 คน ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ออนไลน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพสิลา มีการประเมินโดย นักเรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองประเมินนักเรียน และครูประเมินนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม (SDQ)

พฤติกรรมที่ประเมิน	นักเรียนประเมินตนเอง			ผู้ปกครองประเมินนักเรียน			ครูประเมินนักเรียน		
	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา
1. ด้านอารมณ์	40	2	1	41	3	1	44	1	0
2. ด้านความประพฤติ/เกร	43	2	0	44	1	0	45	0	0
3. ด้านพฤติกรรมอยู่นิ่ง/สมาธิ	41	4	0	40	4	1	45	0	0
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	31	8	6	32	3	10	45	0	0
	มีจุดแข็ง	ไม่มีจุดแข็ง		มีจุดแข็ง	ไม่มีจุดแข็ง		มีจุดแข็ง	ไม่มีจุดแข็ง	
5. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม/	42	3		42	3		45	0	
	ปกติ	รุนแรงปานกลาง	รุนแรงมาก	ปกติ	รุนแรงปานกลาง	รุนแรงมาก	ปกติ	รุนแรงปานกลาง	รุนแรงมาก
ด้านหลังแบบประเมิน	43	1	1	41	2	2	45	0	0
รวมจำนวนด้าน 1-4	155	16	7	157	11	12	179	1	0

2. ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม (SDQ)

พฤติกรรมที่ประเมิน	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา
1. ด้านอารมณ์	92.59	4.44	1.48
2. ด้านความประพฤติ/เกร	97.78	2.22	0
3. ด้านพฤติกรรมอยู่นิ่ง/สมาธิ	93.33	5.93	0.74
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	80	8.15	11.85
	มีจุดแข็ง	ไม่มีจุดแข็ง	
5. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม/	95.56	4.44	
*มีจุดแข็ง/ไม่มีจุดแข็ง			
	ปกติ	รุนแรงปานกลาง	รุนแรงมาก
ด้านหลังแบบประเมิน	95.56	2.22	2.22
*ปกติ/รุนแรงปานกลาง/รุนแรงมาก			
ค่าเฉลี่ยร้อยละด้าน 1-4	90.93	5.19	3.52

2. ภาพการดำเนินงานด้าน การคัดกรองนักเรียนและนำผลการคัดกรองมาใช้ดำเนินงาน

กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน

เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครู ผู้ปกครองและนักเรียน และทราบถึงข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนและดำเนินการช่วยในด้านทุนการศึกษา และในด้านอื่น ๆ

การนำข้อมูลหลังจากดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนมาประชุมวางแผน
เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้านอื่น ๆ

พิธีมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

3. ภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

กิจกรรมค่ายวินัยและพฤติกรรมนักเรียน ณ จังหวัดสระแก้ว เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ชุมชน สังคม

4. ภาพการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

กิจกรรมเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนภายในและภายนอกโรงเรียน
ช่วยเหลือและติดตามแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในทุกด้าน
เช่น การสูบบุหรี่ แอลกอฮอล์ ยาเสพติด

5. ภาพการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียน

กิจกรรมรักษาความปลอดภัย

เพื่อให้มีรูปแบบแนวทางการรักษาความปลอดภัยของโรงเรียนด้านอุบัติเหตุ ด้านอุบัติเหตุ และด้านปัญหาทางสังคม นักเรียนทุกคนได้รับการปกป้อง และคุ้มครองความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ โดยนักเรียนจะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด

6. ภาพการดำเนินงานและความสำเร็จในการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน

กิจกรรมค่ายสังคม

เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

กิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชุมชน

เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์
ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ – เนตรนารี
เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ สร้างความมีวินัย ความ
สามัคคี การอยู่ร่วมกันอย่างมีปกติสุข

กิจกรรมธรรมศึกษา

เพื่อให้เยาวชนมีระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรมและความสามัคคีห่างไกลจากสิ่งเสพติดและ
อบายมุขได้เรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

ภาคผนวก ช

การเผยแพร่การดำเนินงาน

การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

**การเผยแพร่การดำเนินงาน
การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา**

ในการเผยแพร่การดำเนินงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา ผู้ประเมินได้ดำเนินการเผยแพร่การดำเนินงานกิจกรรมตามโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา และเผยแพร่ผลการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. เผยแพร่ในเว็บไซต์เทพลีลา ใน URL: <http://www.tepleela.ac.th>
2. เผยแพร่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) งานประชาสัมพันธ์โรงเรียนเทพลีลา ใน URL: <https://www.facebook.com/tepleelaschool>
3. เผยแพร่ในเว็บไซต์โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ใน URL: <https://www.donschool.ac.th/>
4. เผยแพร่ในเว็บไซต์โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา ใน URL: <http://www.dmj.ac.th/>
5. จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการในมหกรรมงานวิชาการ ผลงานสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้วิจัยในชั้นเรียนและวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของ โรงเรียนเทพลีลา เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563
6. นำเสนอในที่ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
7. เผยแพร่ในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนในปีการศึกษา 2562 และ 2563
8. นำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเทพลีลา
9. เป็นวิทยากรให้ความรู้ในการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 4 โรงเรียน ดังนี้
 - 1) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
 - 2) โรงเรียนทวีธาภิเศก
 - 3) โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง
 - 4) โรงเรียนหอวัง
10. เผยแพร่ผลการดำเนินงานในวารสารโรงเรียนเทพลีลา
11. เผยแพร่โดยการนำเสนอในงานประชุมสัมมนาทางวิชาการ สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย
12. เผยแพร่โดยการนำเสนอในการประชุมวิชาการของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
13. เผยแพร่โดยการร่วมจัดนิทรรศการของกลุ่มส่งเสริมนิเทศการศึกษาและประเมินผล การจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

14. จัดพิมพ์เอกสารบทความเผยแพร่การดำเนินงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 33 โรงเรียน ดังนี้

- 1) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย
- 2) โรงเรียนคอนเมืองจตุรจินดา
- 3) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2
- 4) โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2
- 5) โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
- 6) โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
- 7) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา
- 8) โรงเรียนพุทธจักรวิทยา
- 9) โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
- 10) โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
- 11) โรงเรียนสตรีศรีราษฎร์บำรุงบำเพ็ญ
- 12) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
- 13) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์
- 14) โรงเรียนโพธิสารพิทยากร
- 15) โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ
- 16) โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
- 17) โรงเรียนยางชุมวิทยา
- 18) โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย
- 19) โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก
- 20) โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา
- 21) โรงเรียนบ้านไร่วิทยา
- 22) โรงเรียนช้างมิ่งพิทยานุกูล
- 23) โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม
- 24) โรงเรียนคณทิพิทยาคม
- 25) โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 26) โรงเรียนท่าแซะรัชดาภิเษก
- 27) โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง
- 28) โรงเรียนปิยชาติพัฒนา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 29) โรงเรียนนาจะหลวย
- 30) โรงเรียนเทอดไทยวิทยาคม
- 31) โรงเรียนพะโต๊ะวิทยา
- 32) โรงเรียนห้วยซ้อยวิทยาคม

33) โรงเรียนบ้านนา " นายกพิทยากร "

15. เผยแพร่ผลงานทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 สถาบัน ดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 2) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เอกสารบางส่วนแสดงการเผยแพร่การดำเนินงาน
โครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคม
ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา

ที่ ศธ ๐๔๒๙๑.๑๕/๑๘๘

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย
เลขที่ ๓๓๓ แขวงสามวาตะวันตก
เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพศิลา ที่ ศธ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา ๒) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ เจนชัย)
ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย

กลุ่มบริหารวิชาการ
โทร ๐๒-๑๘๑-๑๑๐๒ ต่อ ๓๓๓
โทรสาร ๐๒-๑๘๑-๑๑๐๘

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

ข้าพเจ้า นายวีระ เจริญชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย วิทยาลัยฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา และรายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ ผู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและพิจารณาแล้วเห็นว่าผลงานดังกล่าวมีประโยชน์และมีคุณค่าทางวิชาการสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ

(นายวีระ เจริญชัย)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย

ที่ ศธ ๐๔๒๙๑.๓๘/๔๙๙

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
๒๕๒ ถนนเจริญกรุง
เขตสาทร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพลีลา ที่ ศธ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๙.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา 2) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้โรงเรียนได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง 2 รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.อัญมณี ธีรพงษ์ศิริ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

กลุ่มบริหารงานบุคคล การเงินและสินทรัพย์

โทร ๐๒-๒๑๑๔๑๙๒ ต่อ ๙๐๓

โทรสาร ๐๒-๖๗๕๒๘๖๖

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ข้าพเจ้า ดร.อภิญญา ธิพรพงษ์ศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา และรายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียนสร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา แล้ว ทั้งนี้ได้พิจารณาและมีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ในส่วนของวัตถุประสงค์และการดำเนินการวิจัยมีความสอดคล้องกันดี และมีวิธีการเก็บข้อมูลที่มีความหลากหลาย อีกทั้งเก็บข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก แต่ในส่วนของการแสดงผลการใช้กลยุทธ์มีข้อเสนอแนะว่าควรใช้เป็นตารางสรุปผลที่จะทำให้ผู้อ่านงานวิจัยอ่านได้สะดวกขึ้นเข้าใจง่ายขึ้น และควรแสดงค่าสถิติประกอบด้วยเพื่อทำให้งานมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น และมีข้อความบางส่วนของสเกดคิดไปให้ตรวจสอบเพิ่มเติมให้ถูกต้อง

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและพิจารณาแล้วเห็นว่าผลงานดังกล่าวมีประโยชน์และมีคุณค่าทางวิชาการสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ.....

(ดร.อภิญญา ธิพรพงษ์ศิริ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ที่ ศธ ๐๔๓๒๓.๓๘/๓๓๙

โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา
ต.วัดโบสถ์ อ.วัดโบสถ์ พิจิตร ๖๕๑๖๐

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพศิลา ที่ ศธ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา ๒) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคม ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษาได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายนพวงศ์ ดวงอุปะ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทรศัพท์มือถือ ๐๘-๘๒๙๐-๕๑๗๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ watbotsuksa๘@gmail.com

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

ข้าพเจ้า นายวพงศ์ ดวงอุปะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก - อุดรดิตต์ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา และรายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา แล้ว ทั้งนี้ได้พิจารณาและมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- สำหรับ กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา และรายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา เป็นกลยุทธ์ ที่น่าสนใจสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาในโรงเรียนได้ สามารถ สะท้อนการจัดการเรียนการสอน ได้เป็นอย่างดี

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและพิจารณาแล้วเห็นว่าผลงานดังกล่าวมีประโยชน์และมีคุณค่าทางวิชาการสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ

(นายวพงศ์ ดวงอุปะ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา

เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
โรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา

ที่ สคคท ๑๒/ ๒๕๖๔

สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย
แขวงท่าแร้ง เขต บางเขน กรุงเทพฯ 10220

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพศิลา ที่ ศธ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา ๒) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้ชำนาญการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี และอนุญาตให้ท่านนำผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวไปเผยแพร่ ในการประชุมสามัญประจำปีสมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทยในปี ๒๕๖๔ และเผยแพร่ในเวปไซต์ฯเพื่อเป็นที่กว้างขวางและแพร่หลายในองค์กรวิชาชีพของสมาคมฯซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากทั่วประเทศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอแสดงความยินดี มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา จิตรสิงห์)

นายกสมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย

โทร ๐๒๐๓๔๙๗๕๕ ต่อ ๑๑๓

โทรสาร ๐๒๐๕๖๔๗๒๑

ฝ่ายเลขานุการ ๐๒๙๔๘๐๒๖๑

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา และรายงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา แล้ว ทั้งนี้ได้พิจารณาและมีความเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. งานวิชาการทั้ง ๒ ฉบับเป็นงานที่มีคุณค่าและสามารถนำไปบริหารจัดการศึกษาที่สามารถส่งต่อโรงเรียน ครู และนักเรียน

๒. งานวิชาการในเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา” ในส่วนที่เป็นคู่มือการจัดการนิเทศ เป็นเอกสารที่ตีพิมพ์เห็นสมควรให้ต่อยอดเป็น คู่มือการนิเทศการศึกษาฉบับคณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

๓. งานวิชาการในเรื่อง “รายงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา” เป็นเอกสารที่ดีมาก โดยเฉพาะกระบวนการในการดำเนินงานตามโครงการ สามารถนำไปเป็นต้นแบบให้กับการบริหารการศึกษาในระดับอื่น ๆ ได้ดียิ่ง

๔. สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย มีความยินดีที่จะแจ้งว่าขอให้ท่านนำผลงาน วิชาการทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวไปเผยแพร่ ในการประชุมสามัญสมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย ในปี ๒๕๖๔ และเว็บไซต์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้เป็นที่กว้างขวางและแพร่หลายในองค์กรวิชาชีพของสมาคมฯ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากทั่วประเทศต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา จิตรสิงห์)

นายกสมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ สปคท ๔ / ๒๕๖๔

สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย
อาคาร ๔ ชั้น ๔ พญาไท ถนนศรีอยุธยา
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพศิลา ที่ ศธ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา ๒) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้ชำนาญการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้ สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้เป็นอย่างดี และยินดีที่ท่านนำเสนอผลงานวิชาการทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๖๔ ของสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย และทางเว็บไซต์สภาฯ ได้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอแสดงความยินดี มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิตร์ นาคะเวช)

นายกสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย

ฝ่ายเลขาธิการสภาฯ

โทร. / โทรสาร ๐๒ ๓๕๔ ๕๒๗๑

โทรสาร ๐๒ ๓๕๔ ๕๒๗๐

เว็บไซต์ www.cptt.or.th E-Mail : cptt_thai@hotmail.com

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา และรายงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา แล้ว ทั้งนี้ได้พิจารณา และมีความเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. งานวิชาการทั้ง ๒ ฉบับเป็นงานที่มีคุณค่าและสามารถนำไปบริหารจัดการศึกษาที่สามารถส่งต่อ โรงเรียน ครู นักเรียน และโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนได้โดยตรงเป็นอย่างยิ่ง

๒. งานวิชาการในเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา” ในส่วนที่เป็นคู่มือการจัดการนิเทศ เป็นเอกสารที่ดีมาก เห็นสมควรให้ต่อยอดเป็นคู่มือการนิเทศการศึกษาฉบับผู้ปกครองนักเรียนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

๓. งานวิชาการในเรื่อง “รายงานการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา” เป็นเอกสารที่ดีมาก สามารถนำไปเป็นต้นแบบให้กับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยผู้ปกครองได้อย่างดียิ่ง

๔. สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย มีความยินดีที่จะแจ้งว่าขอให้ท่านนำผลงานวิชาการทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวไปเผยแพร่ ในการประชุมสามัญประจำปี สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทยในปี ๒๕๖๔ และ เว็บไซต์สภาฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้เป็นที่กว้างขวางและแพร่หลายในองค์กรวิชาชีพของสมาคมฯ

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. นิวัตร นาคะเวช)

นายกสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
 สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย

ที่ สบพม.๒๗/๒๕๖๔

สมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
ที่ตั้ง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒ ถนน
ลาดพร้าว เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๓๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง คอรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพศิลา ที่ ศธ๐๔๒๙๓.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา ๒) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมติและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้สมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอแสดงความยินดี มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประวัติน สุทธิประภา)

นายกสมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒

โทร ๐ ๒๕๓๙ ๘๓๖๕

โทรสาร ๐ ๒๕๓๙ ๘๑๖๖

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
สมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
 ของ นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒

สมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒ ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของ นาย รังสรรค์ นกสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา และรายงานการประเมินโครงการการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพลีลา แล้ว ทั้งนี้ได้พิจารณาและ มีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- งานวิชาการทั้ง ๒ ฉบับเป็นงานที่มีคุณค่าและสามารถนำไปบริหารจัดการศึกษาที่สามารถส่งผลต่อโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน
- งานวิชาการในเรื่อง "กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพลีลา" เป็นงานที่ดีมากสามารถเป็นต้นแบบคู่มือการนิเทศการศึกษาได้
- รายงาน "การประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนเทพลีลา" เป็นเอกสารที่สามารถนำไปเป็นต้นแบบให้กับการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับเดียวกันและระดับอื่น ๆ ได้

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและพิจารณาแล้วเห็นว่าผลงานดังกล่าวมีประโยชน์และมีคุณค่าทางวิชาการสามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ.....

(นายประวิติ สุทธิประภา)

นายกสมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต๒

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
 สมาคมผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (ส.บ.ม.ท.)
Secondary School Administrator Association of Thailand (S.A.A.T.)
ที่ทำการ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๔๐ ซอยรามคำแหง ๔๗/๑ แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง กทม. ๑๐๓๓๐
โทร. ๐-๒๕๓๘-๓๖๖๔ โทรสาร ๐-๒๕๓๘-๘๔๙๗ มือถือ ๐๖-๓๒๓๒-๕๔๘๕ e-mail: saat@satriron.ac.th

ที่ส.บ.ม.ท. ๒๕๖๔/๒๔

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

อ้างถึง หนังสือโรงเรียนเทพศิลา ที่ ศธ๐๕๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลาจัดทำและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ ๑) กลยุทธ์การบริหารเพื่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเทพศิลา ๒) รายงานการประเมินโครงการ สร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ ผู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้ชำนาญการเชี่ยวชาญนั้น

ในการนี้สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผลงานทางวิชาการทั้ง ๒ รายการ เป็นผลงานที่มีประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี และยินดีที่ให้นำนเสนอผลงานวิชาการทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๖๔ ของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทยในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอแสดงความยินดี มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิสิทธิ์ ใจสิง)

นายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย

ที่ ศธ ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๒

โรงเรียนเทพศิลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วย นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ รายการ ได้แก่ ๑) การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู่สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมติและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ในการนี้ โรงเรียนเทพศิลา ได้ตระหนักและพิจารณาถึงประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัย ดังกล่าว จึงเรียนมา เพื่อขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยจักดำเนินการตามแนวปฏิบัติและระยะเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดทุกประการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณา ให้การอนุเคราะห์ด้วยจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายรังสรรค์ นกสกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

สำนักงานผู้อำนวยการ
โทร. ๐-๒๓๗๓-๑๔๗๓-๔ ต่อ ๑๐๖
โทรสาร. ๐-๒๓๑๔-๑๗๒๔
ผู้ประสานงาน นายรังสรรค์ นกสกุล
๐๘๑ ๘๑๕๙๓๑๙

เอกสารการขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ อว ๐๖๓๐.๑๒/๙๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
ถนนพหลโยธิน กม.๔๘ ปฉจ.
ประตูน้ำพระอินทร์ จ.ปทุมธานี
๑๓๑๘๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งบทความเพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพสิลา

ตามที่ท่านได้ส่งหนังสือ ศธ ๐๔๒๙๓.๑๐/๓๔๗.๑ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง
ขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ นั้น วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ได้รับเอกสาร
เรียบร้อยแล้ว

ขณะนี้วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ปิดรับบทความชั่วคราว
ซึ่งจะเปิดรับบทความอีกครั้งในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ หากท่านมีความประสงค์ที่จะส่งบทความ
เพื่อขอลงตีพิมพ์กับวารสารบัณฑิตศึกษา ท่านสามารถส่งบทความเข้าสู่ระบบ ThaiJO ได้ตั้งแต่เดือนมกราคม
พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ได้ที่ลิงค์ดังต่อไปนี้ <https://soo16.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU>

เรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญตฤทัย คลังพหล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๑
โทรสาร. ๐ ๒๕๒๙ ๑๖๓๘ ต่อ ๔๐๖

หมายเลขอ้างอิง 19011GUB8101893
URL <http://esaraban.vru.ac.th/archive/identityTags>

เอกสารการตอบรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ ศธ ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๒

โรงเรียนเทพศิลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้วย นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ รายการ ได้แก่ ๑) การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมติและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ในการนี้ โรงเรียนเทพศิลา ได้ตระหนักและพิจารณาถึงประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัย ดังกล่าว จึงเรียนมา เพื่อขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยจักดำเนินการตามแนวปฏิบัติและระยะเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดทุกประการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณา ให้การอนุเคราะห์ด้วยจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายรังสรรค์ นกสกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

สำนักงานผู้อำนวยการ
โทร. ๐-๒๓๗๓-๑๔๗๓-๔ ตย ๑๐๖
โทรสาร. ๐-๒๓๑๔-๑๗๒๙
ผู้ประสานงาน นายรังสรรค์ นกสกุล
๐๘๑ ๘๑๕๙๓๑๙

เอกสารการขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ ศธ ๐๔๒๙๑.๑๐/๓๔๗.๒

โรงเรียนเทพศิลา
ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏวพระนคร

ด้วย นายรังสรรค์ นกสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา ได้ดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ รายการ ได้แก่ ๑) การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างคุณภาพ สู้สังคมด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเทพศิลา เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการในการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะเป็นผู้ชำนาญการเชี่ยวชาญ

ในกรณี โรงเรียนเทพศิลา ได้ตระหนักและพิจารณาถึงประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัย ดังกล่าว จึงเรียนมา เพื่อขอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยจักดำเนินการตามแนวปฏิบัติและระยะเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดทุกประการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดพิจารณา ให้การอนุเคราะห์ด้วยจักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายรังสรรค์ นกสกุล)
ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิลา

สำนักงานผู้อำนวยการ
โทร. ๐-๒๓๗๓-๑๔๗๓-๔ ต่อ ๑๐๖
โทรสาร. ๐-๒๓๑๔-๑๗๒๙
ผู้ประสานงาน นายรังสรรค์ นกสกุล
๐๘๑ ๘๑๕๕๓๑๙

เอกสารการขอเผยแพร่ผลงานวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวพระนคร

ประวัติย่อผู้ประเมิน

ชื่อ - สกุล นายรังสรรค์ นกสกุล
 วัน เดือน ปี เกิด วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2509
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 15/210 หมู่ 11 แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กทม.10230
 เบอร์โทรศัพท์ - โทรศัพท์มือถือ 081- 8159319
 ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียน เทพลีลา เขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
 ตำแหน่งหน้าที่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพลีลา
 วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2533 อาจารย์ 1 ระดับ 3
 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
 พ.ศ. 2538. อาจารย์ 2 ระดับ 6
 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
 พ.ศ. 2544 ครูชำนาญการ
 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
 พ.ศ. 2549 รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
 พ.ศ. 2555 รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2558 ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
 พ.ศ. 2561-ปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 โรงเรียนเทพลีลา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2528 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
 พ.ศ. 2531 ครุศาสตร์บัณฑิต (อุตสาหกรรมศิลป์)
 วิทยาลัยครูพระนคร
 พ.ศ. 2543 การศึกษามหาบัณฑิต (อุตสาหกรรมศึกษา)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พ.ศ. 2555 ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประสบการณ์/ผลงานและความสำเร็จในงานที่ภาคภูมิใจ

1. ได้รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ในฐานะบุคคลรัก ศรัทธา และเสียสละอุทิศตน ในวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดย ศุภสภา
2. ได้รับการยกย่อง จากสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ดีเด่น ปี 2562 ให้ไว้ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2563
3. ได้รับการยกย่องจากแม่กองธรรมสนามหลวง ให้เป็นผู้สนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม ปี 2562 ให้ไว้ ณ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2562
4. ได้รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ “ครูดีไม่มีอบายมุข” ประจำปี 2564 จาก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ไว้ ณ วันที่ 16 มกราคม 2564
5. ได้รับรางวัลกรรมการและเลขานุการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2562 สมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย ให้ไว้ ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2563
6. ได้รับการยกย่องว่าเป็นศิษย์เก่าเกียรติยศดีเด่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
7. ได้รับโล่เกียรติยศยกย่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนนวดดนตรีไทยดีเด่นเยาวชนดีเด่นกรุงเทพมหานคร “ประกายเพชร” ประจำปี พ.ศ. 2563
8. ได้รับการยกย่องเป็นนักเหินเวหากิตติมศักดิ์ของกองทัพอากาศ โดยหน่วยบัญชาการอากาศ
9. ได้รับการยกย่องจากการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เรื่อง สถานศึกษาต้นแบบโรงเรียนเรียนรวมประจำปี 2562 ประกาศ ณ วันที่ 28 สิงหาคม 2562
10. ได้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ไว้ ณ วันที่ 24 ธันวาคม 2563
11. ได้รับการยกย่องจากการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เรื่องสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2562 ประกาศ ณ วันที่ 28 มิถุนายน 2562
12. ได้รับการยกย่องจากการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เรื่อง สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2563
13. เป็นวิทยากรประจำกลุ่มโครงการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้ไว้ ณ วันที่ 19 กันยายน 2563
14. เป็นประธานศูนย์พัฒนาคุณภาพวิชาการ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 69 ประจำปีการศึกษา 2562 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม – 10 พฤศจิกายน 2562
15. เป็นกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาเรียนรวม โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ให้ไว้ ณ วันที่ 23 สิงหาคม 2562